

705
b

Egerváry.
Vadászati
ügyben
hozott
kormány-
rendeletek.

II.

E

11/11

6000

OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2018

VADÁSZATI ÜGYBEN

HOZOTT

KORMÁNY-RENDELETEK

HATÁROZATOK, DÖNTVÉNYEK ÉS
SZAKVÉLEMÉNYEK GYŰJTEMÉNYE.

MÁSODIK KÖTET

ÖSSZEGYŰJTÖTTE:

EGERVÁRI EGERVÁRY GYULA

M. KIR. VADÁSZATI FELÜGYELŐ, O AZ »ORSZ. M. VADÁSZATI
VÉDEGYLET TITKÁRA« ÉS A »VADÁSZLAP« FŐSZERKESZTŐJE.

A. K. 1938.

BUDAPEST, 1903.

GRILL KÁROLY, CS. ÉS KIR. UDVARI KÖNYVKERESKEDÉSE.

MÁRKUS SAMU KÖNYVNYOMDÁJA BUDAPEST

BEMUTATÓ.

Ha összehasonlítom ennek a munkának mostani kiadását az előzőkkel: meglep a fejlődése. Mennyi munka van benne fölhalmozva! Nemcsak a gyűjtő munkája, figyelmessége, a kiválasztásban tanusított okossága, szakértelme kényszerít csodálkozásra; hanem a jogászoknak, bíráknak tanusított jogi találékonysága, bölcsessége is bámulatba ejt. Mily rengeteg és okosan megválasztott anyag áll e könyvben a vadászattulajdonosok, vadászatbérlok és kezelők, s egyáltalában a vadászattal foglalkozó közönség rendelkezésére! Rengeteg és hasznos anyag.

A törvényből magából minden konkrét esetben alig, sőt a legtöbbször egyáltalában nem lehet eligazodni a teendőkre és az eredmény valószínűségére nézve. Annyi mindenféle módon tudják a vadászati törvény áthágói az igazságot elcsúszni-csavarni, hogy a vadász csak azon esetben remélhet jogorvoslást, ha minden körülményt fontolóra vesz és ismeri a bíróságok állásfoglalását vadászati ügyekben.

Mindazáltal nemcsak vadászati ügyekben van szükségünk utbaigazításra; hanem mindazokban, melyek a vadászattal és a vadtenyésztéssel egybefüggenek.

Nagy érdeme ezen munkának, hogy mindezekben az ügyekben tájékoztatást nyújt, helyes irányba igazít. Ennélfogva ez a munka voltaképen tárháza a magyar vadászati jognak. Megvagyok győződve, hogy azt nélkül ismerni nem lehet. Aki vadászati törvényünket commentálni akarja, e munka nélkül nem teheti.

Alig tudom képzelni, hogy vadászattulajdonos, vadászatbérlo, vadászatkezelő, egyáltalában vadászattal és vadászati ügyekkel foglalkozó egyén nélkül a munka nélkül miképen tud existálni. Hisz annyi ellenséggel áll szemben, annyi a pöre, mint amennyi a fája erejében!

De az ügyvédet sem tudom e könyv nélkül bizton járva elképzelni. Neki is szüksége van az utbaigazításra. Csak úgy nem nélkülözheti a döntvényeket vadászati, mint más pörös ügyekben.

Tán nem mondok nagyot, ha azt állítom, hogy a bírónak is szüksége van rá. Az is könnyebben ítélkezik vadászati és rokon ügyekben, ha az azokban hozott és már jogérvényessé vált döntvényeket ismeri.

Mindezeknél fogva, nincsen szüksége ennek a munkának bemutatásra és ajánlásra. Inkább csak a formának teszek eleget, mikor azt a vadász- és jogászközönségnek figyelmébe ajánlom, mikor lapozgatását, tanulmányozását, igénybevételét pörökös esetén, figyelmes átkutatását minden vadászati jogi kérdésben, azoknak lelkére kötöm. Biztos vagyok abban, hogy fáradságuk busásan kárpótolva leend.

Mindezen okoknál fogva azonban kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a munka egybeállítója és kiadója jó szolgálatot tett a vadászközönségnek s annak hálájára érdemes.

Losoncz, 1903. évi október hó 25-én.

Illés Nándor

ny. m. kir. főerdőtanácsos.

TARTALOM.

I. Vadászberleti ügyek.

	Lap
Körrendelet a bérbeadásra kötelezett községi területek vadászati jogának bérbeadására vonatkozó hirdetményeknek kellő közhirrététele tárgyában	3
A vármegye törvényhatósági bizottsága valamely rendezett tanácsu város közönsége által alkotott szabályrendeletől érdemleges tárgyalás nélkül, a jóváhagyást nem tagadhatja meg azon indokból, mert az a vármegye által alkotott minta-szabályrendelet figyelmen kívül hagyásával alkottatott	4
Községi vadászterület bérbeadásánál az árverési föltételekbe olyan kikötések, melyek az árverés utján versenyt korlátozzák, illetve egyes jelentkezőket az árverésbeni részvételből kizárnak, fel nem vehetők	6
A községi vadászterület bérbeadásánál olyan megszorító feltétel, mely szerint csak azok vehetnek részt az árverésben, a kik a községben földadót fizetnek, mint a vadászati törvény intenciójával ellenkező korlátozás, helyt nem foglalhat	7
Községi vadászterület haszonbérbe adása iránt megállapított árverési feltételek közt oly kikötés, hogy a haszonbérleti idő esetleg csak 3 évig tart, mint a vadászatról szóló törvénybe ütköző kikötés, helyt nem foglalhat	8
Községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételek közé olyan kikötés, hogy a község az ígéretet tevő árverelők közt minden indokolás nélkül szabadon választhat, fel nem vehető	9
Községi vadászterületek bérbeadásának árverési feltételei közé nem vehető fel oly kikötés, hogy a bérlők a községi előjáráságnak bizonyos árverési és eljárási költséget tartoznak fizetni	11
A községek nincsenek korlátozva abban, hogy a községi vadászterület bérbeadása alkalmával a vadászat gyakorlását illetőleg a helyi viszonyoknak s közigazgatási érdekeknek megfelelő, a vadászati törvénynyel ellentétben nem álló megszorító feltételeket kössenek ki	11
A községi vadászati jognak árverés utján való bérbeadása tárgyában felmerülő annak a vitás kérdésnek az elbírálása, hogy a községi határ hány részletben bocsáttassék árverés alá? az 1883. évi XX. törvényczikk 3. §-ának abból a rendelkezéséből kifolyólag, mely a községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött szerződések jóváhagyásának jogát az alispánra ruházza, — mint ezen jóváhagyással szoros kapcsolatban álló előzményes intézkedés, — az alispánnak és nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartozik	12

Külön vadászterületet képező, nem egyfolytonosságban lévő területek külön-külön is bérbeadhatók	13
A vadászatról szóló 1883. évi XX. törvényczikk 3. §-ának 2. bekezdése csak az egyfolytonosságban fekvő községi vadászterületekre nézve mondja ki azt, hogy azok legalább 2000 holdat kitevő részletekben adhatók bérbe, ellenben a nem egyfolytonosságban fekvő területekre nézve ezen rendelkezés fenn nem áll, vagyis a 2000 holdnál kisebb területek, ha különálló területeket képeznek, mint külön területek bérbeadhatók.....	14
A községi vadászterületnek vagy annak egy részének bérbe nem adása az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében meg nem engedhető	15
Azon eljárás, hogy a községi vadászterületnek egy része 6 évnél rövidebb időre adatik bérbe, oly czélból, hogy a lejárát a községi vadászterület többi részére nézve fennálló bérleti szerződés lejártával összeessék és így az egész terület legközelebb egyben 6 évre bérbeadható legyen, megengedett és helyeslendő ...	16
Ha a községnek a vadászati jognak ujonnan bérbeadása iránt hozott határozata, felebbezés híján jogerőre emelkedett, a volt vadászati jog bérlőjének a fennállott szerződés épségben tartása iránti kérélmé figyelembe nem vehető	17
Községi vadászterületnek szabadkézből való bérbeadása felett határozó képviselőtestületi ülésbe a képviselőtestület legtöbb adót fizető tagjai meghívandók.....	17
Községi vadászterület bérbeadásakor a szőlők területe a szőlőbirtokosok kifogása ellenére bérbe nem adható, illetve a községi területből kihagyandó	18
Ha a szőlőterületek is bevonattak a községi vadászterület bérleményébe és a szőlőtulajdonosok ez ellen kifogást nem emeltek, a szőlőbirtokok csak a bérszerződés lejártá után vonhatók ki a községi vadászterületből. A vadászati bérlő a szőlőkben vadászásnál a hegyrendszabályokhoz is köteles alkalmazkodni....	19
Azon kérdés felett, vajjon a hegyközséggé alakult község vadászterületét a bérbeadás mellőzésével házilag önállóan kezelheti-e, elsőfokban a járási főszolgabíró illetékes határozni	20
Ha a községi vadászterület nem nyilvános árverésen adatott bérbe, a nyilvános árverés elrendelésekor bérbevevő megkérdendő, hogy tett ajánlatát fentartja-e és azt hajlandó-e bántatpénzül letenni	20
Önálló vadászterületté minősíthető területnek a községi vadászterületekhez csatolása ellen csak a szabályszerű bérbeadás megtörténte előtt lehet felszólalni	21
A vadászterületek önállóságának vagy községi vadászterületbe tartozásának megállapítása felett harmadfokban a vármegye közigazgatási bizottsága illetékes dönteni	22
Az önálló vadászterületre nézve szükséges minimalis kiterjedés megállapításánál, a vízmeder, mint a parti földbirtok alkatrésze, számításba veendő	23
A nem egy község határában fekvő, 50 holddal bíró földbirtokrészek, önálló vadászterületekké nem egyesíthetők.....	24
Az 50 holddal bíró földtulajdonosok a törvényben megszabott feltételek mellett az esetben is egyesülhetnek a vadászati jog önálló gyakorlására, ha birtokaik több község határában fekszenek..	24
Községi vadászterület bérbeadása iránti árverés a községben magában, még pedig rendszerint a községházánál hajtandó végre, tehát körjegyzőségekben a körhöz tartozó községek vadászterületeinek	

nyilvános árverés után való bérbeadására a körjegyzőség székhelye sem jelölhető ki...	27
A községi vadászterületek bérbeadására iránti árverezés felett a községi képviselőtestület köteles határozni. Ha a bérszerződésnek alispáni jóváhagyása előtt előnyösebb utóajánlat adatik be, akkor új árverezés tartandó...	28
Ha községi vadászterület bérbeadásánál a képviselőtestület által megállapított árverési feltételekben utóajánlat elfogadásáról nincsen szó, az a körülmény, hogy kedvezőbb utóajánlat adatott be, újabb árverés elrendelésére okot nem képez...	29
A községi képviselőtestület a községi vadászterület bérbeadására megtartott árverésen tett legmagasabb ígéret elfogadására feltétlenül kötelezve nincsen s a legnagyobb ígérettel szemben a fenforgó körülményekhez képest esetleg kisebb ajánlatot — mint a községre végeredményben előnyösebbet — is elfogadhatja...	29
Ha a községi vadászati jog bérbeadására céljából megtartott nyilvános árverés eredményét a községi képviselőtestület kielégítőnek nem találja, kellő megokolással az árverés eredményétől a jóváhagyást meg is tagadhatja, s kedvezőbb eredmény reményében újabb árverést rendelhet el...	31
A községi vadászati jognak bérbeadására tárgyában megtartott nyilvános árverésen tett legmagasabb ígéret csak kivételesen, s csakis abban az esetben mellőzhető, ha a szerződésből folyó kötelezettségek pontos betartására, nemkülönben a vadászati jognak okoszerű gyakorlására s ezzel karöltve a vadászterület vadállományának fentartására nézve a legmagasabb ígéretet tevőnél a kellő biztosíték hiányzik, s ezen körülményeknek a fenforgása kellőleg beigazolható...	32
Községi vadászterület bérbeadására céljából megtartott nyilvános árverés alkalmával tett ígéret teljesítésére az, akinek ajánlatát meghaladó magasabb ígéret adatott be, ha csak ajánlatának fentartására a megejtett árverés alkalmával vagy azután külön nem nyilatkozik, jogilag nem kötelezhető...	34
Azon körülmény, hogy valamely község vadászati joga az előjáróság elnézéséből, oly időtől kezdődőleg adatik újból bérbe, amely időponton túl a bérszerződés még bizonyos ideig érvényben van, a bérbeadási eljárás megsemmisítésének okául nem tekinthető akkor, ha az új bérlő kötelezőleg kijelentette, hogy magára nézve a bérletet csak a régi bérlet lejáratát után tekinti érvényben állónak s ennek bekövetkeztéig a bérletre szerzett jogát érvényesíteni nem kívánja...	35
A községi vadászterület bérbeadására iránt kötött szerződést a főszolgabíró semmisnek nem nyilváníthatja...	36
Községeknek a községi vadászterületek bérbeadására iránti összes megállapodásai és intézkedései, — kivéven a nyilvános árverés mellőzésével eszközölni kívánt szabadkézből való bérbeadást, melyben az engedély megadása a törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik, — az alispánnak és nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartoznak...	36
A községi vadászterület bérbeadásánál az alispán hatásköre nem csupán az eljárás alakszerűségének, hanem annak vizsgálatára is kiterjed, vajjon a bérszerződés a községekre nézve előnyös-e?	37
A községi vadászterület árverés alapján bérbeadásának felülbírlatára hivatott alispán nem jogosult az árverés eredményének módosítására...	38

Ha a községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételeket nem a képviselőtestület állapította meg s az árverést nem az rendelte el: az ilyen árverés alapján kötött szerződés akkor sem tekintendő törvényesen létrejöttnek, ha az árverést a képviselőtestület utólag jóvá is hagyta ...	39
Községi vadászati haszonbér szerződésben oly kikötés, hogy a haszonbérő a vadászati jogot bármely községi lakossal megosztani tartozik: helyt nem foghat. A vármegyei alispán, a község képviselőtestülete által a községi vadászterület haszonbérbeadása iránt megállapított árverési feltételeket módosíthatja, illetve kiegészítheti, ily esetben azonban újabb bérbeadási árverés rendelőndő el ...	40
Ha községi vadászterület bérbeadása alkalmával a bérbeadandó területek az árverés előtt pontosan meghatározva nem lettek, a bérleti szerződés jóvá nem hagyható ...	42
A községi vadászterület bérösszegének felosztása iránti döntésnek hiánya, a jóváhagyásnak a bér szerződéstől való megtagadását nem indokolja; ellenben ha a községi határ egy részének önálló vadászati területi jellege vitássá válik, a bér szerződést a vitás alapkérdés eldöntése előtt jóváhagyni nem lehet. Ha az árverési határnapot a községi képviselőtestület helyett a községi előljáróság tűzte ki, ezen törvényellenes eljárást azon körülmény törvényessé nem teszi, hogy a képviselőtestületi közgyűlés az árverési határnapot utólag jóváhagyja s az árverés eredménye alapján megkötött szerződést jóváhagyásával szintén ellátja ...	43
A községi vadászterület bérbevevőjére nézve nem tekinthető kötelezőnek az oly szerződés, melynek egyes rendelkezései ellen a megkötéskor óvást emelt, ha a képviselőtestület azon kifogásolt intézkedéseket az óvás daczára fentartotta. A bérbeadott községi vadászterületen levő vetésekben, iltetvényekben és rétterületekben a vadászati jog korlátozása csak azon időre indokolt, midőn a gazdasági növényekben és termékekben kár tehető ...	44
Ha a községi vadászterület bérlete iránt kötött szerződésben a község kiköti azon jogot, hogy a bérösszeg nem fizetése esetén a bérletet időközben is megszüntetheti, a bér fizetési határidő be nem tartása esetén a községnek jogában áll bírói beavatkozás igénybevétele nélkül is a bérletet határozattal megszüntetni ...	45
Községi vadászati jog bérbeadása iránt létrejött oly szerződés, mely nem tartalmazza azon kikötést, hogy a feltételek valamelyikének be nem tartása esetén a község a szerződés felbontási jogát magának fentartja, jóváhagyással el nem látható ...	46
Ha a községi vadászterület bérbeadása iránt létrejött szerződés nem tartalmazza azon kikötést, hogy az a bérbevevő halálakor hatályát veszti, a bérleti idő tartamáig a vadászás joga a jogutódokra átszáll ...	46
Ha a községi vadászterületi bér szerződésben kikötve nincsen, hogy a haszonbérleti jog csak a haszonbérő személyére terjed ki, a bérő elhalálózása esetén, a szerződésből folyó jogai és kötelezettségeibe az örökös lép be ...	47
Ha a községi vadászterületi bérő elhalálózása folytán az örökösök és a község kölcsönös megállapodással a bérleti szerződés felbontását elhatározták, a vármegye törvényhatósági bizottsága ehhez hozzájárult, s nincsen igazolva az, hogy a szerződés felbontása s az újabb bérbeadás a községre nézve hátrányos lenne: a szerződés érvényben tartására irányuló közigazgatási bírósági panasznak hely nem adható ...	48

- Községi vadászterületnek a bérló részéről albére adása esetén a bérló és albérlő között létrejött szerződés nem tartozik a közigazgatási hatóság jóváhagyása alá, miután a községgel szemben elvállalt kötelezettségeikért a főbérlő felelős ... 49
- Ha a vadászbérló a szerződést oly módon akarja másra ruházni, hogy az a bérbeadó községre is hatálylyal birjon, a községi képviselőtestület hozzájárulásával kell az alispán jóváhagyását kieszközölni ... 50
- Községi vadászterületnek szabadkézből történő bérbeadásánál az 1886. évi XXII. t.-cz. 112. és 113. §§-aiban foglalt rendelkezések megtartandók ... 51
- A törvényhatósági bizottság a községi vadászterület szabadkézből történt bérbeadása iránt kötött szerződés jóváhagyásának kérdésében nem illetékes határozni, csupán az áll jogában, hogy a szabadkézből való bérbeadás kérdésében határozzon. Az akár szabadkézből, akár nyilvános árverés útján történt bérbeadás eredményének, illetőleg a községi vadászati bérszerződésnek jóváhagyására, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a második bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében az alispán illetékes ... 52
- Községi vadászterületnek szabadkézből történt bérbeadása alkalmával, ha a törvényhatósági bizottság a bérbeadás kérdésében nem kellő időben, csak utólag határoz, az ily határozattal jóváhagyott szerződés a tudomásra jutás idejékor a még hátralevő időre megsemmisítendő és a terület bérbeadására nézve szabályszerű nyilvános árverés tartandó ... 53
- A községi vadászterületre vonatkozó bérszerződés felülbírlása a közigazgatási hatóság feladatát képezi ugyan, de a szerződés érvénytelenítése iránti kereset elbírálása a rendes bíróság jogkörébe tartozik ... 53
- Érvényben levő vadászati haszonbérleti szerződés fennállásának vagy megszűnésének kérdése nem a közigazgatási hatóságok és a közigazgatási bíróság, hanem a polgári bíróság hatáskörébe tartozik ... 54
- A községi vadászterület bérbeadása ügyében jogérvényesen megkötött szerződés megsemmisítése iránt támasztott igénynek az elbírálása nem a közigazgatási hatóságok és közigazgatási bíróság, hanem a rendes polgári bíróság hatáskörébe tartozik ... 55
- A községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött bérszerződések felett hozott alispáni határozatok ellen nem a közigazgatási bizottsághoz, hanem a belügyministerhez van felfolyamodásnak helye. — Az egyesített területek vitássá lett vadászterületi önállóságának kérdése a vadászati bérszerződés jóváhagyásának kérdésétől elkülönítve, mindig előzetesen bírálandó el ... 56
- A községi vadászterület bérjövedeelmében való részesedési arány megállapításának kérdésében elsőfokban a község képviselőtestülete s másodfokban a vármegye közigazgatási bizottsága illetékes határozni ... 59
- Ha a községi vadászterületnek, mely kisbirtokosok, illetve volt urbéreszek tulajdonát képező birtokokból áll, haszonbérlete után befolyt bérösszeg nem osztatik fel birtokaránylag, hanem közigazgatási czélokra fordítatik, az önálló vadászterülettel bíró uradalom a haszonbérjövedelembe való részesedést nem igényelheti. ... 59
- A község tulajdonához tartozó területen gyakorolható, haszonbérbe adott vadászati jog fejében járó haszonbéri összegről az egyes birtokosok mindaddig, míg a birtokosok közt az arány megállapítva nincs, olyképen, hogy az ne a községet illesse, nem

rendelkezhetnek. (1883: 20. t.-cz. 3. §.) A S. E. 27. §. 1. pontjában említett hatósági eljárás alatt olyan, a törvény rendelkezésénél fogva teljesítendő hatósági eljárás értendő, melynek eredménye mulhatatlanul szükséges ahhoz, hogy a követelés a polgári bíróság előtt érvényesíthető legyen. (S. E. 27. §.) ...	60
A község által tartott tenyészbika és mén költségeire a magánbirtokosok vadászati és legelőbérjövödelme az esetben fordítható, ha az érdekeltek ezen jövedelmeket önként átengedik ...	61
A községi vadászterületek bérbeadásánál előforduló szabálytalanságok meggátolása tárgyában a m. kir. belügyminister 7731/1896. szám alatt, az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz ...	62

II. Az erdő-, mező- és vadőrökről. — Vasuti örök fegyvertartása. — Erdőőri szakiskolák növendékeinek vadászati adómentessége. — Vadőri vizsga.

Körrendelet az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályai tárgyában ...	67
Körrendelet az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokosok erdőőrei számára előírt fegyverzet beszerzése ügyében ...	72
A községi mezőőrök a vadőrzéssel és vadgondozással megbízhatók-e?	73
A vadőri teendőkkel megbízott mezőőröknek vadászfegyverrel való ellátására az 1894. évi 48.000. sz. a. kelt rendeletben előírt engedély nem kell ...	74
A magánosok által tartott mezőőrök a fegyverviselés tekintetében ugyanazon szabályok alá esnek, mint a községiek ...	74
A mezőőrök vadászatra is alkalmas lőfegyverekkel el nem láthatók ...	75
A baromfiak által okozott károk bármily mérvű elszaporodása nem képez elég nyomós okot arra nézve, hogy a mezőőröknek puskával való ellátása engedélyezhető legyen ...	76
Körrendelet a mező- vagy hegyőrök fegyverviselése tárgyában ...	76
A mezőőrök szolgálatuk közben ebet magukkal nem vihetnek ...	77
A felesketett erdőtiszték és erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége ...	78
Magán-vadőrök cselédeknek tekintendők s hatóságilag felesketésük mellőzendő ...	78
A m. kir. államvasutak vonalai mentén alkalmazott örök élet- és vagyonbiztonsági szempontokból birhatnak saját fegyverrel és annak tartására hatósági engedélyt kérniök nem kell ...	79
A vasuti örök fegyvereiről ...	80
Az erdőőri szakiskolák növendékei által tanulmányi célból folytatott vadászás vadászati adó alá nem esik ...	81
A kir. erdőigazgatóságok, állami erdőhivatalok és erdőőri szakiskolák utasítása, a csendőrség részéről, a csendőrségi szervezeti utasítás 12. §-a alapján kért segély teljesítése tárgyában ...	82
Körrendelet a vadőri vizsgák szervezése tárgyában ...	82

III. Az ebekről.

Hajtókutyákkal a tilalmi idő alatt kártékony vadra sem szabad vadászni	87
Az 1883. évi XX. t.-cz. szerint a vadászati területen talált kóbor ebek, a vadászatra jogosított által elpusztíthatók, minélfogva a vadászterületen szabadon járó idegen kutya a kerülő által büntetlenül lelőhető	88
A földtulajdonosok a kóbor ebek és macskák pusztítása czéljából, a vadászati jog tulajdonosának, illetve bérlőjének engedélye nélkül fegyverrel nem mehetnek ki a határban levő földjeikre ...	89
Kóbor eb lelövéséből eredő kártérítési ügy	89
A ki a saját birtokán gazdátlanul kóborló vadászkutyát lelővi, azt a kutya tulajdonosával szemben kártérítési kötelezettség nem terheli	91
Idegen vadászterületen egyedül és felügyelet nélkül futkosó eb, ha az vadászeb volt is, kóbor ebnek tekinthető s ha kóborlása közben nyaklánczot vagy szíjat viselt volna is, a vadászból szóló törvény 14. §-a értelmében büntetlenül elpusztítható	92
Idegen vadászterületen levő vadászkutyát a kerülő jogosult lelőni ...	92
A ki az uton hozzá csatlakozó idegen vadászkutyát eladja: jogtalan elsajátítást, a ki megveszi: esetleg a K. B. T. K. 129. §-ába ütköző kihágást követ el	93
A vadász-ebek vasuti szállításáról	93
A m. kir. keresk. min. rend. a vadász-ebek vasuti szállítása tárgyában Kutyák szájkosárral való ellátásának elrendelésére a törvény szerint nagy- és kisközségekben elsőfokulag a főszolgabíró lévén hivatva: e jog a községi előljáróságra szabályrendeletileg át nem ruházható	95
Kutyának szájkosár nélküli kóborlása ebtartási szabályrendeletbe és nem a kbtk. 122. §-ába ütköző kihágást képez	95
Harapós kutya nappal nemcsak lánczon, hanem bekerített helyen is tartandó, úgy, hogy az udvarba jövőkhöz ne férhessen. Ellen esetben a tulajdonos az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ába ütköző kihágást követ el	96
Mindenki, akár községi, akár pusztai lakos, köteles ebeire akként ügyelni, hogy azok nappali időben senkinek életét vagy testi épségét ne veszélyeztessék	96
Harapós kutya, ha kellő óvintézkedések daczára, etetés alkalmával ingerlés következtében valakit megharap, a tulajdonos kihágás miatt meg nem büntethető	97
Azon esetben, mikor a kutya megharapja ingerlőjét, a gazda az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ában körülírt kihágás miatt nem büntethető. ...	98
Ha a kutya nem uszítás következtében harap meg valakit és a harapásból támadt testi sértés gyógytartama nyolcz napot nem haladt meg: akkor az ügy elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik	98
Kutyamarás okozta kár	99
Közveszélyes kutyának kötetlen tartása miatt indított kihágási ügyben hozott marasztaló ítéletben a kutya kiirtása nem rendelhető el, hanem az külön közigazgatási eljárás tárgyát képezi	100
A veszett kutya betegségének be nem jelentése folytán szükségessé vált egészségrendőri intézkedések megtételéből előállt költségeket nem a község, hanem az említett mulasztás által kihágást elkövető köteles elviselni	100

A ki kutyáját veszettség idején a hatóság külön rendelkezésére meg nem köti és ennek folytán a kutya többeket megmar, az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ába ütköző közegészségügyi kihágáson kívül az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának i) pontjában körülírt állategészségügyi kihágást is elköveti...	101
Megyei törvényhatósági ebadó iránti jogviták a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskörébe nem tartoznak	102

IV. A vadászat gyakorlásának akadályozása. — Vadnak kézzel elfogása. — Vadászati kihágások, minősítések és egyéb vegyes intézkedések. — Pénzbüntetések megoszt-hatósága és rendeltetése. — Per újra felvétel. — Kár- és költség-kérdések.

Vadászokhoz intézett oly értelmű felszólítás, hogy ne vadászzanak, nem képez vadászatban való akadályozást	105
Ha valaki földjén a vadászásra jogosítottnak vaddal terhelt kocsiját a vadászás után áthajtani nem engedi, ezáltal nem követi el a vadászásnak jogtalan akadályozását	105
A vadászásban való akadályozás általában csak akkor képez kihágást, ha a vadászterület tulajdonosa a terület haszonbérletjével vagy ennek engedélyesével szemben követi el	106
Ha vadászterület bérbeadása alkalmával a bérbeadó és haszonbérlet között oly szerződés kötődik, mely szerint a szerződő felek a vadászati jogot közösen gyakorolják, az egyik szerződő fél a másikat azért, mert a harmadik személynek a vadászatot megengedi, büntetőjogi felelősségre nem vonhatja, de az esetleg okozott károkért kártérítési igényt támaszthat	107
Tiltott időben fáczántojásoknak oly célból való vásárlása, hogy azokból fáczán költessék ki és az akként kiköltött fáczánok tartása: vadászati kihágást nem képez	107
Egymagában véve az a körülmény, hogy az erdőőr vadászatra alkalmas löfegyverrel idegen vadászterületen átvezető úton vadászati jegy nélkül járt, a vadászati kihágás tényét meg nem állapítja	108
A községbe menekült őznek élve elfogása vadászati kihágást nem képez, s az a miatt tett feljelentés elbírálása a kir. bíróság hatáskörébe tartozik	108
Az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-a értelmében kártékony vadak elpusztítására jogosított földtulajdonos megbízottjának azon jóhiszemű cselekménye, hogy üregi nyul helyett tévedésből mezei nyulat lőtt és ezen tévedését önkénytelenül feljelentette, sőt a vadászterület bérletje javára kártérítést is ajánlott fel az elejtett mezei nyulért: vadászati kihágást nem képez	109
Vadnak kézzel elfogása nem képez vadászati kihágást	110
A ki vadat kézzel, akár ép, akár sérült állapotban megfog, nem követ el vadászati kihágást, hanem idegen ingó dolog jogtalan elcsátításának vétségét	111
Vadnak élve elfogása a közigazgatási hatóság által elbírálandó kihágást is képezhet	111
A magánosok birtokában levő vadászterületen található vad mindaddig, míg azon a területen van, eme terület birtokosának tulajdonát képezi. Ebből következik, hogy valakinek az a cselekménye, miszerint idegen vadászterületen talált nyulat eltulajdonítási szándékkal birtokba vett, nem a btkv. 367., hanem a btkv. 126.	

§-ába ütköző cselekményt képez. (A budapesti kir. ítélőtábla 1898. évi 12.297. sz. határozata) ...	112
Azon cselekmény, hogy idegen vadászterületet botokkal kezükben bejárnak — oly célból, hogy az illetők számszédos vadászterülete vadállománya esetleg szaporittassék — engedély nélkül elkövetett vadászt nem képez; de a jogában sérelmet szenvedett kártérítési igényét a polgári bíróság előtt érvényesítheti.	113
Jogtalan és önhatalmu vadászat miatt indított ügy elbírálása közigazgatási utra tartozik ...	114
Idegen vadászterületen nyulaknak bottal való elejtése miatt indított ügy elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik ...	115
Az agár által idegen vadászterületen letett nyul eltulajdonítása iránt indított ügy elbírálása nem a közigazgatási hatóság, hanem a kir. bíróság hatáskörébe tartozik ...	116
A vadászati kihágás és ebben való részesség miatt indított ügy elbírálása a közigazgatási hatóság körébe tartozik ...	117
A község belterületén való tilos lövöldözés folytán okozott könnyű testi sértés elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik ...	118
Ha valaki engedély nélkül idegen vadászterületen fegyverének kaka-sát felhuzva lövésre készen tartja oly szándékkal, hogy ha a vad felugrik, arra rá lő, vadászati kihágást követ el ...	119
Fegyveresen idegen vadászterületre lépés oly célból, hogy a meg-lőtt vad onnan áthozassék, orrvadászt képez ...	120
Idegen vadászterületen engedély nélküli vadászati kihágás megállapi-tására elegendő bizonyíték az, ha az erdő- és vad-őr hit alatt vallja, hogy a tettest orrvadászaton akkor érte, midőn fegyver-rel vállán az idegen vadászterületről kijött ...	120
Ahhoz, hogy valaki ellen az orrvadászás elkövetése beigazolttnak vétsékek, nem kívántatik meg, hogy vadászásra egyenesen alkal-mas fegyverrel éressék tetten, hanem elégséges, ha az illető fegyverrel a vadat meglőni lehet ...	122
A vadászterület bérlőjének elődjétől birt engedély alapján vadászók, orrvadászt követnek el, ha az új bérlőtől engedélyük nincsen.	123
Ha tizenhatodik évét még be nem töltött kiskorú egyén női ruhába öltözve idegen vadászterületen lesben találtatik: a vadászati ki-hágásban való vétkeessége megállapítandó. Az ily gyermek atyja csak azon esetben büntethető, ha bebizonyul, hogy fiát a vadá-szati kihágás elkövetésére felhasználta ...	124
A ki egy nyulfiat elfog, az 1883. évi XX. t.-cz. 30. §-ába ütköző ki-hágást követ el. A ki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgá-ját segédül felhasználja, a szolgára kiszabott büntetésért felelős ...	124
A ki vadőrt vagy szolgáját idegen vadászterületre, tehát orrvadászni küldi, nem követ el külön kihágást, hanem az illőre kiszabott pénzbüntetésért felelősséggel tartozik ...	125
Vadak fainak elfogása a vadászati törvény 30. §-ába ütköző és nem a 27. §. szerint minősülő kihágást képez ...	126
Alkonyatkor elkövetett orrvadászat nem képezi az orrvadászásnak súlyosabb nemét, hanem csak az éjjel, illetve sötétségben vég-hez vitt ...	126
Az orrvadászat cselekménye a nyári félévben esti 7 óráig éjjeli orv-vadászatnak nem minősíthető, következésképp ily esetben a vadá-szati törvénynek csupán 26. §-a alkalmazható ...	127
Az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a ugyanazon törvény 26. §-ában körülírt egyszerű orrvadászat súlyosabb körülmények között lett elkö-	

vetése esetére intézkedvén, ha valaki a 27. §. alapján találtatik a vadászati kihágás miatt elítélendőnek, ugyanazon kihágási esetben nem marasztalható el a 26. §. alapján is	127
Idegen vadászterületen tiltott eszközöknek, mint töröknek, csapdának felállítása — akár ejtetik el ez által vad, akár nem — az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-ába ütköző kihágást képez	128
Tilalmi időben a hasznos vad árulóját az 1883. évi XX. t.-cz. 31. §-a alapján csak akkor lehet elmarasztalni, ha a vad nála találtatott	129
A vadászterületet bérbeadó kir. kincstár képviselőjében az erdőgondnokság panaszára a bérbeadott területen vadászók engedély nélkül elkövetett vadászás miatt az esetben büntethetők meg, ha az erdőgondnokság is fentartotta panaszemelési jogát; ellenkező esetben egyedül a haszonbérelő feljelentésére hozható ítélet	129
Ha valamely község kifejezetten a volt urbéresnek tulajdonát képező területen való vadászati jogot adja bérbe, a községi birtok egyéb részén a haszonbérbevevőt nem illeti meg a vadászás joga, illetve az utóbbi területen más által elkövetett vadászás miatt nem emelhet panaszt a kihágási eljárás folyamatba tetelére	130
Vadászati kihágási ügyben az ítélet meghozatala után magánpanaszos panaszának visszavonása által az eljárás már nem szüntethető be	132
Ha idegen területen való vadászás miatt több tettestárs ellen tétetik feljelentés és a panaszoltak egyike a kihágás vádja alól felmentetik, úgy a többi tettestársra vonatkozó elmarasztalás hivatalból megsemmisítendő	133
A csendőrség idegen területen engedély nélküli vadászás által elkövetett kihágás miatt panaszemelésre nem jogosult	133
Vadászati kihágási ügyben a feljelentést tett csendőrség felebbezési joggal nem bír	134
Az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-a értelmében eladandó vagy elszállítandó vadak jogos szerzését igazoló bizonyítványok előmutatására kötelező belügyministeri rendeletek megszegése, büntetendő kihágást képez	134
Vaddisznónak jogos szerzését tanúsító igazolvány nélküli vásárlása nem képez oly vadászati kihágást, melynek elbírálásával a vadászati engedély elvonása felett is határozni lehetne	135
A vadászati kihágás elkövetésére használt és bűnjel gyanánt lefoglalt lőfegyver csak azon esetben árverezhető el, ha annak elkobzása a kihágási ügyben hozott marasztaló ítéletben elrendeltetett. A vadászati kihágás miatt ítéletileg elkoboztatni rendelt lőfegyver értékesítéséből befolyt vételár, a pénzbüntetésekre nézve az 1883. évi XX. t.-cz. 36. §-ában megállapított czélokra fordítandó	135
Vadászati kihágások elkövetőire nézve a visszaesés az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-ának c) pontja értelmében nem 2, hanem 3 éven belül számítandó be	136
A vadászati törvény 31. §-a alapján egyes vadak elejtése miatt kiszabott pénzbüntetések, ha több tettes van, megoszthatók	137
Bár az orvvadászat a vadászterület tulajdonosa, illetve bérelőjének panaszára indítandó kihágást képez, a vádlottakra kiszabott pénzbüntetések fele része nem nevezetteket, hanem a feljelentőt illeti meg	137
Kihágási ügyben kiszabott pénzbüntetés a létfenntartásra szükséges ingatlan elárverezésének mellőzése czéljából indokolt esetben elzárásra átváltoztatható	138

Jogerős marasztaló ítéletekkel szemben az ujrafelvételnek csak uj bizonyítékok fenforgása esetén van helye	138
Vadászati kihágás által okozott kár	139
Vadászás közben gyalog vagy lóháton másnak területén való átjárás mezőrendőri kihágást nem képez. Ha a vadászat gyakorlására jogosított a más földjén való átjárás által kárt okoz, ezen kár a vadászati törvény alapján nem ítéltető meg, hanem panaszos kárkövetelésével a kir. bírósághoz utasítandó	140
Kihágási ügyben eljárési költség feltételelesen nem állapítható meg ...	140
Ha kihágás miatt folyamatba tett eljárás során vádlott felmentetik, a felmerült eljárési költségek a panaszost terhelik	141
Vadászati kihágási ügyben panaszlott felmentése esetén költségei a panaszos ellen megítélendőek s ha a panaszt vadásztársulat tette, a költségek megfizetésére nem a vadásztársulat, hanem a feljelentést tevő elnök vagy tag kötelezendő	142
Ha kihágási ügyben a tárgyaláson a panaszosként szereplő jogi személy nevében ügyvéd jelenik meg, részére, tekintve, hogy az ily uton felmerült kiadás ügyvédi díj jellegével nem bír, a költség megállapítandó	142
Körrendeletek a vadászások megszüntetése tárgyában. (Kiadta a m. kir. belügyminister, 1901. évi 59,846. szám alatt.)	143
Körrendeletek a Gödöllő vidékén elharapódzott vadászások megszüntetése tárgyában. (Kiadta a m. kir. belügyminister 1901. évi 82,905. sz. alatt)	145

V. Fegyver-, vadászati jegy- és adó-, jövedék- és illeték- ügylek.

A községi előljárók teendői a vadászati és fegyveradó nyilvántartása és ellenőrzése körül	151
Körrendelet a fegyveradó és vadászati adó elleni kihágások körüli eljárás tárgyában	151
A m. kir. csendőrség utasítása a vadászjegyek ellenőrzése és az orvvadászokkal szemben követendő eljárás, valamint a fegyverek elkobzása tárgyában	152
A vadászjegy köziratot képez, és mennyiben a vadászati jog gyakorolhatásának hatósági bizonyítását tartalmazza	154
A vadászati jegy elnyeréséhez szükséges bejelentés és fegyveradóigazolvány a községi előljáróság által nem küldhető be portómentesen a kir. adóhivatalhoz	155
A vadászati jog elnyerése céljából benyújtott bejelentés láttamozása csupán az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-a a)-e) pontjaiban felsorolt esetekben tagadandó meg	156
A vadászati jegy megvonása, valamint a jegy láttamozásának megtagadása iránti intézkedés a kihágási ítélet keretébe nem tartozik	157
A ki csak 4 napig van egy fegyver birtokában és azt nem használja, fegyveradót fizetni nem köteles	158
A ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, ezen kihágás miatt csupán a megejtendő jövedéki vizsgálat alapján bírságható	159
Fegyver- és vadászati adó-kihágási ügyben bírság nem követelhető, ha a jövedéki vizsgálat nem az illetékes pénzügyi közegek által fogatosítottatik	159
Vadászati adójövedéki kihágási ügyekben a pénzügyigazgatóság marasztaló határozata ellen 15 nap alatt lehet felebbezni	160

	Lap
A fegyver- és vadászati adó fizetése a törvényhatósági bizottsági tag- ságra nézve választhatási képességet nem állapít meg	160
A kir. kincstár a tulajdonát képező vadászati terület bérösszege után járadékadót fizetni köteles	161
Községi vadászati jog bérbeadásából származó jövedelem járadék- adó alá esik	161
Nem a község magánjogi tulajdonát képező, hanem a vadászati tör- vény 3. §-a alapján bérbeadott vadászati jog után illetékegyen- érték nem jár	163
Az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a alapján bérbeadott vadászterületeknek közigazgatási czélokra fordított bérösszege után, a község jára- dékadót fizetni nem köteles	163
Ha a község, a községi birtokosok tulajdonát képező, az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a alá nem tartozó területeken gyakorolt vadászati jog bérbeadásából eredő és a község birtokosai között birtokarány- lag fel nem osztható jövedelmet az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a rendelkezéséhez képest közigazgatási czélra fordítja: ez a jöve- delem tőkekamat és járadékadó alá nem esik	163
Oly ingatlan vagyon és vadászati jog után, mely a községi közbirtó- kosság tulajdonát képezi, a község akkor sem tartozik illetékegyen- értéket fizetni, ha a jövedelem a község közczéljaira fordíttatik.	164
A vadászati jog (vadász-terület) bérlete III. osztályu kereseti adó alá esik, ha a bérlő a vadászatot haszonhajtó foglalkozás gyanánt gyakorolja	166
Vadászterület bérlete, ha azon a vadászat sportszerűen üzetik, adózás tárgyát nem képezi	166
A vadlelövés bérbeadásából befolyt jövedelem után járadékadó fize- tendő	166
A városokról az 1883. évi XXIII. t.-cz. 49. §-a alapján megillető bir- ságokról kiállított nyugták bélyegmentesek	168

VI. Vegyesek és általános tudnivalók.

A vadnak tenyésztés czéljából való befogása az arra jogosítottaknak tilalmi időben is megengedett dolog	171
A már előzőleg történt megsebesítés folytán idült sérülésben szenvedő s a tilalmi időben is lelőhető vaddal követendő eljárás szabá- lyozása	173
Az erdőkben és mezőkön szabadon élő vadak bitangjóságuul nem tekinthetők, hanem a vadász- vagy földterületek tulajdonosai, illetve bérlőinek tulajdonát képezik	174
A közigazgatási bizottságnak oly határozata ellen, amelyben kimondja, hogy az 1883. évi XX. t.-czikk (vadászati törvény) 38. §-ában előírt kivételre intézkedés életbeléptetése iránt, a belügyminis- terhez javaslatot tenni nem hajlandó, a felelősségnek helye nincs.	175
Tilosban talált baromfi lelővése nem a vadászati, hanem a mezőrendőri törvény alapján bírálendő el	175
Körrendelet a hasznos állatok és madarak védelme tárgyában	176
A ragadozó vagy kártékony állatokat saját területén a birtokos is bár- mikor elpusztíthatja, annál inkább jogában áll tehát az említett vadak elpusztítása a vadászati jog bérlőjének	185
A kártékony és ragadozó vadak mérgezéséről	185
Körrendelet a dú- és kártékony vad méreggel való pusztítása iránt benyújtott kérvények sürgős elintézése tárgyában	188

	Lap
Intézkedés a ragadozó és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása, illetve a szomszédos birtokosok és községek meghallgatása tárgyában	189
A kártékony házi és mezei állatok kiirtására használni szokott mérgek eladása illetve megszerzése körül követendő eljárás szabályozása. (A m. kir. belügymin. 1898. évi 104,445. számú körrendelete, az összes törvényhatóságokhoz)	189
A ragadozó, illetőleg kártékony állatok irtásához szükséges mérgek beszerzésére vonatkozó kérvények bélyegmentesek	191
Körrendelet az elpusztított kártékony duvadak (hiuz, farkas) nyilván tartása tárgyában	191
A belföldre vagy Ausztriába szülő fegyverküldemények postai szállításhoz fegyverszállítási engedély nem szükséges	192
Fegyverküldemények szállításánál követendő eljárás	193
A lőfegyverhez való gyutaacsonak árusításához iparigazolvány szükséges	194
A revolvertöltények árusítása az 1884: XVII. t.-cz. 10. §-a i) pontjában említett robbanó szerekkel való kereskedés fogalma alá nem esik. Valakinek azon cselekménye, hogy lőport kézi táskájába helyezve vasuton magával visz, az 1879. évi XL. t.-cz. 109. §-ába ütköző kihágást képez. A vasuti állomásfőnöknek azért, hogy a lőpor nem adatott fel, birságolási joga nincs	195

I.

VADÁSZBÉRLETI ÜGYEK.

Körrendelet

a bérbeadásra kötelezett községi területek vadászati jogának bérbeadására vonatkozó hirdetményeknek kellő közhírré tétele tárgyában.

A m. kir. belügyminiszternek 1894. évi 59,371. szám alatt valamennyi vármegyei törvényhatósághoz intézett körrendelete.

Az „Országos magyar vadászati védegylet“ azon jelenségre irányozta figyelmemet, miszerint az 1883. évi XX. törvényczikk 3-ik § a alá eső területeken bérbeadás útján gyakorlandó vadászati jog gyakran a forgalmi viszonyoknak meg nem felelő alacsony áron értékesítettik; minek oka főképen abban rejlik, miszerint a tervezett bérbeadások szélesebb körökben köztudomásra nem jutván, az érdeklődők versenye nem érvényesül.

Ezen hiányon a vadászati sportot képviselő nevezett egylet lehetőleg segíteni óhajtván, azon ajánlatot tette, miszerint a szóban levő bérletre vonatkozó árverési hirdetéseket az egyesület hivatalos közlönyében a „Vadászlap“-ban háromszor egymásután minden egyes közlésért egy-egy szó után számitott 2 kr. díj fejében közzétenni kész. Tekintettel arra, hogy a kezdetben idézett törvényszakasz rendelkezése alá tartozó vadászterületekben a községek (mint erkölcsi testületek) is érdekelték, sőt sok községben a vadászati bérjövődelem a hivatott törvényszakasz első bekezdésében érintett esetben egyenesen a község közigazgatási kiadásainak fedezésére van rendelve:

Felhivom a törvényhatóságot, miszerint általán véve legyen szoros felügyelettel az iránt, hogy a községek részéről a vadászati jog bérbeadására vonatkozó hirdetményeknek köztudomásra juttatása tekintetéből a czélnak megfelelő eljárás követtessék.

E végből a községeket, a mennyiben a községi vagyon kezelése körében ily irányu szabályrendelettel nem bírnának, a közhírré tétel módját részletesen megállapító szabályrendeletek alkotására kötelezze.

Ezen szabályrendeletnek felülvizsgálata körül, a hirdetménynek a „Vadászlap“-ban leendő közzétételét tegye megfontolás tárgyává.

Végül elvárom, miszerint a vadászati bérbeadási ügyek hivatalból felülvizsgálata körül a bérbeadási hirdetményeknek mi módosult lett közzététele*) a törvényhatóság, illetőleg az alispán részéről, szorosan ellenőriztessék és az oly szerződések, melyeknek keletkezése körül a törvényhatóságnak ezen körrendeletem érvényesülésének érdekében tett intézkedései indokolatlanul mellőztetnének, vizsgautasíttassanak.

Eljárásáról legközelebbi közgyűléséből tegyen jelentést.

Budapest, 1894. évi augusztus hó 8-án.

Hieronymi s. k.

A vármegye törvényhatósági bizottsága valamely rendezett tanácsú város közönsége által alkotott szabályrendeletől érdemleges tárgyalás nélkül, a jóváhagyást nem tagadhatja meg azon indokból, mert az a vármegye által alkotott minta-szabályrendelet figyelmen kívül hagyásával alkottatott.**)

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 26,702. sz. határozata, V. vármegye közönségéhez. — A vármegye törvényhatósági bizott-

*) Az árverés határidejének és a feltételek kellőképpen való közhirrétételének elmulasztása esetén, a bérbeadási eljárás az alispánhoz intézendő felfolyamodással bármikor megtámadható; megtámadható ezen kívül azon esetekben is, ha az árverési feltételeket nem a szabályszerűen összehívott képviselőtestület állapította meg, vagy ha a bérszerződés nem az árverés eredménye alapján, azaz ha nem a legtöbbet ígérővel kötött meg s végül ha az árverés eredményébe a képviselőtestület bele nem nyugodott, mint-hogy csak ennek jóváhagyása után van helye annak, hogy az alispán a bérszerződést vadászatrendőri szempontokból az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a alapján helybenhagyja. *Szerk.*

**) Tájékoztatásul ide iktatjuk Makó városnak a vadászati jog bérbeadása tárgyában alkotott szabályrendeletét, mely egyuttal hasonló célokra mintául szolgálhat, — megfelelő módosításokkal és helyesbítésekkel. A szabályrendelet szó szerinti szövege a következő:

I. Makó város határában a vadászati jog az 1883. évi XX. t.-cz. rendelkezéséhez képest bérbeadás útján hasznosítatik: s tekintve a határ nagyságát, az hét önálló vadászterületre osztatik fel; még pedig:

I. Belső nyomás (határolva a h.-m.-vásárhelyi országutig), továbbá a kákási oldalon az apátfalvai országutig.

II. A h.-m.-vásárhelyi uttól a tanyák széleig, továbbá a járandóságok az apátfalvai utig.

III. Az igácsi-ut és földéaki határ közötti (tanyák közé) Sámsonig terjedő terület.

IV. Az igácsi, rákosi és tót-komlósi-ut közötti terület (tanyák közé) a pusztáig.

V. A rákosi és tót-komlósi uttól a kopáncsi pusztá szélén, Nagy- és Kis-Királyhegyes, az apátfalvai határok szélén vonuló terület (tanyák közé) a dái tanyák az ugarak széléig.

VI. A kopáncsi pusztá.

VII. A csipkési erdő.

2. Az 1883. évi XX. t.-czikk 2. §-a 3. pontja szerint azok, kik a vadászatok jogát földjükön szabadon gyakorolhatják és ezen jogukat igénybe

ságának m. évi december hó 2-án 35716/95. kgy. sz. a. hozott közgyűlési határozatát azon részében, mely szerint a K. város által a vadászterületek bérbeadása körüli eljárás tárgyában alkotott szabályrendelet azon utasítással küldetett vissza a városnak, hogy azt a vármegye által alkotott mintaszabályrendelet figyelembevételével alkossa meg és újból terjeszse be, a nevezett város polgármestere által beadott felebbezés folytán felülvizsgálat alá vevén: azt ezennel feloldom és utasítom a czimet, hogy a nevezett város szóban levő szabályrendeletét érdemleges közgyűlési tárgyalás alá vegye s a mennyiben azt jelen alakjában jóváhagyhatónak nem találná, az indokokat tüzetesen sorolja fel, illetőleg részletesen jelölje meg azon esetleg szükségesnek talált módosításokat, a melyeknek keresztülvitelétől kívánja függővé tenni a szabályrendelet jóváhagyását. Mert K. város közönségének az 1886: XXII. t.-cz. 21. §-a a) pontja értelmében saját belügyeiben szabályrendeletet alkotni joga lévén: a mennyiben ezen jogával élve, a vadászterületek bérbeadása körüli eljárás tárgyában önnállóan alkotta meg szabályrendeletét, ezen szabályrendeletet, minden érdemleges tárgyalás nélkül azzal utasítani vissza, hogy a vármegye által kiadott minta-szabályrendelet alapján alkosson újabb szabályrendeletet, a törvényhatóságnak jogában nem állott, mert a város által bemutatott tervezettől a jóváhagyás csak akkor tagadható meg, ha az törvénybe, miniszteri ren-

akarják venni, kötelesek azt mindig a községi határ bérbeadására kitűzött határidőt megelőzőleg a városhoz bejelenteni, mert ellenesetben azon kedvezményezett terület is a községi határral együtt bérbe adatik.

3. A törvény 13. §-ában felsorolt ragadozó, vagy kártékony állatokat — bérbeadott területen — ha a földtulajdonos vagy annak alkalmazottja elpusztítja, köteles ezen elpusztított ragadozó állatot a vadászat jogbérelőjének 24 óra alatt átadni, mert ellenesetben az érték megtérítésén kívül 1—20 forintig terjedhető pénzbüntetésben marasztaltatik.

4. A községi határban a vadászati jog hat évenként adandó bérbe s a bérbeadás a helyi lapok vagy a „Vadászlap“-ban egyszer közzéteendő.

5. A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármilyen fajta ebeket is bocsátani. A földtulajdonos vagy haszonbérelő az 1883. évi XX. t.-czikk 16. §-a rendelkezéséhez képest köteles a tanyán levő ebei nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábaik térdén alul 3 cm. távolságra lóg alá.

6. A mezőőröknek szigorú köteleességük felügyelni arra is, hogy a vadászterületen csak a vadászati jogos bérelő, vagy a kinek az arra engedélyt ad, vadászhaszon, továbbá kötelesek őrködni arra is, hogy a tilalmi időszakok a törvény értelmében szigorúan betartassanak, valamint hogy minden szőrmés- vagy szárnyas hasznos vadak, török, háló, vagy hurkokkal soha ne pusztíttassanak; nemkülönben, hogy a tanyai ebek nehezékekkel leendő ellátása szigorúan eszközöltessék s az ellen vétőket 48 óra alatt a vadászati terület bérelőjének fegyelmi eljárás terhe alatt bejelenteni kötelesek.

7. A kirótt pénzbüntetés fele részben a vadászati jog bérelőjét, másik fele részben pedig a szegényalapot illeti.

8. Jelen szabályrendeletben foglalt kihágások elbírálásánál elsőfokban a rendőrkapitány, másodfokban az alispán és harmadfokban a m. kir. belügy-miniszterium jár el.

Szerk.

deletbe, vagy a vármegye valamely fennálló szabályrendeletébe ütközik, avagy alakilag kifogásolható módon keletkezett, vagy végül oly konkrét intézkedéseket tartalmaz, melyeket a vármegye felügyeleti jogköréből nem vél megerősíthetőknek, minélfogva a megfelelő-bezett közgyűlési határozat feloldása mellett a szóban levő városi szabályrendelet érdemleges tárgyalása volt elrendelendő.

Községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételekbe olyan kikötések, melyek az árverés útján versenyt korlátozzák, illetve egyes jelentkezőket az árverésbeni részvételből kizárnak, fel nem vehetők.)*

A m. kir. közigazgatási bíróság 1902. évi 107. sz. határozata. — A közigazgatási bíróság A. Szávó sz.-i lakós kereskedőnek, B. községi vadászati jog bérbeadása tárgyában B. vármegye alispánja által 1901. évi október hó 28-án 44,764. sz. alatt hozott határozat ellen a magyar királyi belügyminiszterhez fölterjesztett, onnan illetékes elbírálás végett ezen bírósághoz átküldött felebbezését, helyesebben panaszát, az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg végzett: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad: B. vármegye alispánjának panaszlott, — valamint B. község képviselőtestületének 1901. évi augusztus hó 12-én 45. szám alatt hozott határozatát hatályon kívül helyezi, s a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában 1901. évi július hó 28-án megtartott nyilvános árverést, valamint az annak alapjául szolgáló árverési feltételeket megsemmisíti, s a község képviselőtestületét a vadászati jognak törvényszerű eljárás útján való bérbeadására utasítja. Indokok: A bírósághoz fölterjesztett ügyiratokból kitűnik, hogy B. község képviselőtestülete a községi vada-

*) Az árverési feltételek között tudvalévőleg igen gyakran fordulnak elő a törvénnyel ellenkező kikötések, a melyek tehát meg nem állhatnak. De fordulnak elő olyan kikötések is, a melyek látszólag nem ellenkeznek a törvénnyel, de közvetve kihatással lehetnek annak gyakorlati alkalmazására, minélfogva a dolog természetéből folyólag meg nem állhatnak. Így egy előfordult eset alkalmából — a melyet érdekesnek tartottunk itt megemlíteni — felmerült a kérdés, vajon a *községi vadászati jog bérbeadási feltételeiben kiköthető-e az, hogy a község, a megállapított kikiáltási áron alul a vadászati jogot nem adja bérbe?* A mi nézetünk erre a kérdésre az, hogy a közigazgatási bíróságnak tudtunkkal nincsen ugyan olyan határozata, mely a községi vadászati jog bérbeadását eltiltaná attól, hogy a feltételekben kimondja azt, miszerint a vadászati jogot a kikiáltási áron alul bérbe nem adja. Mint-hogy azonban a községek kötelesek a vadászati jogot bérbe adni, a dolog természetéből következik, hogy ha az egyszer megkísérlett árverésen a kikiáltási árra ígérő nem jelentkezett, az árverés újra tűzendő ki s az erre vonatkozó feltételekben az a kikötés, hogy kikiáltási áron alul ígérlet el nem fogadtatik: helyt nem foghat. Ismételjük, hogy erre nézve nincsen ugyan a bíróságnak döntése, de ha a kérdés oda kerülne, minden valószínűség szerint így kellene annak döntenie.

Szerk.

szati jog bérbeadása tárgyában 1901. évi július hó 28-án megtartott nyilvános árverés módozatainak a megállapítását a község előljáróságára bízta, s az árverés módozatait tényleg nem a képviselőtestület, hanem a községi előljáróság állapította meg, — kitűnik továbbá, hogy az árverés módozatai a föltételek 8. pontjában azt a rendelkezést foglalják magukban, hogy az idegen községbeli árverelők csak úgy árverezhetnek, ha őket a községi előljáróság személyesen ismeri. Minthogy pedig a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában követendő eljárást szabályozó 1883. évi XX. t.-cz. 3-ik, — illetve az 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-a értelmében, az árverés útján értékesítendő községi vadászati jog árverési föltételeit a község képviselőtestülete köteles megállapítani, s ezen köteletségének a községi előljáróságra való átruházására jogosítva nincsen; mint-hogy egyébként a megállapítandó árverési föltételekbe olyan kikötések, melyek az árverés útjani versenyt korlátozzák, illetve egyes jelentkezőket az árverésbeni részvételből kizárnak, fel nem vehetők, B. község képviselőtestülete s ezzel egybehangzólag B. vármegye alispánja törvényellenesen rendelkezett, midőn a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában megtartott, magában véve semmis árverés eredményét jóváhagyta. Miért is az alispáni határozat ellen panaszos által érvényesített panasznak helyt adni s a hozott végzés rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

A községi vadászterület bérbeadásánál olyan megszorító feltétel, mely szerint csak azok vehetnek részt az árverésben, a kik a községben földadót fizetnek, mint a vadászati törvény intentiójával ellenkező korlátozás, helyt nem foglalhat.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1901. évi 3135. sz. határozata. — A közigazgatási bíróság M. község közönségének a községi M.-n tuli vadászterület bérbeadása tárgyában Cs. vármegye alispánja által 1901. évi nov. hó 5-én 14,365. sz. a. hozott határozat elleni panaszát az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítélte: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja. Indokok: Cs. vármegye alispánja panaszolt határozatában megtagadta a jóváhagyást azon bérleti szerződéstől, a mely a községi M.-n tuli vadászati jog gyakorlása tárgyában az 1901. évi szeptember hó 20-án megtartott nyilvános árverés alapján a község előljárósága mint bérbeadó, s C. Nanu sz.-i lakos mint bérbevevő között létrejött, s a község előljáróságát újabb árverés megtartására utasította, abból az indokból, mert a megtartott árverés föltételei közé oly korlátozó rendelkezések vétettek föl, melyek az árverés nyilvános jellegével merőben ellentétben állanak, vagyis azért, mert az árverési föltételek 14. pontja csak azon pályázóknak

engedi meg az árverésbeni részvételt, a kik M. községben földadót fizetnek. Panaszos község előljárósága az alispáni határozat ellen érvényesített panasziratában azt adja elő, hogy ez árverési föltételek 14. pontjában fölvett intézkedés a vadászati törvény rendelkezéseibe nem ütközik, annak fölvétele tehát a szabályszerűen végrehajtott árverés megsemmisítésére törvényes indokul nem szolgálhat, azért az alispáni határozatot hatályon kívül helyezni, s a megtartott árverés alapján megkötött bérleti szerződést érvényre emeltetni kéri. Minthogy pedig a községi vadászati jog bérbeadásánál irányadó 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-ában foglalt azon rendelkezés, melynek értelmében a községi vagyon, illetve a jelen esetben a községi vadászati jog értékesítése rendszerint és elsősorban nyilvános árverés útján hajtandó végre, abban leli indokát, hogy a bérbeadásnál minél magasabb eredmény éressék el, — az a rendelkezés pedig, melylyel az árverési föltételekbe oly korlátozások vétetnek föl, melyekkel az árverelni óhajtok jelentkezése megnehezítettetik, mi több melyekkel a pályázók sorából bárki is kizáratik, a törvény intentiójának a kijátszását foglalja magában. — Cs. vármegye alispánja helyesen rendelkezett, a midőn a vitássá tett vadászati bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadta, s a község előljáróságát újabb árverés megtartására utasította. Miért is panasszal megtámadott határozatát hatályában fentartani, illetve az az ellen érvényesített panaszt érdemben elutasítani kellett.

Községi vadászterület haszonbérbe adása iránt megállapított árverési feltételek közt oly kikötés, hogy a haszonbérleti idő esetleg csak 3 évig tart, mint a vadászatról szóló törvénybe ütköző kikötés, helyt nem foglalhat.

A m. kir. közigazgatási bíróság közig. osztályának 1897. évi 910. sz. határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság V. törvényhatósági város vadászati jogának árverés útján történt bérbeadási ügyét, melyben a város törvényhatósági bizottsága határozott, K. Albert v—ilakos a város főispánja által a m. kir. belügyminiszterhez intézett s onnan e bírósághoz áttett panasz folytán következőleg ítélte: A m. kir. közigazgatási bíróság K. Albert panaszának helyt ad s a V. városi vadászati jog bérbeadása iránt 1897. évi június hó 2-án tartott árverést megsemmisíti, ellenben a városi főispán panaszát, mint elkésettét visszautasítja. Indokok: V. város polgármesterének jelentéséből, de a tárgyiratokból is kiderül, hogy a város vadászati jogának bérbeadása czéljából 1897. évi június 2-án megtartott árverés feltételeit, a városi, gazdasági és mérnöki hivatal vezetői, a tisztii ügyész közreműködésével állították egybe s a város tanácsa hagyta helyben és azt a pontot, hogy a szőlőterületeken csak november 1-től február hó 15-ig szabad vadászni, a

tanács meghagyására vették fel, azt pedig, hogy a bérlet időtartama 3, esetleg 6 évig terjed, a gazdasági hivatal vezetője a tanács utasítása nélkül írta be az árverési feltételek közé. A bérbeadás alapjául ez az árverés fogadtatott el a város törvényhatósági bizottságának fenthivatkozott keletű és számú határozatával, mely ellen K. Albert kellő helyen és törvényes időben panaszt emelt. Ennek folytán, minthogy a szóban levő árverés módozatainak, feltételeinek, határnapjainak és a kikiáltási árnak előzetes megállapítására az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a és az 1886. évi XXII. t. cz. 120. §-a szerint a város képviselőtestülete volt volna jogosítva, ez azonban azt a jelen esetben elmulasztotta; minthogy továbbá a törvény említett követelményének hiánya nem tekinthető pótoltnak az által, hogy a városi képviselőtestület jóváhagyásával utólagosan hozzájárult az árveréshez: a panasznak helyt adni s az árverést megsemmisíteni kellett annál is inkább, mivel egyrészt az a kikötés, mely az árverési feltételek között szerepelt, hogy a bérleti idő esetleg 3 évig tart, a vadászati törvény világos rendeletébe, mely szerint ez az időtartam legalább 6 év, ütközik; másrészt az árverés kellően meghirdetve sem volt, a mennyiben az árverési feltételek a szőlőterületekre vonatkozó ponttal a városi tanács ama határozata folytán egészítették ki, mely határozat az annak fogalmazványára vezetett kiadói jegyzet szerint csak 1897. évi június 1-én vagy az árverés előtti napon adatott ki; kétségtelen tehát, hogy az árverési feltételek idő hiánya miatt sem voltak kellően nyilvánosságra hozhatók. Ellenben a városi főispánnak az 1896. évi XXVI. t. cz. 86. §-ának 1. pontja, valamint a 93. és 94. §§. értelmében a sérelmes határozat kihirdetésétől (1897. évi június hó 16-ától) számított 15 nap alatt közvetlenül a közigazgatási bíróságnál kellett volna benyújtania panaszát, a mit jelen esetben nem tett, hanem a m. kir. belügyminiszterhez intézett előterjesztést s minthogy ez a tárgyratokkal felszerelten csak 1897. évi augusztus hó 29-én érkezett a bíróság elé, a panasznak tekintendő főispáni előterjesztés elkészett s mint ilyen hivatalból volt visszautasítandó.

Községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételek közé olyan kikötés, hogy a község az ígéretet tevő árverelők közt minden indokolás nélkül szabadon választhat, fel nem vehető.

3657/1902. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Dr. R. Samu b.-i ügyvéd által képviselt gróf C. A. Sziegfried Ausztria-Magyarország sz.-i követe z.-i birtokosnak, B. szabad királyi város vadászterületének bérbeadása tárgyában S. vármegye alispánja által 1902. évi november hó 16-án 12,800. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1903. évi január

hó 28-dik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. törvényezikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad: S. vármegye alispánjának panaszlott határozatát hatályon kívül helyezi és B. szabad királyi város vadászati jogának bérbeadása tárgyában 1902. évi április hó 15-én megtartott nyilvános árverést minden következményeivel együtt megsemmisíti. — Az árverés alapjául szolgáló árverési feltételek 10-ik pontjában foglalt azon kikötést, hogy B. városnak jogában áll a haszonbérleti ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, a bíróság töröltetni rendeli, s az ekként megállapított árverési módozatok mellett B. város képviselőtestületét a városi vadászati jognak újabb árverés útján való bérbeadására utasítja. *Indokok*: A községi vadászati jog bérbeadása körül követendő eljárást szabályozó 1886. évi XXII. törvényezikk 120. §-a azon rendelkezésének, mely a vadászati jog bérbeadását rendszerint csak nyilvános árverés útján rendeli eszközöltetni, az a célja, hogy a kérdéses jog a község anyagi érdekei szempontjából minél előnyösebben értékesíthessék. — Ezen célnak megfelelően tehát a kitűzött nyilvános árverés határnapja a lehető legszélesebb körben, de legalább is a szomszédos községekben, s ezen kívül a vármegye hivatalos közlönyében, esetleg a vadászati szaklapokban idejekorán közhirrre teendő. — Az árverési módozatok pedig akként állapítandók meg, hogy azok a szabad versenyt egyáltalán ne korlátozzák, s a legmagasabb ígéretet tevő árverelőnek a bérlet tárgyát lehetőleg biztosítsák. — Minthogy pedig a bírósághoz felterjesztett tárgyiratok között annak semmi nyoma sincsen, hogy B. város vadászterületeinek bérbeadása tárgyában kitűzött árverés a szomszédos községekben közhirrre téve, s valamely hirlapban meghirdetve lett volna; minthogy továbbá a megállapított árverési feltételek 10-ik pontjában felvett azon kikötés, hogy a város az ígéretet tevő árverelők között minden indokolás nélkül szabadon választhat, a szabadversenyt legnagyobb mértékben korlátozó intézkedést foglal magában, sőt a nyilvános árverés jogi fogalmával ellentétben áll, s alkalmas arra, hogy a komoly versenyzőket az árverésben részvételtől visszariassza: — S. vármegye alispánja a fenförgő esetben helytelenül rendelkezett, a midőn B. szabad királyi város vadászterületeinek bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverést jóváhagyta s a vadászati jog bérletét az árverési feltételek 10-ik pontjában foglalt kikötés alapján a legmagasabb ígéretet tett panaszos ígéretének mellőzésével, a kisebb ígéretet tevő b.-i vadásztársaságnak rendelte átadatni. — Miért is az alispáni határozat ellen emelt panasznak helyt adni, s a hozott ítélet rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

Községi vadászterületek bérbeadásának árverési feltételei közé nem vehető fel oly kikötés, hogy a bérlők a községi előljárásnak bizonyos árverési és eljárási költséget tartoznak fizetni.

A m. kir. belügyminiszter 1897. évi 7315. sz. határozata, Z. vármegye alispánjához. — Mult évi május hó 6-án 6792. sz. alatt hozott határozatát, melylyel a N. és Sz. községi vadászterületek bérbeadása iránt mult évi márczius hó 4-én, illetve márczius hó 2-án megtartott szabályszerű nyilvános árverés eredménye alapján megkötött bérszerződéseknek jóváhagyása alkalmából N. és Sz. községek előljáráságát kötelezte, hogy a vadászterületek bérlőitől saját részökre, árverési és eljárási költségek czimén követelt és be is szedett 3 frt 50 krt, illetőleg 3 frtot a bérlőknek fizessék vissza, a nevezett községek előljárói által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, azt helyben hagyom ugyan, mert az, hogy a bérlők bizonyos árverési és eljárási költséget kötelesek fizetni, a szabályszerűen közhírré tett s az árverezők által ismert bérbeadási feltételekbe fel volt véve s az ellen, az árverés megtörténte előtt felfolyamodók sem emeltek kifogást, felhivom azonban czimedet, figyelmeztesse a nevezett községek előljáráságait, hogy jövőre ilynemű kikötéseknek az árverési feltételek közé való felvételét mellőzzék, mert a község határában levő és az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a alá tartozó földterületek bérbeadását a törvény ugyanezen §-a a községnek, tehát az ezt ily eljárásokban képviselő előljárásnak teszi hivatalos kötelességévé, az pedig, hogy a bérbevevők ily czimen kiadásokkal terheltessenek, a bérletet indokolatlanul feldrágitaná és így a vadászterületek értékesítésének csökkentésére vezetne, holott a hatóság éppen az ellenkező eredményt van hivatva előmozdítani.

A községek nincsenek korlátozva abban, hogy a községi vadászterület bérbeadása alkalmával a vadászat gyakorlását illetőleg a helyi viszonyoknak s közigazgatási édekeknek megfelelő, a vadászati törvénnyel ellentétben nem álló megszorító feltételeket kössenek ki.

A m. kir. közigazgatási bíróság közig. osztályának 1898. évi 753. sz. a. hozott határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság K. József f—i lakosnak T. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában T. vármegye alispánja által hozott határozat ellen benyújtott panaszát, az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt: A m. kir. közig. bíróság a panasznak helyt nem ad. Indokok: Panaszló T. község vadászati jogának bérbeadásáról szóló s alispánilag jóváhagyott szerződés megsemmisítését főleg abból az okból kéri, mert az árverési feltételek, a mennyiben azok a lóháton és kutyákkal való vadászatot, valamint

bevetett területen sáros időben s takarodás előtt a hajtóvadászatot tiltják, állítólag törvényellenes kikötéseket foglalnak magukban. A vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 16. §-a a vadászatnak lőháton s ebekkel való gyakorlását megengedi ugyan, ámde a törvénynek ezen kijelentése a községet nem korlátozza abban, hogy a községi vadászterület bérbeadása alkalmával a vadászterület gyakorlását illetőleg, a helyi viszonyoknak s közigazgatási érdekeknek megfelelő, általa szükségesnek vélt megszorító feltételeket kössön ki. Minthogy a panasszal megtámadott alispáni határozattal jóváhagyott bérleti szerződés a törvény rendelkezéseinek betartásával jött létre; minthogy továbbá az abban kikötött feltételek sem a vádállomány megóvásának kívánalmaival, sem a község anyagi érdekeivel ellentétbe nem jönnek, sőt a sérelmesnek állított megszorító kikötések mellett, melyek egyébként a felterjesztett tárgyiratok szerint eddig is szokásban voltak, a községnek a vadászati jog bérbeadásából származó eddigi jövedelme az új bérleti szerződés alapján megkétszereződött, ezért a már hatóságilag jóváhagyott bérleti szerződésnek megsemmisítésére ok fenn nem forogván, a panasznak helyt adni nem lehetett.

A községi vadászati jognak árverés útján való bérbeadása tárgyában felmerülő annak a vitás kérdésnek az elbírálása, hogy a községi határ hány részletben bocsáttassék árverés alá? az 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-ának abból a rendelkezéséből kifolyólag, mely a községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött szerződések jóváhagyásának jogát az alispánra ruhazza, — mint ezen jóváhagyással szoros kapcsolatban álló előzményes intézkedés, — az alispánnak és nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartozik.

2518/1901. K. sz. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság A. F. Lajos t.-i lakosnak, T. község vadászati jog bérbeadása tárgyában B. vármegye törvényhatósági bizottsága által 1901. évi június hó 27-én 890. szám alatt hozott határozat ellen a magyar kir. belügyminiszterhez fölterjesztett, onnan ezen bírósághoz átküldött felfolyamodását, helyesebben panaszát 1901. évi december 11-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg végzett: A magyar királyi közigazgatási bíróság a fenforgó vitás ügyben hozott s panasszal megtámadott törvényhatósági bizottsági határozatot megsemmisíti, s panaszos által az 1901. évi 1. szám alatt kelt T. községi képviselőtestületi határozat ellen érvényesített felebbezésnek elbírálását a vármegye alispánjának hatáskörébe utalja. Indokok: T. község képviselőtestülete 1901. évi márczius hó 13-án 1. szám alatt kelt határozatában a

községi vadászati jognak nyilvános árverés útján való bérbeadását elhatározván, egyidejűleg kimondotta, hogy a határt négy külön vadászterületre osztja föl. Panaszos felebbezése folytán a községi képviselőtestület ezen határozatát B. vármegye törvényhatósági bizottsága panaszlott határozatával jóváhagyta. Minthogy pedig a községi vadászati jognak árverés útján való bérbeadása tárgyában felmerülő annak a vitás kérdésnek az elbírálása, hogy a községi határ hány részletben bocsájtassék árverés alá, az 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-ának abból a rendelkezéséből kifolyólag, mely a községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött szerződések jóváhagyásának jogát az alispánra ruhazza, mint ezen jóváhagyással szoros kapcsolatban álló előzményes intézkedés, az alispánnak s nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartozik, a fenforgó kérdésben hozott vármegyei törvényhatósági bizottsági határozatot megsemmisíteni s egyebekben hozott határozat rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

Külön vadászterületet képező, nem egyfolytonosságban lévő területek külön-külön is bérbeadhatók.*)

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 90,184.sz. határozata, V. vármegye alispánjához. — A folyó évi augusztus hó 18-án 26,916. sz. a. hozott határozatát, melylyel a V. község 998 hold 562 □-öl és 539 hold területén gyakorlandó vadászati jognak bérbeadása iránt f. évi június 21-én megtartott árverés eredményének elfogadásakép F. E. és M. H. v—i lakosokkal kötött haszonbéri szerződéstől a jóváhagyást megtagadta és a község vadászterületének egyben összefoglalva újabb árverésen leendő bérbeadását rendelte el, V. község előjárósága által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, azt feloldom és a szóban levő bérszerződéseket érvényre emelem. Mert a folyó évi június hó 5-én tartott községi képviselőtestületi ülésről felvett jegyzőkönyvben előadottak és a felebbezésben foglalt által kétségbe nem vont nyilatkozat szerint is a kérdéses terület nem egyfolytonosságban levő, hanem 999 hold és 562 □-öl, valamint 539 holdas részletekben különálló vadászterületet képez, melyek mindegyikén terjedelménél fogva az 1883. évi XX. t.-cz. 2. § a értelmében a vadászat külön-külön önállóan gyakorolható; (Czimed) azon érvelése pedig, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a rendelkezéséhez képest, azon területek, melyek 2000 kat.

*) Hasonló rendelkezéseket tartalmaznak egyebek között a belügymin. 1886. évi 66,395. és 1889. évi 70,794. valamint a m. kir. közig. bíróság alább közölt 1902. évi 3483. sz. határozatai is.

Szerk.

holdnál nem nagyobbak, egyben adandók ki, minthogy az idézett szakasz csupán az egyfolytonosságban levő területekre vonatkozik, a különben szabályszerűen megtartott felebbezéssel meg nem támadott árverés megsemmisítésére, törvényszerű indokul nem szolgálhat.

A vadászatról szóló 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-ának 2. bekezdése csak az egyfolytonosságban fekvő községi vadászterületekre nézve mondja ki azt, hogy azok legalább 2000 holdat kitevő részletekben adhatók bérbe, ellenben a nem egyfolytonosságban fekvő területekre nézve ezen rendelkezés fenn nem áll, vagyis a 2000 holdnál kisebb területek, ha különálló területeket képeznek, mint külön területek bérbeadhatók.

3483/902. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság L. Péter z-i lakosnak, K. községi vadászati jog bérbeadása tárgyában B. vármegye alispánja által 1901. évi július hó 9-én 14,202. szám alatt hozott határozat ellen a magyar kir. belügyminiszterhez intézett, s onnan illetékes elbírálás végett ezen bírósághoz átküldött felebbezését, helyesebben panaszát, 1902. évi december hó 31-ik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. §. alapján tárgyalás alá vévén, következőleg *ítélt*: A magy. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad: B. vármegye alispánjának panaszolt határozatát — egyéb intézkedéseinek érintetlenül való hagyása mellett — abban a részében, melyben K. község határához tartozó, ugynevezett urbéres birtokterületek vadászati jogának bérbeadására vonatkozó 1900. évi augusztus hó 30 án megtartott nyilvános árverést megsemmisíti, s ezen árverés alapján panaszos és a község előjárósága között 1900. évi augusztus hó 30-án létrejött bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadja, melyben K. község határának egy részletben, vagy legalább is 2000 katasztrális holdat kitevő több részletben való kiadását rendeli el, hatályon kívül helyezi, s a megtartott nyilvános árverés eredményének érvényre való emelése mellett B. vármegye alispánját az annak alapján panaszos és K. község előjárósága között 1900. évi augusztus hó 30-án létrejött bérleti szerződésnek jóváhagyási záradékkal való ellátására utasítja. *Indokok*: B. vármegye alispánja panaszolt határozatával megsemmisítette K. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában 1900. évi augusztus hó 30-án megtartott árverést, s az annak alapján panaszos és a község előjárósága között létrejött bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadta, s a községi határnak egy tagban való bérbeadását rendelte el abból az indokból, mert a két részletben árverés alá bocsájtott községi területek külön-külön a 2000 katasztrális hold területet meg nem ütik. Panaszos az alispáni határozat ellen beadott panaszában azt vitatja, hogy az 1883. évi XX. törvénycikk nem

rendeli azt, miszerint a több tagban bérbeadható községi területeknek legalább is 2000 katasztrális hold területtel kell birniok, s minthogy egyébként az általa bérbe vett urbéres birtoktestek összesen a 4000 hold területet meghaladják, a tévesen magyarázott törvényes rendelkezés mellett sem volt az urbéres területek bérbeadására vonatkozó nyilvános árverés megsemmisíthető, miért is az alispáni határozat hatályon kívül való helyezés mellett a szabályszerűen végrehajtott nyilvános árverést érvényre emeltetni, s az annak alapján vele megkötött bérleti szerződést jóváhagyni kéri. Minthogy pedig az 1883. évi XX. törvénycikk 3-ik §-ának 2-ik bekezdése csak az egyfolytonosságban fekvő területekre nézve mondja ki azt, hogy azok legalább 2000-holdat kitevő részletekben adhatók bérbe, s minthogy ennél fogva a nem egyfolytonosságban fekvő területekre nézve ezen rendelkezés fenn nem áll, vagyis a 2000 holdnál kisebb területek ha különálló területeket képeznek, mint külön területek bérbe adhatók; minthogy továbbá K. község határát, az ügyiratok kapcsán felterjesztett községi előjárósági felvilágosító jelentés szerint, az egyfolytonosságban fekvő s 4000 holdat meghaladó volt urbéres birtoktestek, továbbá a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező, de az urbéres birtokterületektől elkülönítve fekvő 1500 holdnyi területet meghaladó birtok képezi, K. község képviselőtestülete törvényszerűen rendelkezett, a midőn a községi határban gyakorolható vadászati jog bérbeadását két részletben rendelte árverés alá bocsájtani, s a vármegye alispánja sérelmesen rendelkezett, midőn a megtartott árverést felhozott indokaiból megsemmisítette, a községi határnak egy tagban leendő bérbeadását elrendelte s egyben a panaszos és a község előjárósága között létrejött bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadta. Miért is az alispáni határozat ellen panaszos által emelt panasznak helyt adni, s a hozott ítélet rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

A községi vadászterületnek vagy annak egy részének bérbe nem adása az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében meg nem engedhető.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1898. évi 2359. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság Sz. város H. járás nevű területén a vadászatnak bérbeadása iránti ügyet, melyben Sz. város törvényhatósága 1898. évi szeptember hó 1. napján 326. szám alatt határozott, V. Károly és társai sz—i lakosok által beadott panasz folytán nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítélte: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad s Sz. város közönségét kötelezi, miként a H. járás nevű községi területen a vadászati jogot az 1883.

évi XX. t.-cz. 3. §-a rendelkezéséhez képest bérbe adja. *Indokok:* Az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-ában foglalt ama rendelkezés, mely a községi s a 2. § alá nem tartozó magántulajdont képező vadászterületeknek bérbeadását kivétel nélkül kötelezőleg elrendeli, kizárja azt, hogy bármily okból a községek elhatározásától függjön az ily területnek bérbeadása. Miután pedig a város a panasszal megtámadott határozatában a törvény által reá szabott ezen kötelezettség teljesítése alul vonta ki magát, e törvényszerű kötelessége teljesítésére köteleznie kellett, mire nézve nem vehető figyelembe azon körülmény, hogy előzetesen már elhatározta a város e terület bérbe nem adását, mert panaszosoknak mint a képviselőtestület tagjainak joguk van a határozattal létesített állapot megszüntetését, vagy megváltoztatását bármikor indítványozni s egyes magánfelek contentiosus ügyében hozott határozatok jogerőre emelkedtének jogi következményei nem alkalmazhatók a város közigyűeiben a városi vagyonok hasznosítása tárgyában hozott határozatainál.

Azon eljárás, hogy a községi vadászterületnek egy része 6 évnél rövidebb időre adatik bérbe, oly czélból, hogy a lejárát a községi vadászterület többi részére nézve fennálló bérleti szerződés lejártával összeessék és így az egész terület legközelebb egyben 6 évre bérbeadható legyen, megengedett és helyeslendő.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 14,233. sz. határozata, S. vármegye alispánjához. — A mult évi julius 28-án 22,377. sz. alatt hozott határozatát, melylyel a K. község határához tartozó gy—i pusztla vadászati jogának bérbeadása iránt, M. község előljárósága mint bérbeadó és S. S. i—i lakos mint bérbevevő, valamint a K. községelőljáróság mint bérbeadó és B. A. k—i lakos mint bérbevevő között kötött bérszerződések megsemmisítette s K. község képviselőtestületét utasította, hogy a gy—i pusztán a vadászati jogot a többi községi vadászterülettel együttesen, a törvény rendelkezéseinek szem előtt tartásával adja bérbe, az az ellen K. község képviselőtestülete által közbetett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, azt a M. község által illetéktelenül kötött bérszerződésre vonatkozó s meg nem felebbezett részében érintetlenül hagyom, a gy—i pusztának K. község által lett bérbeadására vonatkozó részében azonban megváltoztatom és a K. község és B. A. közt ezen vadászterület bérbeadása iránt a törvénynek megfelelő eljárás rendén 1895. évi julius 4-én kötött bérszerződést jóváhagyom; mert igaz ugyan, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a szerint a községi vadászterületek legalább 6 évre bérbeadandók, de a jelen esetben csak helyeselnem lehet, a most két részletben és különböző időtartamra bérbeadott ezen községi vadászterület jövőben leendő

sikeresebb értékesíthetése érdekében azt, hogy a mikor az most módjában állott a községnek, a bérlet idejét ezen most külön bérbeadott pusztai területre, a törvényben előírt hat évnél kevesebbre szabta meg a végből, hogy ezen községi vadászterület bérleteinek lejáratát a községi vadászterület többi részére nézve most érvényben álló bérlet lejáratával mielőbb összeejtethessék, mely célravezető eljárást azt fogja eredményezni, hogy mindkét szerződés érvényének egy időpontban történendő lejáratát után a község egész vadászterülete egyben és pedig a törvényben előírt 6 évre lesz bérbeadható, mely eljárás nemcsak hogy a törvény intenciójával nem ellenkezik, hanem a fenforgó kivételes helyzetben levő anomáliát megszüntetni lévén hivatva, helyeslendő is.

Ha a községnek a vadászati jognak újonnan bérbeadása iránt hozott határozata, felebbezés híján jogerőre emelkedett, a volt vadászati jog bérlőjének a fennállott szerződés épségben tartása iránti kérelme figyelembe nem vehető.

A m. kir. belügyminiszter 1895. évi 98,299. sz. határozata, B. B. vármegye alispánjához. — A K. községi vadászati jog bérbeadása kérdésében folyó évi február hó 21-én 1676. sz. a. hozott határozatát, melylyel a szóban levő községi vadászterület bérbeadása iránt K. község mint bérbeadó és Sz. M. mint bérbevevő között az 1894. évi december hó 22-én megtartott árverés eredményéhez képest megkötött bérszerződést, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében jóváhagyta, az az ellen N. Cz. M. volt bérlő által közbevetett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, indokaiból helybenhagyom. Felebbező abbéli kifogásait, hogy a községnek a vele fennálló vadászati bérszerződés mellőzésével a vadászterületet újból bérbeadni jogában nem állott, annál kevésbbé vehettem figyelembe, mert a vadászterület újból való bérbeadása iránt a községi képviselőtestület által 1893. évi december hó 29-én hozott határozat N. Cz. M. akkori bérlőnek kézbesítetvén, ezen határozat ellen felebbezés be nem nyújtatott, minélfogva az jogerőre emelkedett. Felebbező abbéli kifogását, hogy az új árverés határnapja kellően közhírré nem tétetett, az ügyiratokhoz becsatolt hirdalap-példányok és községi meghirdetési bizonylatok teljesen megegyeznek.

Községi vadászterületnek szabadkézből való bérbeadása felett határozó képviselőtestületi ülésbe a képviselőtestület legtöbb adót fizető tagjai meghívandók.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 35,158. sz. határozata, P. vármegye közönségéhez. — A f. évi február hó 24-én tartott

bizottsági közgyűlésében 74. sz. a. hozott határozatát, melylyel E. község képviselőtestületének a f. évi február hó 8-án tartott ülésében 1. sz. a. hozott határozata folytán beterjesztett kérelmére engedélyt adott arra, hogy ezen község vadászati joga a nyilvános árverés mellőzésével szabadkézből bérbeadassék, az az ellen gróf P. J. ottani birtokos és p---i lakos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, azt megváltoztatom s a szóban levő községi vadászterületnek szabályszerűen megtartandó nyilvános árverés útján leendő bérbeadását rendelem el, mert a községi képviselőtestület határozatában a nyilvános árverés mellőzésének indokolására általánosságban felhozott körülmények az 1883. évi XX-ik t.-cikk 3. §-ában említett 1871. évi XVIII. t.-cikk helyébe lépett 1886. évi XXII. t.-cikk 120. §-a szempontjából a nyilvános árverés mellőzésének elégséges indokál nem szolgálhatnak. Egyszersmind megjegyzem, hogy felebbező gróf P. J., mint a község képviselőtestületének legtöbb adófizető tagja, a szabadkézből való bérbeadás felett határozott képviselőtestületi ülésbe meghivandó lett volna, de mivel felebbezésében kifogásait előadta, nem forgott fenn szüksége annak, hogy a községet a bérbeadás kérdésében új határozat hozatalra utasítsam.

Községi vadászterület bérbeadásakor a szőlők területe a szőlőbirtokosok kifogása ellenére bérbe nem adható, illetve a községi területből kihagyandó.

A m. kir. belügyminiszter 1895. évi 96,343. sz. határozata, T. vármegye alispánjához. — K. község vadászterületének bérbeadása tárgyában f. évi június hó 5-én 27,011. sz. alatt hozott ama határozatát, melylyel az ezen községi vadászterület bérbeadása iránt f. évi május hó 26-án megtartott árverés eredményeként T. Zs. megkötött szerződését jóváhagyta, Sch. J. és társai f—i lakosok felebbezése folytán felülvizsgálván, azt az egész megelőző eljárással együtt megsemmisítem s elrendelem, hogy a szóban levő községi vadászterületnek a szőlők kihagyásával való bérbeadása újból árverés útján eszközöltessék, mert a szőlő az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-ának 2. pontja értelmében külön vadászterületet képez, mely az idézett törvény 3. §-ában említett és a haszonbérbe adott vadászterület körébe a szőlőbirtokosok részéről tett kifogás ellenére bevonható nem volt és melyen a vadászat még az illető birtokosok részéről is csakis a hegyrendszabályok keretében gyakorolható.*)

*) Ez ugy értelmesebb, hogy a hegyközség a vadászat gyakorlását illetőleg hozhat olyan korlátozó szabályzatot, mely bizonyos időre és bizonyos körülmények között, például a szőlőmetszés, kapálás, szüretelés és általában az időközi szőlőmunkák idején, a vadászat gyakorlását tilalmazza. S ez természetesen azon esetre is áll, ha a szőlők területe, a községi vadász-

Ha a szőlőterületek is bevonattak a községi vadászterület bérleményébe és a szőlőtulajdonosok ez ellen kifogást nem emeltek, a szőlőbirtokok csak a bérszerződés lejártá után vonhatók ki a községi vadászterületből. A vadászati bérlő a szőlőkben vadászásnál a hegyrendszabályokhoz is köteles alkalmazkodni.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 1893. sz. határozata, P. vármegye alispánjához. — S. Gy. és társai b—i szőlőbirtokosoknak közvetlenül hozzám benyújtott folyamodványát, a melyben az iránt kérelmeznek, hogy a B. községi vadászterület kibérlése iránt B. Gy. mint bérbevevő és B. község mint bérbeadó között az 1890. évi aug. 14-én kötött s ugyanazon év aug. hó 22-én 30,614. sz. a. hozott alispáni határozattal jóváhagyott bérszerződésnek a szőlőterületeken való korlátolt vadászat megengedését tartalmazó 5. pontját, tekintettel az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a 2. pontjában foglalt rendelkezésre semmisítem meg, a múlt évi december hó 29-én 51,303. sz. a. tett jelentéssel bemutatott ügyiratokkal együtt folyamodók szabályszerű értesítése végett oly kijelentéssel küldöm le czimednek, hogy a folyamodásban felhozottakat nem találtam elfogadható indokoknak arra, hogy ezen már hatodik évben érvényben álló bérszerződés kifogásolt rendelkezését hatályon kívül helyezzem; mert igaz ugyan, hogy az 1883. évi XX. t.-cziknek felebbezők által idézett 2. §-a 2. pontja értelmében a szőlő önálló vadászterületet képez, de idézett szakasz bevezetésében foglalt rendelkezésből folyik az, hogy a szőlőnek a törvény 3-ik §-ában körülírt községi vadászterületbe való bevonása törvényszerűleg eszközölhető, ha ez a szőlőtulajdonos kijelentett vagy hallgatag beleegyezésével történik. Minthogy pedig a fenforgó esetben a szőlőterületeknek a községi vadászterület bérleményébe való bevonása ellen a szőlőtulajdonosok annak idején kifogással vagy felebbezéssel nem éltek, mi a bérletbe való beleegyezésnek tekintendő és a vadászatnak a szőlők kimelésével gyakorlása tekintetében a fennebbi haszonbéri szerződés 5. és 6. pontjaiban gondoskodva van: mindezeknél fogva a kérdésben levő szőlőbirtokok csak a bérszerződésnek folyó évben leendő lejártá után lesznek kivonhatók a községi vadászterületből. Végül megjegyzem, hogy a vadászati bérlő a szőlőkben való vadásztatás tekintetében nemcsak a bérszerződés vonatkozó pontjaihoz, hanem a netalán létező hegyrendszabályokhoz is alkalmazkodni tartozik.

terület bérbeadásakor a bérbeadott vadászterület állagából kihagyatott, mely esetben, a szőlő tulajdonosa, a saját szőlőjében — az 1883. évi XX. t.-cz. és a hegyközségi szabályzatok értelmében — a vadászatot akadálytalanul gyakorolhatja, feltéve, hogy a vadászati törvény által előírt fegyver- és vadászati jegyadót lefizette és így a vadásztatásra törvényes jogosítványt szerzett.

Szerk.

Azon kérdés felett, vajjon a hegyközséggé alakult község vadászterületét a bérbeadás mellőzésével házilag önállóan kezelheti-e, elsőfokban a járási főszolgabíró illetékes határozni.

A m. kir. belügyminiszter 1897. évi 80,050. sz. határozata, P.-P.-S.-K. vármegye alispánjának. — B. község hegyközséggé alakulván, erre való tekintettel elhatározta, hogy a község határában a vadászati jogot, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-ában kötelezőleg előírt bérbeadás mellőzésével házilag gyakorolja, s ehhez képest a községi vadászterület fennállott bérletének, mult évi augusztus hó 1-én történt lejárta óta a bérbeadás iránt nem is intézkedett s a vadászati jogot házilag kezeli. A község ezen intézkedése ellen D. L. b—i birtokos közvetlen hozzám panaszt nyújtott be, melyben intézkedést kér az iránt, hogy B. község a határában a 3. §. alá tartozó területek vadászati jogának bérbeadására köteleztessék. Eképpen azon kérdés tétetvén vitássá, hogy a hegyközséggé alakult B. község határa, a törvény 2. §. 2. pontja alá tartozó oly vadászterület-e, melyen a vadászat jogát a hegyközség a 3. §-ban előírt köteles bérbeadás mellőzésével önállóan gyakorolhatja, a folyó évi július hó 21-én 38,071. sz. a tett jelentésével felterjesztett ügyiratok leküldése mellett felhivom *czimedet*, hogy ezen kérdést, az abban a többször hivatkozott törvény 2. §-a utolsó kikezdése szerint elsőfokban határozni illetékes főszolgabíró elbírálása alá bocsássa, melynek határozata ellen *czimedhez* s harmadfokban a közigazgatási bizottsághoz fokozatos felebbezésnek, a harmadfokban hozott határozat ellen pedig az 1896. évi XXVI. t.-cz. 76. §-a 1. pontja értelmében, a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.

Ha a községi vadászterület nem nyilvános árverésen adatott bérbe, a nyilvános árverés elrendelésekor bérbevevő megkérdezendő, hogy tett ajánlatát fentartja-e és azt hajlandó-e bánatpénzül letenni.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 14,708. sz. határozata, Z. vármegye alispánjához. — A t—i községi vadászterület bérbeadásának vitássá lett kérdésében f. évi február 6-án 27,306/95. szám alatt tett jelentésével felterjesztett iratokat oly felhívással küldöm vissza, hogy gróf E. P. földbirtokos nyilatkozattételre lesz felhívandó az iránt, hogy a nyilvános árverés elrendelése esetére fentartja-e a mult évi augusztus 22-én N. D. uradalmi ispán által tett 600 frt ajánlatát s kötelezi-e magát arra, hogy ezen összeget a nyilvános árverés esetében bánatpénzül leteszi.

Önálló vadászterületté minősíthető területnek a községi vadászterületekhez csatolása ellen csak a szabályszerű bérbeadás megtörténte előtt lehet fel-szólalni.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 4268. számú határozata H. vármegye alispánjához. — A S. községi vadászati jog az 1895. évi december hó 18-án megtartott, szabályszerűen közhírré tett nyilvános árverésen Sz. Vinczének, mint legtöbbet ígérőnek 91 frt évi bér mellett 1896. évi január 1-től kezdődő hat évre bérbeada-tott s a bérbeadás ezen eredménye, a község képviselőtestületének 1896. évi január 16-án tartott ülésében 2. szám alatt hozott hatá-rozattal jóváhagyatott. Ezen bérbeadási eredmény ellen, a különben az árverésen D. József községi jegyzővel mint társárverező részt-vett U. Lajos helybeli plébános azon okból folyamodott fel, mert a községi vadászterülettel a 175. kat. hold és 950 öl parochiális föl-dek és az ezekkel, a plébános által a Heves—Szolnok—Jászvidéki Tisza- és belvizszabályozó társulattól haszonbérlet és a parochiális földekkel összefüggő 33 kat. hold, egymással egyesítve 208 hold és 950 öl földbirtok is, mely felfolyamodó szerint az 1883. XX. t. cz. 2. §-a értelmében önálló vadászterületet képez, bérbeadatott, (czimed) a Sz. Vinczével kötött bérszerződés jóváhagyását 2152/96. sz. alatt kelt végzésével azon indokolással, mert a községi vadász-területtel a törvény 3. §-a alá nem tartozó önálló vadászterület is bérbeadatott, — megtagadta s a községi előljáráságot utasította, hogy a szóban levő 208 hold és 950 öl terület önálló vadászati területi jellegének jogerős határozattal lett megállapítása után a köz-ségi vadászterületnek szabályszerű árverés útján való újabb bérbe-adását eszközölje. Ezen alispáni végzés folytán, főszolgabíró 595/96. sz. alatt hozott elsőfoku határozatával a plébános által leirt és bé-relt 208 kat. hold és 950 öl területre nézve azt, hogy az önálló vadászterületet képez, megállapította ennek folytán a község, a ha-tárbeli egyéb területekre nézve a nyilvános árverést 1896. évi ju-nius hó 20-án megtartotta, mely alkalommal a bérlet U. Lajos plébános és D. József községi jegyző társárverezőkre, mint leg töb-bet ígérőkre 71 frt évi bér mellett üttetett le. Azonban az ezen ár-verés alapján kötött bérszerződésnek jóváhagyása is megtagadtatott (czimednek) 13,684/96. sz. alatt hozott határozatával azon indokból, mert (czimed) szerint az árverés kellőképen t. i. a szomszédos köz-ségekben közhírré téve nem lett és mert az árverés eredménye a képviselőtestület által még el nem bíráltatott. Az ekképen lefolyt bérbeadási eljárás ellen Sz. Vincze a vadászterületnek az első ár-verés alapján a község által elfogadott bérlője, kivel a bérszerződés jóváhagyásának megtagadása annak idejében nem közöltetett, fel-folyamodást vetvén közbe, ennek folytán az egész eljárást felülvizs-gálván, a Sz. Vinczével mint legtöbbet ígérővel, az első árverés eredménye alapján az árverési feltételekben kitett 4003 hold és 552

öl összes községi vadászterületre nézve megkötött bérszerződést a 2152/96. szám alatt kelt alispáni határozat megváltoztatása mellett érvényre emelem és a főszolgabirónak az U. Lajos plébános által birt és bérelt földeket egyesítve önálló vadászterületnek minősítő 595/96. számú határozatát, valamint az ezen határozatok folyamán képező további egész bérbeadási eljárását megsemmisítem. Mert eltekintve attól, hogy az első nyilvános árverés határnapja és az árverési feltételek között az, hogy a községi vadászterület 4003 hold és 552 öl terjedelemben, tehát a parochiális és a plébános által bérelt földekkel együtt fog bérbeadatni, — szabályszerűen közhírré volt téve és U. Lajos plébánosnak, ki mint társárverező úgy az árverés határnapjáról, mint a bérbeadási feltételekről tudomással kellett hogy birjon, — módjában állott volna az árverés megtörténte előtt megtenni a lépéseket a szóban levő két területnek önálló vadászterületté egyesítése iránt; ez iránti szándékát azonban elkéssetten, mert már a bérbeadás megtörténte után jelentette be: — a főszolgabírói határozattal egyesítés útján önálló vadászterületté minősített két terület közül az egyik t. i. a 33 hold bérelt föld, nem is felel meg a vadászatról szóló törvény 2. §-a 3. kikezdésében az egyesülhetés egyik főfeltételéül megállapított 50 hold mennyiségnek.

A vadászterületek önállóságának vagy községi vadászterületbe tartozandóságának megállapítása felett harmadfokban a vármegye közigazgatási bizottsága illetékes dönteni.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 19,456. sz. határozata, B. vármegye közigazgatási bizottságához. — A k.-t.-m.-i ármentesítő és belvizszabályozó társulatot az iránti kérelmével, hogy a társulat tulajdonát képező s több község határában egyfolytonosságban levő s mintegy 5000 holdnyi területnek M. B. határában elvonuló része az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a értelmében önálló vadászterületnek nyilváníttassék, a b—i járás főszolgabirája mult évi október hó 15-én 5694. szám alatt hozott határozatával a társulatot elutasította s kötelezte, hogy ezen területről a felállított vadászati tilalomfákat 15 napon belül távolítsa el. Ezen határozat ellen, mely az ármentesítő társulatnak mult évi november hó 19-én kézbesítettett, a társulat november hó 21-én, tehát két napi késedelemmel felfolyamodást vett közbe, mely az alispánnak f. évi január 10-én 21,621/95. sz. a. kelt határozatával hivatalból visszautasított. A másodfokban hozott alispáni határozat ellen a társulat nyílt időben felebbezéssel élven s az iratok hozzám rendkívüli felülbírlás végett a f. évi február 7-én 2262. sz. alatt kelt újabb alispáni határozat alapján tett jelentéssel felterjesztetvén, tekintettel arra, hogy a vadászterületek önállóságának vagy községi vadászterületbe tartozandóságának meg-

állapítása kérdésében másodfokon hozott alispáni határozatok az 1876. évi VI. t.-czikk 58. pontja értelmében a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetők, az összes ügyiratokat oly felhívással küldöm le a czimnek, hogy hozandó határozatát érdeklött feleknek szabályszerűen kézbesíttesse.

Az önálló vadászterületre nézve szükséges minimalis kiterjedés megállapításánál, a vízmeder, mint a parti földbirtok alkatrésze, számításba veendő. *)

A m. kir. belügyminister 1892: évi 101,742. sz. alatt hozott határozata, P. vármegye közigazgatási bizottságához. — Sz. Ödön P. községi birtoka önálló vadászterületté nyilvánításának két egybehangzó s az 1876. évi VI. t.-czikk 58. §-a értelmében tovább nem felebbezhető határozattal elintézett ügyét, nevezett birtokos kérvénye következtében az 1886. évi XXI. t.-czikk 10. §-a alapján rendkívüli felülvizsgálat alá vétén, a vármegye közigazgatási bizottság mult évi október hó 31.-én 40,203. szám alatt hozott határozatát, az alapjául szolgáló mult évi 5491. számú főszolgabírói határozattal együtt ezennel hatályon kívül helyezem s a szóban levő birtokot a hozzá tartozó mederrésszel együtt önálló vadászterületnek nyilvánítom. Mert az 1883. évi XX. t.-cz. 1. §-a szerint a vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka, — az 1885. évi XXIII. t.-cz. 4. §-a szerint pedig a vizek partja és medre a parti birtokos tulajdona és a parti birtoknak elválaszthatlan alkatrésze lévén, — kétségtelen, hogy az önálló vadászterületekre nézve a vadászati törvény 2. §-ában követelt minimális kiterjedés megállapításánál a vízmeder, mint a parti földbirtok alkatrésze, szintén számításba veendő, annál inkább, mivel a vadászati jog a nem tavat vagy álló vizet és így kiméleti teret képező folyóterületen, az 1888. évi XIX. t.-cz. 26. §-a szerint gyakorolható. Mintán pedig az a körülmény, hogy a vízmeder hozzászámításában a szóban lévő birtok a vadászati törvény 2. §-ában megkövetelt minimális kiterjedéssel bir, a főszolgabírói határozatban is elismertetik, annak a vadászati jog tekintetében való önállóságot megállapítani kellett. Miről a vármegye közigazgatási bizottságát a mult évi december hó 15.-én 47,578. szám alatt kelt alispáni jelentéssel felterjesztett iratok visszaküldése mellett további eljárás végett értesitem.

*) Itt megjegyezzük, hogy az u. n. hullámtér nem tartozéka a medernek és a mennyiben az ilyen terület egy folytonosságban a 200 kat. holdat megüti: önálló vadászati jogosultsággal bir, melyen a vadászatot, az 1883. évi XX. t.-cz. 1. és 2. §§-ai alapján, a terület tulajdonosa jogosult gyakorolni vagy egyébként értékesíteni.

Szerk.

A nem egy község határában fekvő, 50 holddal bíró földbirtokrészletek, önálló vadászterületekké nem egyesíthetők*.)

A m. kir. belügyministernek 1896. évi 88,579. sz. határozata, V. vármegye közigazgatási bizottságához. — A folyó évi szeptember hó 9-én tartott ülésében 1836. szám alatt hozott határozatát, melylyel helybenhagyta a vármegye alispánjának folyó évi július hó 17-én 25,242. sz. alatt hozott azon határozatát, mely szerint a v—i járás főszolgabirójának f. évi május hó 15-én 6269. sz. alatt kelt határozata megsemmisítésével P. S. b—i lakosnak, továbbá T. K. sz—i lakosnak és pedig az előbbinek a k—i határban fekvő 61 hold és 1314 □-öl, utóbbinak részint a k—i, részint az i—i határhoz tartozó 169 hold és 1043 □-öl, egymással területi összefüggésben levő, egyesítve összesen 234 hold és 757 □-ölet tevő birtokrészlete önálló vadászterületnek nyilvánított, a vármegye főispánja által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, azt az annak alapját képező alispáni határozattal együtt megsemmisitem és az idézett főszolgabirói határozatot érvényre emelem. Mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. § a szerint a 2. §. alá nem eső földbirtokokon a vadászati jogot a községek a határbeli birtokosokkal együttesen bérbeadni kötelesek. Már pedig a 2. §. 3. pontja azt, hogy az 50 holddal bíró tulajdonosok azon esetben is egyesíthetik birtokaikat, ha ezek több község határában fekszenek, ki nem mondja, tehát meg nem engedi, mert ha megengedni akarta volna, ezt ép úgy kifejezhette volna, mint a hogy a szóban levő kedvezményt ugyanazon szakasz 1. pontjában a 200 holddal bírókra nézve kifejezetten biztosította.

Az 50 holddal bíró földtulajdonosok a törvényben megszabott feltételek mellett az esetben is egyesülhetnek a vadászati jog önálló gyakorlására, ha birtokaik több község határában fekszenek. **)

A m. kir. közigazgatási bíróság közigazgatási osztályának 1897. évi 612. sz. határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság V.

*) Ezzel ellenkező határozatot hozott a m. kir. közig. bíróság 1897. évi 612. sz. alatt, melyben kimondotta, hogy az 50 holddal bíró tulajdonosok az esetben is egyesülhetnek a vadászati jog önálló gyakorlására, ha birtokaik több község határában fekszenek is. (L. alább ezen határozatot) Szerk.

**) Magától értetődik, hogy az 50 holdnál nagyobb területek is egyesülhetnek a vadászati jog gyakorlására, miután az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-ának 3-ik pontjában az 50 hold csak mint minimum lett megszabva; de már ennél kisebbek sem nem egyesülhetnek, sem be nem vonhatók az egyesülésbe. — Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, a „Magyar Közigazgatás” cz. kitűnő szaklapnak, egy előfordult eset alkalmából közölt ama véleményét is, miszerint: „a telekkönyvi osztatlanság nem elégséges arra, hogy az 50

vármegye közigazgatási bizottságának 1180/97. sz. a. hozott határozata ellen a vármegye főispánja által emelt hatósági panaszt 1897. évi július hó 28. napján tartott ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 76. §-a alapján vizsgálat alá vevén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyet nem ad *Indokok*: A jogvita eldöntése azon fordul meg, hogy az 1883. évi XX. t.-cz 2. §-ának 3. pontjában az egy tagban legalább 50 holdat tevő földbirtok tulajdonosainak fentartott jog, mely szerint összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog önálló gyakorlására egyesülhetnek, a mennyiben az egyesített területek a 200 holdat elérik, fennáll-e akkor is, ha az illető birtokok több község határában fekszenek? Az idézett törvényszakasz 3. pontja egymagában a fenforgó kérdésre nézve semmi rendelkezést nem tartalmaz, míg ellenben az előző 1. pont a 200 holdas birtokoknak az önálló vadászati jogot kifejezetten az esetre is megadja, ha a birtok több határban fekszik, vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is. Már most, ha a 3. pontban a több határban való fekvésre vonatkozó rendelkezés mellőzve, ellenben az utak stb. való hasításra vonatkozó rendelkezés felvéve volna, inkább lehetne arra következtetni, hogy a törvényhozás az 50 holdas birtokoknak kevesebb kedvezményt akart adni, mint a 200 holdas birtokoknak; minthogy azonban a 3. pontból úgy a több határban való fekvésre, mint az utak stb. által való hasításra vonatkozó rendelkezés teljesen hiányzik, holott abból a körülményből, hogy egy 50 holdas birtokon valamely ut vezet keresztül, még azt következtetni nem lehet, hogy ezen birtok csupán az azon átvezető ut létezése miatt a 3. pontban az egyesülésre adott joggal nem bírna, ennél fogva a több határban való fekvésre vonatkozó rendelkezésnek a 3. pontból való hiányzását sem lehet úgy feltüntetni, mintha csupán ez okból nem egyesülhetnének az 50 holdas birtokok, ha az egyesítendő birtokok több község határában fekszenek; annál kevésbbé, mert a törvény 1. §-a szerint a vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatatlan tartozéka, a mely alapvető elvtől való eltérésnek csupán ott lehet helye, a hol a törvény ezt kifejezetten rendeli. Még határozottabban eldönti a kérdést a törvény indokolása. A törvényhozás célzata az indokolás szerint az volt, hogy az okszerű vadtenyésztés és

holdas birtokok 200 holdas, vagy azonfelüli vadászterületté egyesüljenek, hanem erre, a vadászati törvény 2. §-ának azon intencziója szerint, hogy a vadászat önállóan csak oly területeken gyakoroltathassék, hol az célszerűen gyakorolható, feltétlenül szükséges, hogy az egyesülni kívánó legalább 50 holdnyi területet ne csak a telekkönyvben legyenek osztatlanok, hanem gazdaságilag is osztatlanul kezeltesse. Így egy olyan 1000 holdas birtok, mely valamely közbirtokosság nevében osztatlanul áll a telekkönyvben, nem bír 200 holdon felüli terjedelménél fogva sem önálló vadászterületi jelleggel akkor, ha a közbirtokosság tagjai azon 200 holdnál kisebbre osztott területeken külön-külön gazdálkodnak “

Szerk.

kezelés kedvéért lehetőleg nagyobb kiterjedésű vadászterületeket létesítsen, amellet azonban a kisebb birtokokok jogait lehetőleg kímélje. Ezen kettős czélt a törvény, az életbelépését megelőző állapothoz képest, többi közt akként kívánta elérni, hogy míg azelőtt már 100 holdas birtok tulajdonosa önálló vadászati joggal bírt, ezen jogot a legalább 200 holdas birtokra szorította s a kisbirtokosoktól azon előzőleg birt jogot is elvonta, hogy birtokterületeiket a megszabott feltételek mellett önálló vadászterületté, az egyes birtokrészeket egyenkénti nem összesített hold számától függetlenül egyesíthessék, — ezen megszorításokkal szemben azonban a 2. §. 3. p.-ban a kisbirtokosoknak mégis azt a kedvezményt biztosította, hogy a legalább 50 holdat kitevő birtokok számára az egyesülési jogot fentartotta. Ugy, hogy azon 100 holdas birtokos, ki a későbbi törvény életbelépése folytán önálló vadászati jogát elvesztette, kárpótlást találhatott abban, hogy a legalább 50 holddal bírónak az egyesülésre adott jog segítségével másokkal egyesülve újból önálló vadászatot gyakorolhat. A törvény indokolása határozottan kijelenti, hogy közérdekű fontos okok nélkül a kisebb birtokok jogainak korlátozása nem czéloztatott; világos tehát, hogy miután semmi közérdekű fontos ok a több határban fekvő 50 holdas birtokoknak a törvény értelmében önálló vadászterületté való egyesülésének megakadályozását nem kívánja, s a törvény szövege a kérdéses korlátozást sem kifejezetten, sem közvetve ki nem mondja, csak a vadászati törvény szellemének, de szövegének is megfelelő, ha az 50 holdas birtokosoknak is úgy, mint a 200 holdas birtokosoknak biztosittatik az egyesülés joga, ha az illető egyesítendő birtokok a törvény által kívánt feltételeknek megfelelnek, habár több község határában fekszenek is. A tárgyalás alatt álló konkrét esetben a N-féle egymástól elkülönítve fekvő 141 holdnyi és 64 holdnyi o—i birtokok közül az új vadászati törvény életbelépése előtt a 141 holdnyi nagyobb birtok önálló vadászterületet képezett, a törvény életbeléptetése után pedig a 3. §. alapján N. egyesítette mindkét o—i birtokterületét az E. K. birtokában levő 266⁹²⁶/₁₀₀₀ holdat kitevő, közvetlen szomszédos n—i erdővel, miáltal a törvény jelzett kettős czélzata összhangba hozott, illetőleg a vadászat okszerű kezelését lehetővé tevő nagyobb kiterjedésű vadászterület létesítettett a nélkül, hogy a kisebb birtokok jogai csorbát szenvedtek volna. Az 1883. év óta N. J. és E. K. közt o—i, illetőleg n—i birtokaikra nézve vadászati jog gyakorlása végett létesített egyesülést betiltani annál kevésbbé volna jogos, mert a főszolgabíró által tartott tárgyaláson az O. község bírása által tett tanuvallomás szerint a kérdéses N.-féle birtokterületek a községi vadászterülettel sem az előtt nem adattak bérbe, sem jelen alkalommal bérbeadni nem czéloztattak s mert az említett tárgyaláson az is bebizonyult, hogy S. L. vadászat-bérlő, O. községtől a szerződés szerint 591 holdnyi községii vadászterületet vévén bérbe, holott a vitás területek levonásával is a kétségen kívül őt illető köz-

ségi vadászterület ennél jóval nagyobb megvadászható határt foglal magában, a nevezett vadászat-bérlő a községgel kötött szerződésre sem alapíthatja a N. féle birtokok vadászati joga iránt támasztott igényeit. Ily körülmények között a panasznak helyt adni nem lehetett.

Községi vadászterület bérbeadása iránti árverés a községben magában, még pedig rendszerint a községházánál hajtandó végre, tehát körjegyzőségeken a körhöz tartozó községek vadászterületeinek nyilvános árverés útján való bérbeadására a körjegyzőség székhelye sem jelölhető ki.

3198/1902. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Sz. P. és Cz. községek képviselőtestületeinek ezen községek vadászati jogának bérbeadása tárgyában Sz. vármegye alispánja által 1902. évi szeptember hó 19-én 16,634. szám alatt hozott határozata ellen a magyar kir. belügyministerhez felterjesztett, innen illetékes elbírálás végett ezen bírósághoz átküldött panaszait 1902. évi november hó 26-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvényezikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magy. kir. közigazgatási bíróság mind a háromrendbeli panaszt elutasítja. *Indokok*: Sz. vármegye alispánja panaszolt határozatával megtagadta a jóváhagyást Sz. P. és Cz. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában a községek előljárósága és a sz. i. vadásztársaság között létrejött bérleti szerződésektől, s az érdekelt községek képviselőit a vadászterületek bérbeadása tárgyában újabb szabályszerű eljárás foganatosítására utasította abból az indokból, mert a vadászati jog bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverések nem az illető községekben, a községházán, hanem a körjegyzőség székhelyén Sz.-i. községben lettek megtartva. Panaszos községek képviselőtestületei az alispáni határozat ellen érvényesített panaszaikban azzal érvelnek, hogy a községek képviselőtestületei, a községek vadászterületeinek bérbeadása tárgyában megtartandó árverések helyére nézve Sz.-i községben mint a körjegyzőség székhelyén állapodtak meg, s minthogy a községekről szóló 1886. évi XXII. törvényezikk 120. §-a, mely a községi vagyon értékesítésénél követendő eljárásról rendelkezik, nem rendeli azt, hogy a képviselőtestületek az árverést csakis a községben tűzhetik ki, s minthogy továbbá a községek képviselőtestületeinek ezen rendelkezése a fenforgó esetekben jogorvoslattal senki által megtámadva nem lett, eljárásukat törvényszerűnek tartják, miért is az alispáni határozatot hatályon kívül helyeztetni, s a megtartott nyilvános árverések alapján létrejött vadászati bérleti szerződéseket jóváhagyni kéri.

Igaz ugyan, hogy az 1886. évi XXII. törvényezikk 120. §-a, mely a községi vagyon bérbeadása tárgyában követendő eljárást

szabályozza, kifejezetten nem rendeli azt, hogy a nyilvános árverés az illető községben tartandó meg, de a feladat természetéből az következik, hogy a községi közigazgatás minden teendői, tehát a községi vagyonnak értékesítése tárgyában elrendelt nyilvános árverések is, magában a községben, még pedig rendszerint a község-házánál hajtassanak végre. Minthogy pedig panaszos községek vadászterületeiknek bérbeadása tárgyában — a mennyiben a kitűzött nyilvános árverés helyéül a körjegyzőség székhelyét jelölték meg, nem a törvény által előírt módon jártak el, Sz. vármegye alispánja helyesen rendelkezett, a midőn a kérdéses községek vadászterületeinek bérbeadása tárgyában foganatosított eljárást, illetve az annak alapján megkötött bérleti szerződéseket jóvá nem hagyta, s panaszos községeket újabb szabályszerű eljárás foganatosítására utasította. — Miért is hozott határozata ellen emelt panaszoknak helyt adni nem lehetett.

A községi vadászterületek bérbeadása iránti árverezés felett a községi képviselőtestület köteles határozni. Ha a bérszerződésnek alispáni jóváhagyása előtt előnyösebb utóajánlat adatik be, akkor új árverezés tartandó.

A m. kir. belügyminister 1895. évi 99,716. sz. határozata, S. vármegye alispánjához. — Folyó évi augusztus 28-án 25,740. sz. alatt hozott ama határozatát, melylyel a H. község határában gyakorolható vadászati jog bérbeadása iránt, a nevezett község képviselőtestülete mint bérbeadó és H. F. h—i lakos mint bérbevevő között az 1895. évi márczius hó 30-án megtartott árverés alapján ugyanazon napon megkötött bérszerződést az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a alapján jóváhagyta. az ugyanezen vadászati jog kibérlése iránt B. I. és M. A. k—i lakosok által benyújtott az árverésnél elért eredménynél előnyösebb utóajánlatokat pedig figyelmen kívül hagyta, az az ellen B. I. és M. A. által közbetett folyamodás folytán felülvizsgálván, azt feloldom s elrendelem, hogy H. község képviselőtestülete, ezen községi vadászterületnek bérbeadása céljából a folyamodók utóajánlataiban ígért száz forint kikiáltási ár mellett új szabályszerű árverést tartson és az eredmények jóváhagyása kérdésében határozzon, mert a vadászterületek bérbeadása iránti árverezés felett a község képviselőtestülete van hivatva az 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-a értelmében határozni, a jelen esetben azonban a képviselőtestület a megtartott árverés érdemében nem határozott; mert továbbá az utóajánlatok oly időpontban adatván be, a mikor a bérszerződés még cím által helybe hagyva nem lett s így az a községre nézve még kötelezővé nem vált, azok éppen a községnek anyagi érdekéből annál inkább figyelembe veendőkké lettek volna, mert már ezen utóajánlatok folytán alapos kilátás van, hogy az újabb árverésen a községre nézve kedvezőbb eredmény fog elértetni.

Ha községi vadászterület bérbeadásánál a képviselőtestület által megállapított árverési feltételekben utóajánlat elfogadásáról nincsen szó, az a körülmény, hogy kedvezőbb utóajánlat adatott be, újabb árverés elrendelésére okot nem képez.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 2168. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság K. Miklós és társai k.-i lakosoknak K. községi vadászterület bérbeadása tárgyában Sz. vármegye alispánja által 1899. évi május hó 13-án 12,563. szám alatt hozott határozat ellen a m. kir. belügyministerhez fölterjesztett, onnan illetékes elbírálás végett ezen bírósághoz áttett felebbezését, helyesebben panaszát 1899. évi november hó 22. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. törvénycikk 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítelt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: Panaszosok azért kérik K. község határában gyakorlandó vadászati jognak bérbeadása tárgyában 1899. évi február hó 2-án megtartott nyilvános árverést megsemmisíttetni, mert az árverési hirdetmény kellő módon közhirrre téve nem lett, s mert az árverés megtartása után panaszosok által tett utóajánlat daczára újabb árverés el nem rendeltetett. A mi panaszosok azon indokát illeti, hogy a megtartott árverés kellő módon közhirrre téve nem lett, ennek egyáltalán semmi alapja nincsen, mert a felterjesztett iratokból kitűnik, hogy az árverési hirdetmény nem csak K. községben lett szabályszerűen kihirdetve és kifüggesztve, hanem a szomszédos községekben s a vármegye hivatalos közlönyében is közzététetett. Ez alapon tehát a megtámadott árverés megsemmisíthető nem volt. Annál kevésbbé volt az megsemmisíthető azon az alapon, mert panaszosok a megtartott árverés után az árverés eredményét meghaladó utóajánlatot tettek, minthogy a község képviselőtestülete által megállapított árverési feltételekben az utóajánlat utjáni bérbeadásról szó sincs, egyébként pedig sem törvényen, sem törvényes szokáson nem alapul, hogy a szabályszerűen megtartott árverés után beadott utóajánlat esetén a megtartott árverés hatályon kívül helyezendő s újabb árverés megtartása elrendelendő volna. Sz. vármegye alispánja ezek szerint törvényszerűen rendelkezett, a midőn a K. községi vadászati jog bérbeadása folytán kötött bérleti szerződést jóváhagyta s ez okból rendelkezése ellen emelt panasznak helyt adni nem lehetett.

A községi képviselőtestület a községi vadászterület bérbeadása iránt megtartott árverésen tett legmagasabb ígéret elfogadására feltétlenül kötelezve nincsen s a legnagyobb ígérettel szemben a fenforgó körülményekhez képest esetleg kisebb ajánlatot — mint a községre végeredményben előnyösebbet — is elfogadhatja.

254/1899. K. sz. Ő felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság H. Ágost s.-i lakosnak, N. K. község

vadászati jogainak bérbeadása tárgyában S. vármegye alispánja által 1898. évi november hó 17-én 25,979. sz. a. hozott határozat ellen a m. kir. belügyministerhez intézett, onnan illetékes elbírálás végett ezen bírósághoz áttett felebbezését, helyesebben panaszát 1899. évi február hó 15. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: A N. K. községi vadászati jog bérbeadása tárgyában 1898. évi szeptember hó 22-én megtartott nyilvános árverés folytán, a község képviselőtestülete ugyanazon a napon megtartott ülésében elhatározta, hogy az árverésen jelentkező pályázók közül a legnagyobb ígéretet tevő H. Ágosttal szemben B. W. építőmester, s-i lakos 505 frt ajánlatát fogadja el, s a község eljáróságát az általa tett ajánlat alapján a szerződés megkötésére, s jóváhagyás végett a vármegye alispánjához való fölterjesztésére utasította. Panaszos a községi képviselőtestület ezen határozatát jóváhagyó alispáni határozat ellen abból az indokból emel panaszt, mert a megtartott árverésen ő volt a legtöbbet ígérő, s minthogy az árverési hirdetmény azt tartalmazza, hogy a vadászati jog a legtöbbet ígérőnek fog bérbe adatni, a község képviselőtestülete az ő ajánlatát mellőzni s a kevesebbet ígérő B. W. ajánlatát elfogadni, s azzal a szerződést megkötendőnek kimondani jogosítva nem volt, miért is a képviselőtestület határozatát annál is inkább kéri megsemmisíttetni, mert az árverés eredménye fölött határozó gyűlés különben sem volt a törvény értelmében szabályszerűen összehíva. Panaszos ezen érvelésének jogos alapja nincsen. mert az 1886. évi XXII. t.-cz.-nek a községi vagyon bérbeadásáról rendelkező 120. §-a szerint, mely a jelen esetben is alkalmazandó, a vadászati jog bérbeadásának esetén az árverés eredményét a községi képviselőtestület levén hivatva elfogadni, kétségtelen, hogy a képviselőtestület a legmagasabb ígéret elfogadására kötelezve nincsen s a fenforgó körülmények szerint a kisebb ígéretet tevő ajánlatát is elfogadhatja, ha személyes megbízhatóságában több és indokolt garanciát talál arra nézve, hogy a községgel szemben elvállalt kötelezettségének megfelelően képes leendő, a mi a fenforgó esetben teljesen indokoltnak bizonyult, mert panaszos a legutóbb megtartott árverés előtt a község vadászati jogának bérlője volt, szerződésszerű kötelezettségének azonban eleget nem tett, s épen az ő mulasztása hozta a községet abba a kényszerhelyzetbe, hogy a még több évre fennálló vadászathaszonbérleti szerződést hatályon kívül helyezni s az ő veszélyére nyilvános árverés alá bocsájtani volt kénytelen. Mindezek figyelembe vételével a vármegye alispánja helyesen határozott, a mikor a község képviselőtestületének intézkedését jóváhagyva, B. W. által tett ajánlat alapján megkötött szerződést jóváhagyta, illetőleg a községi képviselőtestületnek eljárása ellen panaszos által emelt felebbezést elutasította; miért is az alispán ezen elutasító határozata ellen emelt

panasznak helyt adni annál kevésbé lehetett, mert panaszosnak azon állítása, hogy a megtartott árverés kérdésében intézkedő képviselőtestületi gyűlés nem volt szabályszerűen összehíva, a község előjáróságának az iratok kapcsában fekvő hivatalos jelentéssel meg van czáfolva.

Ha a községi vadászati jog bérbeadása czéljából megtartott nyilvános árverés eredményét a községi képviselőtestület kielégítőnek nem találja, kellő megokolással az árverés eredményétől a jóváhagyást meg is tagadhatja, s kedvezőbb eredmény reményében újabb árverést rendelhet el.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1902. évi 2776. sz. határozata. A közigazgatási bíróság Sz. István t.-i lakosnak, T. község vadászterületének bérbeadása tárgyában P. vármegye alispánja által 1902. évi július hó 24.-én 40,219. szám alatt hozott határozat elleni panaszát az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vévén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad: P. vármegye alispánjának panaszszal megtámadott határozatát hatályon kívül helyezi, s T. község képviselőtestületének a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában 1902. évi június hó 14.-én kelt határozatát érvényre emeli. *Indokok*: P. vármegye alispánja panaszszal megtámadott határozatában megsemmisítette T. község képviselőtestületének 1902. évi június hó 14.-én 25. szám alatt kelt azon határozatát, melyben a községi vadászati jognak bérbeadása tárgyában 1902. évi május hó 28.-án megtartott nyilvános árverés eredményét el nem fogadta, az annak alapján 111 kor. évi bért megajánló D. Rupert t.-i lakos és a község bírása között megkötött bérleti szerződést jóvá nem hagyta, s a vadászati jognak újabb árverés útján való értékesítését rendelte el, egyben a község előjárósága és D. Rupert között 1902. évi május hó 28.-án létrejött bérleti szerződést jóváhagyván, erre vonatkozó záradékkal látta el, abból az indokból, mert a magyar királyi belügyminister még 1888. évi 37,763. sz. alatt kelt rendeletével kimondotta, hogy a vadászati jog bérbeadása iránt szabályszerűen megtartott nyilvános árverés befejezése után tett tuligéret nem szolgálhat törvényes alapul arra nézve, hogy a szerződés az árverésen legtöbbet ígért egyén mellőzésével köttessék meg, T. község képviselőtestületének elutasító határozata pedig S. Zoltán b.-i lakos által tett azon utóajánlat folytán hozatott, mely a szabályszerűen megtartott nyilvános árverésen elért eredménynél nagyobb haszonbéri összeget ajánl fel. Panaszos az alispáni határozat ellen érvényesített panaszában azzal érvel, hogy T. község képviselőtestülete önkormányzati jogánál fogva jogosítva volt az árverés útján elért csekély bérleti összeggel meg nem elégedni, s az árverés alapján megkö-

tött bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadni s újabb árverést elrendelni. Miért is a szerződést jóváhagyó alispáni határozatot megsemmisíttetni kéri. A panasznak helyt adni, s az ítélet rendelkező része értelmében határozni azért kellett, mert a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában követendő eljárást szabályozó 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a illetve az ezzel idézett 1871. évi XVIII. t.-cz. 110. §-a helyett életbe lépett 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-a értelmében a megtartott nyilvános árverés eredményének jóváhagyására a község képviselőtestülete jogosult, mely intézkedésnek természetes folyománya az, hogy ha az árverés eredményét kielégítőnek nem találja, kellő megokolással az árverés eredményétől a jóváhagyást meg is tagadhatja, s kedvezőbb eredmény reményében újabb árverést rendelhet el. A felterjesztett tárgyratok szerint T. község vadászati jogának bérlete a lefolyt hat éven át a községnek 400 kor. évi bért jövedelmezett, míg a megtartott árverés során, D. Rupert a következő hat évre évi 111 kor. bérösszeget ajánlott meg. T. község képviselőtestülete tehát indokoltan határozott, midőn a megajánlott 111 kor. évi bért kielégítőnek nem találva az árverés eredményét jóvá nem hagyta, kedvezőbb eredmény reményében újabb árverést rendelt el, s a község előljárósága által előterjesztett bérleti szerződés megkötéshez hozzá nem járult. Ennélfogva P. vármegye alispánja a fenforgó esetben helytelenül rendelkezett, midőn panasszal megtámadott határozatában T. község képviselőtestületének idézett határozatát megsemmisítette s a megtartott árverés eredménye alapján az előljáróság által a községi képviselőtestület utólagos jóváhagyásának feltétele mellett D. Rupert t.-i lakossal megkötött bérleti szerződést jóváhagyva, jóváhagyási záradékkal ellátandónak ítélte.

A községi vadászati jognak bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverésen tett legmagasabb ígéret csak kivételesen, s csakis abban az esetben mellőzhető, ha a szerződésből folyó kötelezettségek pontos betartására, nemkülönbén a vadászati jognak okszerű gyakorlására s ezzel karöltve a vadászterület vadállományának fentartására nézve a legmagasabb ígéretet tevőnél a kellő biztosíték hiányzik, s ezen körülményeknek a fenforgása kellőleg beigazolható.

2973/1902. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Sz. község közönségének a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában Ny. vármegye alispánja által 1902. évi szeptember hó 19-én 26,716. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1902. évi november hó 5-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. szakasza alapján tárgyalás alá vévén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíró-

ság a panaszt elutasítja. *Indokok*: Ny. vármegye alispánja panaszszal megtámadott határozatában hatályon kívül helyezte Sz. község képviselőtestületének 1902. évi június hó 10-én 5. szám alatt kelt azon határozatát, melynek értelmében a községi vadászati jogot nem az árverésen 1105 korona legmagasabb ígéretet tett gróf K. Lajosnak, hanem a 2 koronával kevesebbet ígérő K. Györgynek rendelte átadatni, s egyidejűleg elrendelte, hogy a haszonbéri szerződés gróf K. Lajossal kötéssék meg, abból az indokból, mert a fenforgó esetben semmi oly különös indok fenn nem forgott, mely a legmagasabb ígéretnek mellőzését, s a K. György által tett kisebb ígéretnek elfogadását támogatná. Panaszos községi képviselő az alispáni határozat ellen érvényesített panaszában azt adja elő, hogy ezen bíróságnak 1899. évi 254. szám alatt hozott elvi jelentőségű határozata értelmében az árverésen tett legmagasabb ígérethez kötve nincsen, s az adott körülmények között a csakis 2 koronával tett kisebb ígéretnek elfogadására annnyival is inkább jogosult volt, mert ezen jogát az árverési feltételekben fentartotta, s gróf K. Lajos különben is azzal a kifejezett fentartással vett részt a nyilvános árverésen, hogy a feltételekben megállapított azon kikötést: mely szerint évenként legalább négy hajtó-vadászatot köteles tartani, figyelembe venni nem hajlandó. Ebből az indokból s azon további indokból, mert K. György személyében, — ki a megállapított árverési feltételeket kifogás nélkül elfogadta, s magát az évenként tartandó hajtó-vadászatokra kötelezte, szemben gróf K. Lajossal, aki a hajtó-vadászatok megtartása ellen óvást emelt, s a vadászati jogot nem a vadászat gyakorlása, hanem vadtenyésztés szempontjából óhajtja bérbe venni, több biztosítékot talál arra nézve, hogy a tulságosan elszaporodott vad által a községi birtokosok mezőgazdaságában kár nem fog okoztatni. Miért is az alispáni határozatot hatályon kívül helyezett, s a községi képviselőtestületnek 1902. évi 5. szám alatt kelt határozatát érvényre emeltetni kéri. Minthogy azonban a községi vadászati jognak bérbeadása tárgyában megtartott nyilvános árverésen tett legmagasabb ígéret csak kivételesen, s csakis abban az esetben mellőzhető, ha a szerződésből folyó kötelezettségek pontos betartására, nemkülönben a vadászati jognak okszerű gyakorlására, s ezzel karöltve a vadászterület vadállományának fentartására nézve a legmagasabb ígéretet tevőnél a kellő biztosíték hiányzik, s ezen körülményeknek a fenforgása kéllőleg beigazolható; minthogy továbbá panaszos község ezen körülményeknek a fenforgását nemcsak nem bizonyítja, de nem is állítja; minthogy végre panaszos község azon panaszbeli állítása, hogy gróf K. Lajos a megállapított árverési feltételekhez alkalmazkodni nem hajlandó, az ügyiratok kapcsában felterjesztett azon nyilatkozatával, melyben kijelenti, hogy a megállapított, s alispánilag jogérvényesen módosított árverési módozatok kikötéseit mindenben elfogadja, meg van cza-

folva: Ny. vármegye alispánja helyesen rendelkezett, amidőn Sz. község képviselő-testületének határozatával szemben, a községi vadászati jog bérletét gróf K. Lajosnak rendelte átadatni. Miért is a helyesen megindokolt határozata ellen emelt panasznak helyt adni nem lehetett, s a hozott ítélet rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

Községi vadászterület bérbeadása czéljából megtartott nyilvános árverés alkalmával tett ígéret teljesítésére az, akinek ajánlatát meghaladó magasabb ígéret adatott be, hacsak ajánlatának fentartására a megejtett árverés alkalmával vagy azután külön nem nyilatkozik, jogilag nem kötelezhető.

2742/1901. K. sz. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Sz. Mladen o-i lakosnak községi vadászati jog bérbeadása tárgyában T. vármegye alispánja által 1901. évi augusztus hó 4-én 30,084. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1901. évi decz. hó 11-ik napján tartott nyilvános ülésben az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: a magy. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, T. vármegye alispánjának valamint O. község képviselő-testületének 1901. évi július hó 20-án 33. kgy. szám alatt kelt s panasszal megtámadott határozatát hatályon kívül helyezi s O. község képviselőtestületét a községi vadászati jognak újabb árverés útján való bérbeadására utasítja. *Indokok*: O. község vadászati jogának folyó évi május hó 21-én nyilvános árverésen történt bérbeadása alkalmából a község képviselőtestülete 1901. évi július hó 20-án tartott ülésén elhatározta, hogy a nyilvános árverésen jelentkezett árverelők közül a vadászati bérletet két nagyobb ígéretet tevő árverelő mellőzésével, panaszos Sz. Mladen o-i lakosnak adja haszonbérbe s a község képviselőtestületének ezen határozatát T. vármegye alispánja panasszal megtámadott határozatával jóváhagyta. Panaszos az alispán ezen határozata ellen érvényesített panaszában azzal érvel, hogy az 1901. évi május hó 21-én megtartott árverésen tett ajánlata az által, hogy a vele egyidejűleg árverező S. Lyubovicz és L. Szvetozár az ő ajánlatánál magasabb ígéretet tettek, hatálytalanná vált s minthogy az elárverelt vadászati jogra különben igényt nem tart, kéri magát a községi képviselőtestületnek, illetve az alispáni határozatnak reá vonatkozó intézkedése alul felmentetni s a községet újabb árverés megtartására utasítani. Tekintettel arra, hogy a nyilvános árverés alkalmával tett ígéret teljesítésére az, a kinek ajánlatát meghaladó magasabb ígéret adatott be, hacsak ajánlatának fentartására a megejtett árverés alkalmával vagy azután külön nem nyilatkozik — jogilag nem kötelezhető; tekintettel továbbá arra, hogy panaszos ajánlatának fentartására nem csak

nem nyilatkozott, hanem a vármegye alispánjához beadott nyilatkozatában, illetve panaszában az ellen határozottan tiltakozott, reá nézve úgy a község képviselőtestületének valamint a vármegye alispánjának hozott határozatát kötelező hatálynak tekinteni nem lehetvén, azok tekintetében az ítélet rendelkező része értelmében kellett ennek a bíróságnak határozni.

Azon körülmény, hogy valamely község vadászati joga az előljáróság elnézéséből, oly időtől kezdődőleg adatik újból bérbe, a mely időponton túl a bérszerződés még bizonyos ideig érvényben van, a bérbeadási eljárás megsemmisítésének okául nem tekinthető akkor, ha az új bérlő kötelezőleg kijelentette, hogy magára nézve a bérletet csak a régi bérlet lejáratát után tekinti érvényben állónak s ennek bekövetkezteig a bérletre szerzett jogát érvényesíteni nem kívánja.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 111,931. sz. határozata, T. vármegye alispánjához. — Folyó évi szept. hó 7-én 40,935. sz. alatt hozott határozatát, melylyel az U. községi vadászterület bérbeadása iránt a f. évi július hó 12-én megtartott nyilvános árverés eredménye alapján a község mint bérbeadó és dr. W. L. bérbevevő között f. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg hat évre kötött bérszerződésnek jóváhagyását, az előbbeni bérlő dr. Sz. L. felfolyamodása folytán azon okból tagadta meg, mert a dr. Sz. L.-val 1890-ben hat évre kötött bérszerződés még az 1896. év december 30-ik napjáig érvényben áll; dr. W. L. t—i és P. M. u—i lakosok felfolyamodása folytán felülvizsgálván, azt feloldom s a dr. W. L.-val kötött bérszerződést oly módosítással, hogy annak érvénye 1897. január hó 1-vel kezdődik, helybenhagyom. Habár azon körülmény, hogy a bérlet kezdetétől az árverési feltételekben tévesen kitüntetett naptól, t. i. f. évi augusztus 1-től kezdődőleg, a volt bérlő szerződése még öt hónapig érvényben áll, a dr. W. L.-val kötött szerződés jóváhagyása megtagadásának helyes okát képezhetette, de minthogy az új bérlő czimed határozata ellen közbetett felebbezésében kijelentette, hogy magára nézve a bérszerződést a korábbi bérlő jogának megszünte után, vagyis 1897. január hó 1-től kezdődő hat évre tekinti kötelezőnek: ennél fogva a W. L.-val az egyébként szabályszerűen megtartott árverés folytán kötött szerződésnek a fentebbi kiigazítás mellett való jóváhagyása annyival inkább indokolt, mert ebből a volt bérlőre nézve, ki vadászati jogát csak a szerződése érvényének lejártáig gyakorolhatja, joghátrány nem származik.

A községi vadászterület bérbeadása iránt kötött szerződést a főszolgabíró semmisnek nem nyilváníthatja.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 108,126. sz. határozata, B. vármegye alispánjához. — B. község vadászterülete S. A. b—i lakosnak a közte és a község előljárósága között 1894. évi január hó 25-én az előzőleg megtartott nyilvános árverés eredménye alapján, 1894. évi január 1-től 1900. évi december hó 31. napjáig terjedő hat évre évi 5 frt 45 kr. bérösszegért bérbe adatott. Ezen alispáni jóváhagyás alá be nem terjesztett s így felsőbb jóváhagyást nem nyert bérleti szerződést a m.-k—i főszolgabíró azon indoklással, hogy az évi haszonbér igen csekély, mult évi junius hó 12-én B. község körjegyzőjéhez 3538. sz. alatt intézett rendeletével semmisnek nyilvánította s utasította a körjegyzőt, hogy az újabb bérbeadás iránt a jelentésében elérhetőnek jelzett 30 frt évi bér, mint kikiáltási ár mellett sürgősen intézkedjék. Az újabb árverés mult évi junius hó 28-án megtartatván, a szóban levő vadászterület annak eredménye alapján R. Gy.-nek mint legtöbbet ígérőnek 1895. évi julius hó 1-től 1901. évi julius hó 1-ig terjedő hat évre évi 45 frt 50 kr. bérösszegért bérbe adatott. Az ily értelemben megkötött s a volt bérlő S. A. által felebbezéssel megtámadott bérszerződést (czimed) f. évi április hó 28-án 4663. sz. alatt hozott határozatával helybenhagyta és S. A. volt bérlőt azon indokból, mert a vele 1894-ben kötött bérszerződés felsőbb jóváhagyást nem nyert, felebbezésével elutasította. Ezen határozatát czimednek S. A. felfolyamodása folytán felülvizsgálván, azt a felfolyamodás elutasítása mellett helybenhagyom. Mert igaz ugyan, hogy a főszolgabíró illetéktelenül járt el akkor, a midőn a S. A.-val kötött bérszerződést a helyett, hogy azt az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §. értelmében (czimed) illetékes elbírálása alá bocsátotta volna, semmisnek nyilvánította, de az által, hogy czimed a második árverés alapján kötött bérszerződést helybenhagyta, a S. A.-sal kötött bérszerződés illetékesen felülbíráltnak s attól a közhatósági jóváhagyás illetékes hatáskörben megtagadottnak tekintendő.

Községeknek a községi vadászterületek bérbeadása iránti összes megállapodásai és intézkedései, — kivéven a nyilvános árverés mellőzésével eszközölni kívánt szabadkézből való bérbeadást, melyben az engedély megadása a törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik, — az alispánnak és nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartoznak.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 2276 sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság M. Lajos f.-i közbirtokosnak a f.-i vadászati jog bérbeadása kérdésében N. vármegye törvényha-

tósági bizottsága által 1899. évi május hó 17-én 343. szám alatt hozott határozat elleni felebbezését, helyesebben panaszát, 1899. évi december hó 13-án tartott nyilvános ülésében, az 1896 : XXVI. törvénycikk 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *végzett*: A m. kir. közigazgatási bíróság N. vármegye törvényhatósági bizottságának panaszszal megtámadott határozatát megsemmisíti, s a vármegye alispánját F. község képviselte által 1899. évi február hó 28-án 170. szám alatt hozott határozatának másodfoku elbírálására utasítja. *Indokok*: N. vármegye törvényhatósági bizottsága panaszszal megtámadott határozatában F. község képviselőtestületének azon határozatát, melylyel a községi vadászati jognak nyilvános árverés útján való bérbeadását megtagadta, semmisnek nyilvánítván, a község előjáróságát egyidejűleg utasítja, hogy a község vadászati jogát a birtokosság halászati jogától elkülönítve a községi előjáróság által 1899. évi február hó 27-én megállapított árverési feltételek mellett nyilvános árverésen haszonbérbe adja, s egyuttal megbizza a járás főszolgabíróját, hogy azon esetben, ha a községi képviselőtestület a törvényhatóság ezen meghagyásának eleget tenni vonakodnék, az elrendelt árverést ő maga hajtsa végre. N. vármegye törvényhatósági bizottsága tehát F. község vadászati jogának árverés útján való bérbeadása körüli eljárás kérdésében határozott. Minthogy pedig a községeknek községi vadászterületek bérbeadása iránti összes megállapodásai és intézkedései, — kivéven a nyilvános árverés mellőzésével eszközölni kívánt szabad kézből való bérbeadást, melyben az engedélyt az 1886 : XXII. törvénycikk 120. §-a értelmében a törvényhatósági bizottság van jogosítva törvény szerint megadni, — az 1883 : XX. törvénycikk 3. §-a azon rendelkezéséből kifolyólag, mely a községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött szerződések jóváhagyásának jogát az alispánra ruhazza, mint ezen jóváhagyással legszorosabb kapcsolatban álló előzményes intézkedések, az alispánnak és nem a törvényhatósági bizottságnak fokozatos elbírálása alá tartoznak. Minthogy ennél fogva a vármegye törvényhatósági bizottsága a fennforgó kérdésben illetéktelenül határozott, ezen illetéktelen hatáskörben hozott határozata megsemmisítendő s a képviselőtestület megfelebbezett határozata az illetékes alispán fokozatos elbírálása alá bocsájtandó volt.

A községi vadászterület bérbeadásánál az alispán hatásköre nem csupán az eljárás alakszerűségének, hanem annak vizsgálatára is kiterjed, vajjon a bérszerződés a községre nézve előnyös-e?

A m. kir. közigazgatási bíróság általános közíg. osztályának 1898. évi 180. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság A. község vadászati jog bérbeadása ügyét, melyben A. község kép-

viselőtestülete 1897. évi szeptember hó 8. napján és T. vármegye alispánja 1897. évi október hó 28. napján 59,704. szám alatt határozott, dr. P. Lipót a.-i lakos által beadott panasz folytán tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja. *Indokok*: A község és dr. H. Antal között 1896. évi június hó 25-én kötött szerződés szerint a községi területen a vadászati jogot dr. H. Antal évi 71 frt 60 kr. bérért 1896. évi augusztus 1-től 1902. évi július 31-ig terjedő 6 évre bérbe vette, mely szerződés a vármegyei alispán részéről jóváhagyatván, egy évig tényleg érvényben volt, midőn dr. H. Antal azzal az indokolással, hogy a községből P.-ra költözött, bejelentette a bérletről való lemondását s ezt a község képviselőtestülete 1897. évi szeptember 8-án tartott közgyűlésen elfogadta s az elrendelt új árverés eredményeként 1897. szeptember 23-án 6 évre évi 20 frt bérfizetés mellett panaszos dr. P. Lipóttal új bérszerződést kötött. A vármegye alispánja azonban ezt a szerződést nem hagyta jóvá. Ez ellen panaszos azt a kifogást érvényesíti, hogy a község jogosult saját vadászati joga felett önállóan intézkedni s az alispán csak alaki szempontból bírálhatja felül a községi képviselőtestület határozatát s minthogy e tekintetben törvényellenesség nem forog fenn s minthogy másrészt az árverés szabályszerűleg lett megtartva, az alispán nem tagadhatja meg jóváhagyását a szerződéstől. Ez a kifogás azonban alaptalan, mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a értelmében az alispán hatásköre a községi vadászati jog bérbeadásánál nem csupán az eljárás alakszerűségének, hanem annak vizsgálatára is kiterjed: vajjon a bérszerződés a községre nézve előnyös-e? Minthogy a régi szerződéssel évi 71 frt 60 kr., ellenben az új szerződéssel csak évi 20 frt bérösszeg biztosított a község javára, e szerint az alispán a község érdekében járt el, midőn a szóban levő új szerződést jóvá nem hagyta: ennél fogva a panasz, mint alaptalan, el volt utasítandó.

A községi vadászterület árverés alapján bérbeadásának felülbírlatára hivatott alispán nem jogosult az árverés eredményének módosítására.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 114,992. sz. határozata, A. vármegye alispánjához. — Azon határozatát, melylyel az Ó-T—d község vadászterületének bérbeadása iránt 1896. évi október 10-én megtartott nyilvános árverés alapján, a község mint bérbeadó és a legtöbbet ígért B. Péter mint bérbevevő között kötött bérszerződésnek jóváhagyását megtagadta s elrendelte, hogy a bérleti szerződés a második legtöbbet ígérő V. Józseffel köttessék meg, B. Péter által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, azt megváltoztatom s B. Péterrel kötött haszonbéri szerződést hagyom helyben. Mert bár az alispánnak törvényes jogában áll az, hogy az árverés eredménye

alapján megkötött bérszerződést, ha azt indokoltnak találja, jóváhagyja, vagy annak jóváhagyását megtagadja, de az árverés eredményét nem módosíthatja s nem állhat jogában az, hogy a bérleti szerződésnek más egyénnel, mint a legtöbbet ígérővel való megkötését rendelje el; továbbá annak, hogy a bérszerződés ne a különben szabályszerűen megtartott és senki által nem kifogásolt nyilvános árverésen legtöbbet ígérő árverezővel, hanem a második legtöbbet ígérővel kötéssék meg, az a körülmény, hogy a második legtöbbet ígérő mint volt bérlő a vadászatot 12 év óta okszerűen üzte s így a vadászterület értékét emelte, már azon okból sem képezhetné törvény szerint elfogadható indokát, mert ily eljárás mellett az árverésnek tulajdonképeni rendeltetése illuzoriussá lenne téve. A mi pedig az alispánnak a vadpusztítás szempontjából felmerült aggályát illeti, módjában áll a község előljáráságának felügyeletet és ellenőrzést gyakorolni a részben, hogy a bérlő a vadászatot csakis a törvény által megengedett módon és korlátok között üzhesse.

Ha a községi vadászterület bérbeadásánál az árverési feltételeket nem a képviselőtestület állapította meg s az árverést nem az rendelte el: az ilyen árverés alapján kötött szerződés akkor sem tekinthető törvényesen létrejöttnek, ha az árverést a képviselőtestület utólag jóvá is hagyta.

A m. kir. közigazgatási bíróság közigazgatási osztályának 1897. évi 278. sz. határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság Sz. Z., mint a huszti vadásztársulat elnöke által M. vármegye alispánjának 6662/97. sz. a. a husztközségi vadászterület kiadása tárgyában hozott, a megkötött szerződéstől a jóváhagyást megtagadó s új árverést elrendelő határozata ellen benyújtott panasziratot az 1897. évi május hó 18-án tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján vizsgálat alá vévén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: Az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-ban hivatolt 1871. évi XVIII. t.-cz. 10. §-a helyett életbe lépett 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-ának azon rendelkezése, miként a községi javadalmak hasznosítása céljából megtartandó árverés a község képviselőtestülete által rendelő el s az árverési feltételek is e testület által állapítandók meg, megtartva nem lett, a mennyiben az 1896. évi július 22-én az előljárók által foganatosított árverést, a község képviselő-testülete nem rendelte el, a feltételeket meg nem állapította, s ezen törvényellenességet meg nem szünteti a képviselőtestület 1896. évi augusztus hó 2-án 31. szám alatt hozott azon határozata, mely az előljárók által foganatosított árverést jóváhagyta, mert a vadászat bérbeadására vonatkozó szerződés 1897. évi márczius hó 4-én lett megkötve, s így az árverési jegyzőkönyvben nem is érintett, csupán a szerző-

désbe felvett feltételek, a képviselőtestület tanácskozásának és határozatának tárgyát nem képezheték. Ezen felül Huszt koronaváros rendkívüli birtokviszonyaira tekintettel a vadászat kiadására vonatkozólag még az árverés foganatosítása előtt közigazgatási intézkedések tételén, az 1896. évi márczius hó 16 án 16,392 sz. a. hozott belügyminiszteri rendelettel már előzetesen meg lettek állapítva a vadászat kiadásának feltételei. Az ezen illetékes legfelsőbb fokban meghatározott feltételek mellőzésével foganatosított árverés és megkötött szerződés tehát érvényre nem emelhető.

Községi vadászati haszonbérszerződésben oly kikötés, hogy a haszonbérlő a vadászati jogot bármely községi lakossal megosztani tartozik: helyt nem foghat.*)

A vármegyei alispán, a község képviselőtestülete által a községi vadászterület haszonbérbeadása iránt megállapított árverési feltételeket módosíthatja, illetve kiegészítheti, ily esetben azonban újabb bérbeadási árverés rendelendő el.

A m. kir. közigazgatási bíróság közig. osztályának 1897. évi 965. sz. határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság M. nagyközség vadászati jogának nyilvános árverés útján történt bérbeadása ügyét, melyben Sz.-vármegye alispánja határozott Sz. Sándor m—i lakos által beadott panasz folytán, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad s a községi vadászati jog bérbeadása iránt 1896. évi szeptember hó 21-én, nemkülönben 1897. évi február hó 24-én tartott árverések alapján kötött szerződések jóváhagyását megtagadja. *Indokok*: Sz. vármegye alispánja a M. község mint bérbeadó és Sz. Sándor mint bérbevevő között a községi vadászati jog bérlete iránt 1896. évi szeptember hó 21-én tartott árverés alapján 30 frt 01 kr. évi bérfizetése mellett megkötött szerződést, az árverésnél feltételként nem szerepelt azzal a kikötéssel hagyta jóvá, hogy a bérlő a község vadászatkedvelő lakosainak köteles megengedni a vadászatot. Panaszló Sz. Sándor ily feltétel alatt nem volt hajlandó elfogadni a bérletet s visszalépését bejelentette a községnél. Erre a község előjárósága 1897. évi február hó 24-én új árverést tartott s annak alapján a vadászati jogot R. Gyula m—i községi jegyzőnek és társának évi 5 frt bérfizetés mellett adta bérbe, mely intézkedés, illetve a bérletről készült szerződés a köz-

*) A vadászati bérszerződés elvileg és általánosságban ugyanazon jogi szempontok alá esik, mint minden más szerződés. Tudniillik a szerződő feleket megegyezésükben csak a fennálló jogrend szabályai kötik. Így a vadászati bérszerződés sem tartalmazhat oly kikötéseket, a melyek specialiter a vadászati törvény vagy általában valamely fennálló tételes jogszabályba ütköznek.

Szerk.

ségi képviselőtestület által 1897. évi május hó 27-én tartott közgyűlésben annak elhatározásával hagyatott jóvá, hogy Sz. Sándor, a 6 évi bérkülönbözet vagyis 150 frt 06 krnyi kár erejéig kártérítési felelősségre vonandó. Mindezeket a vármegye alispánja fent hivatkozott számú határozatával megerősítvén, e határozat ellen Sz. Sándor az alispán előtt kellő helyen és 15 nap alatt törvényes időben panaszt emelt. Ennek folytán, minthogy a tárgyiratokból kitűnik, hogy M. község képviselőtestülete az 1883. évi XX. törvénycikk 3. §-a és az 1886. évi XXII. törvénycikk 120. §-a rendelkezései figyelmén kívül hagyásával a kérdésben levő árverések módzatait, feltételeit, határnapját s a kikáltási árt, az árverések megtartása előtt nem maga, hanem a községi előjáróság állapította meg; minthogy továbbá a törvény említett követelményének mellőzése nem tekinthető pótoltnak az által, hogy a képviselőtestület, valamint az alispán az árveréseket, illetve az azokra alapított bérszerződéseket utólagosan jóváhagyta: a panasznak helyt adni és az árveréseket a bérszerződésekkel együtt hatályon kívül helyezni kellett annál is inkább, mivel az a kikötés, melyet az alispán a panaszló fél bérszerződésére vezetvén, a községi előjáróság az utolsó árverés feltételei közé szintén bevett, t. i. hogy a bérlő köteles a vadászatot a község vadászatkedvelő lakosainak megengedni, a vadászati törvény célzatába ütközik, a mennyiben a vadállomány kimélése szempontjának nem felel meg s a vadászatot annyira kiterjeszti, hogy a vadászati bérlet annak folytán sokat veszít értékéből s egyszersmind előidézi a község károsodását is; tehát az árverésnél mellőzendő volt volna. Egyébiránt a vármegyei alispán, a panaszló és a község között kötött bérszerződéstől jogosítva van megvonni a jóváhagyást, de jelen esetben az általa módosított feltételek mellett új bérbeadási árverést kellett volna elrendelnie; e nélkül a szerződés lényeges tartalmának megváltoztatása az alispáni hatáskörön kívül esett s alkalmas okul szolgált arra, hogy a panaszló a bérszerződést el nem fogadja. Másrészt nem került el e bíróság figyelmét az sem, hogy az alispáni 15,671/97. számú határozat záradékában az a hibás utmutatás foglaltatik, hogy a határozat ellen a „szolgabíró”-hoz „8” nap alatt „felebbezés” adható be; holott az 1896. évi XXVI. t.-cz. 85. §-a a magánpanasz beadása helyéül azt a közigazgatási hatóságot, tehát jelen esetben az alispánt jelöli meg, melynek határozata ellen irányul; a 93. §. pedig panaszbeadási határidőül 15 napot ír elő; végre a 84. §. szerint nem felebbezés, hanem panasz joga illeti meg az érdekelt feleket.

Ha községi vadászterület bérbeadása alkalmával a bérbeadandó területek az árverés előtt pontosan meghatározva nem lettek, a bérleti szerződés jóvá nem hagyható.

606/1902. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság M. község képviselőtestületének, a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában, F.-vármegye alispánja által 1901. évi december hó 16-án 18,086. sz. a. hozott határozat elleni panaszát 1902. évi márczius hó 12 ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-czikk 75. szakasza alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja. *Indokok*: F.-vármegye alispánja 1901. évi december hó 16-án 18,086. szám alatt kelt határozatával jóvá nem hagyta M. község képviselőtestületének a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában 1901. évi augusztus hó 1-én 62/1651. szám alatt hozott azon határozatát, melylyel a községi vadászati jog bérletét az 1901. évi július hó 20-ik napján megtartott nyilvános árverés alapján, 2101 korona évi bért megajánlott K. Sándor m.-i lakosnak rendelte átadatni, s a vadászati jognak újabb árverés útján való bérbeadását rendelte el, abból az indokból, mert az árverést megelőzőleg a bérbeadandó területek pontosan meghatározva nem lettek, s ennek hiányában a bérbevett vadászat gyakorlása szempontjából biztos jogállapot nem létezik. Panaszos község ezen határozat ellen érvényesített panaszában azt adja elő, hogy a vadászati jog bérbeadása tárgyában létrejött bérleti szerződés a törvényes kellékeknek megfelel, azon körülmény tehát, hogy abban a bérbeadott területek közelebbről meghatározva nincsenek, minthogy a bérbe nem adható területeket maga az 1883. évi XX. t.-cz. határozza meg — a létrejött bérleti szerződés jóvá nem hagyására törvényes indokot nem képezhet, — azért az alispáni határozatot hatályon kívül helyeztetni, s a megkötött bérleti szerződést érvényre emeltetni kéri. Minthogy azonban a fennálló magánjogi törvények szerint a bérleti szerződéseknek általában s így a vadászati bérleti szerződéseknek is egyik alkatelemét a bérlet tárgyának határozott és pontos megjelölése képezi, panaszos község vadászati jogának bérbeadása tárgyában pedig sem az árverési föltételekben, sem pedig a megkötött bérleti szerződésben azok a területek, melyek akár minőségüknél, akár pedig más területekkel történt egyesüléseknél fogva a községi birtokterületekkel kapcsolatosan bérbe nem adhatók, vagyis melyeken a vadászati jog a tulajdonos által önállólag gyakorolható, megnevezve nincsenek, minthogy ennélfogva a bérleti szerződés egyik lényeges alkateleme a létrejött szerződésből hiányzik, F. vármegye alispánja törvényszerűen rendelkezett, a midőn panaszos község vadászati jogának bérbeadása tárgyában létrejött bérleti szerződéstől a jóváhagyást megtagadta,

s a községet a vadászati jognak újabb értékesítésére utasította. Miért is ezen határozata ellen emelt panasz kérdésében a hozott határozat rendelkezései szerint kellett ennek a bíróságnak döntenie.

A községi vadászterület bérösszegének felosztása iránti döntésnek hiánya, a jóváhagyásnak a bérszerződéstől való megtagadását nem indokolja; ellenben ha a községi határ egy részének önálló vadászati területi jellege vitássá válik, a bérszerződést a vitás alapkérdés eldöntése előtt jóváhagyni nem lehet.

Ha az árverési határnapot a községi képviselőtestület helyett a községi előjáróság tüzte ki, ezen törvényellenes eljárást azon körülmény törvényessé nem teszi, hogy a képviselőtestületi közgyűlés az árverési határnapot utólag jóváhagyja s az árverés eredménye alapján megkötött szerződést jóváhagyásával szintén ellátja.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1897. évi 650. közigazgatási szám alatt hozott határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság H. vármegye alispánjának 1897. évi május hó 25-én 8818. sz. alatt hozott s a tiszánánai községi vadászterületnek bérbeadására nézve K. István tiszánánai lakossal kötött szerződéstől jóváhagyását megtagadó határozata ellen nevezett tiszánánai lakos által benyújtott panaszíratot az 1897. évi augusztus hó 4-én tartott ülésben az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján vizsgálat alá vévén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: A panaszolt alispáni határozat a vadászati bérszerződéstől a jóváhagyást azért tagadta meg s a bérbeadásra vonatkozó községi intézkedéseket azért oldotta fel, mert a községi terület egy részének önálló vadászterületi jellege vitássá válván, ezen kérdésben, valamint a bérösszegnek a kisbirtokokok közt való felosztása kérdésében, a bérszerződés jóváhagyása előtt, az 1883: XX. t.-cz. 2. §-a utolsó bekezdésében megjelölt hatóságoknak kell határozni. A bérösszegnek mikénti felosztása a bérszerződés jóváhagyásától függetlenül eldönthető kérdés lévén, a felosztás iránti döntés hiánya a jóváhagyásnak a bérszerződéstől való megtagadását még indokolttá nem tenné, minthogy azonban a községi terület egy részének önálló vadászterületi jellege a M. István által a bérbeadás iránt hozott községi képviselőtestületi határozat ellen beadott felebbezés folytán tényleg vitássá vált, a bérszerződés pedig ezen vitás alapkérdés előzetes eldöntése nélkül, a mely az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §. végső pontjában körülírt eljárásra tartozik, a dolog természeténél fogva jóvá nem hagyható, az alispán helyesen járt el, midőn a szóban levő bérszerződéstől jóváhagyását megtagadta. A bérbeadásra vonatkozó községi intézkedések egyébiránt már azért is semmiseknek tekintendők, mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-ában hivatkozott 1871. évi

XVIII. t.-cz. 110. §-a helyett életbelépett 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-ának azon rendelkezése, hogy az árverés módozatait a képviselőtestület állapítja meg, mindenben betartva nem lett. Az árverési határnapot ugyanis a községi előljáróság tüzte ki, az 1897. évi február hó 17-én kelt hirdetmény nyel ugyanazon évi márczius hó 28-ára, mely törvényellenes eljárást azon körülmény törvényessé nem teszi, hogy a községi képviselőtestület 1897. évi márczius hó 6-án tartott közgyűlésében az előljáróság által kitűzött s már közhírre is tett határnapot utólag jóváhagyta, s az 1897. évi május hó 1-én tartott képviselőtestületi közgyűlés pedig az említett hirdetmény alapján megtartott árverés eredményéhez képest megkötött szerződést jóváhagyásával ellátta, mert a már idézett 1886 évi XXII. t. cz. 120. §-ának második bekezdése szerint, a községi javadalom bérbeadásánál az árverésre vonatkozó előintézkedések megtétele is a képviselőtestület jogát és köteletségét képezi.

A községi vadászterület bérbevevőjére nézve nem tekinthető kötelezőnek az oly szerződés, melynek egyes rendelkezései ellen a megkötéskor óvást emelt, ha a képviselőtestület azon kifogásolt intézkedéseket az óvás daczára fentartotta. A bérbeadott községi vadászterületen levő vetésekben, ültetvényekben és rétterületeken a vadászati jog korlátozása csak azon időre indokolt, midőn a gazdasági növényekben és termékekben kár nem tehető.

A m. kir. belügyminiszter 1895. évi 108.888. sz. határozata, K. vármegye alispánjához. — Mult évi szept. 20-án 12.675. sz. a. hozott azon határozatát, melylyel a H. községi vadászati jog bérbeadásáért H. község mint bérbeadó és P. J. t—i lakos mint bérbevevő között hat évre megkötött bérszerződést, a bérlő által kifogásolt 5. és 6. pontok alatt foglaltak érvényben tartásával jóváhagyta, az az ellen P. J. bérlő által közbetett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, azt feloldom s a községet a községi vadászterületnek újabb szabályszerű eljárás rendén eszközözendő bérbeadására utasítom. Mert a vadászterület tulajdonosának — jelen esetben a községnek — jogában áll ugyan, hogy a bérbeadási feltételek közé a vadászat gyakorlására nézve a fenforgó gazdasági érdekekre való tekintetből bizonyos megszorításokat vegyen fel, de P. J. a bérszerződést a bérbeadási feltételek 5. és 6. pontjában foglalt megszorítások ellen emelt óvás mellett irván alá s ezen kifogásolt pontok a községi képviselőtestület által el nem ejtetvén, reá nézve a bérszerződés kötelezőnek nem tekinthető. Egyébiránt a jelen vitás eset indokából megjegyezni kívánom, hogy a bérbeadási feltételek 5. pontjában a szőlőkben való vadászat korlátozására vonatkozó megállapodás helyes; a vetésekben, ültetvényekben és rétterületeken való vadászat korlátozása azonban csak a részben jelentkezik indo-

koltnak, ha ezen korlátozás csak azon időre szoríttatik, a midőn a vadászatnak gyakorlása a fejlődési szakban levő növényekben és termékekben határozottan kárt okozna. A bérszerződés 6. pontjában foglalt azon megszorítás, mely a bérlőt kellő számú vadőrök tartására és a vadak által azok megkülönböztetése nélkül a mezőségen okozott károknak azonnali megtérítésére kötelezi, törvényesség szempontjából észrevétel alá esik, mert a vadkárok köteles megtérítése kérdésében a vadászatról szóló törvény 7. §-a, a vadászat gyakorlása közben a vetésekben stb. okozott károk megtérítése kérdésében a törvény 16-ik §-ának 2. kikezdése intézkedéseket tartalmazván, ezeknek szigorító irányban való kiterjesztése, a bérlőnek a törvény ugyancsak 16-ik §-ában biztosított jogait sértené.

Ha a községi vadászterület bérlete iránt kötött szerződésben a község kiköti azon jogot, hogy a bérösszeg nem fizetése esetén a bérletet időközben is megszüntetheti, a bérfizetési határidő be nem tartása esetén a községnek jogában áll birói beavatkozás igénybevétele nélkül is a bérletet határozattal megszüntetni.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 111,943. sz. határozata, H. vármegye közönségéhez. — A folyó évi október hó 13-án tartott bizottsági közgyűlésében 1112. sz. a. hozott határozatát, melylyel P. község képviselőtestületének folyó évi augusztus hó 6-án tartott ülésében keletkezett azon megállapodását, mely szerint a község vadászati joga bérbeadása iránt K. J. mint bérlővel az 1892. évi július hó 15-én hat évre kötött bérszerződésnek érvénye azon indokolással szüntettetett meg, mert a bérleti szerződés 8-ik pontjában kikötöttet az, hogy ha a bérlő a bérösszeget pontosan nem fizeti, a községnek jogában áll a bérletet időközben megszüntetni, megsemmisítette s kimondotta, hogy amennyiben a bérszerződés felbontására komoly okok forognának fenn, annak megszüntetése rendes birói uton kérelmezendő, D. A. községi jegyző felfolyamodása folytán felülvizsgálván, azt megváltoztatom s a községi képviselőtestület határozatának helybenhagyása mellett K. J. volt bérlőt, a bérlet megszüntetéséből származni vélt kártérítési igényeivel a birói rendes utra utasítom. Mert a községnek törvényszerű jogában állott az, hogy a bérszerződés érvényét K. J. bérlővel szemben, ki a bérszerződés 8. pontját ismerte, elfogadta és aláírta, a bérfizetési határidők pontos meg nem tartása esetén minden birói beavatkozás igénybevétele nélkül egyszerű határozattal megszüntesse, fennmaradván bérlőnek azon joga, hogy az ezen megszüntetésből származni vélt sérelmei orvoslása iránt birói rendes utra forduljon.

Községi vadászati jog bérbeadása iránt létrejött oly szerződés, mely nem tartalmazza azon kikötést, hogy a feltételek valamelyikének be nem tartása esetén a község a szerződés felbontási jogát magának fentartja, jóváhagyással el nem látható.

A m. kir. belügyminiszter 1894. évi 106,757. sz. határozata, M.-T. vármegye közönségéhez. — A folyó évi október hó 29-én tartott bizottsági közgyűlésében 212. sz. a. hozott határozatait, melylyel a czim P. és M. községek abbeli megállapodásait, hogy Sz. E. a vadászati jog jelenlegi bérlőjének a vadászati jog újból bérbeadatik, jóváhagyta, Sz. E. p—i lakos részéről közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván: azt megváltoztatom és a községek megállapodását hatályon kívül helyezem. Mert nevezett községek a vadászati jog bérbeadása iránt tartott árverésről felvett és a szerződést pótló jegyzőkönyvek tanúsága szerint azt, hogy a feltételek valamelyikének nem teljesítése esetére a szerződés tényleges felbontását maguk számára fentartják, ki nem kötötték; ily kikötés hiányában a szerződés érvénytelenítését csakis bíróság útján eszközölhetik ki és önhatalmu fellépések által oly pernek tennék ki magukat, melynek a községekre nézve hátrányos kimenetele felől kétség fenn nem foroghat.

Ha a községi vadászterület bérbeadása iránt létrejött szerződés nem tartalmazza azon kikötést, hogy az a bérbevevő halálakor hatályát veszti, a bérleti idő tartamáig a vadászás joga a jogutódokra átszáll.

A m. kir. belügyminiszter 1894. évi 4250. számú határozata, B. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának múlt évi október hó 10-én 469/k. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint az e—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával N. B. e—i lakos idegen vadászterületen engedély nélküli vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. § a alapján 30 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 3 napi elzárásban, továbbá 12 frt kártérítésben s az eljárási és felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és panaszlott a terhére rótt vadászati kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentetik, mert M. J. sz—i lakos, kinek engedélyével panaszlott a bérleti idő tartamáig a kérdéses vadászterületen mint engedményes vadászhatott és a község előjárósága között a községi vadászterületre nézve kötött bérleti szerződés nem tartalmazván azon kikötést, hogy az a bérbevevő halála esetén megszűnik, ezen kikötés hiányában az általánosan bevett jogelvek szerint, melyek minden vagyoni jogi szerződésre, tehát a vadászati bérszerződésekre is fennállanak, a bérlet

mint dologbani jog a szerződők jogutódjaira is átszáll, mely oknál fogva vádlottat a bérleti idő lejártáig a szerződés fentemlített hiánya folytán a szóban levő területen megillette a vadászati jog és így a terhére rótt kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentendő volt.

Ha a községi vadászterületi bérszerződésben kikötve nincsen, hogy a haszonbérleti jog csak a haszonbérelő személyére terjed ki, a bérelő elhalálása esetén, a szerződésből folyó jogai és kötelezettségei az örökös lép be.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1897. évi 756. közigazgatási sz. alatt hozott határozata. Ő Felsége a király nevében a m. kir. közigazgatási bíróság P. Albert h—i lakosnak H. vármegye alispánja által a h.-hadházi vadászati jog bérbeadása iránt hozott határozat ellen beadott magánpanaszt tanácsülésében az 1896. évi XXVI. t. cz. 75. §-a alapján vizsgálat alá vevén, következő *ítéletet* hozott: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és az 1896. évi jun. 16-án kelt H. Hadház községe és néhai P. Zoltán között a h.-hadházi községi részterületre vonatkozó vadászati haszonbéri szerződést, néhai P. Zoltánnak, H. vármegye alispánja előtt hitelesen igazolandó örökösire nézve érvényben fentállónak mondja ki. *Indokok:* Néhai P. Zoltán 1896. évi június hó 16-án 1896. évi augusztus hó 1-étől kezdődő 6 évre haszonbérbe vette H.-Hadház község területének egy részére gyakorlandó vadászati jogot és ezt a vármegye alispánja 1896. évi 9659. sz. a. hozott végzésével jóváhagyta. A vadászati jog haszonbérelője időközben elhalálozván, Cz. István debreczeni lakos kérelmére és mert az elhalálozásról egyébként is hivatalos uton tudomást szerzett, H. vármegye alispánja a haszonbérleti szerződést megszüntnek mondván ki, a vad óvása és a község anyagi érdeke szempontjából árverés útján leendő új haszonbérbeadást rendelt el. Ennek ellenében a m. kir. belügyminiszterhez címzett és magánpanasznak minősítendő felebbezésében P. Albert, elhunytnak fivére és állítólag általános örököse, a határozat megsemmisítését és a haszonbérletben leendő megerősítését kéri, mert ő a községi előjáróság előtt a haszonbérlet fentartását kijelentette és így az meg sem szűnt. Igaz ugyan, hogy a vadászati jog haszonbérbeadása, a szerződés keletkezése, feltételei, a hatósági jóváhagyás tekintetében közigazgatási nézpontok alá esik, de maga a törvényes alakiságok szemmel tartásával már létrejött szerződés annyira magánjogi vonatkozásu, hogy a szerződéses jogok és kötelezettségek tekintetében korlátokat a vadászati törvényben előírt és a vadászat gyakorlatának mikéntiségére vonatkozó szabályokon kívül felállítani nem lehet, annál kevésbbé, mert a szerződésben az, hogy a haszonbérleti jog csak a haszonbérelő személyére terjed ki,

külön kikötéssel biztosítva ninesen. Minthogy pedig a magánjog általános szabályai szerint az örökhagyó jogai es kötelezettségeibe az örökös lép be: a panasznak helyt adni és a haszonbérleti szerződést érvényben tartani kellett, mégis — figyelemmel arra, hogy a magánpanaszos örökösödési jogát panaszában nem igazolta — az a megszorítással, hogy öröklési jogát a vármegye alispánja előtt utólag igazolni tartozik.

Ha a községi vadászterületi bérlő elhalálozása folytán az örökösök és a község kölcsönös megállapodással a bérleti szerződés felbontását elhatározták, a vármegye törvényhatósági bizottsága ehhez hozzájárult, s ninesen igazolva az, hogy a szerződés felbontása s az újabb bérbeadás a községre nézve hátrányos lenne: a szerződés érvényben tartására irányuló közigazgatási bírósági panasznak hely nem adható.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 3125. sz. határozata. A magyar királyi közigazgatási bíróság B. Andor d.-i lakosnak a D. községi vadászati jog bérbeadása tárgyában fennálló bérleti szerződés megszüntetése kérdésében T. vármegye törvényhatósági bizottsága által 1899. évi augusztus hó 8. napján 325. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1900. évi január hó 24. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, a következőleg *ítélt*: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: D. község képviselőtestülete 1898. évi július 31-én 118. szám alatt hozott határozatával a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában R. József volt d.-i lakos és a község között 1896. évi szeptember hó 3-án hat évi időtartamra létrejött szerződést a bérbevevő elhalálozása folytán hátralevő négy évi tartamára abból az indokból, mert a megkötött bérleti szerződést a bérlő elhalálozása folytán az örökösökre nézve kötelezőnek nem tartotta, felbontottnak jelentette ki, s a vármegye törvényhatósági bizottsága a község ezen határozatát abból az indokból, mert a vadászati bérletet az elhalt bérlő örökösei, kik között nők és kiskorúak is vannak, megtartani nem képesek, jóváhagyta. Panaszos ezen határozat ellen beadott panaszában azt vitatja, hogy a község képviselőtestülete a bérleti szerződésnek megszüntetésére jogosítva nem volt s a vármegye törvényhatósági bizottsága a képviselőtestület ezen határozatát jóvá nem hagyhatta, minthogy a bérleti szerződés az örökösökre is kötelező s azon körülmény, hogy az örökösök a bérleti szerződést megtartani nem képesek, annak megszüntetésére indokul nem szolgálhat, s azért a szerződésnek az örökösökkel szemben való további fentartását kéri. Igaz ugyan, hogy a bérleti szerződés amennyiben annak érvényére nézve az ellenkező ki nem kötött, a bérlő örököseire nézve is kötelező erő-

vel bir, s hogy egy törvényesen fennálló bérleti szerződés abból az indokból, mert az örökösök annak érvényét fentartani nem képesek, egyoldalulag fel nem bontható, a fenforgó esetben még sem lehetett a kérdéses szerződésnek az örökösökkel szemben való további fentartását kimondani, mert a szerződő felek kölcsönös megállapodással egy fenálló szerződésnek felbontását bármikor elhatározhatják, az adott esetben D. község képviselőtestülete az örökösök kérelme folytán, tehát kölcsönös megállapodással helyezte hatályon kívül a néhai R. Józseffel létrejött vadászati bérleti szerződést. Minthogy pedig T. vármegye törvényhatósági bizottsága, mely vagyionfelügyeleti jogánál fogva úgy a község, mint a vadászati jog gyakorlása érdekében, minthogy a jogosult örökösök nők és kiskorúak, a szerződés érvénybentartását célszerűnek nem tartotta és annak megszüntetéséhez is hozzájárult, a szerződő felek megállapodásával szemben, annak további hatályban való fentartása kimondható annál kevésbbé volt, mert panaszló mivel sem igazolta, hogy a szerződés felbontása és az újabb bérbeadás a községre nézve káros leend. Ezeknél fogva a panasznak hely adható nem volt.

Községi vadászterületnek a bérlő részéről albérbe adása*) esetén a bérlő és albérlő között létrejött szerződés nem tartozik a közigazgatási hatóság jóváhagyása alá, miután a községgel szemben elvállalt kötelezettségeként a főbérlő felelős.

A m. kir. belügyminiszter 1894. évi 98,357. sz. határozata, H. vármegye alispánjához. — A f. évi október 12-én 19,804. sz. alatt hozott határozatát, melylyel a czim Sz. község vadászterületének albérbe adása iránt Cs. M. gy.—i lakos, mint albérbe adó és Cs. J. és Z. F. ugyanottani lakosok, mint albérbe vevők között létrejött szerződéstől a jóváhagyást megtagadta, Cs. J. és Z. F. felebbezése folytán felülvizsgálván, az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-a alapján megsemmisitem és a közigazgatási hatóságot ez ügyben illetéktelennek jelentem ki. Mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a, mely a község által kötött bérszerződéseket felsőbb jóváhagyástól teszi függővé és albérlő között kötött szerződések tekintetében ily megszorítást nem

*) A községi vadászterület albérletbe adásának természetesen csak az esetben lehet helye, ha a bérleti szerződésben ez kifejezetten megtiltva nincsen; de ez esetben is— miként az itteni bmin. határozatból is kitűnik — a szerződésben elvállalt kötelezettségeknek a bérlő tartozik eleget tenni, valamint a vadászatról szóló törvény 39. §-ában biztosított panaszemelési jog is egyedül a bérbbevevőt illeti meg. — Másképp áll az eset, midőn a bérlő a szerződést a községi képviselőtestület hozzájárulásával akként akarja átruházni, hogy az a bérbeadó községre is hatálylyal bírjon; erre nézve l. a m. kir. Curia polg. osztályának alábbközölt 1894. évi 99,371/1893. számú határozatát.

Szerk.

tartalmaz. De erre az idézett törvény által elérni kívánt czél t. i. egyfelől a községek anyagi érdekeinek megóvása, másfelől a vadászat törvényszerű gyakorlatának biztosítása szempontjából szükség nincsen. Mert: 1. önként értendő, hogy a községgel szemben elvállalt köteleességek tekintetében minden körülmények között a főbérlő marad felelős; 2. a bérszerződésben gondoskodni lehet arról, hogy az albérletbe adás egyáltalán kizárassék, esetleg a bérszerződés határozmányainak keretén belül engedessék meg és arról, hogy a szerződés azon esetre, ha a bérlő vadászatra nem jogosultnak engedélyt adna a vadászatra, megszűntnek tekintessék. A szőnyegen levő albérleti szerződésnek bíróság előtt leendő érvénytelenítése iránti joglépések megindítása iránt sem adhatok utasítást, mert e tekintetben éppen az ellenkezője áll azon felfogásnak, mely czímed felebbezett határozatában kifejezésre talált, mert a fennálló jogelvek szerint az albérlet feltétlenül megengedettnek tekintendő, ha csak az a szerződésben határozottan kizárva nem lett. Habár azonban az előadottak szerint a szőnyegen levő esetben a közigazgatási hatóságnak nem áll módjában az albérleti szerződést hatálytalanítani, mivel magában véve az, ha az illető a vadászterület tulajdonosától vagy bérlőjétől engedélyt eszközöl ki, még legkevésbé sem jogosítja fel a vadászat gyakorlására, ha az arra nézve a törvényben előirt kellékeknek birtokában nincs, az albérlők egyike pedig olyannak jelentetik, mint a ki vadászjeggyel nem bír, az 1883. évi XX. t.-cz. 39. §-ában érintett közegek utján gyakoroljon szoros felügyeletet az iránt, hogy az illető albérlő mindaddig, míg vadászjegyet magának ki nem eszközölt, a vadásztól tartózkodjék, jövőre nézve pedig intézkedjék, hogy a községi vadászterületek bérbeadásánál a bérszerződésekben az előadottaknak megfelelő kikötések felvétessenek.

Ha a vadászbérlő a szerződést oly módon akarja másra ruházni, hogy az a bérbeadó községre is hatálylyal birjon, a községi képviselőtestület hozzájárulásával kell az alispán jóváhagyását kieszközölni.

A m. kir. Curia polgári osztályának 1894. évi 99,371/893. sz. alatt hozott határozata. — Ügyállás: K. János ellen Hlobuka község a neki kiadott vadászati bérlet czimén 499 frt bérhátralék iránt pert indított, K. János a perben azzal védekezett, hogy miután a bérszerződést ő H. Mór jogutódjára átruházta, neki a község iránti kötelezettsége megszűnt. Az első bíróság K. János alperest következő indokok alapján elmarasztalta: mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a szerint a vadászati bérleti szerződés alispánilag helybenhagyandó és ha a bérlő a szerződést másra akként akarja átruházni, hogy ezen átruházás a községre is effektussal birjon, kell ezen újítást is alispánilag jóváhagyni, hogy pedig ezen újítást az alispán-

nak ajánlhassa, ismét szükséges erre a közgyűlés megtartása, mivel különben a községnek intézkedése a hivatkozott törvény és az 1886. évi XXII. t.-cz. 112. §-a szerint semmis; és miután Hlobuka községe soha sem bocsátotta ki alperest bérleti kötelezettsége alól, magától értetődik, hogy felperesnek kötelessége is a szerződést végrehajtani. A pozsonyi kir. ítélőtábla az első bíróság ítéletét megváltoztatta s a községet keresetével elutasította azon indokból, mivel alperes K. János tanukkal beigazolta, hogy a vadászati bér címén a község pénztárába a község követelése befolyt. A kir. Curia e másodbíróság ítéletének megváltoztatásával az első bíróság ítéletét hagyta jóvá és pedig annak indokolásával azért is, mert a község részére teljesített fizetés ténye, minthogy a községnél hivatalos zárszámadásoknak kell vezetnetni, nyugtatványnyal igazolandó.

Községi vadászterületnek szabadkézből történő bérbeadásánál az 1886. évi XXII. t.-cz. 112. és 113. §§-aiban foglalt rendelkezések megtartandók.

A m. kir. belügyminiszter 1896. évi 69,681. sz. határozata, N. vármegye közönségéhez. — A mult évi október hó 24-én tartott bizottsági közgyűlésében 348. sz. alatt hozott határozatával a (czim) megtagadta jóváhagyását K. M. község képviselőtestületének a mult évi július hó 21-én létrejött és felebbezéssel megtámadott ama meg. állapodásától, mely szerint K. M. község vadászterülete az 1896. év elsejétől számítandó hat évre T. V. és társai, k. m—i lakosoknak évi 50 forint haszonbérért a nyilvános árverés mellőzésével szabad kézből bérbe adatik. Ezen közgyűlési határozat ellen T. S. és társai a mult évi december hó 19-én felebbezéssel élván, azt felülvizsgáltam és indokainál fogva annál inkább helybenhagytam, mert felfolyamodók is beismerik azt, hogy ezen községi javadalom bérbeadásánál az 1886. évi XXII. t.-cz. 112. és 113. §§-aiban foglalt rendelkezések meg nem tartattak, a mit egyébként az iratok közt elfekvő képviselőtestületi eredeti meghívó is kétségtelenül bizonyít; azon kifogások pedig, hogy a most említett §§-okban foglalt rendelkezések a községi vadászterületnek a jelen esetben szabadkézből történő bérbeadásánál nem volnának alkalmazásba veendő, a melyekben a községi vagyon kezelésére nézve fennállott gyakorlatnak megváltoztatása forog szóban, már pedig ezen községi javadalom eddigelé nyilvános árverés útján adatván bérbe s annak szabadkézből való bérbeadásával az eddig fennállott gyakorlatnak megváltoztatása czéloztatván, a határozat indokolásában helyesen idézett 112. és 113. §§-ok alkalmazásba lettek volna veendő. Miről a czimet, a folyó évi július hó 22-én 25,480. szám alatt tett alispáni jelentéssel felterjesztett ügyiratok leküldése mellett oly felhívással értesitem, hogy a szóban levő községi vadászterületnek, a törvény

vonatkozó rendelkezései szoros megtartásával nyilvános árverésen a legsürgősebben eszközendő bérbeadása iránt az intézkedéseket haladék nélkül annál inkább tegye meg, mert a most foganatositandó bérbeadás jogerőre emelkedése előtt ezen községi vadászterületen a vadászat, jogositott bérlő hiányában, senki által sem gyakorolható.

A törvényhatósági bizottság a községi vadászterület szabadkézből történt bérbeadása iránt kötött szerződés jóváhagyásának kérdésében nem illetékes határozni, csupán az áll jogában, hogy a szabadkézből való bérbeadás kérdésében határozzon. Az akár szabadkézből, akár nyilvános árverés útján történt bérbeadás eredményének, illetőleg a községi vadászati bérszerződésnek jóváhagyására, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a második bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében az alispán illetékes.

A m. kir. belügyminiszter 1895. évi 99,925. sz. határozata, K. vármegye közönségéhez. — A B. községi vadászterület szabadkézből történt bérbeadása kérdésében a folyó évi szeptember hó 9-én tartott bizottsági közgyűlésben 429. sz. a. hozott határozatát, melylyel a szóban levő községi vadászterület szabadkézből történt bérbeadása iránt B. község előljárósága mint bérbeadó és gróf E. M. M. cs—i lakos, mint bérbevevő között 1895. évi július hó 6-án megkötött bérszerződés jóváhagyását megtagadta és a község előljáróságát, ezen községi vadászterületnek a törvényes módon eszközendő haszonbérbeadására utasította, az az ellen gróf E. M. M., valamint F. J., V. P., Sz. P. és társai b—i lakosok által közbevetett felfolyamodások folytán felülvizsgálat alá vevén, azt feloldom és utasítom a czimet, hogy ezen községi vadászterület bérbeadása módozatainak megállapítása kérdésében a község érdekeinek szem előtt tartásával, az 1886. évi XXII. t.-cz. 120. §-ában idevonatkozólag foglalt rendelkezések értelmében hozzon új határozatot, megjegyezvén részemről, hogy akár szabadkézből, akár nyilvános árverés útján fog a szóban levő vadászterület bérbeadni: az ennek eredményéhez képest megkötött bérszerződés, az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-ának 2. kikezdése értelmében arra illetékes alispáni jóváhagyás alá lesz terjesztendő. Ezen bérbeadási ügynek a most hatályon kívül helyezett 429. sz. határozat meghozatala utáni további fejleményei, fennebbi elhatározással tárgytalanokká válván, ezek külön intézkedést nem igényelnek.

Községi vadászterületnek szabadkézből történt bérbeadása alkalmával, ha a törvényhatósági bizottság a bérbeadás kérdésében nem kellő időben, csak utólag határoz, az ily határozattal jóváhagyott szerződés a tudomásra jutás idejékor a még hátralevő időre megsemmisítendő és a terület bérbeadására nézve szabályszerű nyilvános árverés tartandó.

A m. kir. belügyminister 1895. évi 108,460. sz. határozata, A.-T. vármegye közönségéhez. — A folyó évi október hó 29-én tartott bizottsági közgyűlésben 228. sz. a. hozott határozatát, melylyel a h.-n—i községi vadászterületnek 1892. évben december hó 3-án a nyilvános árverés mellőzésével szabadkézből történt s F. I. h.-n—i birtokos által felfolyamodással megtámadott bérbeadásához utólagos jóváhagyásával hozzájárult, az az ellen F. I. által közbe-tett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, azt az ezen bérbeadási eljárás körül előfordult szabálytalanságok indokából, valamint a felebbező által felfolyamodásában tett s a községre nézve kedvezőbb utóajánlat figyelembe vételével a bérszerződésből még hátralevő időre nézve megsemmisitem és a D. P. és a község között az 1886. évi évi XXII. t.-cz. 120. §-ában foglalt rendelkezés figyelmen kívül hagyásával megkötött bérszerződést érvénytelennek nyilvánítom és elrendelem, hogy H.-N. község vadászterülete a törvény vonatkozó rendelkezéseinek pontos megtartása mellett szabályszerűen meghirdetendő s a felebbezőnek külön tudomására juttatandó nyilvános árverés útján a F. I. felebbezésében évi bérösszegül felajánlott s reá nézve kötelezőnek tekintendő 59 forint kikiáltási ár alapul vétele mellett adassék bérbe.

A községi vadászterületre vonatkozó bérszerződés felülbírlása a közigazgatási hatóság feladatát képezi ugyan, de a szerződés érvénytelenítése iránti kereset elbírálása a rendes bíróság jogkörébe tartozik.

A belügyministernek 1892. évi 86,667. sz. a. kelt határozata, V. vármegye alispánjához. — A d—i vadászati jog albérlője elleni ügyben f. évi szeptember hó 30-án 28,731. sz. alatt hozott, az első fokuval egyező és így tovább nem felebbezhető határozatát, B. Ödön albérlő felebbezése indokából rendkívüli felülvizsgálat alá vevén, azt, az annak alapul szolgáló eljárással együtt, az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-ában gyökerező jogomnál fogva, mint törvénybe ütközött ezennel megsemmisitem. Mert a vadászati bérszerződés felülbírlása az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a szerint a közigazgatási hatóság feladatát képezi ugyan, de a már jóváhagyott szerződésnek érvénytelenítése iránti keresetek, ép úgy, mint a község által kötött más hasonló adás-vevési vagy bérbeadási ügyleteknél, a szerződésekből származó perek eldöntésére hivatott bíróság jogköréhez tartozik. A

vadászati bérszerződésnek, mely a bérletnek albérletbe adása felől is van hivatva intézkedni, egyik főczélja azon vadászati rendészeti szempont megóvása is, hogy a vadállomány kiméletben tartása is biztosíttassék, a vadászati bérszerződés ide vonatkozó határozmányainak megsértéséből keletkező kártérítési igények szintén a törvény rendes útján érvényesítendőek. A mi pedig azon körülményt illeti, hogy B. Ödön albérlő külföldi, az csak annak szolgálhat indokául, hogy az 1883. évi XXIII. t.-cz. 30. §-a szerint csak kezeség hiányában ne nyerjen vadászati jegyet, ilyenek hiányában pedig a vadászati jogot, daczára annak, hogy bérbe vette, személyesen ne gyakorolhassa, de nem nyújthat törvényes alapot a vele kötött szerződésnek közigazgatási uton való felbontására. Végül megjegyzem, miszerint az 1890. évi szeptember hó 30-án 25,590. sz. a. alispáni határozat helyes álláspontja szerint a községnek nem a főbérlő irányában felelős albérlő, hanem csakis a vele szerződött főbérlővel szemben áll fenn keresetőségi joga, a mennyiben t. i. ilyennek a szerződés határozmányai szerint helye van.

Érvényben levő vadászati haszonbérleti szerződés fennállásának vagy megszűnésének kérdése nem a közigazgatási hatóságok és a közigazgatási bíróság, hanem a polgári bíróság hatáskörébe tartozik.

2683/1898. K. sz. Ő felsége a Király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság Ó. Dezső k.-i lakosnak, mint néh. J. Zsigmond örökösei meghatalmazottjának, J. községi vadászati jog haszonbérleti szerződésének megszüntetése tárgyában Sz. vármegye alispánja által 1898. évi szeptember hó 22-én 19,594. sz. a. hozott határozat elleni felelőszét, helyesebben panaszát 1899. évi január hó 25. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 76. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg végzett: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, Sz. vármegye alispánjának a fejezetben meghatározott számu és keletű határozatát ezzel kapcsolatosan J. község képviselőtestületének a községi vadászterület bérbeadása tárgyában 1898. évi július hó 7-én 3. sz. a. hozott határozatát megsemmisíti. *Indokok:* Néhai J. Zsigmond J. község határában gyakorlandó vadászati jogot 1894. évi január 1-től kezdődő hat évre haszonbérbe vette, s az erre vonatkozó haszonbérleti szerződést Sz. vármegye alispánja jóváhagyta. A vadászati jog haszonbérletje a szerződés lejáratá előtt időközben elhalálozván, bérbeadó J. község képviselőtestülete 1898. évi július hó 7-én 3. sz. alatt hozott határozatával ezen haszonbérleti szerződést a bérbe vevő elhalálozása indokából megszüntnek jelentette ki, s a községi főbíró a vadászati jognak törvényszerű bérbeadására utasította. Sz. vármegye alispánja a község ezen határozatát Ó. Dezső

mint néhai J. Zsigmond örökösének meghatalmazottja által beadott felebbezés folytán helybenhagyta, illetve Ó. Dezső ezen határozat ellen beadott felebbezését visszautasította alaki szempontból azért, mert Ó. Dezső a bemutatott közjegyzői meghatalmazás alapján a fennállott vadászati szerződés kérdésében az örökös nevében közbenjárni jogosítva nem volt; érdemben pedig azért, mert a bérleti és haszonbérleti viszony, a hol az ezzel nyert jog csak személyesen gyakorolható, a bérló halálával rendszerint megszűnván, annak fentartását az örökhagyó halála után az örökösök követelni jogosítva nincsenek. Minthogy azonban a néhai J. Zsigmond özvegye és leszármazó örökösei által kiállított meghatalmazás tartalma szerint Ó. Dezső néhai J. Zsigmond összes ügyeinek rendezésével s az örökösöknek mindenkor és mindenben való képviselétével van megbízva, s így az alispán azon indokolása, hogy az illető az örökösök nevében való felebbezésre jogosítva nem volt, törvényes alappal nem bír, minthogy továbbá a haszonbérbeadó község és néhai J. Zsigmond között a törvényes formások megtartása mellett létrejött, a vármegye alispánja által jóváhagyott s több éven át érvényben állott vadászati haszonbérleti szerződés fennállásának vagy megszűnésének kérdése, mint a magánjog szabályai szerint eldöntendő kérdés a polgári birói hatóságok hatáskörébe tartozik; s minthogy ennél fogva Sz. vármegye alispánja hatáskörén tulterjeszkedett, a midőn ezen kizárólag magánjogi vonatkozású kérdésben a helyett, hogy vagyonfelügyeleti joga alapján a község képviselőtestületét oda utasította volna, hogy a szerződés megszüntetése tárgyában a birói eljárás meg vagy meg nem indítása kérdésében elsőfokulag határozzon: J. község képviselőtestületének a szerződés megszüntét kimondó intézkedését hagyta helyben, ugyanazért a panasznak helyt adni s a panasszal megtámadott határozatokat megsemmisíteni kellett.

A községi vadászterület bérbeadása ügyében jogérvényesen megkötött szerződés megsemmisítése iránt támasztott igénynek az elbírálása nem a közigazgatási hatóságok és közigazgatási bíróság, hanem a rendes polgári bíróság hatáskörébe tartozik.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 3079. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság Dr. W. László ügyvéd h.-i. birtokosnak, H. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában H. vármegye alispánja által 1899. évi november hó 24-én 13,333. szám alatt hozott határozat elleni panaszát 1900. évi január hó 17. napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 75. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg *ítélt*: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. *Indokok*: Panaszos a m. kir. belügyminister által illetékes elbírálás végett H. vármegye alispánjához leküldött kérvényében H. község vadászati jogának bérbeadása tárgyában H. község előljárássága és a s.-i vadásztársaság között 1894. évi június hó 24-én létrejött szerződés-

nek a megsemmisítését kérte, mert ezen szerződésnek a létrejöttéhez a községi közbirtokosság képviseletében J. József odaváló birtokos járult hozzá, holott ezen hozzájárulásra feljogosítva nem volt. H. vármegye alispánja tekintettel arra, hogy a megsemmisítettetni kért szerződés 1894. évi november hó 11-én 10,844. szám alatt kelt s törvényes időben jogorvoslattal meg nem támadott határozatával helyben lett hagyva, panaszos kérelmének helyt nem adott. Panaszos ezen határozat ellen érvényesített panaszában azt vitatja, hogy a megkötött s alispánilag jóváhagyott bérleti szerződés a fentebb előadott oknál fogva a közbirtokosságra nézve már akkor érvénytelen volt, a mikor azt az alispán jóváhagyta, s így azon körülménynél fogva, hogy az alispáni határozat senki által megtámadva nem lett, érvényessé nem válhatott, miért is annak ezuttali érvénytelensége, illetve hatályának megszűnése annál is inkább kimondandó, mert a bérbe vevő vadászegylet a szerződésben foglalt feltételeknek eleget nem tett, a mennyiben a szerződésileg megállapított bérösszeget nem a községi, hanem a közbirtokossági pénztárba fizette be. Minthogy azonban a felterjesztett iratokból kitünőleg a vitás bérleti szerződés jóváhagyása tárgyában 1894. évben 10,844. szám alatt hozott alispáni határozat jogerőssé vált, s ennél fogva a létrejött bérleti szerződés közigazgatási uton jogorvoslattal többé meg nem támadható; minthogy továbbá a jogérvényesen megkötött bérleti szerződésnek azon okból való megsemmisítésére, mert a szerződés megkötésénél a törvényes alakiságok meg nem tartattak és mert bérlo a szerződési feltételeknek eleget nem tett, arra való tekintettel, hogy a jóváhagyást kimondó alispáni határozat jogerőre emelkedett, most már sem a vármegye alispánja, sem ezen bíróság hatáskörrel nem bír, minthogy a jogérvényesen megkötött szerződés megsemmisítése iránt támasztott igénynek az elbírálása a rendes polgári bíróság hatáskörébe tartozik, H. vármegye alispánja törvényszerűen intézkedett, a mikor panaszos azon kérelmének, hogy a H. község és a s.-i vadásztársulat között fennálló vadászati bérleti szerződés érvénytelennek kimondassék, helyt nem adott, miért is ezen határozata ellen emelt panasznak hely nem volt adható.

A községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött bérszerződések felett hozott alispáni határozatok ellen nem a közigazgatási bizottsághoz, hanem a belügyministerhez van felfolyamodásnak helye.*) — Az egyesített területek vitássá lett vadászterületi önállóságának kérdése a vadászati bérszerződés jóváhagyásának kérdésétől elkülönítve, mindig előzetesen bírálandó el.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 75,257. sz. határozata, B. vármegye közigazgatási bizottságához. — Az é—i községi vadászati

*) A közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. megváltoztatta a vadászati ügyekben eddig működött forumokat. Nemcsak a tekintetben,

log bérbeadása iránt a község mint bérbeadó és K. B. Gy. é—i lakos mint bérbevevő között mult évi augusztus hó 10-én kötött bérszerződést a vármegye alispánja mult évi december hó 31-én 26,440. sz. a. hozott határozatával jóváhagyta. Ezen alispáni határozatot a czim, B. G. és társai é—i földtulajdonosok felebbezése folytán azon indokolással oldotta fel, mert a bemutatott bérszerződésből nem tűnik ki, hogy az egymással összefüggésben levő, 50 holdnál nagyobb, de 200 holdnál kisebb s birtokosaik által az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a 3. pontja szerint önálló vadászterületekké egyesített területek bérbe lettek-e adva vagy nem és mert nem lett az árverési feltételekbe felvéve azon rendelkezés, miszerint azon esetre, ha a bérlő a szerződési feltételeket meg nem tartaná, a községnek kikötetik az a joga, hogy a szerződést azonnal felbonthassa s ebből eredhető minden kárát és elmaradt hasznát a bérlőn követelhesse. A czimnek ezen határozatát K. B. Gy. é—i lakos felebbezése folytán felülvizsgálván, azt, mint illetéktelen hatáskörben hozottat megsemmisitem és az alispánnak mult évi 26,440. sz. a. hozott határozatát B. G. és társainak felebbezése folytán az 1883. évi XX. t.-cz 3. §-ához képest magam részéről vevén felülvizsgálat alá, azt felol-

hogy végső foku hatóságul a közigazgatási bíróságot jelölte meg, hanem a tekintetben is, hogy némely esetekben, a melyeknél a végső foku hatósághoz addig nem volt felebbezésnek helye, a közigazgatási bíróság előtti panasznak helyt adott. A közigazgatási bíróság előtti panasz s az egész eljárás bizonyos szabatos formákhoz van kötve. A törvény 75. §-a szerint ugyanis, a közigazgatási bíróság előtti eljárásnak van helye: az alispánnak, törvényhatósági város tanácsának, illetőleg a törvényhatósági bizottságnak, a külön vadászterületet nem képező földbirtokon és a község tulajdonát képező területen a vadászati jog együttes bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. Az önálló vadászterületet nem képező birtokok bérbeadása tekintetében a hivatkozott törvény életbeléptéig kétféle eljárás volt. Ha a bérbeadás nyilvános árverés útján történt, akkor a községi előjáráság által kötött szerződést az alispán, törvényhatósági városokban a városi tanács bírálta felül, illetve hagyta jóvá. Ha a bérbeadás szabadkézből ment, a jóváhagyást a törvényhatósági bizottság volt jogosítva megadni. Ezek a forumok megmaradtak, azonban határozataik nem felebbezhetők mint azelőtt a belügyministerhez, hanem a közigazgatási bíróság előtt panaszolhatók.

A törvény 76. §-a szerint ugyancsak közigazgatási bíróság előtti eljárásnak van helye a közigazgatási bizottságnak azon határozata ellen, melylyel:

1. a vadászat gyakorlása tárgyában intézkedik, ha ennek következtében azon kérdés válik vitássá: vajjon valamely terület azon vadászterületek közé tartozik-e, melyeken a vadászat a törvény korlátai közt szabadon gyakorolható;

2. a külön vadászterületet képező nagy erdőterület által legalább három oldalról körülvevett 200 holdnál kisebb terjedelmű birtok tulajdonosa és a vadászterület birtokosa vagy haszonbérlője közt a haszonbérbeadás és haszonbérbe vétel kötelezettségét és annak feltételeit és módozatait megállapítja;

3. a vadászati jog bérbeadásából befolyó évi tiszta jövedelmet a tulajdonosok közt birtokaránylag felosztja.

A törvénynek ez a szakasza az, a mely a tulajdonképeni vadászati érdekeltségekre nézve a bíróság előtti eljárást gyakrabban teszi szükségessé.

Az első és második pont alatt említett ügyekben a közigazgatási

dom és egyszersmind B. G.-t é—i földtulajdonos társaival együtt vitássá lett azon kérelmükkel, hogy a folyó évi szeptember hó 10-én kiállított hivatalos bizonyítványban felsorolt egyesítve 970 holdat és 1430 □-ölet kitevő földbirtokaik önálló vadászterületnek tekintendők-e, az ezen kérdés elbírálására az idézett törvény 2. §-ának utolsó kikezdése értelmében első fokban illetékes főszolgabíróhoz utasítom és elrendelem, hogy a vármegye alispánja a bérszerződés jóváhagyásának kérdésében akkor hozzon újabb határozatot, ha ezen előzetes vitás kérdés már jogerős határozattal lesz eldöntve. Mert a vármegye alispánjának a községi vadászterületek bérbeadása iránt kötött bérszerződések felett hozott határozatai ellen az idézett törvény 3. §-a második bekezdése értelmében nem a czimhez, hanem hozzám intézhetők a felfolyamodások; a mi pedig a szóban levő 970 hold és 1430 □-ölnyi egyesített területnek vitássá lett vadászterületi önállósága kérdését illeti, ezen kérdés mindig előzetesen a vadászati bérszerződés jóváhagyásának kérdésétől elkülönítve, az arra törvény szerint illetékes hatóságok által fokozatosan bírálendő el és pedig elsőfokban határoz a főszolgabíró, másodfokban az alispán s harmadfokban (az 1876. évi VI. t.-cz. 58. §. c) pontja alapján) a közigazgatási bizottság.

bizottság harmadfokulag és csak az esetben határozott, ha a két alsó foku határozat egymástól eltért; harmadfoku határozat ellenében rendes felebbevitelnek helye nem volt. Az a szabály, hogy a közigazgatási bizottsághoz csak a másodfoku hatóságnak az elsőfoku hatóságától eltérő határozata felebbezhető: változatlanul maradt. Ellenben a közigazgatási bizottság a hozzá fölkerülő ügyekben most már sohasem dönt végérvényesen, mert harmadfoku határozata úgy magán, mint hatósági panasszal megtámadható.

Az önálló vadászterület minősítése, a kényszerbérbeadás és a bérjövedelem fölosztásánál vitássá vált kérdésekben tehát a következő hatósági fokozatok vannak jelenleg: községekben és rendezett tanácsu városokban elsőfokban a főszolgabíró, illetőleg polgármester, másodfokban az alispán, harmadfokban a közigazgatási bizottság, végső fokban a közigazgatási bíróság. Törvényhatósági városokban: első fokon a rendőrkapitány, másodfokban a polgármester, harmadfokban a közigazgatási bizottság, negyedfokban a közigazgatási bíróság. A fővárosban: elsőfokban a kerületi előljáróság, másodfokban a tanács, harmadfokon a közigazgatási bizottság, negyedfokon a közigazgatási bíróság.

Az ügyek természetesen nem felebbezés folytán kerülnek a bíróság elé, hanem panasz folytán. Panasszal élhet magánfél saját jogai védelmére és hatósági személyek a hatósági hatáskör, az államkincstár és a közérdek védelmére. A panasz írásban, vagy szóval, azon hatóságnál nyújtandó be, a melynek intézkedése ellen irányult, vagyis a közigazgatásilag utolsó fokban eljárt hatóságnál, még pedig a határozat kihirdetése után 15 nap alatt. A panasz átvételére jogosítva vannak: a közigazgatási bizottságoknál a főispán, a törvényhatóságnál: alispán (polgármester), állandó bíráló választmánynál: a főispán, adófelsőszámolási bizottságnál: a pénzügyigazgató.

Szerk.

A községi vadászterület bérjövödelmében való részesedési arány megállapításának kérdésében elsőfokban a község képviselőtestülete s másodfokban a vármegye közigazgatási bizottsága illetékes határozni.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 44,077. sz. határozata, S. vármegye alispánjához. — Folyó évi április hó 1-én 11,698. sz. alatt hozott határozatát, melylyel a B. Ű. község zsellérbirtokosságának a község vadászati jogainak bérbeadásából befolyó jövedelemben való részesedési arányát megállapította, az az ellen K. B. és társai által közbetett felfolyamodás folytán felülvizsgálván, azt illetékesség szempontjából feloldom s a folyó évi május hó 5-én 14,949.sz. alatt kelt jelentéssel felterjesztett ügyiratok leküldése mellett felhivom czimedet, hogy a községi vadászterület bérjövödelmében való részesedésre vonatkozó ezen ügyben, a község képviselőtestülete által hozasson elsőfoku határozatot, mely határozat felebezés esetén, az 1876. évi VI. t.-cz. 58. §-a a) pontja értelmében a közigazgatási bizottság másodfoku elbírálása alá lesz bocsájtandó.

Ha a községi vadászterületnek, mely kisbirtokosok, illetve volt urbéresek tulajdonát képező birtokokból áll, haszonbérlete után befolyt bérösszeg nem osztatik fel birtokaránylag, hanem közigazgatási czélokra fordittatik, az önálló vadászterülettel bíró uradalom a haszonbérjövödelemben való részesedést nem igényelheti.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 9919. számú határozata, Z. vármegye közönségéhez. — Ó. község 1895. évi költségelőirányzata felett 1894. évi december hó 10-én és folytatva tartott bizottsági közgyűlésében 22,835. sz. a. hozott határozatának azon részét, melylyel a községi képviselőtestület megállapodásának helybenhagyásával kimondatott, hogy a községi vadászati jog haszonbérletéből befolyó és a költségvetés bevételi czimének 2. tétele alatt felvett 60 frtnyi jövedelemben az uradalom nem részesítettik, gróf F. J. által közbetett felebezés folytán felülvizsgálván, azt helybenhagyom, mert az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a első bekezdésében körülírt vadászterületek haszonbérbeadásából befolyó évi tiszta jövedelem az illető területek tulajdonosait illetvén, minthogy az Ö.-en 1895. évi december hó 12-én felvett, az ügyiratokhoz becsatolt jegyzőkönyv szerint a község által bérbeadott vadászterület csupán kisbirtokosoknak és a község mint erkölcsi testület, illetve volt urbéresek tulajdonát képező birtokokból áll, az ezen vadászterület haszonbérlete után befolyt, az illető tulajdonosok között birtokaránylag fel nem osztott, hanem közigazgatási czélokra fordítás végett a költségvetésbe beállított haszonbérjövödelemben való részesedést, a külön önálló vadászterülettel bíró uradalom nem igényelheti.

A község tulajdonához tartozó területen gyakorolható, haszonbérbe adott vadászati jog fejében járó haszonbéri összegről az egyes birtokosok mindaddig, míg a birtokosok közt az arány megállapítva nincs, olyképen, hogy az ne a községet illesse, nem rendelkezhetnek. (1883: 20. t.-cz. 3. §.)

A S. E. 27. §. 1. pontjában említett hatósági eljárás alatt olyan, a törvény rendelkezésénél fogva teljesítendő hatósági eljárás értendő, melynek eredménye mulhatatlanul szükséges ahhoz, hogy a követelés a polgári bíróság előtt érvényesíthető legyen. (S. E. 27. §.)

A m. kir. Curia I. G. 244/1898. sz. határozata. — Ügyállás: Felperes községi bíró a község képviselőjében, a község tulajdonához tartozó területen gyakorolható vadászati jog haszonbérekért követeli alperestől a keresetbe vett összeget. Alperes azzal a kifogással élt, hogy közigazgatási uton a birtokarány megállapítása iránt eljárás van folyamatban, ennek befejezése előtt tőle a haszonbér nem követelhető, továbbá azzal védekezett, hogy a birtokosok egy része a rájuk eső haszonbéri összeget neki elengedte. A felebbezési bíróság alperest marasztalta, a kir. Curia pedig alperest felülvizsgálati kérelmével elutasította a következő okokból:

Alperes a felebbezési bíróság ítéletét elsősorban a S. E. 185. §-ának b) pontja alapján támadja meg. Erre vonatkozóan panasza az, hogy a közigazgatási hatóság eddig nem állapította meg azt az arányt, a mely szerint a községi birtokosságot illető vadászati jogért járó haszonbéri összeget fel kell osztani, továbbá a közigazgatási hatóság eddig azt a felebbezést sem intézte el, a melylyel a képviselőtestületnek a per folytatása iránt hozott B) alatt mellékelte határozatát megtámadta, és így azzal, hogy ez a per megindított és folytatott, mielőtt az arány megállapított és mielőtt felebbezése elintéztetett, — a S. E. 27. §-ának 1. pontjában meghatározott, s hivatalból is figyelembe veendő feloldási eset forog fenn.

Ez a panasz alaptalan.

A S. E. 27. §. 1. pontjában említett hatósági eljárás alatt ugyanis olyan, a törvény rendelkezésénél fogva teljesítendő hatósági eljárás értendő, melynek eredménye mulhatatlanul szükséges ahhoz, hogy a követelés a polgári bíróság előtt érvényesíthető legyen.

Ahhoz azonban, hogy az 1883: XX. t.-cz. 3. §-a értelmében haszonbérbe adott vadászati jogért szerződésileg kikötött haszonbéri összeg a bíróságnál követelhető legyen, törvény szerint semmiféle előzetes hatósági eljárás eredményére nincs szükség, s így alperesnek a panaszában megjelölt eljárások nem tartoznak azok közé, melyek a per keletkezését akadályozzák, s melyeknek a per létrejöttét okvetlen meg kell előzniök.

Alperes panaszaai tulajdonkép arra irányulnak, hogy a kereset idő előtt indított s utóbb a per a képviselőtestület jogerejű határozata nélkül folytatott.

De alperes panaszaának ily értelemben nincs alapja.

Mert a kereset alapjául szolgáló A) a. mellékelt szerződésben oly kikötés, hogy a haszonbéri összeg majd csak akkor fizetendő, ha a község birtokosai közt a részesülési arány közigazgatási uton megállapittatik, — nem foglaltatik — s mert a képviselőtestületnek a keresetleleveléhez a C) a. mellékelt meg nem támadott határozata alapján a községi bíró a pert mindaddig folytathatja, míg a képviselőtestület a per folytatásának abbahagyása iránt nem határoz.

Alaptalan alperesnek az a panasza is, hogy a felebbezési bíróság a keresetbe vett összeget felperesnek anyagi jogszabály megsértésével ítélte meg.

A felebbezési bíróság ítéletében megjelölt A) a. mellékelt haszonbéri szerződés szerint annak megkötésekor a község bírája járt el mint a birtokosság megbízottja s a szerződésben kikötöttet, hogy a haszonbér a birtokosság megbízottja kezéhez fizetendő.

Nem sértett meg tehát a felebbezési bíróság jogszabályt azzal sem, hogy a haszonbéri összeget a L. I. község képviselőtestületében eljáró községi bíró részére ítélte meg, mert a szerződésben a községi bíró van a birtokosság megbízottjaként kijelölve, sem azzal, hogy a birtokosok egy részének a 3. § a. mellékelt meghatalmazásban kijelentett elengedésük ellenére az egész 602 frt kereseti összeget megítélte — mert mindaddig, míg a birtokosok között az arány megállapítva nincs, az 1883:XX. t.-cz. 3. §-a értelmében a haszonbéri összegről az egyes birtokosok olyképpen, hogy az ne a községet illesse, nem rendelkezhetnek, az a kérdés pedig, hogy felperes mily jogokat nyert ama birtokosok irányában, akik a haszonbérből őket megillető aránylagos részt elengedték, ebben a perben, melyben nem az alperes és birtokostársai közt levő viszonyról van szó, el nem dönthető, sem végre azzal, hogy mellőztetett alperesnek az a kifogása, hogy a szerződés, mely az ő hozzájárulása nélkül az alispán határozatával módosított, — irányában hatálylyal nem bír, — mert az alispáni határozattal történt az a módosítás, hogy a bérösszeg a községi pénztárba fizetendő, alperesnek szerződésileg meghatározott az a joga és kötelessége, hogy a bérösszeget a községi bíró, mint a birtokosság megbízottja kezéhez fizesse, változás alá nem esett, hanem csakis a bérösszeget felvevő községi bíró köteleztetett arra, hogy a haszonbéri összeget a községi pénztárba szolgáltatassa be.

A község által tartott tenyészbika és mén költségeire a magánbirtokosok vadászati és legelőbérjövödelme az esetben fordítható, ha az érdekelték ezen jövedelmeket önként átengedik.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 103,635. sz. határozata, M. vármegye közönségéhez. — A múlt évi január 29-én tartott bizottsági közgyűlésében B. község 1894. évi számadásának felül-

bírálatára rendén 193. sz. a. hozott határozata ellen dr. S. Á. b—i lakos felfolyamodással élván, azt felülvizsgálván — annak helybenhagyása mellett — a mult évi augusztus hó 28-án 8892. sz. alatt tett alispáni jelentéssel felterjesztett ügyiratok leküldése mellett további szabályszerű eljárás végett következőkről értesitem a *czimet*: A határozatnak a község által beszerzett és tartott apaállatok beszerzési és tartási költségeire vonatkozó s felebbező által kifogásolt rendelkezéseit illetőleg, a földmivelésügyi miniszter ur meghallgatása után megjegyzem, hogy a község által beszerzett és tartott apaállatok beszerzési és tartási költségei az 1894. évi XII. t.-cz. és az annak végrehajtása tárgyában 48,000/94. sz. alatt kiadott rendelet 25. §-a értelmében rendszerint az apaállatokat tenyésztésre használó, illetve külön apaállatokat nem tartó lakosokra vetendők ki az anyaállatok száma arányában. A község a magánbirtokosság tulajdonát képező s az 1894. évi XII. t.-cz. 6. §-a alá eső legelők jövedelme fölött nem rendelkezhetik. Ennélfogva a felebbezett törvényhatósági határozat azon czélzata, hogy a község által tartott tenyészbika és mén költségeire a magánbirtokosok vadászati és legelőbérjövédelme fordíttassék, csak azon esetben valósítható meg, ha az érdekeltek ezen jövedelmeket önként átengedik. A felebbezett törvényhatósági bizottsági határozat e tekintetben szintén csak feltételesen intézkedvén, illetve a községet a szóban levő jövedelmek tekintetében pusztán az érdekeltekkel való szerződésre utalván, a szóban levő jövedelmek miként felhasználásának kérdése nem jutott érdemi megoldásra s így S. Á. felebbezésének ide vonatkozó része érdemi elbírálatást, valamint a határozat ezen intézkedése megváltoztatást az 1894. évi XII. t.-czikk szempontjából nem igényel.

A községi vadászterületek bérbeadásánál előforduló szabálytalanságok megállítására tárgyában a m. kir. belügyminiszter 7731/1896. szám alatt, az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

Az „Országos m. vadászati védegyelet“-nek a földmivelésügyi miniszter urhoz tett s velem közölt jelentése szerint ujabban is sajnosan volt tapasztalható, hogy az 1883:XX. t.-cz. 3. §-a értelmében bérbe adandó községi vadászterületek bérbeadását számos helyen akként eszközölték, hogy a bérlők csak színleges bérlők s ezek azon előzetes megállapodás mellett, hogy a község pénztárába befizetendő, néha igen tetemes bérösszeg, amugy is el fog engedtetni, a vadászatnak a község határában gyakorlását a község vadászat-kedvelő lakosainak megengedik s ily módon nemcsak a vadászati jog utáni bérjövédelmek vonatnak el a vadászatról szóló törvény 3-ik §. első kikezdésének végpontjában megállapított ren-

deltetésük alól, hanem a rendszer és kimélet nélkül üzött vadászat által a határbeli vadállomány évek hosszú sorára tönkretétetik. De fordulnak elő oly esetek is, hogy a fictive bérbeadott községi vadászterületeken való vadászatra a községi előljárók egyeseknek napi engedélyeket szolgáltatnak ki, vagy az ilyen engedélyek elárusítását közvetítik. Ezen szabálytalanságokra való tekintetből, az azok meggátlása tárgyában 1885. évi október hó 11-én 53.093. szám alatt kibocsátott itteni rendelet*) kapcsán felhívom a törvényhatóságot a saját hatáskörében szükségesnek mutatkozó erélyes intézkedések megtételére. Ily irányban helyes intézkedésnek tapasztaltatott egyfelől az, hogy a vadászati bérszerződésekben szigorúan kikötöttik, hogy a vadászati bérszövegek a községi pénztárakba előre egész évre, vagy legalább is félévi előleges részletekben fizetessenek be, másfelől pedig az, hogy a községek köteleztesen, miszerint a befizetett bérszöveget szabályszerűen elkönyveljék s azoknak a törvény által megszabott rendeltetési céljukra történt fordítását a községi évi számadásokban okmányilag igazolják; továbbá a községi előljáróságok különbeni szigorú felelősség terhe alatt eltiltassanak attól, hogy a községi vadászterületeken való vadászásra jogosító napi engedélyeket szolgáltatassanak ki és ilyen engedélyek elárusítását közvetítsék. Végül szükséges, hogy a törvényhatóság első tisztviselője, a községi vadászati bérszerződések jóváhagyásánál különös gondot fordítson arra, hogy a napi vadászati engedélyek kiadására kötelező vagy feljogosító feltételek s községi vadászati jog bérbeadása iránt kötött szerződésekbe fel ne vétessenek.

*) A fentidézett 53.093/85. számú belügyministeri körrendelet szövege a következő: Tapasztaltatván, hogy a vadászatról szóló 1883: XX. t.-cikknek 3. §-ában, mely a községi vadászterületeken a vadászatot kizárólag bérlet útján rendeli gyakoroltatni, kifejezésre talált intenczió az által játszatik ki, hogy egyes vállalkozók az illetőkkel való előzetes összebeszélés nyomán a vadászati jogot az árveréseken mint legtöbbet ígérők magas árakon bérbeveszik ugyan, az érdekeltek részéről azonban a bérszövegből reájuk eső jutalék megfizetése alól felmentetnek s ennek fejében a névleges bérlő beleegyezésével birtokuk kiterjedésénél fogva arra nem jogosultak is szintugy üzik a vadászatot, mintha az bérbeadva nem lenne. Az itteni felülvizsgálat alá került vadászati bérszerződések meggátolására czélszerűnek mutatkozván, — mint-hogy részemről készséggel előmozdítandónak tartom az oly intézkedéseknek érvényesülését, melyek a vadászat terén annyira kívánatos rend meghonosításához hozzájárulhatnak: az ország némely vidékein életbe léptetett fennebb körülírt eljárási módozatot a törvényhatóságnak ezennel figyelmébe ajánlom.

Szerk.

II.

Az erdő-, mező- és vadőrökről. — Vasuti
őrök fegyvertartása. — Erdőőri szakiskolák
növéndékeinek vadászati adómentessége. —
Vadőri vizsga.

Az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályai tárgyában a m. kir. földmivelésügyi minster a belügyministerrel egyetértőleg 1895. évi 72086. sz. a. következő rendeletet bocsátotta ki.

Az erdőőrök fegyverviselése és fegyverhasználat.

1. §. Az 1879. évi XXXI. t.-cikk 17-ik §-ában megnevezett birtokosok erdeinél alkalmazott s hatóságilag felesketett minden erdőőr szolgálatadójától egy rövid vadászkést képező szuronynyal és természetes színű szijon viselendő bőrtokkal ellátott könnyű szerkezetű, hátultöltő karabélyt kap, melyet szolgálatban állandóan magánál viselni köteles.

Ezen fegyverzet a szolgálatadó tulajdonát képezvén, kimélendő s mindig oly állapotban tartandó, hogy szükség esetén használni lehessen.

2. §. Az idézett törvényszakasz alá nem tartozó magánerdő-birtokosok is elláthatják fölesketett erdőőreiket a fentebb előírt fegyverzettel, az erdőőrök azonban a fegyverhasználatra nézve a jelen szabályzatban biztosított jogokkal csak abban az esetben ruházhatók fel, ha eskületételi bizonyítványuk szerint az erdőtörvény 37. §-a c) pontjában foglalt kelléknek megfeleltek s ha a birtokos az illető erdőőrt, az őrizetére bízott erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenti.

3. §. A szolgálatot teljesítő erdőőr az előírt fegyver használatára jogosítva van az ellen:

1. a ki őt nyíltan vagy orvul, élete vagy testi épsége ellen irányult szándékkal megtámadja;

2. ha a tetten ért, vagy alapos gyanuval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás daczára magát önként meg nem adja s illetve a nála levő fegyvert vagy más életveszélyt okozható eszközt a felszólítás után el nem dobja, vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik;

3. a ki figyelmeztető utasításainak, őt szolgálata teljesítésében meggátlandó, tettelesen ellenszegül;

4. a ki, mint többször büntetett kárttevő, előzetes felhívásra az erdőből eltávozni nem akar s az erdőből való kivezetés ellen tettelesen ellenszegül.

4. §. A fegyverhasználat joga azonban feltétlenül megszűnik mindazon esetekben, midőn a kárttevő a netalán megkísérlett ellenállás vagy támadás után magát megadja, vagy megfutamodik.

Általában azokban az esetekben is, midőn a fegyverhez nyulás feltételeinek egyike vagy másika fenforog, az erdőőr fegyverét csak azután használja, miután minden enyhébb eszközök alkalmazása eredménytelen marad s még akkor is a legnagyobb kimélettel és csak oly mérvig, a mely a támadás visszaverésére vagy az ellenállás legyőzésére elkerülhetlenül szükséges. A fegyver tehát mindenkor óvatosan használandó, különös figyelemmel arra, hogy az ember élete lehetőleg kiméltessék és szükségtelenül veszélynek ki ne tétessék. Ehhez képest és a mennyiben azt a viszonyok megengedik, előbb a kevésbé veszélyes fegyver (szurony) használandó, mire nézve határozó befolyással bír még az is, vajjon az ellenszegülő szintén fegyverrel és pedig milyennel, vagy milynemű testi sértést okozható eszközzel van ellátva.

5. §. Ha a fegyvernek fent elősorolt esetekben történt alkalmazása folytán az ellenszegülő súlyos testi megsértése következett be, az illető erdőőr köteles azonnal intézkedni, hogy a megsértett egyén a legközelebb fekvő biztos helyre szállíttassék s a viszonyok által nyújtható ápolásban részesíttessék. Ezenkívül köteles az erdőőr a fegyver használatát, ha az súlyos testi sértést vagy halált okozott, az illetékes közigazgatási bizottsághoz mindenkor haladéknélkül bejelenteni, a lőfegyver alkalmazását pedig akkor is, midőn az illető egyén meg nem sérült vagy könnyű sebbel a helyszínről elmenekült. Halál esetén a tényálladék felvétele véget az illetékes járási főszolgabírónál is jelentés teendő.

A fegyelmi eljárásról.

6. §. A hatóságilag felesketett s ennél fogva a szolgálatban közbiztonsági közegnek tekintendő erdőőr ellen fegyelmi eljárásnak van helye:

1. ha a kötelességszerű hűséget megszegi s nevezetesen, ha maga követ el erdei kihágást, vagy ha a kihágást, melyről tudomással bír, hiven és kötelességszerűen be nem jelenti vagy a kárttevővel összejátszik;

2. ha valamely szolgálati cselekményért vagy eljárásért ajándékot vagy jutalmat követel s illetve ilyet elfogad;

3. ha az állásához és szolgálatához kötött jogokkal visszaél;

4. ha a rovatos naplóba vagy szolgálati iratokba szándékosan lényeges valótlanyságot vesz fel;

5. az 1879 :XXXI. t.-cikkben foglalt erdőtörvény 38. § a alapján letett esküben fogadott kötelezettségeket megszegi vagy meg nem tartja;

6. a szolgálatát többszöri megintés után is hanyagul teljesíti, vagy oly mértékben elhanyagolja, hogy abból az erdőbirtokosra kár háramlik vagy háramolhatnék;

7. ha a tudomására jutott erdőrendészeti áthágásokat be nem jelenti;

8. ha tiltott mellékfoglalkozást, pl. fakereskedést üz;

9. ha a felekkel törvényellenesen bánik;

10. ha előljárói irányában a köteles tiszteletet és engedelmes-
séget megsérti;

11. ha iszákos vagy részegeskedő;

12. ha vadházasságban él, vagy nyilvános botrányt okozó
erkölcstelen életet folytat, vagy ilynemű kihágást követ el.

7. §. A fegyelmi vétségek megvizsgálása iránt intézkedni, azokat megállapítani s a büntetéseket ítéletileg kimondani — akár hivatalból, akár feljelentés folytán rendeltetett el az eljárás — jogosi-
sitva van elsőfokban:

kis- és nagyközségek és volt urbéres közbirtokosságok szol-
gálatában álló, valamint a vármegyékben alkalmazott u. n. járási
erdőőrök ellen — a főszolgabíró;

a fő- és székváros erdeinél alkalmazott erdőőrök ellen — a
kerületi előljáró;

a törvényhatósági városok erdőőrei ellen — a rendőrkapitány;

rendezett tanácsu városok szolgálatában álló erdőőrök ellen
— a polgármester;

másodfokban: a közigazgatási erdészeti bizottság.

8. §. Az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett többi birtokosok
által alkalmazott, valamint a magánerdőbirtokosok szolgálatában
álló erdőőrök fegyelmi ügyeiben az illető birtokosok saját hatás-
körükben intézkednek; kötelesek azonban erdőőreik fegyelme felett
szigorúan őrködni s mindazon eseteket, midőn a jelen szabályzat
19. §-ában említett kizárási okok valamelyike beáll, vagy ha az
erdőőr oly cselekményt követ el, mely annak szolgálatából való el-
mozdítását s illetve a reá ruházott törvényszerű jogoktól való meg-
fosztását teszi szükségessé, az illető feleskető hatóságnak azonnal
bejelenteni s esetleg a fegyelmi vétségnek közigazgatási uton való
megvizsgálását és megállapítását kérelmezni. Ha pedig ezt tenni el-
mulasztának, az illetékes hatóság a vizsgálatot — tudomására jutott
indokolt esetekben — hivatalból is elrendelheti s ennek eredménye
alapján az illető birtokost a vétkesnek talált erdőőr elbocsátására s
illetve az eskübizonyítványnak megsemmisítése végett való beszolga-
tatására kötelezheti.

Az állam tulajdonát képező erdőknél alkalmazott erdőőrök
fegyelmi ügyei az állami altisztek számára fennálló szabályok és
szolgálati utasítások értelmében fognak elintéztetni.

9. §. Mielőtt valamely erdőőr ellen a fenti 7. §. szerint ille-

tékes hatóságok által fegyelmi ítélet hozatnék, az illető erdőőr ellen emelt vád alapos vizsgálat tárgyává teendő.

A vizsgálat fogyanatosításával panaszlott erdőőr közvetlen tisztí elöljárója, az illető erdőtiszt bizandó meg, kinek szolgálati kötelességében áll a panasz mibenlétét elfogulatlanul megállapítani, az erdőőrt s szükség esetén más érdekelt feleket vagy tanukat jegyző-könyvileg kihallgatni s ennek megtörténte után a vizsgálati iratokat, saját kimerítő véleménye kíséretében, az illetékes elsőfoku hatóság-hoz beterjeszteni.

10. §. Abban az esetben, ha a panaszt az erdőtiszt adta be s illetve a feljelentés az erdőtiszt részéről történt, a vizsgálatot a 7. §-ban említett elsőfoku hatóság teljesíti.

11. §. A vizsgálat eredménye alapján vétkesnek talált erdőőr a vétség minőségére, fokozatára, a netáni ismétlésre és a súlyosbító vagy enyhítő körülményekre való tekintettel:

a) csekélyebb vétség esetén írásbeli megrovással vagy 20 (husz) forintig terjedhető pénzbírsággal;

b) súlyosabb beszámítás alá eső vétség esetén pedig 20 forint-től 50 forintig terjedhető pénzbírsággal, vagy szolgálatból való elmozdítással is büntethetetik.

Oly szolgálati helyeken, a hol több különböző fizetési osztályban álló erdőőr van alkalmazva, az elmarasztalt erdőőr előléptetési jogának megvonásával, vagy felfüggesztésével, vagy kisebb állomásra való áthelyezéssel is büntethető.

A fegyelmi ítéletben megállapítandók az eljárási költségek, valamint az is, hogy ki tartozik azokat viselni. A bírság és költségek lefizetésére az ítéletben záros határidő szabandó s illetve megállapítandó, vajjon azokat az elmarasztalt egyszerre vagy meghatározott havi részletekben tartozik-e megfizetni. Végül az elmarasztalt által okozott károk megtérítése iránti felelősség is mindenkor megállapítandó.

A megítélt pénzbírságok fejében befolyt összegek az 1879. évi XXXI. t.-czikk 208. §-ában megjelölt célokra fordítandók.

12. §. A fegyelmi vizsgálat elrendelésével egyidejűleg, vagy annak folyama alatt is bármikor, ha azt a felmerült körülmények indokolják, az erdőőr a vizsgálatot elrendelő által szolgálatától és fizetésétől felfüggeszthető s a felfüggesztés az ítélet hozataláig terjedő egész időre kimondható.

13. §. Az elsőfoku hatóság a 11. §-ban megszabott büntetések közül csak a) pontban említetteket alkalmazhatja s ítéleteit a kir. erdőfelügyelőséggel és az illető erdőtiszttel is közli.

14. §. Az elsőfoku ítélet, annak kézhez vételétől számítandó 15 nap alatt a közigazgatási erdészeti bizottsághoz felebbezhető.

Az erdészeti bizottság a kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatásával végérvényesen határoz.

15. §. Az elsőfoku hatóság, ha a hozzá beterjesztett vizsgálati iratokból arról győződnie meg, hogy súlyosabb beszámítás alá eső oly vétségek forognak fenn, melyeknek megfenyítése a 13. §-ban megszabott hatáskörét túlhaladja, a vizsgálat iratait a közigazgatási erdészeti bizottság elé terjeszti, mely ha szükségét látja, pótvizsgálatot rendel el s a vizsgálat eredményéhez képest végérvényesen határoz.

16. §. Kisebb foku hanyagság és kisebb foku szolgálati engedetlenség esetén az illető erdőtiszt, mint az erdőőr tiszt előljárója, jogositva van, az erdőőr ellen, ennek meghallgatásával, de a felebezés kizárásával rendbüntetést alkalmazni, mely megintésből, rosszszalásból, dorgálásból, vagy 1 (egy) frttól 5 (öt) frtig terjedhető s a 11. §-ban említett célra fordítandó pénzbírságból állhat.

17. §. A fennálló törvények és törvényes szabályok alapján a büntettnak, vétségnek vagy kihágásnak tekintendő cselekmények folytán a vizsgálat a büntető eljárás szabályai szerint eszközöltetik.

Ha a közigazgatási uton elrendelt vizsgálatból az tűnnék ki, hogy a fenforgó cselekmény nem csupán fegyelmi eljárás útján megtorolható, hanem a fennálló törvények és törvényes szabályokhoz képest büntetendő cselekményt képez, akkor az esetben, ha a fenforgó cselekmény már tisztán fegyelmi szempontból is a szolgálatból való elbocsátást teszi szükségessé, a fegyelmi eljárás a büntető eljárásra való tekintet nélkül folytatandó és befejezendő, de az erdészeti bizottság által az illetékes bíróság vagy hatóság a büntető eljárás megindítása végett a szükséges adatok közlése mellett értesítendő; — ha pedig a fenforgó vétségek a szolgálatból való elbocsátást tisztán fegyelmi szempontból nem indokolják, az iratok azonnal átteendők, mely esetben a fegyelmi eljárás a bűnügynek jogerős ítélettel való befejezéséig függőben tartandó.

18. §. Büntető vizsgálat esetén a közigazgatási erdészeti bizottság az erdőőrt szolgálatától és fizetésétől, a körülményekhez képest bármikor felfüggesztheti, jogerőre emelkedett vád alá helyezési határozat esetén azonban a felfüggesztés feltétlenül eszközöndő.

19. §. Azon erdőőr, ki

1. gondnokság vagy csőd alá került;

2. nyereségvágyból eredő büntett vagy vétségben jogerősen bűnösnek találtatott, vagy más vétség miatt hivatalvesztésre ítéltetett;

3. a ki bármely törvényszegés vagy megbecstelenítő tény miatt a közbecsülést és bizalmat elvesztette, — ha az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett bármely birtokos szolgálatában áll, ezen állásából minden előzetes vizsgálat vagy kihallgatás nélkül azonnal elbocsátandó, — eskübizonyítványa pedig — tekintet nélkül arra, hogy kinek a szolgálatában van, feltétlenül megsemmisítendő.

Az ily erdőőröket tehát kötelesek a birtokosok és azok erdő-tisztjei a feleskető hatóságnak haladéknélkül bejelenteni s a fel-esketésről szóló bizonyítványt beszolgáltatni.

20. §. Az erdők törvényszerű megvédése és őrzése a fegy-elemnek ezen szabályrendelet értelmében való gyakorlását igényel-vén, a fegyelmi hatóságok kötelességében áll őrködni a felett, hogy a fegyelem gyakorlásánál s a vétségek megtorlásánál a fenforgó gazdasági érdekek mindenkor kellő figyelembe véssenek s az erdőőrök személyéhez kötött törvényszerű jogok általában csak oly egyének által gyakoroltassanak, a kik arra minden tekin-tetben érdemesek.

Körrendelet az erdőtörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokosok erdőőrei számára előírt fegyverzet beszerzése ügyében.

35,936/96. sz. föld. min. — Az erdőtörvény 17. §-a alá tar-tozó birtokosok erdeinél alkalmazott erdőőrök számára a 72,086/95. szám alatt kiadott szabályrendelettel előírt fegyverzet beszerzését megkönnyíteni óhajtván, értesitem a czimet, hogy az ez iránt meg-keresett honvédelmi m. kir. minister ur a folyó évi 28,917. sz. a. hozzám intézett átirata szerint intézkedett az iránt, hogy a vadász-késsel és minden hozzátartozó felszereléssel ellátott teljes karabé-lyok, szijazat és táska nélkül, mely utóbbiakból átengedhető fölös készlet nem áll rendelkezésre — darabonkint 6 (hat) frtért, a hozzá-tartozó éles töltények pedig egyezer darabonkint 57 (ötvenhét) frt 57 krért előleges készpénzfizetés és a felmerülő szállítási és csoma-golási költségek megtérítése mellett a rendelkezésre álló honvédségi készletekből kiszolgáltassanak; megjegyezvén, hogy a rendes hadi töltények helyett kisebb hordképességű éles töltények is megren-delhetők, a melyek a célznak szintén megfelelnek s áruk egyezer darabonként csak 38 frt. Felhivom ennélfoga a czimet, hogy erről az érdekelt erdőbirtokosokat értesitse és azokat hívja fel, hogy szük-ségletüket — a mennyiben azt ez uton kívánják beszerezni — a közigazgatási bizottsághoz jelentsék be. A megrendelések a közigaz-gatási bizottság által közvetlenül és pedig a karabélyok iránt a m. kir. honvéd központi fegyvertár parancsnokához Budapestre, a töl-tények iránt pedig a m. kir. honvédlőszerbizottsághoz Pozsonyba intézendők

A községi mezőőrök a vadőrzéssel és vadgondozással megbízhatók-e?*)

A földmivelésügyi m. kir. min. 1895. évi 53,489. sz. alatt erre a kérdésre vonatkozólag az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

Kérdés intéztetvén hozzám az iránt, hogy az 1894: XII. t.-cz. alapján alkalmazott községi mezőőrök egyszersmind vadgondozók (vadőrök) lehetnek-e, a belügyminister urral egyetértőleg értesitem

*) Ezen rendeletre, illetve az abban foglalt intézkedésre szükség volt azért, mert a mezőőrök szolgálati és fegyverviselési szabályainak egyik főelve az, hogy a mezőőrök vadászatra is alkalmas fegyvert nem hordhatnak s vadat elejteniök semmiféle fegyverrel sem szabad. A vadőröknek ellenben szolgálati kötelességükhöz tartozik, hogy fegyverüket a kártékony állatok ellen használják; sőt sok esetben, a midőn a vadászati jog birtokosa akadályozva van területének kihasználásában, az ő megbízásából a vadőr lövi le a szolgálatadója által meghatározott számú hasznos vadat is. Minthogy pedig a mezőőrök között a vadőri teendőkre is alkalmas egyének akadnak s a vadgondozás ez esetben sokkal kisebb költséggel jár, mint külön vadőr tartásával, ennél fogva a földmivelésügyi és belügyi ministereknek az 1894: XII. t.-cz. 92. §-án alapuló itteni intézkedése, a vadászati érdekek által indokolva van. Ennek a rendelkezésnek praktikus kiviteli módja a következő volna: A vadászat-bérlők, vagy vadásztársaságok a községi képviselőhöz fordulnak, megajánlják a vadőrzésért és vadgondozásért a mezőőröknek szánt összeget és kéri, hogy a község, mezőőreinek a vadőrzést és vadgondozást is hivatalos szolgálati kötelességükké tegye. Az ajánlatot, elfogadása után a községi eljárásnak a járási főszolgabíróhoz kell terjesztenie, kitől az engedély kieszközölendő. Az eljárás illető formája abban találja magyarázatát, hogy a mezőőrök vadőri működése az alkalmazó és a föleskető hatóság tudta és beleegyezésével történjék, a vadőrzést ne tekintsék a mezőőrök valami privát mellékfoglalkozásnak s hogy a mezőőr, mint rendes közszolgálatban álló rendőri közeg, a tiszttségével járó egész javadalmazást az illetékes közpénztárból huzza. Ilyen formán először is számbaveendőleg javul a mezőőrök javadalmazása s a községnek módjában áll a jobb javadalomra az alkalmazandókat erősebben megválogatni; másodsor a vadászati jogosultak befolyást nyernek a mezőőrök alkalmazására s az általuk adott javadalmi pótlékért joggal megkövetelhetik azt, hogy a mezőőrök oly egyének legyenek, a kik vadászati szempontból sem esnek kifogás alá s van hajlamuk és képességük a vadgondozással járó teendők sikeres végzésére. Természetesen egy további és legfontosabb teendő azután az, hogy a mezőőrök vadőri és vadgondozói teendőikre kitaníttassanak. Az erre vonatkozó utasítások írásba is foglalandók s legcélszerűbben a mezőőri szolgálati könyv üres lapjára írhatók. Ezen utasítások a mezőőrök szolgálati utasításának integrans részét kell hogy képezzék, melyekért éppen oly fegyelmi és büntetőjogi felelősséggel tartoznak a mezőőrök, mint egyéb szolgálati kötelmeikért és pedig annál inkább, mivel a mezőőrök szolgálati esküjének hatálya kétségtelenül kiterjed a vadőri teendőkre is, mert esküjöknek kezdő szavai így hangzanak: Én esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy az őrizetem alá bízott határra (dűlőre, vadászati, halászati területre stb.) s mind arra, a mi hozzá tartozik, hűségesen felvigyázok stb. Mindezekből kitünik, miszerint a vadászkozságnak nemcsak feladata, de közelékvő érdeke is már most minden alkalmat felhasználva odahatni, hogy a mezőőri szervezet, a vadőri teendőkre is alkalmas megbízható egyénekkel töltsék ki, a minek nemcsak a vadászat, hanem a mezei vagyon biztonsága is nagy hasznát fogja látni.

Szerk.

a törvényhatóságot, miszerint semmi észrevételem sincs az ellen, sőt előnyösnek tartom, hogy a községi mezőőrök a vadőrzéssel is megbizassanak, úgy azonban, hogy erre az engedélyt kis- és nagyközségekben — a községi előljáróság meghallgatása után — a járási főszolgabíró, városokban pedig az 1894: XII. t.-cz. 102. §-a szerint illetékes elsőfoku hatóság adja meg, hogy a vad őrzéséért megállapítandó díjak annak a pénztárnak képezzék bevételét, a melyből a mezőőr a fizetését huzza.

A vadőri teendőkkal megbízott mezőőröknek vadászfegyverrel való ellátására az 1894. évi 48,000. sz. a. kelt rendeletben előírt engedély nem kell.

A m. kir. földmivelésügyi minister 1898. évi 7. számú határozata. Valamennyi törvényhatóságnak. — A mezőőröknek vadőri teendőkkal való megbízatása tárgyában hivatali elődömnök 1895. évi augusztus hó 24-én, 53,489. sz. a. kiadott körrendelete kapcsán értesitem a közönséget, hogy a vadászati jog birtokosának (bérelőjének) kérelmére, vagy hozzájárulásával, a vadőri teendőkkal szabályszerűen megbízott mezőőröknek vadászfegyverrel való ellátása, az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-a alapján történik, ehhez tehát az 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1894. évi 48,000 sz. a. kiadott rendelet D) melléklete 4. §-ában előírt engedély — nem szükséges.

A magánosok által tartott mezőőrök a fegyverviselés tekintetében ugyanazon szabályok alá esnek, mint a községek.

A m. kir. földmivelésügyi minister 1896. évi 63,845. számú határozata, — N. vármegye alispánjához. — Értesitem alispán urat, hogy azon föltételeket és eljárást, melyek mellett a mezőőrök — akár községi, akár magánszolgálatban álljanak — hosszú lőfegyverrel elláthatók, a folyó évi július hó 4-én 23,806. szám alatt kelt körrendeletemben megállapítottam. Ezen rendeletem, valamint az 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása tárgyában, 48,000/94. szám alatt kiadott rendelet D) mellékletének 4. §-a a magánosok által tartott mezőőrökre is kiterjed. A magánosok által tartott mezőőrök tehát a fegyverviselés tekintetében is ugyanazon szabályok alá esnek, mint a községek. Épen ebből kifolyólag azonban, a mint azt a községek által tartott mezőőrökre nézve 1895. évi 53,489. szám alatt kelt körrendelettemmel a belügyminister ural egyetértőleg megengedtem, a vadőri teendőkkal a magánosok mezőőrei is megbízhatók szolgálatadójuk által, az 1894. évi XII-ik t.-cz. 102. §-ában

említett elsőfoku hatóság engedélyével, a mely esetben a mezőőrök az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében vadászfegyverrel láthatók.

A mezőőrök vadászatra is alkalmas lőfegyverekkel el nem láthatók.)*

A m. kir. földmivelésügyi minster 1896. évi 66,019. számú határozata, — N. vármegye közönségéhez. — A mezőőrök minősítése, száma és fegyverzettel való ellátása tárgyában fölterjesztését a következőkkel veszem tudomásul. Minthogy az 1894. évi XII-ik t.-cz. alapján szabályozott mezőőri szolgálatot csakis munkaképes, értelmes, erkölcsileg kifogás alá nem eső egyének láthatják el, a járási főszolgabírák utasítandók, hogy a jelentéseikben említett hiányok kiküszöbölését teljes szigorral és erélyvel annyival is inkább szorgalmazzák, mert a tapasztalatok azt mutatják, hogy kevesebb, de alkalmas egyénekből álló, jobban javadalmazott mezőőrök tartása nemcsak a mezei károkat akadályozza meg, hanem az eddig rendszertelenül tartott csőszök költségeinél kevesebbe is kerül. Fölter-

*) Kivéve, ha a vadőri teendőkkel is megbíztattak, mely esetben ugy a községi, mint a magánosok által tartott mezőőrök, az 1894. évi XII. t.-cz. 102. §-ában említett elsőfoku hatóság (főszolgabíró, polgármester) engedélyével vadászfegyverrel is elláthatók az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-a értelmében. (L. erre nézve az előzőleg közölt 1895. évi 53,489. és az 1896. évi 63,845. sz. földmivelésügyi min. rendeleteket.) — Egyébként az 1894. évi XII. t.-cz. alapján kiadott szabályzat 4. §-a akként intézkedik a mező- és hegyőrök szolgálata, fegyverviselése és fegyverhasználata tárgyában, hogy minden községi vagy hegyközségi mező-(hegy)-őr, szolgálatadója által forgópisztolylyal látandó el s ugyanily fegyverrel láthatók el a magánosok által tartott mező-(hegy)-őrök is. A mely törvényhatóságok azonban szükségesnek találják, hogy területükön a mező-(hegy)-őrök más fegyverrel láttassanak el, ez iránt indokolt határozatot hozhatnak. Ezen határozat azonban a belügyi minsterrel egyetértőleg leendő jóváhagyás végett a földmivelésügyi minsterhez felterjesztendő. — A törvényhatóságoknak ezen rendelkezés végrehajtására irányuló működését illetőleg, érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy a közhangulat általában ellene nyilvánult a mezőőrök fegyvertartásának; ellenben a szőlőpásztorok utódait képező hegyőröket, sok törvényhatóság vadászfegyverrel ellátandónak jelentette ki. Ezen határozat indokailul legtöbbnyire azt hozták fel, hogy a szőlőkben sok kóbor kutya jár s hogy a községekhez közel fekvő szőlőket, a faluból kijáró baromfiak is erősen károsítják s hogy végül a szőlőt pusztító madarak ellen sem lehet masként védekezni, mint puskával. Hogy tehát a hegyőrök elpusztíthassák a kóbor kutyákat, a baromfiakat és madarakat: vadászatra is alkalmas puskával kell őket ellátni. A mi tapasztalataink szerint azonban a szőlőpásztorok puskái sem a kutyákban, sem a baromfiakban, sem a madarakban nem tesznek annyi kárt, mint a vadakban. A törvényhatóságok indokolása tehát már azért is sántít. De nem fogadható el azért sem, mert a mezőőri szolgálati szabályzat szerint sem a mező-, sem a hegyőr nem használhatja másra a fegyverét, mint önvédelemre és kártékony állatok elriasztására. Ennek a czélnek pedig a revolver is teljesen megfelel.

Szerk.

jesztésének a mezőőrök hosszú lőfegyverrel való ellátását illető részére nézve tájékozásul megjegyzem, miszerint a mezőőrök használatára kiadandó Werndl-fegyverek a tetemesen kisebbitett lőpormennyiségű töltényekkel vadászatra nem alkalmasak, a vadászfegyvernél távolabb nem hordanak. Vadászatra is alkalmas, tehát széles töltények és használható puskáknak a mező-(hegy-)őri személyzet által való viselését megengedhetőnek nem tartom.

A baromfiak által okozott károk bármily mérvű elszaporodása nem képez elég nyomós okot arra nézve, hogy a mezőőröknek puskával való ellátása engedélyezhető legyen.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1895. évi 77,689. számú határozata. — E. vármegye közönségéhez. — Értesitem a közönséget, hogy . . . határozatát, mely szerint K. községnek kérelmére jogot adott arra, hogy a tilosban talált baromfiak lelövése céljából mezőőreit 6 milliméteres Flaubert-féle puskával lássa el, jóvá nem hagyhatom. Mert az 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása tárgyában múlt évi 48,000. szám alatt kiadott rendelet D) melléklete 5. §-a szerint a mezőőr fegyverét baromfiak s egyáltalában házban talált bármilyen állatok lelövésére egyáltalán nem használhatja s mert közbiztonsági közegeknek Flaubert-féle puskával való ellátása elvileg nem helyesíthető. Miheztartás végett kijelentem, miszerint a baromfiak által okozott károk bármily mérvű elszaporodása nem képez elég nyomós okot arra nézve, hogy a mezőőröknek puskával való ellátása engedélyezhető legyen.

A mező- vagy hegyőrök fegyverviselése tárgyában a földmivelésügyi m. kir. miniszter 1901. évi 72,682. sz. alatt az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz :

Ismételten előfordult, hogy egyes mező- vagy hegyőrök hosszúcsövű lőfegyvernek jogosulatlan használatával visszaéléseket követtek el, melyeknek emberélet esett áldozatul.

Minthogy az 1894. évi XII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott rendelet D mellékletét képező szabályzat 4. §-a a mező- vagy hegyőröket, községeket úgy mint a magánosok által tartottakat csakis forgópisztoly használatára jogosítja, s más fegyverviselés csupán a belügyminiszter ur által és általam jóváhagyott indokolt törvényhatósági határozat alapján engedhető meg: felhívom a törvényhatóságot, intézkedjék haladéok nélkül aziránt, hogy azon községi vagy magánosok által tartott mező- vagy hegyőröktől, a

kik rendőri teendőikkel megbizva nincsenek, engedély nélkül hosszú csövű lőfegyvert viselnek, ezen lőfegyverek azonnal bevonassanak; a községi előjáróság és csendőrség pedig a mező- és hegyőri személyzet fegyverviselését állandóan ellenőrizze.

Figyelmeztetem egyuttal a törvényhatóságot, hogy a mező- és hegyőröknek forgópisztoly helyett hosszucsövű lőfegyverrel való ellátását esetről esetre csak ott vagyok hajlandó megengedni, ahol azt a közbiztonság érdekei feltétlenül követelik s ahol minden tekintetben megbízható s nem időszakonként felfogadott, hanem állandóan alkalmazott mező vagy hegyőrök teljesítenek szolgálatot.

E rendelkezésem minél kiterjedtebb mértékben közhírré teendő.

A mezőőrök szolgálatuk közben ebet magukkal nem vihetnek. *)

A m. kir. földmívelésügyi minister 1896. évi 57,214. számú határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának felterjesztésére értesitem a közönséget, hogy azon javaslatát, miszerint a mezőőrök ebeket tarthassanak s azokat szolgálatuk közben magukkal vihessék, a belügyminister ural egyetértőleg elfogadhatónak, vadászati és állategészségügyi szempontból nem találtam s ebből kifolyólag az 1894. évi XII. t.-cz. 92. §-a alapján megtiltom, hogy a mezőőrök szolgálatuk közben ebeket használjanak. Az ezen tilalom áthágását fegyelmi vétségnek minősítem. Felhívom a vármegye közönségét, hogy ezen rendeletemet az összes

*) Hazánknak egyes, különösen dunántúli vidékein, szokásban volt az, hogy a mezőőrök kutyával járták a határt Ezt a rossz szokást csodálatos türelemmel nézték el a vadászati érdekeltek és a hatóságok, sőt végül egyik dunántúli törvényhatóság formászerűleg is akkreditálni akarta ezt a gyakorlatot. Az eset úgy merült föl, hogy a csendőrök látva ezen gyakorlatnak szabályellenes és a vadászatra káros voltát, följelentették a kutyával járó mezőőröket. A vármegyei hatóság nem vélte ezt a szokást megszüntetendőnek s annak fentartása érdekében a földmívelési kormányhoz fölterjesztéssel élt. A fölterjesztésben előadta, miszerint igaz ugyan, hogy az 1883. évi XX. t.-czikk 16-ik szakasza kifejezetten csak a nyájőröknek engedi meg a kutyák mezőre vitelét és az 1894. évi XII. t. cz. sem intézkedik arról, hogy a mezőőrök ily joggal felruháztassanak. Mégis, tekintettel az emberemlékezetet jóval meghaladó szokásra, mely szerint a mezőőrök mindig kutyákkal jártak; tekintettel továbbá arra, hogy a rejtőző tolvajok kikutatása, bitangságban talált állatok betérésénél és sok más alkalommal a kutya a mezőőrnek szinte nélkülözhetetlen; tekintettel végre arra, hogy a vadászati törvény intenciója szerint a vadállományban a kóbor kutyák által okozható kár megakadályozható, ha a kutyákat kölönczczel látják el: megengedni kérte, hogy a mezőőrök szolgálatuk közben magukkal kutyát is vihessenek a mezőre. Hogy a felhozott indokok egyike sem állhat meg az ilyen hivatalos kóbor kutyák káros voltával szemben: azt minden vadászember tudja; hiszen a vadász-közönség eddig sem győzött eleget panaszkodni a mezőn csatangoló kutyák ellen, a melyek agyon zaklatják a vadat, a fészkeket feldulják, a fiavadat

mezőőrtartásra feljogosított birtokosoknak és községeknek megfelelő módon hozza tudomására, egyidejűleg utasítván a községi előljáróságokat, hogy a mezőőröket a jelen rendeletben foglalt tilalom megtartása tekintetében szorosan ellenőrizze s a tilalmat áthágók ellen az eljárást haladéktalanul indítsa meg.

A felesketett erdőtiszték és erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége.

(Körrendelet valamennyi m. k. kincstári erdőhatósághoz, kir. erdőfelügyelőséghez és az állami kezelés alá vett községi erdőket kezelő m. k. erdőhatóságokhoz.)

6755/91. földmiv. min. — Azon felmerült kérdés alkalmából, hogy a felesketett erdőőrök az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében csak egy vagy egynél több fegyvernek adómentes tartására vannak-e feljogosítva? — a m. kir. pénzügyminister ur idei 2491. számú intézményével akként határozott, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 38-dik §-a értelmében felesketett erdőtiszték és erdőőrök szolgálati czélokra 2 (kettő) darab fegyvert adómentesen tarthatnak, kettőnél több fegyver után azonban adómentesség nem jár.

Magán-vadőrök cselédeknek tekintendők s hatóságilag felesketésük mellőzendő.

A m. kir. belügyminister 1899. évi 116,396. sz. alatt Sopron szab. kir. város közönségéhez intézett határozata. — A soproni „Dudles“ vadásztársaság vadőreinek felesketése ügyében a városi tanács által 10,651/198. sz. a. hozott másodfoku határozatot Sz. M.

elpusztítják s általában igen sok kárt tesznek a határban. S valjon van-e valami garancia arra, hogy a mezőőrök kutyái is nem vetemednének ilyen szerepre? Bizonyára nincs! Nézetünk szerint teljességgel nem volna indokolt, a mezőőröknek alkalmat adni, hogy vadpusztító szenvedélyüknek még kutyák közreműködésével is áldozhassanak; mert kétségtelen az, hogy a mezőőrrel naphosszat a határban kóborló kutya, már csak a vad őrkös nyugtalanításával és hajszolásával is igen sok kárt tehet a vadállományban, a mit csak fokoz azon körülmény, hogy a mezőőr a határban künnlétekor ugyszólván ellenőrizhetlen. A kutyának kölönczcel való ellátása sem ér semmit sem; mert ha az eb a kölönczöt megszokta, azzal is tudja a vadat hajszolni, a fészkeket feldulni, a fiavadat elpusztítani, — nem is szólva arról, hogy a kölönczöt le is lehet venni a kutyáról, mikor senki sem látja! Teljesen indokolt tehát, hogy a földmivelésügyi és belügyi ministeriumok az itt közölt rendelet kibocsátásával a szóban levő rossz szokás megszüntetése iránt intézkedtek; — s ha most a vadászati érdekeltek is utána fognak járni ezen üdvös rendelet foganatosításának, úgy rövid idő alatt igen sok vadpusztító fog eltűnni a mezőről.

Szerk.

dr. soproni lakos, mint a „Dudles“ vadásztársaság képviselője által beadott felebbezés következtében felülvizsgálván, azt az igazságügyi minister urral egyetértőleg III. fokulag helybenhagyom, mert a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérlőinek a vadak gondozására és a vadászterületek őrzésére alkalmazott vadőrei az 1876. évi XIII. t.-cz. 1. §-a értelmében cselédeknek tekintendők. Azoknak tekinti őket az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §. b. és c. pontja is. A cselédek felesketéséről pedig sem általában az 1876. évi XIII. t.-cz., sem különösen a vadőrökre vonatkozólag az 1883. évi XX. t.-cz. nem intézkedik. Ebből kifolyólag törvény és megállapított törvényes következmények hiányában sem nem jogos, sem nem czélszerű a vadászterületek őrzésére és a vadak gondozására alkalmazott cselédeket eleve hatóságilag felesketni s pedig annál kevésbé, mert a felesketés könnyen azt a téves hitet támaszthatná a vadászterületek tulajdonosaiban és bérlőiben, illetőleg azok alkalmazottai-ban, hogy a felesketett vadőröket a felesketett erdőőrökkel és mezőőrökkel azonos hatáskör illeti meg s e téves hit visszaélésekre adhatna alkalmat. Miről a város közönségét m. évi december hó 16-án 14,578. sz. a. a földm.-ügyi minister urhoz felterjesztett s onnan illetékes intézkedés végett hozzám áttett iratok visszaküldése mellett további eljárás végett értesitem.

A m. kir. államvasutak vonalai mentén alkalmazott örök élet- és vagyonszabadsági szempontokból birhatnak saját fegyverrel és annak tartására hatósági engedélyt kérniök nem kell.

A belügyministernek 1894. évi 1720/kih. szám alatt hozott határozata, — S. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1894. évi február hó 13-án 61/894. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a n.-a—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet kiegészítésével V. I. n.-a—i lakos vasuti váltóőr, hatósági engedély nélkül lőfegyver tartása miatt az 1883. évi 224. sz. vármegyei szabályrendelet 1., illetve 5. §-a alapján 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 1 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, a lőfegyvert elkoboztatni és az iratok netán fenforgó jövedéki kihágás elbírálása végett a kaposvári kir. pénzügyigazgatósághoz áttétetni rendeltettek, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és a vádlott a terhére rótt kihágás vádja és következményei alól felmentetik s a tőle lefoglalt lőfegyver neki visszaadni rendeltetik, — mert a pénzügyminister urnak 1889. évi május hó 2-án 27,061. sz. alatt kelt körrendelete értelmében a m. kir. államvasutak vonalai mentén alkalmazott örök közül azok, kik saját tulajdonukat képező

fegyverrel birnak, költség kiméltése szempontjából nem láttatnak el a vasut-intézet részéről fegyverrel, hanem az élet- és vagyonbiztonság őrzésére saját fegyvereiket használják; továbbá a vasuti öröknek saját tulajdonát képező, vadászatra nem, csakis az élet és vagyonbiztonság őrzésére használt ily fegyverei szintén az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §. e) pontja alá soroltatnak és adómentesen hagyatnak. Miután bizonyítvánnyal igazoltatott, hogy V. J. váltóór a saját tulajdonát képező fegyvert — az élet- és vagyonbiztonság őrzésére — a fenti rendelet értelmében használta és bebizonyítva nem lett, hogy a vádlott fegyverét vadászatra is használta volna: ez okból vádlott jogosítva volt az adómentes fegyver tartására; továbbá az 1883. évi XXIII. t.-cz. 16. §-a pedig az adómentes fegyverek közül csak a nevezett törvényczikk 5. §-ának b), c) és d) pontja alá tartozók bejelentését rendelé el, a jelen esetben az adómentes fegyver tartása a szóban forgó szakasz e) pontja alá tartozván, vádlott által nem volt bejelentendő, miért is a nevezett váltóór az ellene emelt kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentendő volt.

A vasuti örök fegyvereiről.

A m. kir. kereskedelemügyi minister 1902. évi 20,658. sz. rendelete: Az országos magyar vadászati védegylethez. — Az egyletnek f. évi márczius hó 12-én elem terjesztett azon kérelmére, hogy a vasuti pályaőrök fegyver helyett revolverrel láttassanak el, a következőkről értesitem az egyletet:

A vasuti vonalak mentén és az államvasutakon alkalmazott vasuti öröknek tisztán csak az életbiztonság megőrzésére rendelt és vadászatra nem használt, jobbára közönséges szuronyos katonalőfegyvereik vannak.

Azok az örök, akik tulajdonukat képező fegyverrel birnak, költségkiméltés szempontjából nem láttatnak el a vasut-intézet részéről lőfegyverrel.

Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 42. §-ának d) és f) pontjai alatt megállapított kihágások megszüntetése czéljából hivatali elődöm 1897. évi január hó 26-án 81,177/96. szám alatt kelt rendeletével utasította a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy összes alkalmazottait körrendeletben figyelmeztesse arra, hogy az adómentes fegyverekkel üzött kihágást a legszigorubbán fogja büntetni.

Az adófelügyelők pedig esetről-esetre jelentést tesznek a lőfegyverekkel történt kihágásokról. Ezen jelentések csekély számából következtetni lehet arra, hogy kihágások e téren ritka kivételképpen fordulnak elő. Kivételes esetek pedig nem tennék megokolttá azt

az eljárást, hogy az öröktől a lőfegyverek beszedessenek és ezek helyett nagy költséggel revolverek osztassanak ki.

Ez atkalommal is ujból utasítottam azonban a m. kir. államvasutak igazgatóságát arra, hogy vadászati jogosultsággal és vadászjeggyel nem bíró alkalmazottait, hivatali elődöm fentebb idézett rendeletének szigorú betartására ujból figyelmeztesse.

Az erdőőri szakiskolák növendékei által tanulmányi célból folytatott vadászás vadászati adó alá nem esik.

A m. kir. pénzügyministernek 1895. évi 77,289. sz. átirata a földmivelésügyi m. kir. ministerhez. — A görgény-szentimrei m. kir. erdőőri szakiskola növendékeinek a vadászati adó alól való mentesítése tárgyában czimednek hivatali előde által folyó évi szeptember hó 9-én 31,226. sz. a. intézett nagybecsű átiratára, van szerencsém teljes tisztelettel a következőkről értesíteni: Magam is osztozom czimed hivatali elődének ama felfogásában, mely szerint a nevezett erdőőri szakiskola növendékei, tekintettel arra, hogy a szakiskola kezelése alatt álló összes erdőségekben a vadak gondozása és a vadászterület őrzése a növendékekre van bízva s hogy a növendékek az iskola erdejében vagy a gróf T. S. vadászati bérterületén rendezni szokott vadászatokban gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából vesznek részt, a vadászati adó fizetésére még az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának utolsó bekezdésében meghatározott mérsékeltebb mérvben sem kötelezhetők. A vadászati adó alóli ez a mentesség az idézett törvényszakasz *b), c), d) és e)* pontjában határozottan kifejezve nincsen ugyan, de annak a fenforgó esetre való kiterjesztése egyrésztől annál a körülménynél fogva indokolt, hogy az erdőőri szakiskola jóval az 1883. évi XXIII. t.-cz. életbe lépte után állittatván fel, azt a törvényhozás a vadászati adó alóli kivételek meghatározásánál nem is vehette figyelembe. Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának *e)* pontja után következő első bekezdésében foglalt megsejorítás folytán azonban ez az adómentesség csak azokban az esetekben illeti meg az erdőőri szakiskola növendékeit, a midőn ezek a szakiskola erdejében, melynek őreiül is tekintendők egyuttal, vagy más vadászterületeken ugyan, de az iskola-vezető rendelkezése folytán, kizárólag tanulmányi célból vesznek vadászatokban részt.

A kir. erdőigazgatóságok, állami erdőhivatalok és erdőőri szakiskolák utasítása, a csendőrség részéről, a csendőrségi szervezeti utasítás 12. §-a alapján kért segély teljesítése tárgyában.

(A m. kir. földmivelésügyi min. 1899. évi 7094/eln. sz. rendeletei.)

I. Körrendelet. Valamennyi m. kir. erdőigazgatóságnak és valamennyi m. kir. állami erdőhivatalnak. — A csendőrségi utasítás 12. §-a szerint „a csendőr szolgálatának teljesítéséhez jogosult mindennemű közszolgálatban álló közegnek, különösen a polgári és más őrtestek és ezek tagjainak, nemkülönben községi előjáróknak és a katonai vagy honvéd-parancsnokságnak támogatását igénybe venni.”

A belügyminister ur megkeresésére felhivom Czimet, miszerint megfelelően intézkedjék az iránt, hogy a csendőrség részéről ennek közszolgálatára teljesítésekor kért segélyt a csendőrségi utasítás fent idézett §-a alá tartozó közegei meg ne tagadják.

II. Körrendelet. Valamennyi m. kir. erdőőri szakiskolának.

A csendőrségi utasítás 12. §-a szerint „a csendőr szolgálatának teljesítéséhez jogosult minden közszolgálatban álló közegeknek, különösen a polgári és más őrtestek és ezek tagjainak, nemkülönben községi előjáróknak és a katonai vagy honvédparancsnokságnak támogatását igénybe venni.”

A belügyminister ur megkeresésére felhivom az erdőőri szakiskolát, miszerint megfelelően intézkedjék az iránt, hogy a csendőrség részéről ennek közszolgálatára teljesítésekor kért segélyt a csendőrségi utasítás fent idézett §-a alá tartozó közegei meg ne tagadják.

Megjegyezvén, hogy — miután az erdőőri szakiskolák növendékei közszolgálatban álló közegeknek nem tekinthetők, a csendőr szolgálatának teljesítésekor ezeknek támogatását igénybe sem veheti.

Körrendelet a vadőri vizsgák szervezése tárgyában.

A m. kir. földmivelésügyi minister 1893. évi 40,086. számú körrendelete — valamennyi törvényhatósághoz.

A vadőri szolgálatban való jártasságnak igazolhatása tekintetéből s hogy a vadászterületek birtokosainak s illetve bérlőinek alkalom adassék arra, hogy a vadőrzésnél alkalmazandó személyzet felfogadásánál a szolgálatra alkalmas és megbízható egyéneket felfogadhassák, a m. kir. belügyminister urral egyetértőleg elhatároztam, hogy az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan vadőri vizsgák tartassanak s a vadászatnál alkalmazást kereső egyének ez uton

is serkentessenek arra, hogy a mulhatlanul szükséges tudnivalókat a szolgálat érdekében elsajátítsák. A kérdésben levő vadóri vizsgák a tudomás és mihez tartás végett két példányban idecsatolt utasítás értelmében 1893. évtől kezdve fognak megtartatni s illetve az intézkedések már megtétettek arra nézve, hogy az első vadóri vizsgák a folyó évben tartassanak meg. Erről a törvényhatóságot olyan megjegyzéssel értesitem, hogy az erdőóri szakvizsgáknak és a vadóri vizsgáknak a folyó év október hó 23-án és következő napjain való megtartása ügyében a mellékelt hirdetményt adtam ki s miután az erdők törvényszerű védelme, valamint az okszerű vadászat érdekei is kívánatossá és szükségessé teszik azt, hogy a megtartandó vizsgákra minél többen jelentkezzenek s szolgálati képességüket igazolják, felhivom a törvényhatóságot, hogy a vizsgák megtartására vonatkozó hirdetmények és a vadóri vizsgák ügyében kiadott utasításnak megfelelő kihirdetése s illetve köröztetése iránt intézkedjék.*)

*) A rendeletben említett utasítás és hirdetmény szerint a vadóri vizsgák az erdőóri szakvizsgákkal kapcsolatosan évenként: Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és ujabban Kolozsvárott tartatnak meg. A kik az erdőóri szakiskolát nem végezték el és az erdőóri szakvizsgálatot nem tették le, azok a fenti körrendeletben említett utasítás értelmében, a vadóri vizsgálatra való jelentkezés esetén ez iránti kérvényükben hitelesen igazolni tartoznak: hogy irni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak; hogy legalább 3 évig szakadatlanul vadászati gyakorlati szolgálatban állottak; hogy fedhetlen magaviseletűek és hogy 20-dik életévüket betöltötték. Ezeken kívül testi fejlettségüket, illetve egészségi állapotukat hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolniok. A vizsgára azon kir. ker. erdőfelügyelő ad engedélyt, a kinek kerületében az illető kérvényező lakik. A vizsgadíj 5 frt, melyet minden vizsgát tevő köteles a vizsga napján a vizsgáló bizottság kezéhez lefizetni. A vizsga iránti kérvények, az ez érdemben évenként kibocsátani szokott határidőben és helyen nyújtandók be.

Szerk.

III.

AZ EBEKRŐL.

Hajtókutyákkal a tilalmi idő alatt kártékony vadra sem szabad vadászni.

A. m. kir. belügyministeriumnak 1902. évi 23,081. sz. körrendelete, valamennyi csendőrkerületi parancsnoksághoz. — Az „Országos magyar vadászati védegyelet“ előterjesztése szerint, számos felszólalás történik a miatt, hogy egyesek a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 9. §-ában foglalt rendelkezés ellenére az általános tilalmi időben is folyton hajtóebekkel vadásznak vaddisznóra.

Az illetők ezen eljárásukat az idézett t.-cz. 13. §-ának azon rendelkezésére alapítják, amely szerint a ragadozó vagy kártékony állatokat saját területén a birtokos bármikor elpusztíthatja.

Az igazságügyminister ural egyetértőleg kijelentem, miszerint az a felfogás, illetve az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-ának olyan értelmezése, hogy az abban felsorolt állatokra az általános vadászati tilalom idejében hajtóebekkel is szabad vadászni, helytelen.

Mert az 1883. évi XX. t.-cz. szellemének és céljának az a felfogás felel meg, hogy az általános vadászati tilalom ideje alatt (február 1-től augusztus 15-ig) hajtókutyákkal a törvény 13. §-ában felsorolt vadakra sem szabad vadászni, bár ezekre egyébként bármely időben is szabad vadászni.

Ennek a felfogásnak a helyessége magából a törvény 9. §-ának tartalmából okolható meg. Teljesen felesleges lett volna ugyanis a törvénynek különösen hangsúlyoznia, hogy az általános vadászati tilalom ideje alatt hajtókutyákkal egyáltalán nem szabad vadászni, ha ez alatt a törvény nem azt kívánta volna kimondani, hogy még oly vadakra sem, a melyek különben egyébként bármikor (vadászatilag is) elpusztíthatók. Ez az értelmezés megfelel az 1883. évi XX. t.-cz. intentiójának is, a mely az, hogy a hasznos vadak állománya kíméltesse, ami az ellenkező értelmezés mellett nem volna elérhető, mert a hajtókutyák éppen az általános tilalmi időszak alatt szaporodó vadak fiait is elfognák.

Ennélfogva a jelzett visszaélések lehető megszüntetése céljából felhívom a czimet, miszerint haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy a csendőrség a netán előforduló hasonló eseteket a vadászati kihágási ügyekben eljárni hivatott elsőfoku hatóságnál feljelentse.

Tett intézkedéséről jelentést várok.

Az 1883. évi XX. t.-cz. szerint a vadászati területen talált kóbor ebek, a vadászatra jogosított által elpusztíthatók, minélfogva a vadászterületen szabadon járó idegen kutya a kerülő által büntetlenül lelőhető.

A m. kir. Curia büntető osztályának 1892. évi 3551. sz. alatt hozott határozata :

Ügyállás : D. Miklós kopó kutyáját, K. József kerülő a B. József kizárólagos vadászati területén, a vadászati jog birtokosának egyenes utasítása folytán lelőtte. D. Miklós ezért idegen vagyon rongálásának vétsége miatt büntető pert indított K. József kerülő ellen a beregszászi kir. törvényszék előtt. A törvényszék a folyamatba tett eljárást megszüntette, azon indokból, mivel K. József jogosan járt el, midőn D. Miklós szabadon járó vadászkutyáját a területen lelőtte. A kassai kir. tábla a törvényszék végzését megváltoztatta s K. Józsefet vád alá helyezte következő indokokból: panaszlott a kérdéses kopó kutyát szándékosan lőtte meg, mi nyilván kitűnik abból, hogy előre kijelentette, miként kutyáját meglövi, hogy pedig eme tettet jogtalanul követte el, nyilvánvaló a vadászatról szóló 1883. évi XX. t. cz. megfelelő határozmányainak egybevetéséből, mely törvényeziknek 14. §-a csupán a kóbor, tehát gazdátlanul futkozó ebeket engedi meg elpusztítani, ellenben az olyan ebekre nézve, a melyeket, mint a jelen esetben történt, gazdák visznek valamely tilos vadászati térre, a hivatkozott törvényezikk 32. §-a azt rendeli, hogy az ekként vadászati kihágást elkövető gazda 1—10 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetessék, az ebnek elpusztítása tehát az ilyen esetben nincsen megengedve. De nem menti a nevezett terheltet a szolgálatadó urának B. Józsefnek állítólagos utasítása sem, mert oly utasítást, a mely törvénybe ütközik, a szolga urának parancsára sem köteles teljesíteni; a törvény nem tudásával pedig senki sem védekezhetik. Ezeknél fogva K. József terheltnek a fentebbiek szerint való vád alá helyezése is jogos. A kir. Curia a fenti számú határozatával a kir. ítélőtábla végzését megváltoztatta és az első bíróság végzését hagyta helyben. Indokaiból kiemeljük a következőket: tekintve, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 16. §-a szerint a vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre ebeket bocsátani; tekintve, hogy ugyan ezen törvényezikk 14. §-a szerint a vadászati területen talált kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja; tekintve, hogy midőn a vádlott erdőkerülő a gazdája vadászterületen panaszló kutyáját lelőtte, az ott szabadon járt, minélfogva a másodbírósági végzés megváltoztatásával az első bíróság végzése volt helybenhagyandó.

A földtulajdonosok a kóbor ebek és macskák pusztítása céljából, a vadászati jog tulajdonosának, illetve bérlőjének engedélye nélkül fegyverrel nem mehetnek ki a határban levő földjeikre.)*

A földmivelésügyi m. kir. min. 1896. évi 45,516. sz. alatt az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-cz. 90. §-a értelmében: a kóbor ebeket és macskákat saját birtokán mindenki elpusztíthatja.

Esetleges félreértések kikerülése végett szükségesnek tartom a belügyminister ur nevében is a közönséget értesíteni, hogy a földtulajdonosoknak és bérlőknek törvényszerűleg biztosított azon jogosultságuk, mely szerint saját földjeiken a kóbor ebeket és macskákat elpusztíthatják, nem értelmezhető olyképen, mintha a pusztítást lőfegyverekkel is pusztán az idézett határozmány alapján gyakorolhatnák. Következőleg a földtulajdonosok a vadászati jog tulajdonosa, illetve bérlőjének engedélye nélkül a határban levő földjeikre, az 1894. XII. t.-cz. 90. §-ában biztosított joguk gyakorlása végett lőfegyverrel ki nem mehetnek.

Kóbor eb lelövéséből eredő kártérítési ügy.

1340. Billéti jbg. — Felperes keresetét arra alapítja, hogy a saját nyáját őrzött tulajdonát képezett kutyáját, alp. a nyáj mellett minden ok nélkül agyon lövén, ez által neki 60 frt kárt okozott.

*) A vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 14. §-a szerint, a vadászati területen talált házi macskákat és kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja. Ugyanezen törvényzcikk 13. §-a szerint, a ragadozó vagy kártékony állatokat, ugymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, höresögöt, ürgét, görényt, menyétet, nyusztot, vidrát, saját területén a birtokos is bármikor elpusztíthatja azon esetben is, ha a vadászat bérbe volna adva; ha azonban a pusztítást vadászatilag, hajtókkal vagy bárminemű vadászebekkel akarja végbevenni, erre az esetben a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni. Ezekkel látszólag ellentétben állván az 1894. évi XII. t.-cz. 90. §-ának azon határozata, mely szerint a kóbor ebeket és macskákat saját birtokán mindenki elpusztíthatja, — nehogy ez a törvényes határozat egyesek által, bár tévesen, olyképen is magyaráztassék, mintha az a földtulajdonosokat arra jogosítaná, hogy már most a kóbor ebek és macskák pusztítása céljából lőfegyverrel járhatnak ki földjeikre, ami a vadászati érdekek szempontjából az ellenőrzés lehetetlenségét tekintve nagy sérelmet jelentene: az „Országos m. vadászati védegyelet” 1896. évi május hó 10-dikén tartott igazgatósági üléséből felírt az illető ministeriumhoz és kérte a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény fentebb hivatkozott határozatának helyes értelmezését, illetve ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1894. évi 48,000 sz. rendeletnek megfelelő póttintézkedéssel való kiegészítését. Ennek a felterjesztésnek az eredménye az itt közölt ministeri határozat.

Szerk.

Azonban a felperes által nem kifogásolt, hivatalból pedig nem aggályozható W. N. és S. G. classikus tanuknak esküvel is erősített, saját közvetlen tudomásukon alapuló világos és határozott vallomása által, az 1886. évi 54. t.-cz. 180. §-hoz képest, teljes bizonyító erejűleg igazolva lett, mikép felperesnek kutyája nem a nyáját őrizte, nem is e mellett, vagy ennek közelében és felügyelete alatt volt, hanem az alperes bérelt területén gazdátlanul kóborolt. Már pedig az 1883. évi XX. t.-cz. 16. §-a szerint, a nyájőrző ebeket, a nyájőrzők is csak azon feltétel alatt bocsáthatják idegen vadászterületre, ha maguk is jelen vannak. Ezt minden kétségen felül visszatükrözi a hivatkozott törvény §-ban előforduló „bocsátani” szó, mely feltételezi, hogy a bocsátás megtörténjék (bocsátás alatt ugyanis csak azt lehet és kell érteni, hogy a más vadászati területre lépés, a nyájőrzők által következők — megengedés útján — be). Ott pedig, hol a nyájőr jelen nincs, nem követhet el „bocsátást”, mert akkor a nyáj-eb nem „bocsáttatik” idegen vadászati területre, hanem minden bocsátás nélkül, önként és akadálytalanul, természeti ösztönéből megy oda. A nyájőrzők távollétében, alperesnek vadászterületére minden felügyelet nélkül és gazdátlanul kóborló nyáj-ebeket tehát, nem védi az idézett törvényszakasz s így felperesnek juhász-kutyáját méltán tekintette kóbor ebnek, mely pedig az 1883. évi XX. t.-cz. 14. §-a értelmében, általa elpusztítható volt, annál inkább is, mert a kérdéses kutya őt, illetve kutyáját megtámadandó is volt. A káresetnek tehát mi alapja sem lévén, felperest azzal elutasítani kellett.

Bp. tábla: Habár a per adatai szerint, alperes a kérdéses kutyát, mely nehezeekkel is el volt látva, nem vadászat közben, a vadállomány megóvása, avagy egyéni biztonság tekintetéből lőtte agyon, sőt a tanuvallomásokban jelzett mellékkörülményekből, alperes azon állításának valószínűsége sem támogatattik, hogy a kutya szükségképpen kóborlónak volt tartandó, a mennyiben a tény elkövetése helyétől bizonyos távolságban pásztor által juhnyáj őriztetett; mint-hogy azonban más részről az is kétségtelen, hogy a kutya akkor, mikor agyonlővetett, nem a nyáj mellett s a pásztor felügyelete alatt tartózkodott s így az állítólagos kárra a gondos őrizet hiánya is szolgáltatott alkalmat s minthogy egyébként is a per során az sem lett felderítve, hogy a helyi viszonyokhoz képest ily kutya egyáltalában értékkel bírhat, ennek hiányában pedig, becsülő eskü sem alkalmazható, az első bíróság ítélete ezen okból helybenhagyandó volt.

Curia: Helybenhagyja (1885. febr. 20. 6262. Ü. L. 85. 51. — Dr. Márkus Dezső: Felsőbíróságaink elvi határozatai I. kötet 575. l.)

Egy más esetben következőleg ítélte a Curia. — 1341. Eltekintve a per eldöntésére befolyással nem bíró ama körülménytől, hogy kinek kertjében barangolt felperes kutyája akkor, midőn alperes

azt lelőtte, miután M. János és H. János tanuk vallomása szerint ama kutya farkasharapások elleni szeges nyakkötővel ellátva és így mint juhászkutya megismerhető volt; miután továbbá a tanuk vallomásaiból kitűnik, hogy alperesnek saját kertje nincsen s így a kertekben kóborló kutya neki kárt nem okozhatott; azt pedig, hogy atyja kertjében kárt okozott volna, nem igazolta; miután végre alperes nem is állítja, hogy ő atyja kertjében, hol a lövés ejtetett, a kutya által megtámadtatván, önvédelmi szempontból ellene lőfegyverét használni kénytelen lett volna: ennél fogva teljesen jogtalanul cselekedett alperes akkor, midőn a kutyát lelőtte; miért is a felperesnek, mint az eb tulajdonosának, kártérítéssel tartozván, a becsülő esküje által bizonyítandó károsszeget neki megtéríteni köteles. (1887. szept. 16. 6915. Dt. XVIII. 285. — Dr. Márkus Dezső: Felsőbíró-ságainak elvi határozatai I. kötet 576. lap.)

A ki a saját birtokán gazdátlanul kóborló vadászkutyát lelövi, azt a kutya tulajdonosával szemben kártérítési kötelezettség nem terheli.

Az aranyos-maróthi kir. törvényszék mint felebbviteli bíróságnak 1895. évi 1895. szám alatt hozott határozata.

Ügyállás: Az aranyos-maróthi kir. törvényszék, a kir. járásbíróság ítéletét megváltoztatja s felperest keresetével elutasítja és a perköltségek megfizetésében elmarasztalja. **Indokok:** A kiderített tényállás alapján tekintve azt, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 14. § a, úgy szintén a kereset indítás idején már érvényben volt 1894. évi XII. t.-cz. 90. §-a megengedi, hogy a kóbor ebeket a saját birtokán mindenki elpusztíthatja; tekintve továbbá, miszerint a kérdéses ebek a tanuk vallomása szerint úgy lelövésük alkalmával, valamint más számos esetekben is kóbor kutyáknak bizonyultak; — valamint figyelemmel arra, hogy az 1883. évi XX. t.-cz. 17. §-ának helyes értelmezése mellett az ebek tulajdonosát azon említett kártérítés kötelezettsége csak abban az esetben terhelheti, ha az idegen területre eltévedt kutyák vadász kíséretében haladva mennek át más területre, egy esetben azonban, midőn a lelőtt kutyák az alperes területén felügyelet nélkül vadásztak, alperes kártérítés elfogadására nem szorítható; és tekintve végül azt is, hogy a törvény a gondatlanul vadászó tiszta fajú vadászkutyákra nézve kivételt meg nem állapít; ezért a felperes kártérítési jogát elismerni nem lehetett és őt keresetével el kellett utasítani.

Idegen vadászterületen egyedül és felügyelet nélkül futkosó eb, ha az vadászeb volt is, kóbor ebnek tekinthető s ha kóborlása közben nyaklánczot vagy szíjat viselt volna is, a vadászatról szóló törvény 14. §-a értelmében büntetlenül elpusztítható.

A m. kir. Curiának 1899. évi 12,479. sz. határozata. — A kir. tábla végzése indokainál fogva helybenhagyatik. A pozsonyi kir. ítélőtábla végzése: Vádlottnak azt a védekezését, mely szerint a sértettnek vadászebét az őrizetére bízott vadászterületen találta, H. F.-né tanu vallomása is támogatja, és mert ugy ezen tanunak, mint K. A. vallomásával is meg van állapítva, hogy a kutya a lelövés idejében egyedül és felügyelet nélkül volt, a vádlott pedig az idegen vadászterületen egyedül és felügyelet nélkül futkosó ebet, ha az vadászeb volt is, kóbor ebnek tekinthette, s ha kóborlása közben nyaklánczot vagy szíjat viselt volna is, az 1883. évi 20. t.-cz. 14. §-a szerint büntetlenül elpusztíthatta, mert a most felhívott t.-czikk 17. §-ának az a rendelkezése, hogy az idegen területre átmenő vadászebek letartóztathatók, ezen §-nak helyes értelmezése mellett csakis arra az esetre vonatkozik, midőn a vadászebek vadászat alkalmával s vadászat közben éretnek idegen vadászterületen, a mikor tehát, tekintettel arra, hogy rendeltetésük szerint a vadászat céljait szolgálva, gazdájuk vagy a vadászatot gyakorló más személyek felügyelete alatt vannak, kóborlásban levőknek nem tekinthetők és el nem pusztíthatók; nem vonatkozik azonban a törvény 17. §-ának rendelkezése azokra a vadászebekre, melyek nem vadászat alkalmával egyedül és felügyelet nélkül idegen vadászterületen éretnek, mert az ilyen vadászebek is a kóbor ebek fogalma alá esnek.

Idegen vadászterületen levő vadáskutyát a kerülő jogosult lelőni.

A m. kir. Curia büntető osztályának 1894. évi 1091. számú határozata.

Ügyállás: G. V. megyesi uradalmi erdő- és vadőr 1893. évben a felügyelete alatti vadászati területen kóborolt K. László 200 frtra becsült vizslakutyáját lelőtte. K. László ezért G. V. ellen a soproni kir. törvényszék előtt idegen ingó dolog szándékos megron-gálása vétsége czimén büntetőpört indított. Ugy a kir. törvényszék, mint a kir. tábla és fenti szám alatt a kir. Curia, vádlottat a vad és következményei terhe alól felmentette, következő indokok alapján: Az 1883. évi XX. t.-cz. 14. §-a szerint a vadászati területen talált kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja. A vadászatra jogosított ezt a jogot nemcsak személyesen, hanem megbízottja által is gyakorolhatja. Tekintve már most, hogy a kérdéses eb tényleg kóborolt; tekintve továbbá, hogy a vádlott felügyeletére bízott vadász-

területen kóborolt; tekintve, hogy a vádlottnak az őrizetére bízott vadászterületen talált kóbor ebek megsemmisítése meg volt parancsolva; tekintve végül, hogy a törvény az ebek fajára tekintettel nincsen és a kóborlásban találtak közül a vizslákra kivételt nem tesz: a vádlott terhére eső cselekmény jogtalanának nem mondható, annál kevésbbé, mert azt olyan időben követte el, mikor köztudomás szerint a süldő-nyulak leginkább szaporodnak s a kóbor ebek a vadállományban nagy pusztítást okoznak. Minthogy ehhez képest G. V. jogosan cselekedett, terhére büntetendő cselekmény fenn nem forog.

A ki az uton hozzá csatlakozó idegen vadászkutyát eladja: jogtalan elcsátítást, a ki megveszi: esetleg a K. B. T. K. 129. §-ába ütköző kihágást követ el.

A m. kir. Curia határozata. — 1886. évi április 7. — 7403. (10,814.)

A vadász-ebek vasuti szállításáról.

Az „Orsz. m. vadászati védegylet“ a vadász-ebek vasuti szállítására körül tapasztalt nehézségek megszüntetése érdekében 1893. év folyamán felterjesztést intézett a földmivelésügyi m. kir. min.-hoz, kérve, hogy a kereskedelemügyi ministeriumnál a szállítás megkönnyítését s különösen azt eszközölné ki, miszerint a vadász-ebeket a III.-dik kocsiosztályba az utas magával bevihesse. A földmivelésügyi ministerium az egyet ezen indokolt kérelmét méltányolva, tárgyalásokat indított ezen ügyben a kereskedelemügyi ministeriummal, mely aztán a tárgyalások eredményéről az alábbi leíratot intézte az egyesülethez:

1894. évi 77,529. földmivelésügyi min. sz. — A kereskedelemügyi m. kir. minister urnak, a telivér vadász-ebek szállítási módzatainak megváltoztatása iránt tett felhívása folytán, a magyar vasutak igazgatói mult évi szeptember hó 27-én tartott értekezletükön azt határozták, hogy a vasutak, a vadász-ebek számára külön III. oszt. kocsiszakaszok fentartására nézve nem vállalhatnak ugyan kötelezettséget, ha azonban külön III. oszt. kocsiszakasz az állomásfőnöknél idejekorán megrendeltetik és ilyen a vasutnál az utasok számára való tekintetből átengedhető, az rendelkezésre fog bocsátatni, mely esetben annak használatáért minden vadász saját személyeért két III. oszt. menetjegyet, a magával vitt minden kutyáért pedig a rendes díjszabásszerű illetéket tartozik fizetni. Tekintve, hogy a vasutak ritka esetek kivételével mindig megfognak tudni felelni a vadász-ebek számára fentartandó külön III. oszt. kocsiszakasz

rendelkezésre bocsátása iránt idejekorán bejelentett kívánságoknak: a kereskedelemügyi m. kir. minister ur, a vasutak szóban levő határozatának, mint megfelelőnek életbeléptetésére, a m. kir. államvasutak igazgatóságát felhatalmazta.

A vadász-ebek vasuti szállítása tárgyában.

(A m. kir. keresk. minister 1903. évi 29,792. sz. rendelete.) — Az „Országos magyar vadászati védegyelet” igazgatóságának Budapesten. — Folyó évi márczius hó 22-én kelt felterjesztésére értesitem az egyesületet, hogy azon kérelmét, miszerint vadászkutyaútnak vasuti szállítása az I. és II. kocsisosztályban is megengedtesse, tekintettel arra, hogy a nagyobb vadászkutyaútnak azoknak a kocsisszakaszoknak ülései alá el nem férhetnek s így az utasoknak folyton útjában lennének, teljesíthetőnek nem találom.

Az igazgatóság kérvényében előadott azon állítás, mely szerint a vadászkutyaútnak csak öt III. osztályu menetjegy váltása mellett (III. osztályu külön kocsisszakaszban) szállíthatók — tévedésen alapszik.

Ugyanis a m. kir. államvasutak személydijszabásának 27. §-a I. és III. póthatározománya, valamint ezen póthatározományok tekintetében felmerült kételyek eloszlatása céljából a m. kir. államvasutak igazgatósága részéről az állomási közegeknek kiadott rendelet értelmében a m. kir. államvasutak személyvonataiban vadászkutyaútnak — az együtt utazók beleegyezése mellett — bármely III. osztályu közös kocsisszakaszban való szállítása is meg van engedve, mely esetben az utas — a megszabott kutyaútszállítási díjon kívül — saját személyéért csakis a díjszabásszerű rendes menetdíjat (egy menetjegy árát) tartozik megfizetni, az idézett §. III. póthatározománya szerint pedig a kutya tulajdonosa öt III. oszt. menetjegyet csak az esetben köteles váltani, ha a kutyaútszállítás céljából III. oszt. külön kocsisszakasz rendelkezésre bocsátását kifejezetten kívánja.

Az igazgatóság kérelmének ezen része tehát tárgytalan.

Megjegyzem egyébként, hogy a vadászkutyaútnak szállítására vonatkozólag az előbbiektől értelmében a m. kir. államvasutakon kedvezőbb határozományok vannak érvényben mint a külföldön, mert például úgy Ausztriában, mint Németországban nagyobb kutyaútnak még a III. osztályban is csak különszakaszban — és hozzá az ülések teljes számának megfelelő jegyeknek váltása mellett szállíthatók.

Budapest, 1903. július 11.

Kutyák szájkosárral való ellátásának elrendelésére a törvény szerint nagy- és kisközségekben elsőfokulag a főszolgabíró lévén hivatva: e jog a községi előljárásságra szabályrendeletileg át nem ruházható.

A m. kir. belügyminister 1899. évi 4391. számú határozata. — L. János ellen ebeinek szájkosárral való ellátása iránt folyamatba tett ügyet, melyben a vármegye alispánjának másodfoku határozatával helybenhagyott főszolgabírói elsőfoku határozatot, mely szerint S. község előljárássága utasított, hogy az ebeknek szájkosárral leendő ellátása iránt a vármegyei ebtartási szabályrendelet 6. §-a alapján saját hatáskörében intézkedjék; a melyben továbbá a másodfoku határozat ellen L. János által beadott felebbezést visszautasító alispáni határozat a közigazgatási bizottságnak határozatával helyben hagyott, az ezen határozat ellen L. János által beadott írásbeli felebbezés folytán felülvizsgálván: az ezen ügyben hozott összes határozatokat az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-a alapján hivatalból megsemmisitem. Mert az 1888. évi VII. t.-cz. 65. és következő szakaszaiban foglalt intézkedések megtételére, azok közt a kutyák szájkosárral való ellátásának elrendelésére az ugyanazon törvénycikk 125. §-ban felsorolt hatóságok, tehát nagy- és kisközségekben elsőfokulag a főszolgabíró (illetőleg helyettese) van hivatva. A törvény ezen rendelkezésével szemben tehát a vármegyei ebtartási szabályrendelet 6. §-a, mely nagyközségben a szájkosárkényszer elrendelésének jogát az előljárásságra ruházza, önmagában semmis lévén, az annak alapján hozott határozatok, mint törvénybe ütközők, megsemmisítendőek voltak. — Miről a közigazgatási bizottságot további eljárás végett azal értesitem, hogy az idézett ebtartási szabályrendeletnek az 1888. évi VII. t.-czikkbe ütköző 6. §-át egyidejűleg megsemmisítettem, s annak a törvény rendelkezéseinek megfelelő módosítását rendelttem el.

Kutyának szájkosár nélküli kóborlása ebtartási szabályrendeletbe és nem a kbt. 122. §-ába ütköző kihágás képez.

A m. kir. belügyminister 1902. évi 3743. sz. határozata. B. város közönségének. — N. Emil ellen az ember testi épségére veszélyes kutya tartása miatt folyamatba tett kihágási ügyben az V. ker. előljárásság és ugyanezen kerületi rendőrkapitányság közt felmerült illetékességi összeütközés tárgyában a következő határozat hozatott: Ezen ügyben az V. ker. előljárásság illetékessége állapittatik meg. Mert az által, hogy panaszlott kutyái éjjel az utcán szabadon szájkosár nélkül kóboroltak, az ebtartási szabályrendeletbe ütköző tiltott cselekmény követetett el, a mely szabályrendelet feltétlenül rendeli, hogy minden kutya a házon kívül a marás lehetőségét kizáró szájk-

kosárral látandó el. Minthogy pedig jelen esetben a rendőri feljelentésből sem tűnik ki egyéb, mint az, hogy a kutyák az utcán szájkosár nélkül kóboroltak, a kerületi előljáróság illetékessége volt megállapítandó.

Harapós kutya nappal nemcsak lánczon, hanem bekerített helyen is tartandó, úgy, hogy az udvarba jövőkhöz ne férhessen. Ellen esetben a tulajdonos az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ába ütköző kihágást követ el.

A belügyminister 1892. évi 3884/V—9. sz. a. hozott ítélete, N. város rendőrségi főkapitányához. — A (czimnek) 1891. évi november hó 22-én 6270. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a X. kerületi kapitány által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával K. József korcsmáros, harapós kutyának szájkosár nélkül tartása és botrány okozása miatt a 703/82. szabályrendelet 93. §-a, a 731/83. szabályrendelet 1. §-a és az 1879. évi XL. t.-cz. 122. és 21. §§-ai alapján 10 frttal megváltható 1 napi elzárásban és 10 és 5 frt pénzbüntetés megfizetésében, nem fizethetés esetén még 1 és 1 napi elzárásban, az n—i kórház részére pedig 3 frt kórházi díj megfizetésében, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megtérítésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közhetett felebbezés folytán felülvizsgálván, megváltoztatik és a mennyiben a P. János tanu azon vallomásával, mely szerint „hogy a nagymérvű szóváltás és láрма minő okból keletkezett, azt nem tudom“, az, hogy K. József okozta a botrányt, beigazolván, panaszlott K. József a botrány okozás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentetik; továbbá, mivel P. János és K. János tanuk vallomásaival beigazoltatott, hogy a panaszlott kutya kérdésszerű alkalommal lánczra kötve tartatott, azonkívül panaszos B. János, K. János tanu által a kutya harapós természetére figyelmeztetve lett és úgy a balesetre panaszos B. István egyedül maga adott okot az által, hogy a kutyához közeledett, panaszlott K. József a K. T. 122. §-ába ütköző kihágás vádja és annak következményei alól szintén felmentetvén, csupán harapós ebének nappal bekerített helyen nem tartása miatt a 703/82. számú szabályrendelet 9. és 23. §§-ai alapján 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban marasztaltatik el.

Mindenki, akár községi, akár pusztai lakos, köteles ebeire akként ügyelni, hogy azok nappali időben senkinek életét vagy testi épségét ne veszélyeztessék.

A m. kir. Curia büntető osztályának 1899. évi 9966. szám alatt hozott határozata. — Ügyállás: A m. kir. Curia: Gondatlanság

által okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt K. Leó elleni bűnügyben következőleg ítélte: Mind a két alsóbíróság ítéletének megváltoztatásával K. L. vádlott a btk. 310. §-ába ütköző, gondatlanság által okozott súlyos testi sértés vétségében bűnösnek nyilváníttatik, s ezért a vádlott a btk. 310. §-a alapján a 92. §. alkalmazásával főbüntetésül 150 frt, mellékbüntetésül pedig 50 frt pénzbüntetésre ítéltetik, mely pénzbüntetések behajthatatlanság esetén a btk. 53. §-a értelmében 5 frtonként 1 napot számítva $30+10=40$ napi fogházra változtatandók át. Indokok: A fennálló törvények szerint mindenki, akár községi, akár pusztai lakos, köteles ebeire akként ügyelni, hogy azok nappali időben senkinek életét vagy testi épségét ne veszélyeztessék. Minthogy vádlott beismerése szerint ebeit nappal is szabadon hagyta, s egyébként sem gondoskodott arról, hogy ebei nappali időben másoknak ártalmára ne legyenek, holott, amint a következés mutatja, ebei annyira veszélyes természetűek, hogy a nappali időben lakása felé közeledő R. D. sértettet megmárták és rajta az orvos szakértői véleménye szerint 14—16 napig tartó súlyos testi sértéseket okoztak; ennél fogva mindakét alsóbíróság ítéletének megváltoztatásával vádlottnak büntetendő gondatlanságát meg kellett állapítani s vádlottat a btk. 310. §-ában meghatározott gondatlanság által okozott súlyos testi sértés vétségében bűnösnek kellett nyilvánítani.

Harapós kutya, ha a kellő óvintézkedések daczára, etetés alkalmával ingerlés következtében valakit megharap, a tulajdonos kihágás miatt meg nem büntethető.

A m. kir. belügyminister 1892. évi 2973. számú határozata, S. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi aug. 19-én 440/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint az m—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet módosításával K. György n—i lakos, vendéglős, az emberek testi épségére veszélyes kutyájával a kellő óvintézkedések megszegése miatt az 1879. évi XL. t.-cikk 122. §-a alapján 20 frttal megváltható 2 napi elzárásban és 25 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében még 3 napi elzárásban, továbbá 29 frt eljárési és a felmerülhető tartás-költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: megváltoztatik és panaszlott K. György a terhére rótt kihágás vádjá és annak jogkövetkezményei alól felmentetik és dr. K. Mihály, feljelentést tevő orvosa részére megítélt 10 frt tanuzási és 5 frt fuvardíj leszámításával, felmerült 14 frt eljárési költségben elmarasztaltatik, — mert V. Mihály, Cz. Ferencz, V. Mihály egybehangzó vallomásaival, K. György panaszlott beigazolta azt, hogy a főszolgabíró rende-

letének tudomásul vétele után kutyájára rögtön szájkosarat tétetett s ezen szájkosarat csak akkor vették le a kutyáról, mikor evett, a mivel be van igazolva az is, hogy az állítólag harapós kutyájánál a kellő óvintézkedéseket el nem mulasztotta; azért pedig, mert B. Katalinra panaszlott kutyája ráugrott s állítólag megharapta, panaszlott azért nem volt büntethető, mert magának B. Katalinnak vallomása szerint a kutyának evés közben általa történt megrugása okozta azt, hogy a kutya feléje ugrott. A mennyiben pedig dr. K. Mihály feljelentése folytán tétetett folyamatba az eljárás, a felmerült költségekben ő volt elmarasztalandó.

Azon esetben, mikor a kutya megharapja ingerlőjét, a gazda az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ában körülírt kihágás miatt nem büntethető.

A m. kir. belügyminister 1902. évi 3856. sz. határozata J. vármegye közönségének. — T. Gábor a—i lakos ellen az ember testi épségére veszélyes kutya tartása miatt a kbt. 122. §-a alapján folyamatba tett kihágási ügy vádlott felebbezése folytán felülvizsgáltatván, a következő III. foku ítélet hozatott: A vármegye alispánja által 1901. évi február hó 22. napján 838. kih. szám alatt a j—i járás főszolgabírája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete megváltoztattatik, s panaszlott a terhére rótt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetik. Mert J. Erzsébet és özv. E. Jánosné eskü alatt tett vallomásával jogszerű igazolást nyert, hogy panaszos S. Fülöp panaszlott kutyáját ingerelte azáltal, hogy a ház kapuját lábával berugta, s a kérdéses kutya az okozott zajra rohant ki és harapta meg a panaszost.

Ha a kutya nem uszítás következtében harap meg valakit és a harapásból támadt testi sértés gyógytartama nyolcz napot nem haladt meg: akkor az ügy elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1903. évi január 28-án hozott határozata. A kir. ministerium a D. Gy. ellen testi épség elleni kihágás miatt folyamatba tett ügyben a m—i járás főszolgabírája és a m—i kir. járásbíróság között felmerült hatásköri összeütközési esetet megvizsgálván, következőleg határozott: Ebben az ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. Indokolás: D. Gy. m—i lakos az eljárás eddigi adataiból kitűnőleg azzal terhelhető, hogy szájkosárral el nem látott kutyája, a m—i vasuti állomáson J. J. s—i lakost megharapta s ez által az utóbbinak nyolcz nap alatt gyógyuló testi sértést okozott. A m—i járás főszolgabírája

J. J. feljelentésére az ügyet tárgyalván, 1902. évi október hó 28. án 233. sz. a. hozott határozatával illetékességét leszállította s az 1878. évi V. t.-cz. 301. §-ára való hivatkozással az iratokat a m—i kir. járásbirósághoz tette át. A m—i kir. járásbiróság 1902. évi november hó 8-án 1902. B. 482/1. sz. a. hozott végzésével hatáskörét szintén nem állapította meg, kifejtvén, hogy a sértés okozása körül D. Gy.-t szándékosság nem terheli, a könnyű testi sértés vétségének tényálladéka tehát nem állapítható meg, a gondatlanságból okozott testi sértés pedig csak akkor büntethető, ha a sértés gyógytartama 8 napot felülhalad. A m—i járás főszolgabírája hatáskörét ezután sem állapítván meg, a kir. járásbiróság az ügyiratokat a hatáskör elbírálása céljából felterjesztette. Ezen tényállás alapján a minisztérium az eljárásra a közigazgatási hatóság hatáskörét állapította meg, mert panaszos sem feljelentésében, sem a tárgyalás folyamata alatt nem is állította, hogy D. Gy. kutyáját reá uszította volna, hogy tehát a kutyaharapás által okozott könnyű testi sértés az utóbbinak szándékos cselekményére volna visszavezethető. Ebből folyólag ebben az esetben a kir. bíróság hatáskörébe utalt könnyű testi sértés vétségének tényálladéka nem állapítható meg, a gondatlanságból okozott könnyű testi sértés vétsége pedig mint ilyen törvényeink értelmében büntetendő cselekményt nem képez. Ily körülmények között D. Gy. terhére egyedül a KBTK. 122. §-ában meghatározott kihágás, vagyis az látszik megállapíthatónak, hogy vádlott tudván kutyájának az ember testi épségére nézve való veszélyes voltát, a szükséges elővigyázati intézkedést elmulasztotta, a jelzett kihágásnak az elbírálása pedig az 1897. évi XXXIV. t.-cz. 19. §-ának 1. pontja által a közigazgatási hatóság hatáskörébe van utalva. (2777/903. I. M. sz.).

Kutyamarás okozta kár.

1342. Bp. tábla az e. bíróság ítéletének megváltoztatásával alperest kötelezi felperes részére 10 frt kártérítési összegnek és járulékainak megfizetésére. Ind.: Milankovics Alexa és Pausits Mihály tanuk egybehangzó vallomásaival be van bizonyítva, hogy az alperes kutyája, a mely az alperes fiával ment a legelőre, a kutnál fekvő sertések közül a felperes malaczat két izben megrohanta és megsebezte. A hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy alp. kutyája több kutyát is megmart, azután pedig nyomtalanul eltűnt, miből a vizsgálatot teljesítő állatorvos a kutya veszettségét állapította meg. Ennek következménye az lett, hogy a felperes malacza és a többi megmart állatok elpusztítottak. Habár a közigazgatási hatóság közege, az állatorvos, felperes malaczat felp. beleegyezése folytán is lövette agyon, ez a körülmény alp. kártérítési kötelezett-

ségén nem változtat, mert alp. kártérítési kötelezettségét már az a körülmény is megállapítja, hogy az ő kutyája, a mely az ő fiának a felügyelete alatt volt, a felperes malaczeit megmarta, a szakértői hatósági közeg pedig a kutya veszettségét megállapítván, a megmárt malacz elpusztítását közegészségi szempontból indokoltnak találta. (1891. jan. 21.33,836/90.)

A m. kir. Curia az ítéletet helybenhagyja. (1893. febr. 17. 4553/1892.)

Közveszélyes kutyának kötetlen tartása miatt indított kihágási ügyben hozott marasztaló ítéletben a kutya kiirtása nem rendelhető el, hanem az külön közigazgatási eljárás tárgyát képezi.

A belügyministernek 1894. évi 1808. szám alatt hozott határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi február hó 7-én 6/gy. kih. sz. alatt hozott másodfoku ítélete, mely szerint a l—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával K. L. cs—i lakos, korcsmáros, a testi épségre veszélyes kutyának tartása és a köteles elővigyázat elmulasztása miatt az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-a alapján 1 napi elzárásban és 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében még egy napi elzárásban, továbbá 3 frt 50 kr. kártérítésben, 9 frt 60 kr. eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el és a kutyának kiirtása elrendeltetett, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva helyben hagyatik oly változtatással, hogy az ítéletnek a kutya kiirtása iránt intézkedő része, mint a kihágási ítélet keretében nem tartozó, töröltetik és T. A. 3 frt 50 krnyi kártérítési igényével, miután annak jogosultságát az eljárás folyamán kellőleg nem igazolta, a rendes polgári perutra utasítatik.

A veszett kutya betegségének be nem jelentése folytán szükségessé vált egészségrendőri intézkedések megtételéből előállt költségeket nem a község, hanem az említett mulasztás által kihágást elkövető köteles elviselni.

A m. kir. belügyminister 1897. évi 1022. számú határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1896. évi február hó 26-án 693/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a f—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet részbeni megváltoztatásával id. T. J. m—i lakos a kutyáján észlelt, az emberekre veszélyes betegség (veszettség) bejelentésének elmulasztása miatt az 1879. évi XL. t.-cz. 102. §-a alapján 40 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 4 napi elzárásban, továbbá a

felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, ellenben az 50 frt 87 krban elsőfokulag megállapított s az állategészségrendőri intézkedés folytán felmerült költség megfizetésének kötelezettsége alól, minthogy az a községeket terheli, felmentett, M. Sz. és M. N., mint az eljárási költségek iránt érdekelt községek s az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: akként változtattatik meg, hogy a vádlott büntetése — tekintettel arra, hogy vádlottat inkább csak gondatlanság terheli — 10 frt, 15 nap és végrehajtás terhe alatt az 1892. évi XXVII. t.-cz. 3. §-ában megjelölt célra fizetendő pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban, továbbá minthogy a felmerült költségek az ő mulasztása folytán keletkeztek s így az az illető községeket nem terhelheti, hanem csakis egyedül vádlottat, annál is inkább, mert a községek az állategészségrendészet körül felmerült csak oly kiadások fedezésére kötelezhetők, a melyek az illető állatok birtokosának nem a fennálló törvényes rendelkezések megszegéséből, hanem ily szempont kizárásával tisztán a törvény, vagy a törvény alapján kibocsátott rendeletek végrehajtásából kifolyólag keletkeztek, az 50 frt 87 krban megállapított költség megfizetésében is marasztaltatik.

A ki kutyáját veszettség idején a hatóság külön rendelkezésére meg nem köti és ennek folytán a kutya többeket megmar, az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-ába ütköző közegészségügyi kihágáson kívül az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának i) pontjában körülírt állategészségügyi kihágást is elköveti.

A m. kir. belügyminister 1902. évi 2128. sz. határozata, K. vármegye közönségéhez. — D. Farkas b.—i lakos ellen az ember testi épségére veszélyes kutya tartása körüli óvintézkedések be nem tartása miatt folyamatba tett kihágási ügy vádlott felebbezése folytán felülvizsgáltatván, a következő III. foku ítélet hozatott: A vármegye alispánja által 1900. évi november hó 10. napján 217-ik szám alatt, a k.—i járás főszolgabírája első foku ítéletének részbeni megváltoztatásával hozott másodfoku részben felmentő, részben büntető ítélete az 1888. évi VII. t.-cz. 154-ik §-ának 1. pontjára fektetett felmentő részében a földmivelésügyi minister ur elhatározásához képest megváltoztattatik s vádlott az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának i) pontjába ütköző kihágásban vétkesnek mondatik ki s ezen szakasznak hivatkozott pontja alapján a 156. §-ban jelzett célra fordítandó, behajthatatlanság esetében önköltségen eltöltendő 2 napi elzárásra átváltoztatandó 25 kor. pénzbüntetésben marasztaltatik el, míg az ítélet az 1879-ik évi XL. t.-cz. 122. §-ára fektetett részében indokainál fogva helyben hagyatik oly módosítással, hogy vádlott — miután az el-

marasztalás alapjául szolgáló törvényszakaszc feltétlen elzárást is kiszab, mégis a felhozott körülményekre való tekintettel — az 1879. évi XL. t.-cz. 21. §-ának alkalmazásával, az 1892. évi XXVII. t.-cz. 3 ik §-ában jelzett czélokra fordítandó, 10 koronával megváltható 1 napi elzárásban és 20 kor. pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében további 1 napi elzárásban marasztaltatik el. Meg volt büntetendő vádlott az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának 1. pontja alapján is, mert az iratokból, valamint a folyó évi február 24-én 44. kih. sz. alatt kelt alispáni jelentésből is kivehetőleg B. községben veszettség miatt a kutyáknak kötve tartását az eljárt elsőfoku hatóság 3055. és 3263/900. számok alatt elrendelte, valamint panaszlott ennek daczára — saját beismerése szerint is — gondatlanságot követett el az által, hogy kutyáját kellő módon meg nem kötötte s így az kiszabadulván, többeket megmart. Miért is panaszlott nem csak az 1879. évi XL. t.-cz. 122. §-a, hanem az 1888. évi VII. t.-czikk 154. §-ának 1. pontja szerint minősülő kihágást is elkövette s ezért a fentiek értelmében volt büntetendő.

Megyei törvényhatósági ebadó iránti jogviták a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskörébe nem tartoznak.

A m. kir. közigazgatási bíróság közíg. osztályának 1897. évi 1213. sz. határozata. A m. kir. közigazgatási bíróság K. István ó.-p-i lakos felebbezését a rá kivetett ebadó ügyében A. vármegye közigazgatási bizottságának 1897. évi augusztus hó 7. napján 1422. szám alatt hozott II-od foku határozata ellen nyilvános ülésben vizsgálat alá vevén, következőleg végzett: A m. kir. közigazgatási bíróság a felebbezést, helyesebben panaszt, érdemleges tárgyalás nélkül visszaadja, mert: az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-cz. 72. §-a alapján megyei törvényhatósági szabályrendelettel kivetett ebadó nem tartozik azon községi adók, illetve pótagók közé, melyek ellen a panasszal megtámadott közigazgatási bizottsági határozatban idézett 1896 évi XXVI. t.-czikk 34. §-a, vagy bármely más rendelkezése alapján a közigazgatási bíróságnál kereshetni jogorvoslatot. Minthogy pedig az utóbb idézett törvény 1. §-a szerint ezen bíróság előtt csupán a törvényben kifejezetten hozzáutalt vitás kérdésekben van eljárásnak helye: a bíróság a felebbezést, illetve panaszt, érdemleges tárgyalás alá nem vehette s hatáskör hiányában vissza kellett azt utasítania.

IV.

A vadászat gyakorlásának akadályozása. —
Vadnak kézzel elfogása — Vadászati ki-
hágások, minősítések és egyéb vegyes intéz-
kedések. — Pénzbüntetések megosztható-
sága és rendeltetése. — Per újra felvétel.
— Kár- és költség-kérdések.

Vadászokhoz intézett oly értelmű felszólítás, hogy ne vadászszanak, nem képez vadászatban való akadályozást.

A m. kir. belügyministernek 1894. évi 554/kih. sz. a. hozott határozata, N. megye közönségéhez. — A vármegye alispánjának m. évi december 16-án 23,961. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint az n—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával G. Ignác n—i lakos vadászati téren a haszonbérloknak vadászásban akadályozása miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 28. §-a alapján 25 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 3 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és panaszlott a terhére rótt kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól tényálladék hiányában felmentetik; mert vádlottnak azon cselekménye, hogy feljelentőként szereplő vadásztársulati elnököt és annak vadásztársait felszólította, hogy az őt megillető vadászterületen ne vadászszanak, a vadászati törvény 28. §-ba ütköző kihágás tényálladékát annál kevésbé állapítja meg, mivel azon kérdés, hogy panaszosokat a cselekmény elkövetésének helyén megilleti-e a vadászati jog, tisztázva nincs és ezen körülmény előbb külön közigazgatási eljárás folyamán kiderítendő lett volna.

Ha valaki földjén a vadászásra jogosítottnak vaddal terhelt kocsiját a vadászás után áthajtani nem engedi, ezáltal nem követi el a vadászásnak jogtalan akadályozását.

A m. kir. belügyminister 1895. évi 1692. sz. határozata, S. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi április hó 29 én 273/k. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a n.-a—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával K. P. és S. Zs. b—i lakosok, a vadászat haszonbérlojének a vadászatban való akadályozása miatt, az 1883. évi XX. t.-cz. 28.

§-a alapján egyenkint 15—15 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2—2 napi elzárásban, továbbá 2 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el, az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztattatik s panaszlottak a terhükre rótt kihágás vádja és következményei alól fölmentetnek; mert vádlottak terhére rótt azon cselekmény, hogy K. testvérek b—i lakosok által a községi volt urbéresektől bérben birt vadászterületeiken tartott vadászat alkalmával az elejtett vad elszállítására kirendelt kocsinak vetéseiken való áthajtását megakadályozták, illetve a kocsist föltartóztatták, nem állapítja meg a hivatkozott törvényszakaszbán körülírt kihágás tényálladékát, mivel az említett törvényszakasz csakis azon tulajdonost rendeli büntetni, ki a vadászati bérlőt, illetve azt, ki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy a vadászásban akadályozza.

A vadászásban való akadályozás általában csak akkor képez kihágást, ha a vadászterület tulajdonosa a terület haszonbérlijével vagy ennek engedélyével szemben követi el.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 1343. számú határozata, P. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi február hó 16-án 270/kih. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a k—i felső járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet kiigazításával K. A. A. f—i lakos vadászatra jogosítottnak vadászatában való megakadályozása miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 28. §-a alapján 15 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2 napi elzárásban, továbbá 2 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztattatik s panaszlott az ellene emelt kihágás vádja s jogkövetkezményei alól felmentetik; mert panaszlott cselekménye, miszerint O. A. panaszlót, mint F. község által bérbe adott vadászterületen a vadászati jog társbérlijét a vadászásában akadályozta és a lelőtt nyulat tőle elvette és szétépte, az idézett törvényezik 28. §-a szerint minősülő vadászati kihágás tényálladékát nem képezi, a mennyiben ezen szakasz nem általános vonatkozású, hanem kizárólag a vadászati terület tulajdonosának az abban körülírt cselekményét minősíti kihágásnak. Panaszlottat tehát az imént felhozottaknál fogva, mivel a szóban levő vadászterületnek nem tulajdonosa, az ellene emelt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmenteni kellett.

Ha vadászterület bérbeadása alkalmával a bérbeadó és haszonbérlo között oly szerződés kötöttik, mely szerint a szerződő felek a vadászati jogot közösen gyakorolják, az egyik szerződő fél a másikat azért, mert a harmadik személynek a vadászatot megengedi, büntetőjogi felelősségre nem vonhatja, de az esetleg okozott károkért kártérítési igényt támaszthat.

A m. kir. belügyminister 1898. évi 758. sz. határozata, F. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi február hó 1-én 68/27,794. kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a sz—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával P. Gusztáv sz—i lakos, a Sch. Lázár által ellene emelt vadászati kihágás vádja és következményei alól felmentetett, a panaszos által közbetett felelkezés folytán felülvizsgáltatván: azzal a kiegészítéssel, hogy panaszos netaláni kártérítési követeléseivel a polgári perutra utasítatik, — indokaiból és még azért is helybenhagyatik, mert a panaszos, mint haszonbérlo és báró du M. Imre és neje, mint bérbeadók között kötött haszonbéri szerződés a vadászati jogot közös gyakorlat tárgyául hagyja fenn azon egyetlen kikötéssel, hogy egyik szerződőfélnek sem szabad másnak kiadni; haszonbérbeadók akkor, a mikor panaszlottnak a vadászatot megengedték, ép úgy fentartott jogukkal éltek, mint panaszos, kinek fia saját beismerése szerint többször hívott a bérletre vadászvendégeket; de ettől eltekintve, minthogy tehát nem a vadászat, hanem a vadászati jog közös gyakorlása hagyatott fenn szerződő feleknek, ha haszonbérbeadók azzal élve, panaszlottat a vadászatnak az 1883. évi XX. t.-cz. korlátaín belül való gyakorlására felhatalmazták és feljogosították, ezen felhatalmazással való élés által panaszlott vadászati kihágást el nem követett; a mennyiben azonban a vadászat gyakorlása közben panaszosnak terményeiben vagy vetésében kárt okozott volna, e részben a kártérítési követelés érvényesítésére a polgári perut, panaszos részére fenhagyandó volt.

Tiltott időben fázczantójásoknak oly czélból való vásárlása, hogy azokból fázczán költessék ki és az akként kiköltött fázczánok tartása: vadászati kihágást nem képez.

A m. kir. belügyminister 1897. évi 1175. számú határozata, P. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi február hó 24-én 160/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a m—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával L. S. z—i lakos vadhuskereskedő tiltott időben a nála talált 1 drb őz, 8 drb fázczán és 8 drb nyul után az 1883. évi XX. t.-cz. 31. §-a alapján 20+49+24 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2+4+3 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerül-

hető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, tiltott időben őznek és nyulnak vétele miatt terhére rótt kihágásban, miután saját beismerése szerint is az említett hasznos vadakat tiltott időben vásárolta — vétkesnek mondatik ki és ezért az alsófokulag is megállapított 20+24 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 2+3 napi elzárásban és az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatik el, míg fáczánoknak tiltott időben vétele iránti kihágásra vonatkozó része megváltoztatik és panaszlott ezen kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetik; mert azon cselekménye, hogy tiltott időben ugyan, de nem élő fáczánokat, hanem fáczántojásokat vásárolt és az azokból kiköltött fáczánokat a lakásán tartotta, az elmarasztalás alapjául vett törvényszakaszbán körülírt kihágás tényálladékát nem foglalja magában.

Egymagában véve az a körülmény, hogy az erdőőr vadászatra alkalmas lőfegyverrel idegen vadászterületen átvezető uton vadászati jegy nélkül járt, a vadászati kihágás tényét meg nem állapítja.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 7746. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, és panaszost az 1883. XXIII. törvénycikk 42. §-ának d) pontjára alapított jövedéki kihágás és a panaszos terhére rótt 30 frt bírság terhe alól felmenti. Indokok: Egymagában az az igazolt körülmény, hogy panaszos, megyei erdőőr, vadászatra alkalmas lőfegyverrel, az idegen vadászterületen átvezető uton járt, a vadászás tényét meg nem állapítja. G. József pedig, a kivel panaszos az uton találkozott és a ki tényleges vadászebekkel és vadászatra alkalmas lőfegyverrel vadászni volt, egyáltalán nem is állítja, hogy panaszos vadászott vagy vadászat céljából csatlakozott hozzá. Egyéb adat és bizonyíték hiányában tehát panaszost a vadászjegy nélküli vadászás által elkövetett jövedéki kihágásban elmarasztalni annál kevésbé lehetett: mert D. Gábor erdőgondnok vallomása szerint panaszost megbizta, hogy az ő vadászterületén felügyeljen s kétesövű vadászfegyverével vadóri szolgálatot teljesítsen és így panaszosnak D. Gábor vadászterületén teljesített ama bejárása feltétlenül vadászásnak nem minősíthető.

A községbe menekült őznek élve elfogása vadászati kihágást nem képez, s az a miatt tett feljelentés elbírálása a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1898. évi szeptember 14-én hozott határozata. — A kir. ministerium a D. N. k.—i lakos ellen öz-

sutának élve elfogása miatt az ó.-r.-i kir. járásbiróság és B. vármegye ó.-r.-i járásának főszolgabírája között felmerült hatásköri összeütközési esetet megvizsgálván, következőleg határozott: A ministertanács jelen ügyben az eljárást a kir. bíróság hatáskörébe tartozónak mondja ki. Indokok: A feljelentés szerint, terhelt, folyó évi február hó 9-én a b. p.-i vadásztársaság területéről K. községbe menekült őzsutát kézzel megfogott, azt saját házába vitte s állítólag másnap elfogyasztotta. B. vármegye ó.-r.-i járásának főszolgabírája, a vadászati kihágás tényálladékát nem látván fenforogni, f. é. május hó 3-án 1392. sz. a. kelt végzésével, a feljelentést illetékes elintézés végett az ó.-r.-i kir. járásbirósághoz, mint a btkv. 367. §-ában meghatározott jogtalan elsajátítás vétségének elbírálására törvényesen hivatott hatósághoz tette át. Az ó.-r.-i kir. járásbiróság azonban nevezett vétség ismérveit nem észlelvén, folyó évi junius hó 14-én 184. b. sz. a. kelt végzésével illetékességét leszállította és az iratokat a nézete szerint megállapítható vadászati kihágás elbírálása végett a közigazgatási hatósághoz visszaküldte. A feljelentett cselekmény a „vadászat“ jellegével egyáltalán nem bír, s így tehát vadászati kihágásnak az 1883. évi XX. t.-cz. értelmében semmi esetre sem minősíthető. Annak kifejtése pedig, hogy mily okokból nem képez jogtalan elsajátítást, vagy egyéb a tulajdon ellen irányuló büntetendő cselekményt, az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 39. és 40. §-ai értelmében, a kir. bíróságok hatáskörébe tartozik.

Az 1883. évi XX. t.-cz. 13. §-a értelmében kártékony vadak elpusztítására jogosított földtulajdonos megbízottjának azon jóhiszemű cselekménye, hogy üregi nyul helyett tévedésből mezei nyulat lőtt és ezen tévedését önkényt feljelentette, sőt a vadászterület bérlője javára kártérítést is ajánlott fel az elejtett mezei nyulért: vadászati kihágást nem képez.

I. 693/kih. 1897. — F. I. lajtafalui lakos ellen L. Ö. budapesti lakos által 651/1897. kih. sz. a. orvvadászat kihágása miatt folyamatba tett eljárást — a felmerült költségek kölcsönös megszüntetése mellett — beszüntetem; — mert panaszló beismeri, hogy panaszlott F. I. arra nézve, miszerint a lajtafalui ugynevezett „Bründlwald“ erdőben tengeri nyulakat pusztíthasson — az 1883. XX. t.-cz. 13. §-a értelmében jogosított erdőbirtokos, — illetve annak gazdatisztjétől — engedélyt kapott; tehát panaszlott jóhiszeműleg jelent meg ott lőfegyverrel. Hogy pedig panaszlott azon helyen véletlenül egy mezei nyulat lőtt — ezen ténykörülmény egymagában az orvvadászat tényálladékát meg nem állapítja, — mert panaszló beismerése szerint ezen esetet panaszlott maga jelentette fel és az elejtett nyul átadását illetve kártérítését önkényt ajánlotta a nélkül, hogy bárki más által feljelentetett, vagy tetten

éretett volna. Ezen ténykörülményeknél fogva panaszlott ellen a további eljárás beszüntetendő volt, — és a felek részéről felmerült költségek kölcsönösen megszüntetendők voltak. Ezen ítélet nyomban kihirdetettvén, panaszlott abban megnyugodott, míg panaszló ellene felebbezését bejelenti. Nezsider, 1897. október 15. Mosonmegye bizottságának 1896. évi 30. b. ü. sz. megbízásából: Hannicker Géza, tb. főszolgabíró sk.

II. Mosonvármegye alispánjától. 221/kih. 1897. Tekintetes Főszolgabíró urnak, Nezsideren. Czimnek 1897. évi október hó 4-én 651. kih. sz. a. hozott végzését, mely szerint L. Ö. lajtafalui vadászbérlőnek F. I. és B. I. lajtafalui lakosok ellen vadászati kihágás miatt tett feljelentése alapján B. I.-re vonatkozólag a feljelentésnek elutasításával, F. I. ellen az eljárás megindított; nemkülönben Czimnek ezen végzéséből kifolyólag 1897. évi október hó 15-én 693. kih. sz. a. hozott I. foku ítéletét, mely szerint F. I. lajtafalui lakos ellen vadászati kihágás miatt folyamatba tett eljárás beszüntetett, feljelentő illetőleg panaszló kétféle felebbezés folytán felülvizsgálván, indokainál fogva másodfokulag egész terjedelmében helybenhagyom. Miről Czimedet f. hó 21-én 687. és 701. kih. számok alatt kelt felterjesztése csatolmányainak kapcsán további szabályszerű eljárás végett értesitem. M. Óvár 1897. október 25. Pogány sk. h. alispán.

III. Magyar kir. belügyminister 4132/V. b. kih. szám. Mosonvármegye közönségének M.-Óváratt. — A vármegye alispánjának 1897. évi november 23-án 238. sz. a. kelt II. foku ítélete, melylyel a nezsideri járás tb. főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet, illetve végzés helybenhagyásával F. I. lajtafalui lakos idegen vadászterületen engedély nélküli vadászás miatt L. Ö. ugyanottani vadászbérlő által ellene emelt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetett, B. I. ugyanottani lakos ellen nevezett vadászbérlő által tett feljelentés pedig elutasított, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltván, indokainál fogva helybenhagyatik. Miről a törvényhatóság az 1897. évi november hó 23-án 238. sz. a. kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítettik. Budapest, 1898. évi január hó 31-én.

Vadnak kézzel elfogása nem képez vadászati kihágást.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 542. sz. határozata, Pozsony vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1893. évi december hó 7-én 96/kih. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely

szerint a nagyszombati járás szolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával Cs. I. sz.—i lakos, szőlőcsoász, tiltott időben vadászás miatt ellene folyamatba tett kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól tényálladék hiányában felmentetett s az iratok a fenforogni látszó idegen ingó dolog jogtalan eltulajdonítása által elkövetett vétség elbírálása végett az illetékes kir. bírósághoz áttétetni rendeltettek, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, helybenhagyatik a másodfoku ítélet indokainál fogva, mely szerint vadnak kézzel való fogása vadászatot nem képez; minthogy azonban az említett vétség jelenségei látszanak fenforogni, a vonatkozó iratoknak az illetékes kir. bírósághoz leendő áttétele elrendelendő volt.

A ki vadat kézzel, akár ép, akár sérült állapotban megfog, nem követ el vadászati kihágást, hanem idegen ingó dolog jogtalan elsajátításának vétségét.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 3556/kih. sz. határozata Sz. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi július hó 30-án 117/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a központi járás szolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával P. J. cz.—i lakos, g.-kel, lelkész, törött lábu őznek kézzel megfogása miatt terhére rótt vadászati kihágás vádja alól felmentetett, de a saját czéljaira felhasznált őztehénnek 10 frtban megállapított értékét a község szegény-alapja javára megfizetni köteleztetett, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, az egész eljárással együtt megsemmisítették és az iratok — a mennyiben a panaszos a büntető eljárás megindítását kívánja — a kir. bírósághoz áttétetni rendeltetnek, mert panaszlottnak azon cselekménye, hogy a szóban levő őzet, miután az egy hóval telt mélységbe beleesett, többek segélyével kézzel megfogta, a nélkül, hogy a panaszlottnál fegyver lett volna és azt hazavive elfogyasztotta, a vadászati kihágás tényálladékát nem foglalja magában, a mennyiben a vadnak kézzel való fogása, akár teljesen ép az, akár idült sérülésben szenved, nem vadászati kihágást, hanem a btk. 367. §-ába ütköző ingó dolog jogtalan elsajátítása által elkövetett vétség tényálladékát látszik magában foglalni, melynek elbírálására a kir. bíróság illetékes.

Vadnak élve elfogása a közigazgatási hatóság által elbírálandó kihágást is képezhet.

A m. kir. ministertanács 1896. évi október 7-én hozott határozata. — A m. kir. ministerium a T. József cs.—i lakos és társa

ellen mezei nyulnak élve elfogása miatt tett feljelentés elbírálása tárgyában, Tolna vármegye simontornyai járásának főszolgabírája és a győnki kir. járásbíró között felmerült hatásköri összeütközési esetet, az 1896. évi október hó 7-ik napján tartott tanácsában megvizsgálván, következőleg határozott: Jelen ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

Indokok: A csendőrség által tett feljelentés szerint T. Jakab és — i lakosnak József és János nevű fiai 1895. évi július hó 6-án a déli órákban, a gabonaföldön apjuk jelenlétében és szemeláttára egy mezei nyulat kergettek és élve elfogtak.

Ez a cselekmény a kir. bíróságok hatáskörébe utalt büntetendő cselekmények közül egyiknek ismérveit sem foglalja magában; ellenben a reá vonatkozó feljelentésben nincs oly adat, a mely eleve kizárná azt, hogy az eljárás során részletesebben kiderítendő tényállás alapján esetleg az 1883. évi XX. t.-cz. 30. §-ába ütköző vadászati kihágás tényálladéka állapíttassék meg.

Mínhogy pedig a vadászati kihágások megtorlása az 1883. évi XX. t.-cz. 47. §-a szerint, az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-a értelmében illetékes közigazgatási hatóság hatáskörébe van utalva: a szóban forgó feljelentés elbírálására a közigazgatási hatóság hatáskörét kellett megállapítani és pedig annál is inkább, mert ha az eljárás során oly körülmények merülnének fel, a melyek miatt a szóban forgó cselekmény vadászati kihágásnak sem lenne minősíthető, ebben az esetben is annak kimondása, hogy a feljelentett cselekmény büntetendő cselekmény ismérveit nem foglalja magában, a közigazgatási hatóság feladatát képezi, mint a melyhez a feljelentés eljárás végett benyújtott.

A magánosok birtokában levő vadászterületen található vad mindaddig, míg azon a területen van, eme terület birtokosának tulajdonát képezi. Ebből következik, hogy valakinek az a cselekménye, miszerint idegen vadászterületen talált nyulat eltulajdonítási szándékkal birtokba vett, nem a btkv. 367., hanem a btkv. 126. §-ába ütköző cselekményt képez. (A budapesti kir. ítélőtábla 1898. évi 12,297. sz. határozata).

Ügyállás. A budapesti kir. fenyítő járásbíró: Vádlott F. A. bűnös a btkv. 367 §-ba ütköző jogtalan elsajátítás vétségében és ezért a btkv. 367. §-a alapján, mindazonáltal a btkv. 92. §-ának alkalmazása mellett négy forint pénzbüntetésre ítélte. Indokok: B. O., mint a budapesti vadásztársulat vadászmestere, feljelentette vádlottat a miatt, mert 1896. évi december 30-án a kamara-erdőben drót-hurokkal egy nyulat fogott és azt el akarta vinni, a miben őt F. L. fővárosi erdőőr megakadályozta. A rendőrség az ügyet, mint saját hatáskörébe nem tartozót, ezen kir. járásbíróhoz áttette.

A tárgyalás során kitűnően, hogy vádlott nem a vadászati törvénybe (1883. évi XX. t.-cz. 27. §.) ütköző tiltott vadászatot követte el, a mennyiben határozottan tagadta, hogy ő állította volna fel a hurkokat, a kir. járásbíróság saját hatáskörét megállapítván, vádlottat a jogtalan elsajátítás vétségében mondotta ki bűnösnek, mert vádlott beismerte, hogy a kamaraerdőben levő és tulajdonát képező galyfát a vevőnek E. Antalnak megmutatni akarván, véletlenül reá akadt a hurokban levő élettelen nyulra, melyet felvevén, haza akart vinni, de az erdő szélén az erdőőr vele találkozván, azt tőle elvette. A jogtalan elsajátítás be volt fejezve, mert a vádlott a nyulat már egy darabig vitte és pedig azon szándékkal, hogy eltulajdonítsa; találónak nem volt minősíthető, mert a nyul a vadállatokhoz tartozván, nem volt még a vadásztársaság birtokában és így annak birtokából el sem vétetett. A budapesti kir. ítélőtábla az elsőbíróság ítéletét részben megváltoztatja s nem a btkv. 367. §-ába ütköző vétségben, hanem a kbtkv. 126. §-ába ütköző ugyanezen szakasz szerint büntetendő kihágásban mondja ki vétkesnek és a kbtkv. 21. §-ának alkalmazásával, az elsőbíróság által is kiszabott 4 forint pénzbüntetésre itéli, melyet azonban behajthatatlanság esetére a kbtkv. 22. §-a értelmében egy napi elzárásra rendel átváltoztatni, egyebekben ugyanazt az ítéletet helybenhagyja. Indokok: A magánosok birtokában levő vadászterületen található vad mindaddig, míg azon a területen van, eme terület birtokosának tulajdonát képezi. Ebből következik, hogy vádlottnak az a cselekménye, miszerint idegen vadászterületen talált nyulat eltulajdonítási szándékkal birtokba vett, nem a btkv. 367., hanem a kbtkv. 126. §-ába ütköző cselekményt képez.

Azon cselekmény, hogy idegen vadászterületet botokkal kezükben bejárnak — oly célból, hogy az illetők szomszédos vadászterülete vadállománya esetleg szaporíttassék — engedély nélkül elkövetett vadászszt nem képez; de a jogában sérelmet szenvedett kártérítési igényét a polgári bíróság előtt érvényesítheti.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 2590. sz. határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi márczius hó 18-án 4260/kih. sz. a. kelt másodfoku ítétele, mely szerint E. város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával F. J., V. T. és G. J. e—i lakosok idegen területen engedély nélkül való vadüzés, illetve vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján egyenként 20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2—2 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatnak el, az elmarasztaltak által közbevetett felebbezés folytán felülvizsgál-

tatván, megváltoztatik és panaszlottak a terhükre rótt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetnek, fenhagyatván panaszos F. F.-nek, hogy vélt jogsérelmét polgári peruton orvosolhassa ; mert panaszlottaknak azon cselekményük, hogy panaszos vadászterületét botokkal kezükben szomszédos vadászterületük vadállományának esetleges szaporítása céljából bejárták és később saját területüket megvadászták, az idegen területen elkövetett vadászás kihágásának tényálladékat nem foglalja magában, a kihágás kísérlete pedig, melynek a fenti cselekményt a másodfoku ítélet minősíti, az 1879. évi XL. t.-cz. 26. §-ának második bekezdése értelmében nem büntetettik.

Jogtalan és önhatalmu vadászat miatt indított ügy elbírálása közigazgatási utra tartozik.

A m. kir. ministertanácsnak 1901. évi szeptember hó 2-án hozott határozata. — A m. kir. ministerium T. Géza és H. István m—i lakosnak B. József és társai m—i lakosok elleni sommás visszahelyezés iránti ügyében a sz—i kir. törvényszék és M. város rendőrfőkapitánya között felmerült hatásköri összeütközés esetét az 1869. évi IV. t.-cz. 25. §-a alapján vizsgálat alá vevén, következőleg határozott: Ezen ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. Indokok: T. Géza és H. István m—i lakosok, mint a m—i határ tehénjárasnak használt részén a vadászati jognak bérlői, B. József és társai ugyancsak m—i lakosok ellen, a m—i kir. járásbírósnál sommás visszahelyezés és kártérítés iránt sommás keresetet indítottak azon az alapon, mert alperesek társasággá szerződve, a nevezett területen vadásztak, s ily módon önhatalmulag és jogtalanul a vadászterületet elfoglalták, annak békés birtokában őket megháborították és nekik kárt okoztak. A tárgyalás alkalmával alperesek pergátló kifogással éltek, mert a keresetben panaszlott vadászati kihágásnak elbírálása az 1883. évi XX. t.-cz. értelmében a közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartozik. Az eljáró bíróság a pergátló kifogást elutasította: mert alperesek mint bérlők gyakoroltak vadászatot, s így cselekményük kihágást nem képez; és mert a kihágási eljárás mellett a sommás visszahelyezési eljárás is helyt foghat. A sz—i törvényszék mint másodbírósnak azonban a pergátló kifogásnak helyt adott, mert a per adatai szerint a felek között egyedül az a kérdés vitás, hogy az ugynevezett „tehénjárás” birtokrésztelen felperesek, kik a vadászatot M. város közönségétől, vagy pedig alperesek, kik a vadászatot a tulajdonos közbirtokosságtól vették haszonbérbe, vannak-e jogosítva vadászni; ezen kérdésnek eldöntése pedig az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a értelmében közigazgatási utra tartozik. Erre fel-

peresek keresetükkel M. város polgármesteréhez, illetőleg a nevezett város rendőrkapitányához fordultak, azonban úgy az előbbi, mint az utóbbi, hatáskör hiányából az eljárásra magát illetéktelennek mondta ki. Ezek szerint ez ügyben a bíróság és közigazgatási hatóság között hatásköri összeütközés esete merült fel. Azon kérdés, vajjon a m—i ugynevezett tehénjárási birtokrészen felperesek vagy alperesek vannak-e jogosítva vadászni, az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a alapján közigazgatási uton jogérvényesen már eldöntetett, mert M. város polgármestere határozatával, a melyet Cs. vármegye alispánja jóváhagyott, már kijelentette volt, hogy a m—i tehénjárási gazdaság kezelése alatt álló ugynevezett tehénjárás az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-ában megjelölt földbirtokok közé nem tartozik, miután a társbirtokosoknak egyenként legalább is 50 kat. holdat kitevő birtokrészüik nincs, hogy továbbá a m—i tehénjárási gazdaságnak az az eljárása, mely szerint a tehénjárást B. József m—i lakosnak vadászatra bérbeadta, törvényellenes; kijelentette végül azt, hogy a város által már előbb bérbeadott területen való vadászat joga csak a város bérlőjét illeti. A vadászati jogosultság kérdése tehát a jelen ügyben döntés tárgyát nem képezheti, a felperes keresetét nem is ezen kérdés eldöntésére irányította. A jelen ügyben azon okból kellett a közigazgatási hatáskört megállapítani, mert felperesek keresetüket alperesek ellen jogtalan és önhatalmu vadászat miatt indították, az ily panaszoknak orvoslása pedig nem polgári peruton, sommás visszahelyezési kereset útján, hanem az 1883. évi XX. t.-cz. 26. és 47. §-ai értelmében büntető uton a közigazgatási hatóságok előtt keresendő. (120,999/901. B. M. sz.)

Idegen vadászterületen nyulaknak bottal való elejtése miatt indított ügy elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1901. évi december 5-én következő határozatot hozott. — A m. kir. ministerium az ifj. G. József és társa szapáryligeti lakosok ellen vadászati kihágás miatt indított ügyben a kis-jenői kir. járásbíróság és Arad vármegye alispánja között felmerült hatásköri összeütközési esetet megvizsgálván, következőleg határozott: Ebben az ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. Indokok: A feljelentés szerint G. József és Sándor a szapáryligeti határban a főhercegi uradalom vadászterületén 1899. évi december 11-én két nyulat bottal leütöttek és eltulajdonítottak. Ez a cselekmény nem a BTK. 333. §-ba ütköző lopás, hanem az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-ában körülírt vadászati kihágás ismérveit tünteti fel, miután fentnevezettek nyulafogás céljából mentek a tiltott területre és mert az a körülmény, hogy a vadat vadászat alkalmával lőfegyverrel vagy más eszközzel

ejtették-e el, a cselekmény minőségén nem változtat, illetőleg mert a tiltott eszköz használata nem szünteti meg a cselekménynek vadászati kihágás minőségét, hanem annak csupán súlyosabb esetét állapítja meg. A vadászati törvény 26. §-ába ütközik továbbá a vádlottak azon cselekménye, hogy idegen vadászterületen engedély nélkül vadásztak. Minthogy pedig a vadászati kihágások megtorlása az 1883. évi XX. t.-cz. 47. §-a, illetőleg az 1897. évi XXXIV. t.-cz. 19. §. 3. pontja szerint a közigazgatási hatóság hatáskörébe van utalva: a szóbanforgó ügy elbírálására a közigazgatási hatóság hatáskörét kellett megállapítani. (67.706/1900. I. M. sz.).

Az agár által idegen vadászterületen letett nyul eltulajdonítása iránt indított ügy elbírálása nem a közigazgatási hatóság, hanem a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1898. évi október 5-én hozott határozata. — A kir. ministerium a K. Ferencz és K. Antal szent-mártoni lakosok ellen vadászati kihágás miatt folyamatba tett bűnügyben a kisjenői kir. járásbíróság és a kisjenői járás főszolgabírája között felmerült hatásköri esetet megvizsgálván, következőleg határozott: ezen ügyben az eljárás a kir. bíróság hatáskörébe tartozik. Indokok: T. Géza zimándi lakos feljelentése szerint K. Ferencz és K. Antal szent-mártoni lakosok az általa bérelt zimándi vadászterületen agarásztak és egy nyulat el is fogtak. A kisjenői járás főszolgabírája előtt megtartott tárgyalás alkalmával megállapított, hogy K. Ferencz a zimándi vadászterülettel szomszédos saját vadászterületén agarászott. Agara egy nyulat felvert, azt a két vadászterület közötti határárokban elfogta s a topillai pusztára vitte, a hol egy trágyadomb mellett letette. Ezt látva az országunton fát szállító K. Antal, kocsijáról leszállt s az agár által a földre tett nyulat felvette és kocsiján elhelyezte. Ezen tényállás alapján a kisjenői járás főszolgabírája 1898. évi február hó 11-én 325/kih. szám alatt hozott határozatával K. Ferencz irányában az eljárást megszüntette s K. Antal cselekményében az 1878. évi V. t.-cz. 367. §-ában meghatározott vétség ismérveit látván fennforogni, az iratokat a kisjenői kir. járásbírósághoz tette át. Ez utóbbi pedig hatáskörének hiányát 1898. évi február hó 22-én 606. szám alatt hozott végzésével mondta ki, ebbeli határozatát azzal indokolván, hogy a vad uratlan jószág s mint ilyen jogtalan elsajátítás tárgyát nem képezheti. K. Antal cselekménye — minthogy semmi adat nem merült fel arra nézve, hogy ő az agarászatban vagy a vad elejtésében részt vett s abban, hogy az elejtett vadat felvegye, K. Ferenczcel megállapodott volna — sem az 1883. évi XX. t.-cz. V. fejezetében meghatározott, sem pedig oly kihágás ismérveit fel

nem tünteti, melyet az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-ának 1. pontja, vagy külön törvény a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalna; a szóban forgó ügyben a kir. bíróság illetékességét kellett megállapítani, mert annak kimondása, hogy forog-e fenn, illetve mily okokból nem forog fenn a tulajdon vagy birtok, vagy mindkettő ellen irányuló büntetendő cselekmény: az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 40. §-ának 1., 4. és 5. pontja értelmében a kir. bíróság hatáskörébe tartozik.

A vadászati kihágás és ebben való részesség miatt indított ügy elbírálása a közigazgatási hatóság körébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1897. évi október 13-án hozott határozata. — A kir. ministerium Sz. Péter és L. Salamon ellen vadászati kihágás, illetőleg ennek után szerzett vadnak megvétele miatt tett feljelentés elbírálása körül a pozsonyi kir. törvényszék és Pozsony vármegye malaczkai járásának főszolgabírája között felmerült hatásköri összeütközési esetet megvizsgálván, következőleg határozott: Jelen ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. Indokok: S. Károly nagylévárdi lakos, mint gr. W. I. főerdésze által 1896. évi november hó 3-án, továbbá a gajári 3. számú csendőrőrs által 1896. évi november hó 4-én Pozsony vármegye malaczkai járásának főszolgabírájánál tett feljelentés szerint Sz. Péter szentistváni lakos 1896. évi október hó 23-án tetten éretett, midőn az uradalmi erdőben egy őzeckét és két nyulat lőtt s ugyanő a csendőrőrs, továbbá a községi bíró és jegyző előtt beismerete, hogy az 1896. év folyamán a nagylévárdi uradalom területén tiltott időben is, körülbelül 80 forint értékű vadat lőtt és azt tőle L. Salamon závodi lakos vette meg, a ki őt és orvvadász-társait fegyverrel és lőszerral is ellátta. Ezen tényállás alapján Sz. Péterrel szemben az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-ában körülírt és az idézett t.-cz. 33. §-a értelmében büntetendő vadászati kihágás jelenségei látszanak fenforogni, L. Salamon pedig a Sz. Pétert terhelő vadászati kihágásokban mint bűnsegéd mutatkozik vétkesnek, s ugyanőt az is terheli, hogy a vadnak Závod község területén igazolvány nélkül való vásárlását tiltó 1894. évi február hó 5-én kibocsátott 7083. sz. belügyministeri rendeletet megszegte. Minthogy pedig az előbb említett kihágások elbírálását az 1883. évi XX. t.-cz. 47. §-a a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalja, minthogy továbbá vadnak igazolvány nélkül való vásárlása az 1895. évi 92,672. számú belügyministeri körrendelet értelmében olyan helyeken, a hol az rendelet után el van tiltva, kihágást állapít meg, mely felett az ítékezés az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-ának 4. pontja szerint szintén a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik, ezeknél fogva

a szóban forgó kétféle feljelentésben panaszolt valamennyi büntetendő cselekmény elbírálására annyival inkább a közigazgatási hatóság hatáskörét kellett megállapítani, mert tekintettel arra, hogy a károsított uradalom kifejezetten kérte L. Salamon megbüntetését; tekintve továbbá, hogy a magánindítványnak a bűncselekménynél közreműködött tettesek vagy részesek egyike ellen történt előterjesztése — a BTKV. 115. §-a szerint, mely az 1897. évi L. t.-cz. 12. §-a értelmében a kihágások eseteiben is alkalmazandó — az eljárásnak valamennyi tettes vagy részes ellen való megindítását maga után vonja; ezek alapján kétségtelen, hogy Sz. Péter ellen a bűnvádi eljárást az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-ában körülírt és csakis magánindítványra üldözendő vadászati kihágás miatt is meg kell indítani; mert végre a vadászat útján szerzett vadnak megvétele sem a BTKV. 370. §-a, sem a KBTKV. 129. §-a alá nem vonható s így a kir. bíróságok hatáskörébe utalt büntetendő cselekmény jelenségei a szóban forgó feljelentés alapján egyáltalán nem állapíthatók meg.

A község belterületén való tilos lövöldözés folytán okozott könnyű testi sértés elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

A m. kir. ministertanács 1899. évi október hó 11-én hozott határozata. — A m. kir. ministerium a tiltott lövöldözés miatt L. N. m—i lakos ellen folyamatba tett bűnügyben a z—i kir. járásbíró és a z—i járás főszolgabírája között felmerült hatásköri összeütközési esetet megvizsgálván, következően határozott: Ezen ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. Indokok: A feljelentés szerint L. N. m—i lakos 1898. évi július hó 29-én gyümölcsös kertjében madarakra lövöldözött. Az egyik lövésből egy sörétszem állítólag a közelben levő Sz. J. 4 éves leánygyermek czombját surolta és rajta az orvosi bizonyítvány szerint két nap alatt gyógyuló testi sértést ejtett. A z—i járás főszolgabírája, megtartott tárgyalás után, a gondatlanságból okozott könnyű testi sértés vétségét látván fennforogni, végzésével az iratokat illetékes elintézés végett a z—i kir. járásbíróhoz tette át, mely azonban a feljelentett cselekményben a KBTK. 115. §-ában meghatározott testi épség elleni kihágás ismérveit észlelve, végzésével hatáskörét hasonlólag leszállította. A feljelentett cselekmény a KBTK. 115. §-ában meghatározott és az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-ának 1. pontja értelmében a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágás ismérveit tünteti fel. Az a körülmény, hogy a szóban forgó esetben a tiltott lövöldözés folytán két nap alatt gyógyuló, tehát könnyű testi sértés is okoztatott, tekintve, hogy sem a feljelentésben nem foglaltatik, sem a tárgyalás során nem merült fel adat

arra nézve, hogy a testi sértés szándékosan okoztatott volna, az ügynek a bíróságok hatáskörébe való utalására okul azért nem szolgálhatott, mert a gondatlanságból okozott könnyű testi sértés a büntetőtörvénykönyvekbe ütköző cselekményt nem képez, s ennél fogva az mint önálló cselekmény nem büntethető, hanem a KBTK. 115. §-ában meghatározott kihágás elbírálásánál, esetleg mint súlyosító körülmény jöhet csak figyelembe. (3971/99. B. M. kih. sz.).

Ha valaki engedély nélkül idegen vadászterületen fegyverének kakasát felhuzva lövésre készen tartja oly szándékkal, hogy ha a vad felugrik, arra rá löv, vadászati kihágást követ el.

A m. kir. belügyminister 1892. évi 3028. számú határozata, Sz. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi július hó 19-én 131/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint az Sz. város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával G. Frigyes, G. Lajos, B. Ernő szobafestők és B. Vilmos asztalos sz—i lakosok, az ellenük idegen vadászterületen engedély nélkül vadászás, illetve az abban való részesség miatt folyamatba tett kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentettek, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, megváltoztatik s azzal szemben Sz. város rendőrkapitányának folyó évi január 22-én 4/kih. sz. a. hozott elsőfoku ítélete hagyatik helyben, a mely szerint: I. G. Frigyes idegen vadászterületen engedély nélkül vadászás miatt az 1883. XX. t.-cz. 26. §-a alapján 40 frt pénzbüntetésben, vadászskutyájának szándékosan idegen vadászterre vivése miatt ugyanazon törvénycikk 32. §-a alapján még 10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 4+1 napi elzárásban; II. G. Lajos részben vadászás, részben részesség miatt, III. B. Ernő és IV. B. Vilmos vadászásban részesség miatt, az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján egyenkint 30 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 3—3 napi elzárásban és a felmerülhető tartásköltségek megfizetésében marasztaltatnak el, úgy a feljelentő, mint a vadór, nemkülönben B. Vilmos vallomása által beigazolást nyert, hogy elsőrendű vádlott m. évi december hó 29-én a másod- és harmadrendű vádlottak kíséretében az r—i szőlőkben szabadon engedte kutyáját és az — a mint a nyomokból látható volt — az utban levő bokrokat kiszimatolta; továbbá megállapított, hogy folyó évi január hó 7-én II., III. és IV. rendű vádlottak a v—i hegy előtti szántóföldön egymástól kisebb távolságban — II. r. vádlott fegyverének kakasát is felhuzva — lövésre készen oly szándékkal haladtak, hogy ha a vad felugrik, arra löjjenek, mely körülmények mindkét vadászati kihágás fenforgását, illetve az engedély nélküli vadászásban való részességet magukban foglalván, panaszlottak a fenti mértékben büntetendők voltak.

Fegyveresen idegen vadászterületre lépés oly célból, hogy a meglőtt vad onnan áthozassék, orrvadászást képez.

A m. kir. belügyminister 1897. évi 3343. számú határozata, M. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1897. évi november hó 24-én 237/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a n—i járás tb. főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával T. András l—i lakos az ellene idegen területen engedély nélküli vadászás miatt emelt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetett és L. Ödön panaszos a felmerült 22 frt 50 kr. eljárási költség megfizetésére köteleztetett, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és T. András az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-ába ütköző orrvadászásban vétkesnek mondatik ki és ezért az említett törvényszakaszc alapján 10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén egy napi elzárásban, továbbá az I-ső foku ítéletben felsorolt eljárási költségek közül nevezett részére 1 frt 50 krban felszámított napidíj levonása után 21 frt eljárási, valamint a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatik el. Panaszlott vétkessége megállapítandó volt, mert úgy saját, mint a kihallgatott tanúk vallomása által beigazolást nyert, hogy az általa jogos területen lőtt nyulért fegyveresen a reá nézve tilos területre lépett és a vadat, mely a határtól 27 méternyi távolságban feküdt, felvéve, elvitte, mely cselekménye az idézett törvényszakaszc szerint minősülő vadászati kihágás tényálladékat megállapítja.

Idegen vadászterületen engedély nélküli vadászati kihágás megállapítására elegendő bizonyíték az, ha az erdő- és vad-őr hit alatt vallja, hogy a tettest orrvadászaton akkor érte, midőn fegyverrel vállán az idegen vadászterületről kijött. *)

A m. kir. belügyminister 1892. évi 3530. sz. határozata. — B. vármegye alispánjának f. évi szeptember hó 21-én 78/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint az s—i járás főszolgabí-

*) Köztudomású dolog, hogy notorius vadorzókat ilyenformán bajos dolog „tetten érni“, mivel azok fegyvereiket rendszerint kint tartják elrejtve a rájuk nézve tilos vadászterületen, egy más részök pedig sunyi módon hurkokkal dolgozik — puska helyett. A vadászat eme gonosz ellenségei ellen tehát csakis fokozott éberséggel és a hatósági közegek s különösen a csendőrség igénybevételével lehet a vadászterületkel felügyeletével megbízott egyéneknek védekezniök. S itt megkívánjuk jegyezni a vadászközönség tájékoztatására, hogy a m. kir. csendőrség, a belügyi és honvédelmi ministerek által kiadott rendeletekben, az orrvadászok üzelmének megakadályozására tüzetesen utasítva van. Nevezetesen meg van neki hagyva, hogy oly vidéken, a hol az orrvadászat nagy mérvben el van terjedve, annak meg-

rája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával F. Pál turonyi lakos, idegen vadászterületen, a jogbérli engedélye nélkül vadászás miatt terhére rótt kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól fölmentetett, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és azzal szemben az elsőfoku ítélet fentartásával panaszlott idegen vadászterületen engedély nélkül vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 2 napi elzárásban, 1 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatik el, azonkívül a tőle elvett fegyver, valamint az iratok között levő fegyvertartási igazolvány elkoboztatni és a fenforogni látszó jövedéki kihá-

gátlása érdekében fokozottabb éberséget és tevékenységet fejtessen ki és különösen a következőkre ügyeljen:

a) Hogy minden vadász el van-e látva vadászjeggyel?

b) Ismert orvvadászok, vagy orvvadász gyanújában álló egyének, a csendőrök által feltűnés nélkül megfigyelendők, esetleg bizalmi egyének által megfigyeltetendők arra nézve: nem távozik-e el alkonyatkor vagy holdvilágos éjjeleken hazulról az illető és ilyen alkalmakkor nem vis-e magával lőfegyvert, vagy hazajövetkor nem hozott-e magával vadat, nem adott-e vadat pénzért vagy ajándékba valakinek?

c) Oly helyeken, ahol vadjárások vannak, vagyis ahol a vad gyakrabban megfordulni és kiváltani szokott, vagy vízforrásoknál, hol a vad ivás végett megfordul: ügyelni kell a csendőrnek arra, hogy ott nincs-e hurok, vagy más tilos vadfogó eszköz elrejtve; s ha olyant lát, hacsak sürgős és fontos szolgálattal elfoglalva nincsen, lesbe kell állnia a közelben, hogy az orvvadászt tetten érhesse.

d) Ha szolgálata teljesítése közben a csendőr azt észlelné, hogy valaki magát gyanusan viseli, pl. azáltal, hogy a szántásba lehajolva vizsgálódik, vagy a vadesapásokban keresgél: győződjön meg, vajjon nem nézett-e utána az illető, hogy hurokban, vagy csapdában nem fogott-e vadat?

e) Ha holdvilágos éjjel, vagy oly helyen, hol vad van, lövést hall: győződjön meg arról, hogy kitől eredt a lövés.

Itt megemlítjük még, hogy rendes körülmények között ugyan a csendőr csak arra szorítkozhatik, hogy a tilos körülmények közt vadászati kihágáson ért egyént a vadásztól eltiltsa és az esetet a vadászatra jogosítottakkal, esetleg azok meghatalmazottjával közölje. Ismert orvvadászszal szemben azonban a csendőrnek még azon joga is van, hogy az illetőt a vadászterület tulajdonosának, bérlőjének, vagy meghatalmazottjának írásbeli nyilatkozata (felhatalmazása) nélkül is a községi előljáróság elé vezetheti, a hol aztán a kihágás tényéről a községi előljáróság által tényvizálatot vetet fel, a vadásznál használt eszközöket és az elejtett vadat pedig elkobozva: azokat elismervény mellett a községi előljáróságnak átadja. S ha már ily módon a vadászközönség és a közbiztonsági közegek is az orvvadászok személyével tisztában vannak, másrészt ismerik ezek esetleges orgazdait is, a kiknek közreműködésével t. i. az elejtett vadat elárusítani szokták: ugy azok üzemelésük meggátlása már feladatuk könnyebb részét képezi.

A közigazgatási hatóságok ezen feladatot igen megkönnyíthetik az által, hogy az ismert orvvadászokat rendőri felügyelet alá helyeztetik és tőlük a fegyvertartási engedélyt megvonják. S ezt, különösen olyan vidékeken, a hol az orvvadászat igen el van terjedve, annál inkább kötelességek is volna megtenni, mivel nemcsak a vadászati, hanem egyéb fontos köz- és vagyonbiztonsági érdekek is egyaránt indokolják a legnagyobb óvatosságot és szigorú — a fegyvertartási engedélyek kiadásánál.

Szerk.

gás elbírálása végett az iratok a p—i kir. pénzügyigazgatósághoz áttétetni rendeltetnek, mert az innen elrendelt póttárgyalás folyamán H. István felesketett erdő- és vadór, hit alatt tett vallomása szerint vádlottat az orrvadászaton akkor érte tetten, midőn a fegyverrel vál-lán F. Ede vadászbérletét képező, T. község vadászterületéhez tar-tozó községi erdőből jött ki s így megczáfoltatván panaszlottnak azon védekezése, hogy ő saját kertje alatt volt lesben, a terhére rótt kihágás a vadászati törvény 40. §-a alapján beigazoltatván, a fenti büntetésben elmarasztalendő volt.

Ahhoz, hogy valaki ellen az orrvadászás elkövetése beigazoltnak vétessék, nem kíváztatik meg, hogy vadászásra egyenesen alkalmas fegyverrel éressék tetten, hanem elégséges, ha az illető fegyverrel a vadat meglőni lehet.

A m. kir. belügyminister 1895. évi 3837. számú határozata, Z. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1894. évi december hó 31-én 48/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a Zólyom város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával K. V. z—i lakos, végzett gymnásiumi tanuló, vadászebnek tilos vadászati térre vitele miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 32. §-a alapján 2 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 6 órai elzárásra, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, ellenben az idegen területen és tiltott időben való vadászat kihágásnak vádja és jogkövetkezményei alól M. M. z—i lakos, gépész, vadásztársával együtt felmen-tetett: Dr. H. J. és Sz. J. panaszosok által közbetett felebbezés foly-tán felülvizsgáltatván, megváltoztattatik és I. r. v. K. J. és II. r. v. M. M. z—i lakosok az 1883. évi XX. t.-cz. 26., 29. és 32. §-aiba ütköző három rendbeli kihágásban vétkeseknek mondatnak ki és ezért az említett törvényszakaszok alapján személyenkint 10+5+1 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 1+1 napi és 6 órai el-zárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megtérítésében marasztaltatnak el és az iratok a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett a kir. pénzügyigazgatósághoz át-tétetni rendeltettek. Mert a vadászterület őrzésével is megbizott B. Gy. városi csősznek a vadászati törvény 40. §-a értelmében bizo-nyító erővel bíró azon vallomása, hogy panaszlottakat a megyei ut-ról letérve egy káposztaföldön vizsla kíséretében egy bot, illetve „Flobor“ fegyverrel lövöldözésen tetten érte, tekintettel arra, hogy a szakértők véleménye szerint habár az említett fegyverek nem is alkalmasak egyenesen a vadászatra, de azokkal vadat lőni mégis lehet; tekintettel továbbá arra, hogy vádlottak azon védekezése, mi-szerint czéllövészet végett vitték magukkal a fegyvereket, pusztá ál-lításukon kívül bizonyítva mivel sincs, sőt a káposztaföldre történt

letérésük az országról és ott időzésük a vadászás célja mellett szól, mivel az említett helynél céllövészetre bizonyára alkalmasabb hely is kínálkozott volna utjokban, a vadászás elkövetését megállapítja, miért is panaszlottakat, minthogy idegen területen és tiltott időben vadásztak és idegen vadászterületre magukkal kutyát is vittek, az idézett törvényszakaszkokba ütköző kihágásokban vétkeseknek kimondani és tekintettel büntetlen előéletükre, a fentebb megállapított büntetésekben marasztalni és ezen marasztaló ítélet folyománya-kép a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az iratoknak a pénzügyigazgatósághoz való áttételét is elrendelni kellett.

A vadászterület bérlőjének elődjétől birt engedély alapján vadászók, orvadászást követnek el, ha az új bérlőtől engedélyük nincsen.

A m. kir. belügyminister 1899. évi 147. sz. határozata. J. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1898. évi október hó 25-én 755. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint K. város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet nem felebbezett részének érintetlenül hagyásával, felebbezett részének megváltoztatásával L. János k—i lakos, napszámos, idegen vadászterületen engedély nélküli vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 10 frt pénzbüntetésben, behajthatatlanság esetén 1 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el; míg T. Kálmán, D. János és D. Imre k—i lakosok az említett s terhükre rótt kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentettek, azonkívül az iratok a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz áttétetni rendeltettek, az elmarasztalt és panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltván: L. János elmarasztaltra vonatkozó része az 1890. évi 2608/eln. szám alatt kiadott belügym. rendelet 2. pontja alapján érintetlenül hagyatik, míg J. Kálmán, D. János és D. Imre vádlottak felmentését kimondó része megváltoztatik és utóbbiak idegen vadászterületen engedély nélkül elkövetett kihágásban vétkesnek mondatnak ki és ezért az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján az elsőfokulag kirótt 10—10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 1—1 napi elzárásban marasztaltatnak el, mert a vadászterület bérlőjének elődjétől birt engedély nem jogosította fel a panaszlottakat arra, hogy a későbbi bérlő, illetve panaszos engedélye nélkül, illetőleg tilalma ellenére, a kérdéses területen vadászhasznanak. Azon körülmény pedig, hogy panaszos, vádlottaknak az előző bérlő kezeihez fizetett bérleti összeget a tárgyaláson saját elhatározásából visszafizette, panaszlottak vétkességének megállapítására befolyással nem bírhat.

Ha tizenhatodik évét még be nem töltött kiskoru egyén női ruhába öltözve idegen vadászterületen lesben találtatik: a vadászati kihágásban való vét-kessége megállapítandó. Az ily gyermek atyja csak azon esetben büntethető, ha bebizonyul, hogy fiát a vadászati kihágás elkövetésére felhasználta.

A m. kir. belügyminister 1900. évi 4425. sz. határozata. H. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1900. évi május hó 30-ik napján 66. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a k—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával Z. Jakab és Z. Pál b—i lakosok vadászati ki-hágás miatt az 1883. évi XX. t.-czikk 35. §-ának 3. pontja értel-mében a 26., illetve 27. §. alapján elmarasztaltattak s a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az iratok az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz áttétetni rendeltettek; az elmarasztalt Z. Jakab által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megvál-toztattatik s tekintettel azon körülményre, hogy Z. Pál, atyja tudta nélkül vitte el a fegyvert és magát ismeretlenné teendő, női ruhá-ban lesben találtatott a hercegi uradalom vadászterületén B. István erdőőr által, a vadászati kihágás tényálladéka nemcsak hogy minden kétséget kizáróan bebizonyítottanak vétetett, de a kihágás elkövetési módja a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátást is igazolván, — az 1878. évi V. t.-cz. 84. §-ának alkalmazásának mellőzésével — az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján a 36. §-ban megjelölt czélokra fordítandó 200 korona pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 10 napi elzárásban marasztaltatik el, ellenben Z. Jakab az ellene emelt s a 35. §-ba ütköző kihágás vádja és jog-következményei alól felmentetik, mert ellenében nem igazoltatott, hogy fiát a vadászati kihágás elkövetésére használta volna. Egyéb részeiben az ítélet helybenhagyatik.

A ki egy nyulfiat elfog, az 1883. évi XX. t.-cz. 30. §-ába ütköző kihágást követ el.

A ki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgáját segédül felhasználja, a szolgára kiszabott büntetésért felelős.

A m. kir. belügyminister 1898. évi 2198. számú határozata, T. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi április hó 30-án 268/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helyben-hagyásával: Sz. Mitru és K. Kracsun tilos időben nyul fogása miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 29. §-a alapján 20—20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2—2 napi elzárásban, továbbá a nyulnak kézzel (vagyis meg nem engedett uton történt) fogása miatt az id. 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján 100—100 frt pénzbüntetésben,

nem fizethetés esetében 10—10 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el és kimondatott, hogy a K. Kracsunra, mint elsőrendű vádlott szolgájára kiszabott pénzbüntetésért Sz. Mitru az id. törvényczikk 35. §-a értelmében felelős, az elmarasztaltak által közbetett felebezés folytán felülvizsgáltatván: tekintettel arra, hogy a kiderített tényállás szerint másodrendű vádlott egy kis nyulat megfogott s azt elsőrendű vádlottnak — a ki másodrendű vádlott gazdája, — tanácsára kabátja ujjába békötötte, s minthogy így vádlottak vadfiát elfogván, nem vadásztak, őket az idézett törvényczikk 29. §-a alapján elítélni nem lehet; de nem lehet büntetni a 27. §. alapján már csak jogos vád hiányában sem, hanem mivel a vadak fiai elfogását a törvény külön tiltja és külön büntetni rendeli, e miatt büntetendő, ehhez képest az ítélet megváltoztattatik s vádlottak az idézett törvényczikk 29. és 27. §-ában körülírt kihágás vádja és következményei alól felmentetvén, ezen törvényczikk 30. §-a alapján 10—10 frt pénzbüntetésre, nem fizethetés esetében 1—1 napi elzárásra ítéltetnek, a gazda felelősségére vonatkozó rész indokainál fogva helybenhagyatván.

A ki vadórét vagy szolgáját idegen vadászterületre, tehát orvvadászni küldi, nem követ el külön kihágást, hanem az illetőre kiszabott pénzbüntetésért felelősséggel tartozik.

A m. kir. belügyminister 1898. évi 2136. sz. határozata, V. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi április hó 12-én 37. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint az e—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet részbeni megváltoztatásával: Sz. István p—i lakos, idegen vadászterületen engedély nélkül elkövetett vadászat miatt és P. Ernő bérlő ugyanezen kihágásban való részesség miatt az 1883. évi XX. t.-czikk 26. §-a alapján 10—10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1—1 napi elzárásban marasztaltattak el, Sz. István a tilos időben vadászat miatt elsőfokulag terhére rótt kihágás vádja és következményei alól felmentetett, P. Ernő a Sz. István által elkövetett kihágásra kiszabott pénzbüntetésért felelőssé tétetett, a lőfegyver elkoboztatni és az ítélet az iratokkal együtt az illetékes kir. pénzügyigazgatóságához, a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett áttétetni rendeltetett, az elmarasztaltak által közbetett felebezés folytán felülvizsgáltatván: azon változtatással hagyatik helyben, hogy P. Ernő a részesség miatt terhére rótt külön vád és az ezért reá kiszabott 10 frt pénzbüntetés alól felmentetik, mert ő tényleg nem vadászott, az pedig, hogy szolgáját vadászni küldte, az 1883. évi XX. t.-cz. 35. §-a alkalmazásával akként bírálendő el, hogy a Sz. Istvánra kiszabott büntetésért felelőssé tétetik.

Vadak fiainak elfogása a vadászati törvény 30. §-ába ütköző és nem a 27. §-a szerint minősülő kihágást képez.

A m. kir. belügyminister 1901. évi 3965. sz. határozata, S. vármegye közönségéhez. — G. József és társai i—i lakosok ellen idegen területen, engedély nélkül, tiltott eszközökkel való vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján folyamatba tett kihágási ügy vádlott G. József stb. felebbezése folytán felülvizsgáltatván, a következő harmadfoku ítélet hozott: A vármegye alispánja által 1901. évi augusztus hó 1. napján 510. kih. sz. alatt a cs—i járás főszolgabírája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete megváltoztattatik s panaszlott G. József stb., vadak fiainak elfogása által elkövetett kihágásban mondatnak ki vétkesnek s ezen kihágás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 30. §-a alapján a 36. §-ban körülírt célra fizetendő egyenként 20 kor. pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban marasztaltatnak el. Megváltoztatandó volt a másodfoku ítélet a fenti értelemben, mert panaszlottak azon cselekménye, hogy 1901. évi június hó 9-én az i—i községi erdőben, illetve a d.-pusztai határban fekvő tavaknál vadrécze fiaikat botokkal üzték, sőt el is fogtak, nem az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-ában körülírt vadászati kihágás tényálladékát foglalja magában, hanem a 30. §. szerint külön kihágássá minősített vadak fiainak elfogását képezi, miért is panaszlottak ezen törvényszakas alapján voltak elmarasztalandók. A büntetés kiszabásánál súlyosító körülményül vétetett, hogy egész tervszerűséggel hajtották végre a vadrécze-fiak elfogását.

Alkonyatkor elkövetett orvvadászat nem képezi az orvvadászásnak súlyosabb nemét, hanem csak az éjjel, illetve sötétségben véghez vitt.

A m. kir. belügyministernek 1894. évi 782/kih. számú ítélete, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1893. évi november hó 8-án 1796/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a l—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával B. T. k—i lakos idegen vadászterületen engedély nélkül estve elkövetett orvvadászat miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján 50 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 5 napi elzárásban, 6 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, panaszos gr. Zs. R. részéről és az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, tekintettel arra, hogy az idézett 27. §. többek közt az éjjel elkövetett minősített orvvadászatot rendeli büntetni, az pedig, hogy a kihágás éjjel követetett volna el, nem állítatott, hanem csak estve elkövetettnek

jeleztetett: indokainál fogva az idézett t.-cz. 26. §-a alapján hagyat-
 tik helyben azon hozzáadással, hogy az iratok a fenforogni látszó
 jövedéki kihágás elbírálása végett az illetékes kir. pénzügyigazgató-
 sághoz áttétetni rendeltetnek.

**Az orvvadászat cselekménye a nyári félévben esti 7 óráig éjjeli orvvadászat-
 nak nem minősíthető, következésképp ily esetben a vadászati törvénynek csu-
 pán 26. §-a alkalmazható.**

A belügyministernek 1892. évi 3504. sz. a. kelt ítélete, T. vár-
 megye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi szeptem-
 ber hó 27-én 861/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a
 p—i járás szolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásá-
 val M. Ignác e—i lakos földműves, idegen vadászterületen éjjel
 és tiltott időben vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 27. és 29.
 §-ai alapján 100+20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén
 10+2 napi elzárásban és három drb nyul lövéséért u. a. t.-cz. 31.
 §-a alapján még 9 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén még
 1 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartáskölt-
 ségek megfizetésében marasztaltatott el, azonkívül elkobzott fegyvere
 elárvereztetni és a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása vé-
 ggett az iratok az illetékes kir. pénzügyigazgató-sághoz áttétetni ren-
 deltetnek: az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felül-
 vizsgáltatván, egyéb részeiben indokainál fogva helyben hagyatik,
 az elsőrendű kihágást illető része azonban megváltoztatik és panasz-
 lott az orvvadászatnak éjjel történt üzése miatt terhére rótt kihágás
 vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentetik és e helyett ide-
 gen területen engedély nélkül vadászás által elkövetett kihágásban
 találtatik vétkesnek s a vadászati törvény 26. §-a alapján a miatt
 20 forint pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 2 napi elzárásban
 marasztaltatik el, mert azon körülmény, hogy a vádlott augusztus
 hó 2-án esteli 7 órakor vadászott, még nem teszi indokolttá a va-
 dászati törvény 27. §-ának alkalmazását, mely az éjjel történt orvva-
 dászatot tiltja, már pedig augusztus hóban a nevezett idő éjnek még
 nem mondható.

**Az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a ugyanazon törvény 26. §-ában körülírt egy-
 szerű orvvadászat súlyosabb körülmények között lett elkövetése esetére in-
 tézkedvén, ha valaki a 27. §. alapján találtatik a vadászati kihágás miatt
 elítélendőnek, ugyanazon kihágási esetben nem marasztalható el a 26. §.
 alapján is.**

A m. kir. belügyminister 1893. évi 1758/kih. sz. alatt hozott
 határozata. — A vármegye alispánjának f. évi ápril. hó 29-én

373/kih. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint Nagy-Kőrös város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával, illetve kiegészítésével, K. János czeplédi lakos idegen vadász-területen engedély nélkül vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 25 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 3 napi elzárásban és orvvadászaton tettenérés alkalmával álnév bemondása miatt ugyanazon t.-cz. 27. §-a alapján 100 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében még 10 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, a lefoglalt fegyver elkoboztatni és az iratok a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az illetékes kir. pénzügyigazgatóságához áttételre rendeltettek, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, az elsőrendű kihágásra vonatkozó rész töröltetik és panaszolt egyedül a másodfokban terhére rótt kihágás miatt büntetetik meg a kimért 100 frt pénzbüntetéssel, mert ha valamely cselekmény a vadászati törvény 27. §-ába ütközik, ugyanazon cselekmény nem büntethető egyszersmind a 26. §-a alapján is, mivel az előbbi szakasz nem újabb, hanem a 26. §-ban már körülírt orvvadászásnak súlyosabb körülmények között történt elkövetését és így súlyosabb mértékben megtorlandó orvvadászásnak a kihágását állapítja meg, illetve rendeli büntetendőnek, mely oknál fogva vádlott egyedül a 27. §. alapján volt elmarasztalendő. Az iratoknak a pénzügyigazgatóságához áttételét kimondó része, miután a feljelentés másodlata a fenforogni látszó jövedéki kihágási eljárás megindítása végett a pénzügyigazgatóságához már áttétellett, mint felesleges töröltetik, ellenben a fegyver elkobozását elrendelő része helybenhagyatik.

Idegen vadászterületen tiltott eszközöknek, mint töröknek, csapdáknak felállítása — akár ejtetik el ez által vad, akár nem — az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-ába ütköző kihágást képez.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 4166. sz. határozata, Cs. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi június hó 24-én 193/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a gy—i járás szolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával, B. J. gy.-sz.-m—i lakos idegen vadászterületen törökkel elkövetett orvvadászás miatt terhére rótt kihágás vádjá és jogkövetkezményei alól felmentetett, a panaszos vadásztársaság nevében közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és panaszolt idegen vadászterületen őzcsapda felállítása által elkövetett kihágásban vétkesnek mondatik ki és ezért az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján 100 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 10 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető

tartási költségek megfizetésében marasztaltatik el, mert nevezetnek azon cselekménye, hogy ugyan a tulajdonát képező, de a panaszosként szereplő vadásztársaság által haszonbérrelt erdőterületen nyul- és őzfogásra egyaránt alkalmas csapdát állított fel, az elmarasztalás alapjául vett törvényszakaszbba ütköző vadászati kihágást megállapítja, minthogy már a tiltott eszközt képező csapda, illetve tőr felállítása által is — tekintet nélkül arra, hogy azzal vad fogatik vagy öletik-e meg — elkövetetik az orvvadászásnak említett súlyosabb neme és nemcsak kísérlet jellegével bír.

Tilalmi időben a hasznos vad árulóját az 1883. évi XX. t.-cz. 31. §-a alapján csak akkor lehet elmarasztalni, ha a vad nála találtatott.

A m. kir. belügyminister 1893. évi 2291. számú határozata, T. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi junius hó 7-én 583. kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a F. rendőrkapitány által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával K. J. l—i lakos, tiltott időben hasznos vadnak (2 őznek) árulása miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 10., 31. §§-ai alapján 40 frt pénz-büntetésben, nem fizethetés esetében 4 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, K. J. az ellene emelt vád és jogkövetkezményei alól felmentetett, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztatik és panaszlott felmentetik, mert panaszlottnál a hasznos vadak nem találtattak meg, az 1883. évi XX. t.-cz. 10. és 31. §§-ai alapján pedig csak akkor lehet elmarasztalni és büntetni azt, ki hasznos vadat tiltott időben árul, ha a vad nála találtatik.

A vadászterületet bérbeadó kir. kincstár képviselőjében az erdőgondnokság panaszára a bérbeadott területen vadászók engedély nélkül elkövetett vadászás miatt az esetben büntethetők meg, ha az erdőgondnokság is fentartotta panaszemelési jogát; ellenkező esetben egyedül a haszonbérelő feljelentésére hozható ítélet.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 2643. sz. határozata, T. A. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának folyó évi május hó 18-án 55. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a t—i járás szolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával I. r. v. B. J. m. kir. adópénztáros, II. r. v. B. Gy. m. kir. erdőőr, III. r. v. F. A., IV. r. v. F. T. kereskedő és birtokos a—i lakosok, V. r. v. B. J. luj V. földmives, VI. r. v. B. J. luj J. m. kir. erdőőr, sz—i lakosok és VII. r. v. t. F. t—i lakos, idegen

vadászterületen engedély nélküli vadászás miatt az 1883. évi XX-ik t.-cz. 26. § a alapján I., III. és IV. r. vádlottak egyenként 25 frt, II. r. v. 35 frt, V., VI. és VII. r. vádlottak egyenként 3 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében I., III. és IV. r. vádlottak egyenként 3 napi, II. r. v. 4 napi, V., VI. és VII. panaszlottak egyenként 1 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el és az iratok a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az illetékes kir. pénzügyigazgatóságához áttétetni rendeltettek, az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, az elsőfoku ítélettel együtt feloldatik és szabályszerű új tárgyalás megtartása és a kifejlendőkhez képest új elsőfoku ítélet hozatala rendeltetik el; mert a tárgyalási iratokból nem derül ki, hogy panaszosként szereplő kir. erdőgondnokság a bérbeadott területen elkövetett vadászati kihágások czéljából bérlő gr. A. T. mellett az id. törvényczikk 26. §. rendelkezésénél fogva panaszemelési joggal bírna: jogosult panasz nélkül pedig panaszlottak ellen eljárás helyet nem foghat; nem lett továbbá a tárgyalás során megállapítva, hogy Z. S. kir. járásbírónak oly körü vadászati jog lett engedményezve, melynek alapján nemcsak maga vadászhatott a kérdéses alkalommal, hanem a vadászásra másokat is meghívhatott; miután a bemutatott s minden hiteles adatot nélkülöző levél-másolat nem fogadható el bizonyítékul, de másrésről az engedményezés körére nézve tájékoztat éppenséggel nem nyújt; minthogy tehát a panaszemelési jogosultság tisztázása majd ennek megtörténte után Z. kir. járásbíró orrvadászati jogosultsága, illetőleg az engedményezett jogosultság körének törvényszerű megállapítása nélkül az ügy el nem bírálható, az ítéleteknek az Elj. szab. 79. §-a értelmében való feloldásával új tárgyalást és a kiderítendőkhez képest új elsőfoku ítélet hozatalát kellett elrendelnem.

Ha valamely község kifejezetten a volt urbéresek tulajdonát képező területen való adászati jogot adja bérbe, a községi birtok egyéb részén a haszonbérbevevőt nem illeti meg a vadászás joga, illetve az utóbbi területen más által elkövetett vadászás miatt nem emelhet panaszt a kihágási eljárás folyamatba tételére.

A m. kir. belügyministernek 1893. évi 3678/kih. sz. a. kelt határozata, Ny. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1893. évi február 3-án 628/92. kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint az é—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku felmentő ítélet megváltoztatásával H. V. nagysurányi lakos ismételt elkövetett jogtalan vadászat miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 25 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 3

napi elzárásban, továbbá az elejtett 13 drb nyulért 13 frt kártérítésben, 24 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, panaszlók: báró R. S. és Gy. az ügyvédi képviseltetésük folytán felmerült költségek megtérítésére irányuló igényökkel elutasítottak; az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: megváltoztatik s az elsőfoku ítélet, mely szerint vádlott H. V. az ellene emelt vadászati kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetett, illetőleg báró R. S. és báró R. Gy. panaszosok panaszukkal elutasítottak s összesen 11 frt eljárási költség megfizetésében elmarasztaltattak, tartatik fenn, illetőleg hagyatik helyben, oly hozzáadással, hogy panaszosok még a póttárgyalás során felmerült költségek és pedig összesen 25 frt megfizetésében is egyetemlegesen elmarasztaltatnak; mert az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a szerint minősülő kihágás miatt, a mi a jelen esetben is vád tárgyává tétetett, az idézett t.-czikk 39. §-a értelmében panasz csakis a tulajdonos haszonbérbevevő avagy haszonbérbeadó által emelhető, a büntető eljárás tehát nem hivatalból, hanem az arra jogosítottak panaszára indítható meg. A tárgyalási iratok és a panaszosok által a községi előljárással kötött bérszerződés szerint, báró R. S. tényleg csakis az urbéreszek tulajdonát képező területet vette bérbe, a mennyiben a szerződés szövegében a bérlet tárgyát képező vadászati jog világosan akkép van körülírva, hogy az csak a gazdák és zsellérek birtokaira vonatkozik és a szerződés a bérbeadó községi előljárók részéről az „urbéres gazdák nevében“ iratott alá s az alispán által minden megjegyzés nélkül megerősített. Mivel tehát panaszosok, illetőleg helyesebben báró R. S. a becsatolt bérleti szerződés szerint, csakis az urbéreszek tulajdonát képező területre nézve tekinthető vadászati jogbérlőnek, az ezen területen kívül elkövetett vadászat miatt a vadászatjog haszonbérlőjének engedélye nélkül üzött vadászati kihágás czímén az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján emelt panaszukkal báró R. S. és Gy. az id. t.-cz. 39. §-ának rendelkezésénél fogva elutasítandók és az eljárási költségekben azon törvény 45. §-a értelmében elmarasztalandók voltak. Azon kérdésnek a megoldása, hogy az őrgróf P. és gróf K. birtokrészek önálló vadászterületet képeznek-e vagy sem és ha nem, annak idején a községi határ többi részével bérbeadandók lettek volna-e, jelen kihágási ügy keretében nem tartható. Jövőre nézve azonban, nehogy hasonló anomáliák ismétlődhessenek és az esetleg még nem engedett helyen való vadászat által elkövetendő visszaélések a területi vadászati jog illetékes képviselőjének hiányában megtorlás nélkül maradjanak, a vadászati jognak a kérdés alatti területen mi módon leendő gyakorlásának kérdése az 1883. évi XX. t.-cz. keretében haladéktalanul rendelkezést igényel. Mi végből, minthogy a tulajdonos P. A. őrgróf nevében nyilatkozott panaszlott részéről az vitatattik, mi-

szerint a kérdés alatti — részint a b—i, részint a k—i határban fekvő 120 kat. holdnyi kiterjedésű terület a gróf K. A.-féle, a szomszédos b—i határban létező 84. kat. holdnyi területtel egyesítve levén, az 1883. évi XX. t.-czikk 2. §. 3. pontja szerint különálló területet képezne, mindenek előtt a kérdés azon része lesz az idézett törvényszakaszc végsc bekezdése szerint arra hivatott hatóságok által hozandó fokozatos határozatok hozatala útján eldöndő és az esetleg szükséges további intézkedések a fejleményekhez képest lesznek megteendők. Mivel pedig a bérszerződés azon hiánya, hogy az csak volt urbéreszek tulajdonát képező területre terjeszkedik ki, annak jóváhagyás szempontjából felülbíralata folyamán hivatalból észlelendő lett volna, komolyan figyelemztendő a vármegye alispánja, hogy a vadászati bérszerződések felülvizsgálása körül a vadászatról szóló törvény rendelkezéseit jövőre szorosan szem előtt tartsa és hasonló szabálytalanságok elkövetésétől tartózkodjék. Miről a czimet folyó évi október hó 31-én 389/kih. sz. a kelt alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett oly felhívással értesitem, hogy a jelen rendeletem alapján tett intézkedésének eredményéről mielőbb jelentést tegyen.

Vadászati kihágási ügyben az ítélet meghozatala után magánpanaszos panaszának visszavonása által az eljárás már nem szüntethető be.

A m. kir. belügyminister 1898. évi 3160. számú határozata, B. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1898. évi április hó 14-én 145. kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint Z. város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet módosításával B. Albert m—i lakos idegen területen engedély nélküli vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-czikk 26. §-a alapján 30 frt pénzbüntetésben, behajthatlanság esetén 3 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költség megfizetésében marasztaltatott el; az ítélet pedig jogerőre emelkedése után a fenforogni látszó jövedéki kihágás elbíralása, végett az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz rendeltetett áttétetni, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: indokainál fogva helybenhagyatik annál is inkább, mert panaszlottnak az elsőfoku ítélet ellen beadott felebbezéséhez csatolt s a vadászati jogbérő által kiállított azon ujabb nyilatkozata, hogy panaszlott megbüntetését már nem kívánja, illetőleg panaszát visszavonja, a kbtv. 12. §-ánál fogva a btv. 116. §-ának második bekezdése értelmében hatálytalan.

Ha idegen területen való vadászás miatt több tettestárs ellen tétetik feljelentés és a panaszlottak egyike a kihágás vádjá alól felmentetik, úgy a többi tettestársra vonatkozó elmarasztalás hivatalból megsemmisítendő.

A m. kir. belügyminister 1902. évi 1209. sz. határozata, Sz. vármegye közönségéhez. — G. Miklós, O. László és G. János p—i lakosok ellen az 1883. évi XX. t.-cz. 26, 29 és 31. § ába ütköző kihágás miatt az idézett törvényszakas az alapján folyamatba tett kihágási ügy vádlott G. Miklós felebbezése folytán felülvizsgálatván, a következő harmadfoku ítélet hozatott: A vármegye alispánja 1901. évi november hó 25. napján 393. kih. szám alatt a cs—i járás főszolgabirája elsőfoku ítéletének helybenhagyásával hozott másodfoku büntető ítélete G. Miklósról vonatkozólag az idézett törvénycikk 29. és 32. §-ára, O. Lászlóra és G. Jánosra nézve pedig a 31. §-ra fektetett részében indokainál fogva helybenhagyatik, G. Miklósról vonatkozó egyéb részében megváltoztattatik s nevezett a jogtalan vadászat (26. §.) vádjá és jogkövetkezményei alól felmentetik; az ítéletnek másik két vádlottal, illetőleg a 26. és 29. §-okra fektetett része az elsőfoku ítélet vonatkozó részével együtt hivatalból megsemmisítettik. Mert: I. r. vádlott ellenében nem nyert jogszerű igazolást, hogy panaszos területén lőtt volna tilos időben őzet s így a másik két vádlottra nézve is tárgytalanná lett a 26. §. alapján ellenök emelt vád; de nem terhelhetők ezen vádlottak a tilos időben való vadászat vádjával sem, mert ők a jogtalan és tilos időben való vadászatra nézve tanukként hallgattattak ki s mindvégig a tárgyaláson mint ilyenek szerepeltek és így ellenök büntető ítélet nem volt hozható; az elkobzott őz miatt azonban a felhozott indokokon kívül annál is inkább elmarasztalandók voltak, mert az őzrészek, melyekhez a tárgyalás adatai szerint elsőrendű vádlottnak tilos időben elkövetett vadászata folytán jutottak, nálók megtaláltattak.

A csendőrség idegen területen engedély nélküli vadászás által elkövetett kihágás miatt panaszemelésre nem jogosult.

A m. kir. belügyminister 1902. évi 3067. sz. határozata, T. vármegye közönségéhez. — T. János ref. lelkész, K. József stb. ellen idegen területen engedély nélküli vadászás miatt folyamatba tett kihágási ügy vádlottak felebbezése folytán felülvizsgálatván, a következő III. foku ítélet hozatott: A vármegye alispánja által 1901. évi december hó 14. napján 616 kih. sz. a. a járás főszolgabirája elsőfoku ítéletének részbeni megváltoztatásával hozott másodfoku büntető ítélet az elsőfoku ítélettel s az egész eljárással együtt megsemmisítettik, panaszos panaszával elutasítatik s nevezettek ellen

a rendőri büntető eljárás beszüntettetik, mert az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-ban körülírt kihágás miatt a 39. §. értelmében az eljárás a tulajdonos, vagy a haszonbérbeadó, avagy haszonbérbe vevő panaszára indítható meg, panaszemelésre jogosultnak pedig a feljelentő cserdőrség ilyképpen nem tekinthető, minél fogva panaszost panaszával elutasítani s a rendőri büntető eljárást beszüntetni kellett.

Vadászati kihágási ügyben a feljelentést tett csendőrség felebbezési joggal nem bír.

A m. kir. belügyminister 1899. évi 1435 sz. határozata, Sz. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1899. évi február hó 1-én 62/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint az e—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával Sch. Lajos k—i lakos idegen területen engedély nélkül vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. és 33. §-ai alapján 20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el: az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megsemmisítették a szóban levő ügyben mult évi november hó 25 én 356. sz. a. hozott elsőfoku ítéletnek W. Márton k—i lakos, mint panaszemelésre jogosult előtt leendő kihirdetése rendeltetik el. Megsemmisítendő volt az ítélet, mert az idézett elsőfoku ítélet ellen pusztán csak a k—i csendőrség élt felebbezéssel, mely felebbezés azonban, mint panaszemelésre nem jogosult, tehát sértettnek nem tekinthető fél által beadott, el nem fogadható.

Az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-a értelmében eladandó vagy elszállítandó vadak jogos szerzését igazoló bizonyítványok előmutatására kötelező belügyminiszteri rendeletek megszegése büntetendő kihágást képez.

A m. kir. belügyminister 1895. évi november hó 14-én kelt 92.672. sz. alatt, e tárgyban az alábbi körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához:

A vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-a értelmében, ha valamely vidéken az orvvadászat s a vadnak tilalmi időben való lelővése igen gyakoriakká válnak, a belügyminister a közigazgatási bizottság által — az érdekelt vadászterület tulajdonosa vagy bérletje kérelmére, vagy a nélkül is saját kezdeményezéséből — fölterjesztett indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokon is, hol az orozva lőtt vad eladatni szokott: a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Minthogy azonban az ily intézkedés megszegésére vonatkozólag a hivatkozott 1883. évi XX. t.-cz. büntető határozatot nem tartalmaz, az 1879. évi XL. t.-cz. 1. §-a alapján ezennel kijelentem, hogy a ki a vadászatról szóló 1883:XX. t.-cz. 38. §-a alapján már eddig kiadott, valamint ezután kiadandó és valamely vidéken az eladandó vagy elszállítandó vadak jogos szerzését igazoló bizonyítványok előmutatására kötelező belügyministeri rendeletet megszegi, kihágást követ el és 100 (száz) forintig terjedhető és a hivatolt törvények értelmében elzárásra átváltoztatandó pénzbüntetéssel büntetendő.

Erről a törvényhatóságot tudomás és közhirrre tétel végett ezennel értesitem.

Vaddisznónak jogos szerzését tanúsító igazolvány nélküli vásárlása nem képez oly vadászati kihágást, melynek elbírálásával a vadászati engedély elvonása felett is határozni lehetne.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 1338. számú határozata, B. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi február hó 29 én 15/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a gy—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával P. J. Gy. d—i lakos, vadkannak, a jogos szerzést tanúsító igazolvány nélkül való vásárlása által elkövetett, a 83,919/1895. sz. belügyministeri rendeletbe ütköző kihágás miatt, a 92,672/1895. sz. belügyministeri körrendelet alapján 75 frt pénzbüntetésben, nemfizethetés esetében még 8 napi elzárásban és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, végül az elsőfoku ítélet azon rendelkezése, mely szerint vádlott vadászati joga 3 évre felfüggesztetett, megsemmisített s az elsőfoku hatóság e tekintetben külön közigazgatási uton teendő intézkedésre utasított: az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálatván, indokainál fogva helybenhagyatik.

A vadászati kihágás elkövetésére használt és bűnjel gyanánt lefoglalt lőfegyver csak azon esetben árverezhető el, ha annak elkobzása a kihágási ügyben hozott marasztaló ítéletben elrendeltetett. A vadászati kihágás miatt ítéletileg elkoboztatni rendelt lőfegyver értékesítéséből befolyt vételár, a pénzbüntetésekre nézve az 1883. évi XX. t.-cz. 36. §-ában megallapított célokra fordítandó.*)

A m. kir. belügyminister 1900. évi 19,937. sz. határozata. — N. vármegye alispánja 8796/899. sz. alatt kelt felterjesztésében

*) A fegyverek elkobozhatását illetőleg, l. a belügymin.-nak a következő V-dik fejezetben közölt 1894. évi 30,683. és 1895. évi 1575.sz. utasításait.
Szerk.

értesítést kér a felől, hogy a tilos és orvvadászat miatt elkobzott és elárverezett lőfegyverekért befolyt vételárösszeg mily czélra fordítandó? Ezen felterjesztésre mindenek előtt megjegyzem, hogy a vadászati kihágás elkövetésére használt és bűnjel gyanánt lefoglalt lőfegyver csak azon esetben kobozható és árverezhető el, ha annak elkobzása a kihágási ügyben hozott marasztaló ítéletben elrendeltetett. A mi pedig az ítéletileg elkobozni rendelt és ennek folytán elárverezett lőfegyverért befolyt vételárösszegnek hováfordítását illeti, értesitem a czimet, hogy — miután az 1878. évi V. t.-cz. 61. §-a, és az 1879. évi XL. t.-cz. 24. §-a értelmében az elkobzott tárgyak értéke a pénzbüntetésekre nézve megállapított czélokra fordítandó, — a vadászati kihágás miatt elkobzott lőfegyver vételára az 1883. évi XX. t.-cz. 36. §-a szerint felerészben a feljelentőt illeti, a másik fele pedig azon község szegényei javára esik, melynek határában a kihágás elkövetetett.

Vadászati kihágások elkövetőire nézve a visszaesés az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-ának c) pontja értelmében nem 2, hanem 3 éven belül számítandó be.*)

A m. kir. belügyministernek 1894. évi 2607/kih. sz. határozata, S. város közönségéhez. — A város tanácsának 1894. évi május hó 26-án 85/kih. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a rendőrkapitány által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával M. Gy. b—i lakos, napszámos, idegen területen a vadászati jogbérlo engedélye nélkül tiltott eszközökkel való vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 27. §-a alapján 150 — 150 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében összesen 30 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, J. J. a—i lakos pedig ugyanezen kihágás vádjá és jogkövetkezményeinek terhe alól felmentetett, M. Gy. marasztalt és S. L. s—i lakos vadászati jogbérlo közbetett felebbezése folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva helybenhagyatik, mert az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-ának c) pontja szerint az elmarasztalás joghatálya 3 év alatt megszűnik; vádlott 1890. évben büntetettvén megelőzőleg vadászati kihágás miatt, ezen körülmény tehát reá nézve ez idő szerint az 1883. évi XX. t.-cz. 33. §-ának alkalmazására indokul nem szolgálhat.

*) Itt megemlítjük, hogy viszont a kihágási pénzbüntetés, a mennyiben annak behajtása huzamosabb ideig nem lett szorgalmazva, egy bizonyos határidő — és pedig az 1879. évi XL. t.-cz. 31. §-a értelmében egy év — alatt elévül. Ez esetben, a mennyiben t. i. a pénzbüntetés behajtása iránt addig intézkedés nem tétetett: az elévülés kimondását lehet akár szóbeli, akár írásbeli uton kérelmezni az illetékes főszolgabírónál. Szerk.

A vadászati törvény 31. §-a alapján egyes vadak elejtése miatt kiszabott pénzbüntetések, ha több tettes van, megoszthatók.

A m. kir. belügyministernek 1894. évi 1758/kih. sz. alatt hozott határozata, N. város közönségéhez. — A város tanácsának 1893. évi augusztus hó 11-én 11,424. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a rendőrkapitány által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával B. J., M. J., B. J. és G. J. p—i lakosok vadak fiának elfogása és tiltott időben őznek vásárlása és eladása miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 30. és 31. §§-ai alapján egyenkint 20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 2 napi elzárásban, továbbá az eljárási és felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el; az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, minősítő részében oly módosítással hagyatik helyben, hogy panaszlottaknak azon cselekménye, mely szerint 10 napos őzgidát május hó 11-én, tehát az 1883. évi XX. t.-cz. 9. §-ának b) pontja értelmében tiltott időben vettek, illetve eladtak, az említett törvényszakasznak egyedül 31. §-ába ütközik; büntető részében ellenben akként változtattatik meg, hogy miután panaszlottak az eladást közösen eszközölték, az utóbb idézett törvényszakasz értelmében kiszabandó 20 frt pénzbüntetés a 4 vádlott között megosztandó és személyenkint 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban marasztaltatnak el, míg a vadak fiának elfogása által elkövetett és terhükre rótt kihágás vádjá alól tényálladék hiányában felmentetnek.

Bár az orvvadászat a vadászterület tulajdonosa, illetve bérlőjének panaszára indítandó kihágást képez, a vádlottakra kiszabott pénzbüntetések fele része nem nevezetteket, hanem a feljelentőt illeti meg.

A m. kir. belügyminister 1895. évi 1359. sz. határozata, A. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi február hó 28-án 46/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a b—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet kiegészítésével: L. F. és F. B. b—i lakosok, idegen vadászterületen engedély nélkül elkövetett vadászat miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján — fele részben az illető község szegényalapját, másik fele részben panaszos S. V. vadászterületi jogbérlet illető — 20—20 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 2—2 napi elzárásban, továbbá 3 frt eljárási és a felmerülhető tartási költség megfizetésében marasztaltattak el, a g—i m. kir. erdőgondnokság, mint feljelentő által a pénzbüntetés hovafordítása iránt közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: nem felebbezett részének érintetlenül hagyása mellett, felebbezett részében megváltoztattatik akként, hogy a pénzbüntetés fele része nem panaszos vadászjogbérlet, hanem a feljelen-

tést tett kir. erdőgondnokságot illeti, mert bár az 1883. évi XX. t.-cz. 39. §-a értelmében a büntető eljárás a vadászattulajdonos, haszonbérbeadó, avagy haszonbérbe vevő panaszára indítandó is meg, de a törvény 36. §-a világosan rendeli, hogy a pénzbüntetések fele része mindig a feljelentőt illeti, a feljelentő pedig a jelen esetben a kir. erdőgondnokság volt.

Kihágási ügyben kiszabott pénzbüntetés a létfenntartásra szükséges ingatlan elárverezésének mellőzése céljából indokolt esetben elzárásra átváltoztatható.

A m. kir. belügyminister 1901. évi 594. sz. határozata. P. vármegye közönségéhez. — P. Pál p—i lakos ellen vadászati kihágás miatt folytatott tett kihágási ügy vádlottnak felebbezése folytán felülvizsgáltatván, a következő harmadfoku határozat hozott: A vármegye alispánja által 1900. évi december hó 28. napján 1779. kih. sz. a. a m—i járás főszolgabírája elsőfoku határozatának helybenhagyásával hozott másodfoku határozata megváltoztattatik s panaszlottnak megengedtetik, hogy a 200 kor. pénzbüntetés 10 napi elzárás büntetésre változtattassék át. Mert az 1886. évi 4064. sz. a. kelt itteni rendelet szerint, ha az elítélt ingatlanának elárverezése mellett lehet csak a kiszabott pénzbüntetést behajtani, úgy az elítélt kérelmére további létfenntartása veszélyeztetésének kiküldése céljából megadható azon kedvezmény, hogy az ingatlan elárvereztetése mellőztessék és a pénzbüntetést helyettesítő elzárás alkalmaztassék. Ezért, miután a felebbezővel szemben a jelzett körülmények fenforognak, a fentemlitett értelemben kellett határozni.

Jogerős marasztaló ítéletekkel szemben az újrafelvételnek csak új bizonyítékok fenforgása esetén van helye.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 701/kih. sz. alatt hozott határozata, S. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi január hó 24-én 41/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a k—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet módosításával E. N. J., t—i lakos ellen éjjel és tiltott időben elkövetett orrvadászás miatt folyamatba tett és 1893. évi augusztus hó 8-án 2210/kih. sz. a. kelt harmadfoku jogerős ítélettel befejezett kihágási ügyben panaszlott részéről benyújtott újrafelvételi kérvény folytán megtartott tárgyalás alapján nevezett éjj. li orrvadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 27. § a alapján 50 frt pénzbüntetésben, nem fizethetős esetében 5 napi elzárásban; tiltott időben vadászás miatt pedig az említett t.-cz. 29. § a alapján 20 frt pénzbüntetésben,

nem fizethetés esetében még 2 napi elzárásban, továbbá 13 frt régi és 6 frt új, összesen 19 frt eljárási és a felmerülbetó tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, panaszos és az elmarasztalt által közbetett felebbezések folytán felülvizsgáltatván, az elsőfoku ítélettel együtt törvényszerűség hiánya miatt megsemmisítették és az idézett harmadfoku belügyministeri ítélet fentartásával marasztalt újrafelvételi kérelmével elutasították, az utóbbi tárgyalás folyamán felmerült 6 frt eljárási költség viselésének kötelezettsége mellett, mert az E. U. 95. §-a által hatályában fentartott 1880. évi 2265. számú igazságügyministeri rendelet 100. §-a értelmében az eljárás újrafelvételének azon esetekben van helye, midőn az elítélt igazolja, hogy az ellene fenforgott bizonyítékok hamisak, hamisítottak vagy más büntetendő cselekmény által koholtak, illetőleg oly bizonyítékokat hoz fel, melyek alapján az elítélt felmentendő lenne. Miután azonban az elmarasztalt se az újrafelvétel iránt beadott kérvényében, se az annak folytán megtartott tárgyalás folyamán oly bizonyítékokat fel nem hozott, a harmadfoku és jogerős ítélet után nem érdemleges marasztaló ítélet lett volna hozandó, hanem ügyének újrafelvétele iránti kérelmével határozatilag elutasítandó lett volna.

Vadászati kihágás által okozott kár.

Tekintve, hogy alperesek a vadászati kihágást akkor követték el, a mikor a haszonbérleti viszony a ráczalmási közbirtokosság mint a kérdéses vadászterület tulajdonosa és felperes, mint bérlő között még fennállott, annak fennállását elismerte a közbirtokosság is, mely addig felmondás nélkül vette föl felperestől a haszonbért; miután a bírói ítéletek, melyek a haszonbéri szerződést érvénytelennek mondták ki, később keletkeztek, addig pedig felperes a vadállományt jóhiszeműleg használhatta ki és ugyanazon ítéletek az alperesnek vadászati jogosultságát a kérdéses időben legtávolabbról sem ismerték el; de miután más részről a szakértőkül vett tanuk becsüje elfogadhatólag indokolva nincs és a lelőtt fácánok egyes darabjának értéke 3 forintnál magasabb összegben megállapíthatónak nem látszik: az elsőbíróság ítélete helybenhagyatik indokainál fogva, a marasztalási összegre nézve oly változtatással, hogy alperesek kártérítésül 156 frtot tartoznak a felperesnek fizetni.

1889. márcz. 14. 10.326. Dt. XXII. 304. — (Márkus: Felsőbíróságaink elvi határozatai, I. kötet 572. lap.)

Vadászás közben gyalog vagy lóháton másnak területén való átjárás mezőrendőri kihágást nem képez. Ha a vadászat gyakorlására jogosított a más földjén való átjárás által kárt okoz, ezen kár a vadászati törvény alapján nem ítéltető meg, hanem panaszos kárkövetelésével a kir. bírósághoz utasítandó.

A m. kir. belügyminister 1900. évi 4227. sz. határozata: H. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1900. évi január hó 12-én 1001. sz. alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a h—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával gr. A. Tasziló zs—i lakos mezőrendőri kihágás czimén ellene indított ügyben a kihágás vádja és jogkövetkezményei, nemkülönben az 1883. évi XX. t.-cz. 16. §-ának 2. pontja alapján elsőfokilag 28 frt 50 kr. kárösszeg, végül 3 frt tanudij megfizetésének kötelezettsége alól felmentetett, ellenben S. Pál zs—i lakos panaszos panaszával elutasított s a költségek viselésére köteleztetett, most nevezett felebbezése folytán felülvizsgáltatván: a mezőrendőri kihágás vádja és jogkövetkezményei alól való felmentő részében a földmivelésügyi minister ur elhatározásához képest helybenhagyatik, mert a vadászat gyakorlása közben okozott károsítás, illetőleg vadászat közben akár gyalog, akár lóháton másnak területén való átjárás az 1894. évi XII. t.-cz. 95. §-ának f.) pontjában körülírt mezőrendőri kihágás tényálladékat egyáltalában nem állapítja meg, mert aki a vadászat gyakorlására jogosítva van és ezzel a jogával él, jogosítva van a más földjén való átjárásra is, ha ez a föld, mint a most szóban forgó esetben is állítatik, a vadászati területhez tartozik; mert az idézett törvényszakasza szerint minősíthető kihágást csak az követi el, aki idegen területre jogosulatlanul megy vagy azon jogtalanul átjár. Az ítéletnek a kártérítésre, illetőleg a tanudijakra vonatkozó része az elsőfoku ítélet vonatkozó részével együtt megsemmisítették s panaszos kártérítés iránti panaszával a kir. bírósághoz utasították, mert a vadászati jogbérlet által az általa bérelt területen esetleg okozott károk felett a rendőri büntető hatóság az 1883. évi XX. t.-cz. 45. §-a értelmében csakis azon esetben illetékes eljárni, ha azok a vadászati kihágások által közvetlen okozottak. Mivel pedig jelen esetben gr. A. Tasziló panaszolt ellen vadászati kihágás miatt panasz nem tétetett, de ily természetű kihágás jelenségei fenn sem forognak, a rendőri büntető hatóságnak a kártérítés irányában tett rendelkezései a törvényes alapot nélkülözik s így — minthogy tisztán kártérítési követelésről van szó — S. Pál zs—i lakost azzal a kir. bírósághoz kellett utasítani.

Kihágási ügyben eljárási költség feltételelesen nem állapítható meg.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 2925. számú határozata, P. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi július

hó 18-án 47/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a n—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet megváltoztatásával J. M. F. d—i lakos, idegen vadászterületen éjjeli orrvadászás miatt ellene folyamatba tett kihágás vádja és jogkövetkezményei alól felmentetett, míg az elsőfokulag 15 frtban megítélt eljárási költség viselésére feljelentő azon esetben köteleztetett, ha nevezett a jövedéki kihágás vádja alól is felmentetik, a panaszos gróf P. J. nevében J. J. uradalmi főerdész által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, indokainál fogva helybenhagyatik, azonban oly változtatással, hogy panaszlott az elsőfokulag megítélt 15 frt eljárási költség megfizetésére, tekintve, hogy a vadászati kihágás vádja alól felmentetett s így annak jogkövetkezményei alól is felmentendő volt, nem köteleztetik és az iratok az esetleg fenforgó jövedéki kihágás elbírálása végett az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz átteendő, a hol az eljárási költségeket illetőleg a jövedéki kihágást elbíráló hatóság intézkedni fog.

Ha kihágás miatt folyamatba tett eljárás során vádlott felmentetik, a felmerült eljárási költségek a panaszost terhelik.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 2790. számú határozata, K.-Sz. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi április hó 20-án 306/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a facseti járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával G. D. k.-sz—i lakos idegen vadászterületen engedély nélkül vadászás miatt ellene folyamatba tett kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentetett és N. P. ugyanottani lakos panaszos fél a vadászati jogbérő által felszámított 6 forint 80 kr. eljárási költség megfizetésében marasztaltatott el, az utóbb nevezett által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván, a kihágás vádja alól felmentő részében érintetlenül hagyatik, N. P. k.-sz—i lakost az eljárási költségek viselésére kötelező része azonban megváltoztatik s nevezett a terhére eljárási költség czimén megállapított összeg megfizetésének kötelezettsége alól felmentetik, fenhagyatván L. S. vélt sérelme orvosolhatására a polgári perut, mert jelen kihágási ügyben N. P. azért, hogy a községi bírónak jelentette, hogy G. D.-t a vadászati jogbérő területén vadászni látta, feljelentőnek annál kevésbbé tekinthető, miután jelen ügyben az eljárás a körjegyzőnek, mint a vadászati jog bérőjének f. évi február hó 9-én 144. sz. a. tett feljelentése folytán tétetett folyamatba és a vadászati törvény 39. §-a értelmében jelen esetben N. P.-nek panaszemelési joga nem is lett volna és így panaszos vadászati jogbérő javára a panaszlott felmentése esetén harmadik személy terhére eljárási költség megállapításának helye nem lehet.

Vadászati kihágási ügyben panaszlott felmentése esetén költségei a panaszos ellen megítélendők s ha a panaszt vadásztársulat tette, a költségek megfizetésére nem a vadásztársulat, hanem a feljelentést tevő elnök vagy tag kötelezendő.

A belügyministernek 1894. évi 844/kih. számú határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1893. évi december hó 13-án 282/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a központi járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával B. B. b—i lakos idegen vadászterületen és tiltott időben vadászás miatt az öcsényi vadásztársulat panaszára ellene folyamatba tett kihágás vádja és annak jogkövetkezményei alól felmentetett, a felmerült 11 frt eljárási költség megfizetésében pedig feljelentő vadásztársulat marasztaltatott el, a panaszos által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, felmentő, nem felebbezett részében érintetlenül hagyatik, felebbezett s az eljárási költségeknek panaszos vadásztársulat terhére történt megítélését illető része pedig indokainál fogva oly kiigazítással hagyatik helyben, hogy a felmerült 11 frt eljárási költség megfizetésére az 1883. évi XX. t.-cz. 45. §-a értelmében feljelentést tett D. P., mint az öcsényi vadásztársulat elnöke, köteleztetik.

Ha kihágási ügyben a tárgyaláson a panaszosként szereplő jogi személy nevében ügyvéd jelenik meg, részére, tekintve, hogy az ily uton felmerült kiadás ügyvédi díj jellegével nem bir, a költség megállapítandó.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 2645. számú határozata, V. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánja által f. évi márczius hó 10-én 9/kih. sz. alatt hozott másodfoku ítélet azon része, mely szerint G. J. cs—i lakos ellen folyamatba tett vadászati kihágási ügyben a z—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet eljárási költségeket megállapító részének részben való megváltoztatásával nevezett vádlott panaszos ügyvéde dr. K. P. által felszámított 5 frt tárgyalási díj megfizetése alól felmentetett, panaszos képviselőjében megjelent dr. K. P. által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, megváltoztattatik s az 5 frt megjelenési költség panaszos javára panaszlott ellenében megállapittatik; mert panaszosnak a tárgyaláson való megjelenésért költség felszámításra joga van s ha személyesen nem jelent meg, mint a hogy ez a jelen esetben is — jogi személyről lévén szó — történt s magát képviselteti, azért fentebb jelzett jogától el nem eshetik, miért is nevezett dr. K. P. részére, mint a ki a tárgyaláson panaszos helyett jelent meg, a felszámított megjelenési költség is képviseltje nevében tettnek tekintendő s ügyvédi díj jellegével nem bir, miért is az megállapítandó volt.

Körrendeletek a vadorzások megszüntetése tárgyában. (Kiadta a m. kir. belügyminister, 1901. évi 59.846. azám alatt.)

I. Körrendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságnak. — Az „Országos magyar vadászati védegylet” ismételt panaszolta, hogy újabb időben a vadorzások az ország egész területén nagy mérvben elterjedtek és hogy némely helyen az orvvadászok által az élet- és vagyonbiztonság is veszélyeztetve van, végül, hogy a vadorzók által lőtt vadak még azokon a vidékeken is, a hol az orvvadászat és a vadnak tilalmi időben való igen gyakori lövése miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve, vagyis a hol a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása a vad jogos szerzését bizonyító igazolvány előmutatásához van kötve, az egész éven át szabadon árusíttatnak, a mi arra enged következtetést, hogy az illető hatóságok a vadászatról szóló 1883. évi XX., továbbá a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. és ezen törvények végrehajtása iránt kiadott rendeletek végrehajtása körül kellő felügyeletet és ellenőrzést nem gyakorolnak.

Ennélfogva a vadorzások lehető meggátlása és az orvvadászok által veszélyeztetett élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében felhívom a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék az iránt, hogy az illető hatóságok a fentebb idézett törvények és rendeletek pontos végrehajtását a legszigorubbán ellenőrizték és a legerélyesebben oda működjenek, hogy a panaszlott visszaélések, s általában az idézett törvényekbe ütköző kihágások késedelem nélkül és szigorúan megtoroltassanak.

Különösen pedig:

1. Hatályos felügyelettel legyen az iránt, hogy a fegyveradót, valamint a fegyveradót és vadászati adót fizetők névjegyzéke az 1883. évi XXIII. t.-cz. 22. §-ában és az 1883. évi június 29-én 38.871. sz. a. kiadott belügyministeri körrendelet 5. pontjában foglalt rendelkezéshez képest, a községi előljárók (városi adóhivatalok) részéről az illető hatóságoknak pontosan megküldessék.

2. Intézkedjék, hogy a községi előljárók — a fentebb idézett t.-cz. 23. §-ának rendelkezéséhez képest — ügyeljenek fel arra, hogy a községben vadászfegyvert senki ne tartson, a ki a fegyveradót le nem fizette és a kinek — amennyiben a fegyvertartási jogosultság szabályrendeletileg hatósági engedélyhez, illetve igazolványhoz van kötve — fegyvertartásra engedélye nincs és hogy ugy az 1883. évi XX., valamint ugyanaz évi XXIII. t.-cz. és a fennálló szabályrendeletek ellen elkövetett — tudomásukra jutott — kihágási eseteket az illetékes helyen feljelenteni szigorú kötelességüknek ismerjék.

3. Utasítsa az alantas hatóságokat, miszerint szigorúan ellen-

őrizzék és ellenőriztessék, hogy ott, a hol az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve, a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása csak a vad jogos szerzését bizonyító és az idézett törvényszakasz értelmében kiállított igazolványok előmutatása mellett történjék.

4. Végül figyelmeztetem a törvényhatóságot a fentebb hivatkozott 1883. évi 38,871. számú belügyministeri körrendelet 3. pontjában foglalt azon rendelkezésre, mely szerint a szarvas, däm vad és őz csak úgy szállítható és elárusítható, ha azokon a nemzőrészek láthatólag meghagyattak, s az ezen rendelkezés ellenére szállított vadak lefoglalandók és a helyi szegények javára elkobzandók.

Ezen rendelkezés azonban nem vonatkozik a kerítéssel, az 1883. évi XX. t.-cz. 18. §-a határozványának megfelelően elzárt helyeken bármikor lehető vadak szállítására, de lehető visszaélések meggátlása végett az ily helyeken lőtt vadak szállítása, az idézett t.-cz. 9. és 10. §§-aiban megállapított tilalmi időkben a vad jogos szerzését bizonyító és a törvény 38. §-ának megfelelően kiállított igazolványok mellett történhetik. Budapesten, 1901. évi november 7-én.

II. Körrendelet valamennyi városi törvényhatóságnak. — Az „Országos magyar vadászati védegyelet“ ismételten panaszolta, hogy újabb időben a vadászások az ország egész területén nagy mérvben elterjedtek és hogy némely helyen az orvvadászok által az élet- és vagyonbiztonság is veszélyeztetve van, végül, hogy a vadászok által lőtt vadak még azokon a vidékeken is, a hol az orvvadászat és a vadnak tilalmi időben való igen gyakori lövése miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve, vagyis ahol a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása a vad jogos szerzését bizonyító igazolvány előmutatásához van kötve, az egész éven át szabadon árusíttatnak, a mi arra enged következtetést, hogy az illető hatóságok a vadászatról szóló 1883. évi XX., továbbá a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. és az ezen törvények végrehajtása iránt kiadott rendeletek végrehajtása körül kellő felügyeletet és ellenőrzést nem gyakorolnak.

Ennélfogva a vadászások lehető meggátlása és az orvvadászok által veszélyeztetett élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében felhívom a törvényhatóságot, miszerint intézkedjék az iránt, hogy az illető hatóságok a fentebb idézett törvények és rendeletek pontos végrehajtását a legszigorubban ellenőrizték és a legerélyesebben oda működjenek, hogy a panaszolt visszaélések s általában az idézett törvényekbe ütköző kihágások késedelem nélkül és szigoruan megtoroltassanak.

Különösen pedig intézkedjék és felügyelettel legyen az iránt

hogy a fegyveradót, valamint a fegyveradót és vadászati adót fizetők névjegyzéke, az 1883. évi XXIII. t.-cz. 22. §-ában és az 1883. évi június hó 29-én 38871. szám alatt kiadott belügyministeri körrendelet 5. pontjában foglalt rendelkezéshez képest a városi adóhivatalok részéről a polgármesternek, ez utóbbi részéről a városi rendőrkapitányságnak pontosan megküldessék s egyszersmind a rendelkezésre álló közbiztonsági közegeknek kiadassék.

Továbbá szigorúan ellenőriztesse, hogy a mennyiben a város területén az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában említett kivételes intézkedés belügyministeri rendelettel életbe van léptetve — a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása csak a vad jogos szerzését bizonyító és az idézett törvényszakaszk értelmében kiállított igazolványok előmutatása mellett történjék.

Végül figyelmeztetem a törvényhatóságot a fentebb hivatkozott 1883. évi 38,871. számú belügyministeri körrendelet 3. pontjában foglalt azon rendelkezésre, mely szerint a szarvas, dām vad és őz csak úgy szállítható és elárusítható, ha azokon a nemzörések láthatólag meghagyattak, s az ezen rendelkezés ellenére szállított vadak lefoglalandók és a helyi szegények javára elkobzandók.

Ezen rendelkezés azonban nem vonatkozik a kerítéssel, az 1883. évi XX. t.-cz. 18. §-a határozványának megfelelően elzárt helyeken bármikor lőhető vadak szállítására, de lehető visszaélések meggátlása végett az ily helyeken lőtt vadak szállítása, az idézett t.-cz. 9. és 10. §§-aiban megállapított tilalmi időkbén a vad jogos szerzését bizonyító és a törvény 38. §-ának megfelelően kiállított igazolványok mellett történhetik.

Körrendeletek a Gödöllő vidékén elharapódzott vadorzások megszüntetése tárgyában. (Kiadta a m. kir. belügyminister 1901. évi 82,905. sz. alatt.)

I. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közönségének Budapesten. — Ismételten panaszoltatott, hogy az orvvadászat Gödöllőn és környékén nagy mértékben el van terjedve és hogy a vadorzások megszüntetése iránt tett hatósági intézkedések eddigelé kellő eredményre nem vezettek. Ennélfogva utalással f. évi 59846. sz. a. kelt körrendeletemre, a gödöllői udvari vadászterületen tetten ért és megbüntettetett vadorzóknak hozzám felterjesztett jegyzékét ide csatolva azzal a felhívással küldöm meg a vármegye közönségének, hogy azt megfelelő számú példányban a csendőrségnek ellenőrizhetes céljából adassa ki, továbbá haladéktalanul intézkedjék az iránt, hogy Gödöllőn és a környékbeli falvakban csak azon egyének tartsanak vadászfegyvert, a kik arra jogosultsággal bírnak és hogy az adó alól elvont fegyverek tulajdonosai illetékes helyen megbüntetés végett feljelentessenek, továbbá gondoskodjék arról, hogy a vadá-

szati jeggyel bíró, valamint a fegyvertartásra jogosult egyének névjegyzéke a csendőrségnek szintén kiadassék.

Végül értesitem a vármegye közönségét, hogy a mennyiben a vadorzások az elrendelt szigorú intézkedések dacára sem csökkennek, a közigazgatási bizottság felterjesztést tehet hozzám az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ban említett kivételes intézkedés életbe léptetése iránt.

*

II. Mélt. Rudnay Béla urnak, a székesfőváros m. kir. államrendőrségének főkapitánya, Budapesten. — Az „Országos magyar vadászati védegylet”-nek a nagy mérvben elterjedt vadorzások, tiltott vadárulások és vadcsempészetek meggátlása iránt hozzám intézett felterjesztése szerint, az orvvadászok által lőtt vadak leg többje a székesfővárosba kerül, úgy, hogy az évnek alig van hónapja, a mikor Budapesten vadhúst ne lehessen kapni. Panaszoltatik, hogy az orvvadászok elejtett zsákmányukkal a keleti és nyugoti pályaudvarok kikerülésével a kőbányai, rákospalotai és újpesti vasuti állomásokon szállnak ki, hogy azokat a fővárosba becsempészszzék. Felhivom Méltóságodat, hogy ezen panaszsolt visszaélések lehető megakadályozása s általában a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. rendelkezéseinek pontos és szigorú végrehajtása és az elkövetett kihágások szigorú megbüntetése iránt megfelelően intézkedjék. Különösen pedig intézkedjék az iránt, hogy a rendőrségi közegek a tiltott időben való vadhus árulást a vásárcsarnokokban és nyílt piaczkokon és a rendőrség egész területén éberem és szigoruan ellenőrizzék. Ezen czél érdekében kívánatosnak tartanám, ha a rendőrségi közegek az 1883. évi XX. t.-cz.-nek a vadászati tilalomról szóló 9., 10., 11. és 12. § aiban foglalt rendelkezéseire ismételtlen kitaníttatnának. Figyelmeztetendők továbbá a rendőrségi közegek a vadászatról szóló 1883. évi XX. és a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában az 1883. évi június hó 29-én 38,871. sz. a. kiadott belügyministeri körrendelet 3. pontjában foglalt azon rendelkezésre, mely szerint a szarvas, dām vad és őz csak úgy szállítható és elárúsítható, ha azokon a nemzörészek láthatólag meghagyattak. Az ezen rendelkezés ellenére szállított vadak lefoglalandók és a helyi szegények javára elkobzandók. Ezen rendelkezés azonban nem vonatkozik a kerítés-sel az 1883. évi XX. t.-cz. 18. §. határozmányainak megfelelően elzárt helyeken bármikor lehető vadak szállítására, de lehető visszaélések meggátlása végett az ily helyeken lőtt vadak szállítása a törvény 9. és 10. §§-aiban megállapított időkbem a vad jogos szerzését bizonyító és a 38. §. rendelkezésének megfelelően kiállított igazolványok mellett történhetik.

*

III. Budapest székesfőváros közönségének. — Az „Országos magyar vadászati védegyelet“ a nagy mérvben elterjedt vadorzások, tiltott vadárulások és vadcsempészetek meggátálása iránt hozzáam intézett felterjesztése szerint az orvvadászok által lőtt vadak leg-többje a székesfővárosba kerül, úgy hogy az évnek alig van hónapja, a mikor Budapesten vadhust ne lehetne kapni. Ezen panaszolt visszaélések lehető meggátálása és illetőleg a vadászatról szóló 1883. évi XX. t.-cz. által elérni kívánt cél biztosítása érdekében a követ-kezőkre hívom fel a székesfőváros közönségét. 1. Szigoruan utasítsa a mezei rendőrségi közegeket, hogy a vadászókat kellően ellen-őrizték és a vadászati törvény ellen elkövetett, tudomásukra jutott kihágási esetekről az illetékes hatóságnak jelentést tenni kötelelességüknek tartssák. 2. Azon célból, hogy a hasznos vadaknak a tilalmi időben való árulása meggátoltassék és ellenőriztessék, a fentebb idézett vadászati törvénynek a vadászati tilalomról szóló 9., 10., 11. és 12. §§-aira a vásárcsarnok személyzete és a nyílt piaczkon felügyeletet gyakorló közegek kitanítandók és utasítandók, hogy azokban foglalt rendelkezések betartását szigoruan ellenőrizték és a tudomásukra jutott kihágási esetről az illetékes hatóságnak késedelem nélkül jelentést tegyenek. 3. Figyelmeztetendők a fentebb említett vásárcsarnoki és piaci felügyelő közegek a többször idé-zett 1883. évi XX. t.-cz. és az 1883. évi XXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában 1883. évi június hó 29-én 38,871. sz. a. kiadott belügy-ministeri körrendelet 3. pontjában foglalt azon rendelkezésre, mely szerint a szarvas, dāmud és őz csak úgy szállitható és elárusít-ható, ha azokon a nemzörészek láthatólag meghagyattak. Az ezen rendelkezés ellenére szállított vadak lefoglalandók és a helyi szegé-nyek javára elkobzandók. Ezen rendelkezés azonban nem vonatko-zik a kerítéssel az 1883. évi XX. t.-cz. 18. §. határozmányának megfelelően elzárt helyeken bármikor lőhető vadak szállítására, de lehető visszaélések meggátálása végett az ily helyeken lőtt vadak szállítása a törvény 9. és 10. §§-aiban megállapított időkben a vad jogos szerzését bizonyító és a 39. §. rendelkezésének megfelelően kiállított igazolványok mellett történhetik. Jelen rendeletem tudomás és mihez tartás végett az összes kerületi előljáróságokkal is közlendő.

*

IV. Nógrád-vármegye közönségének, Balassa-Gyarmathon. — Panasz tétetett, hogy Kálló község területén és vidékén az orv-vadászat nagy mértékben el van terjedve, és hogy Kálló községben sok olyan egyénnek van vadászfegyvere, a ki fegyverét be sem jelentette adó alá és a ki vagy mint vadorzó ismeretes, vagy a vadorzás gyanujában áll. Ennélfogva utalással folyó évi 59,846. sz. a. kelt körrendeletemre, a nógrád-kállói puskával bíró egyének és

orvvadászoknak hozzám bemutatott jegyzéket azzal a felhívással küldöm meg a vármegye közönségének, miszerint sürgősen intézkedjék az iránt, hogy csak azon egyének tartsanak vadászfegyvert, a kik fegyvertartásra jogosultsággal bírnak, az adó alól elvont fegyverek tulajdonosai pedig az elkövetett jövedéki kihágás miatt illetékes helyen feljelentessenek; a mennyiben pedig a törvényhatóság területén a fegyvertartás szabályrendelet által hatósági engedélyhez van kötve, az engedély nélkül fegyvert tartók a fegyver elkobzásán felül szigoruan megbüntettessenek.

v.

Fegyver-, vadászati jegy- és adó-,
jövedék- és illeték-ügyek.

A községi előljárók teendői a vadászati és fegyveradó nyilvántartása és ellenőrzése körül.

E tárgyban 1893. évi 60,148. szám alatt a m. kir. pénzügy-minister következő körrendeletet adta ki.

Kapcsolatban a folyó évi január hó 5-én 88,961. sz. alatt kiadott körrendelettemmel, utasítom az igazgatóságot, hogy a fegyver- és vadászati adóra vonatkozó 1883. évi XXIII. t.-cz., valamint annak végrehajtása tárgyában 1883. évi 39,280. sz. alatt kibocsátott utasítás alapján haladéktalanul intézkedjék az iránt:

1. Hogy a fentidézett törvény a szabályrendelet 23. §-ának megfelelőleg, az egyes községekben előforduló adóköteles fegyveradó alá vonassék, mire nézve a községi előljárók szigoruan utasítandók és pótkivetések is eszközlendők.

2. Utasítandók a községi előljárók arra nézve is, hogy a fentidézett törvényezikk 22. §-ában meghatározott nyilvántartást pontosan vezessék.

3. Hogy a fegyveradóra nézve a befizetés nyugtázása ne az adókönyvecskében, hanem a szabályszerűen előírt (21. §.) fegyveradó igazolványon, esetleg a vadászjegyen történjék.

4. Annak elkerülése végett, hogy egyesektől a vadászjegy megváltása alkalmával fizetett fegyveradó a községek részéről újból követeltethessék, utasítandók a kir. adóhivatalok, hogy a törvény 22. §-ához fűzött utasítás 1-ső jegyzete 7-ik bekezdése értelmében a vadászati jegy birtokosainak pontos névjegyzékét minden év augusztus hó 15-éig az igazgatósághoz terjesszék fel és a további változásokat is esetről-esetre haladéktalanul jelentsék fel az igazgatósághoz, mely azután ezen névjegyzéket minden késedelem nélkül a nyilvántartás vezetésére hivatott községi közegekhez juttatja.

Körrendelet a fegyveradó és vadászati adó elleni kihágások körüli eljárás tárgyában.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 30,683. sz. alatt az alábbi körrendeletet intézte e tárgyban az I—VI. sz. m. kir. csendőrkerületi parancsnokságokhoz:

A fegyver- és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 39. §-a köteleességévé teszi az állami csend- és rendőröknek, vala-

mint a törvényhatósági közbiztonsági közegeknek: mindazokat, kik akár lóháton, akár egyéb módon vadásznak, vadászjegyeik előmutatására felszólítani. Minthogy pedig a m. kir. pénzügyminister ur által velem közölt azon körülmény, hogy az ezen adónemekben elért eredmény ki nem elégitő, arra enged következtetni, hogy a nevezett közegek az idézett törvényszakaszban előírt kötelességüknek nem felelnek meg kellően, felhivom a parancsnokságot, hogy intézkedjék, miszerint a csendőrök ezen kötelességük szigorú betartására figyelmeztessenek.

Minthogy továbbá tapasztaltattott, hogy a vadászatról szóló 1883: XX. t.-cz., valamint a fegyver és vadászati adóról szóló 1883: XXIII. t.-cz., illetve ezeknek a csendőrségi ténykedésre vonatkozó részei az egyes csendőrkerületekben eltérőleg alkalmaztatnak, egyöntetű eljárás tekintetéből felhivom egyben a parancsnokságot, hogy alosztályait a következőkre utasítsa:

Orvvadász ellen, minthogy a tilos területen való vadászat az 1883: XX. t.-cz. 39. §-a értelmében nem képez hivatalból üldözendő kihágást, a csendőr csak a vadászterület tulajdonosának vagy bérletjének, illetve ezek megbízottjának kérelmére van hivatva fellépni, a tilos időben vadászok ellen azonban hivatalból, tehát felszólítás nélkül is. A vadászfegyver az elejtett vaddal együtt mindegyik esetben lefoglalandó s az eljárásra illetékes hatóságnak beszolgáltatandó, mely hatóság azután azoknak elkobzása, esetleg a tulajdonosnak leendő kiadása tekintetében intézkedend.

A fegyver és a vadászati adóra vonatkozó törvény elleni kihágások eseteiben, nevezetesen, ha valaki vadászati jegy nélkül vagy másnak nevére szóló vagy érvényességére nézve már lejárt vagy meghamisított vadászati jeggyel vadász, adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, csak akkor foglalandók le s szállítandók be az illetőknél talált lőfegyverek, ha ez közbiztonsági szempontból szükségesnek mutatkozik, vagy ha a fegyvertartáshoz helyhatósági szabályrendelettel engedély kívántatik s ilyent az illető előmutatni nem képes, vagy egyéb büntetendő cselekmény is forgott fenn.

Házkutatás, fegyveradó jövedéki kihágás eseteiben, a fennálló szabályok értelmében egyáltalán nem eszközölhető.

A m. kir. csendőrség utasítása, a vadászjegyek ellenőrzése és az orvvadászokkal szemben követendő eljárás, valamint a fegyverek elkobzása tárgyában.*)

(M. kir. belügyminister 1894. évi 30,683. sz. rendelete.)

A fegyver és vadászati adóról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 39.

*) Az elkobzott fegyverekkel való eljárást illetőleg, l. az előző IV. fejezetben közölt 1900. évi 19,937. sz. belügymin. sz. határozatot. Szerk.

§-a köteleességévé teszi az állami csend- és rendőröknek, valamint a törvényhatósági közbiztonsági közegeknek, mindazokat, kik akár lóháton, akár egyéb módon vadásznak, vadászjegyeik előmutatására felszólítani.

Minthogy pedig a magyar kir. pénzügyminister ur által velem közölt azon körülmény, hogy az ezen adó-nemekben elért eredmény ki nem elégítő, arra enged következtetni, hogy a nevezett községek az idézett törvényszakaszban előirt köteleességüknek nem felelnek meg kellően, felhivom a parancsnokságot, hogy intézkedjék, miszerint a csendőrök ezen köteleességük szigorú betartására figyelmeztessenek.

Minthogy továbbá tapasztaltatott, hogy a vadászatról szóló 1883: XX. t.-cz., valamint a fegyver és vadászati adóról szóló 1883: XXIII. t.-cz. illetve ezeknek a csendőrségi ténykedésre vonatkozó részei az egyes csendőrkerületekben eltérőleg alkalmaztatnak, egyöntetű eljárás tekintetéből felhivom egyben a parancsnokságot, hogy alosztályait a következőkre utasítsa.

Orvvadász ellen, minthogy a tilos területen való vadászat az 1883: XX. t.-cz. 39. §-a értelmében nem képez hivatalból üldözendő kihágást, a csendőr csak a vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének, illetve ezek megbízottjának kérelmére van hivatva fellépni, a tilos időben vadászók ellen azonban hivatalból, tehát felszólítás nélkül is. A vadászfegyver az elejtett vaddal együtt mindegyik esetben lefoglalandó és az eljárásra illetékes hatóságnak beszolgáltatandó, mely hatóság azután azoknak elkobzása, esetleg a tulajdonosnak leendő kiadása tekintetében az ítéletben intézkedend.

A fegyver és vadászati adóra vonatkozó törvény elleni kihágások eseteiben: nevezetesen, ha valaki vadászati jegy nélkül vagy másnak nevére szóló, vagy érvényességére nézve már lejárt, vagy meghamisított vadászati jeggyel vadász, adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, csak akkor foglalandók le s szállítandók be az illetőknél talált lőfegyverek, ha ez közbiztonsági szempontból szükségesnek mutatkozik, vagy ha a fegyvertartáshoz helyhatósági szabályrendelettel engedély kívántatik s ilyen az illető előmutatni nem képes, vagy egyéb büntetendő cselekmény is forog fenn.

Házkutatás, fegyveradó jövedéki kihágás eseteiben a fennálló szabályok értelmében egyáltalán nem eszközölhető.

*

Ugyanezen tárgyban 1895. évi 1575/V. b. sz. alatt, a m. kir. belügyminister az alábbi utasítást adta ki a m. kir. csendőrség részére:

Aggályok merülvén fel arra nézve, hogy múlt évi április 24-én 30,683. sz. alatt kiadott itteni rendelet azon intézkedése folytán, hogy tilos területen vadászók ellen a csendőrség csak a vadászte-

rület tulajdonosának, bérlőjének vagy ezek megbízottjának felkérése folytán léphet fel, továbbá, hogy csupán jövedéki kihágások miatt fegyver felfoglalásnak helyenincsen, a csendőrségnek az orvvadászok elleni eljárása megbéníttatik, az alosztályok megfelelő utasítása végett a parancsnokságot pótlólag következőkről értesitem.

Az orvvadászattal foglalkozó egyének a köz- és vagyonbiztonságra nézve is veszélyes egyének lévén, az említett intézkedés nem zárja ki azt, hogy a vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének felszólítása nélkül is a csendőrök az ismert orvvadászoktól tetten érés esetén a fegyvert lefoglalják s őket a községi előljáróságnak a kihágás tényének beigazolása céljából előállíthassák.

A fegyver- és vadászati adójövedéki kihágások eseteiben pedig az illetőknél talált lőfegyverek, mint alkalmas zálogok az 1883 : XXIII. t. cz. 40. §-a értelmében akkor is lefoglalandók és beszállítandók, ha a vadászati jegyét bármely okból elő nem mutató egyén a felszólító csendőr előtt ismeretlen; ha pedig a felszólító csendőr célszerűbbnek tartja a jövedéki kihágással vádolt egyént a község előljárósága elé állítani, a hivatalos közegek együttes kötelességét képezi a kihágás tényének és a vadászatnál használt fegyver minőségének és vadászatra alkalmas voltának, már a tényleírás alkalmával olyképp leendő pontos megállapítása, hogy a további vizsgálatnál biztos támpontul szolgáljon s annak sikere, a fél tagadásával meghiusítható ne legyen.

A vadászjegy köziratot képez, a mennyiben a vadászati jog gyakorolhatásának hatósági bizonyítását tartalmazza.

A m. kir. Curia büntető osztálya 1895. évi 8610. sz. alatt hozott határozata. — Az alsóbíróági ítéletek részben megváltoztatnak, vádlott az alsóbírói ítéletekben említett lopás büntettén kívül még a vadászjegy meghamisításával elkövetett, btkv. 391. §-ába ütköző közokirat hamisítás büntetében is bűnösnek mondatik ki; ezekért, a pénzbüntetésnek mellőzésével, a btkv. 99. §-ának is felhívásával, a reá kimért fegyház, mint összbüntetés (2) két évi és (6) hat hónapi tartamra felemeltetik; egyebekben a kir. ítélőtábla ítélete helybenhagyatik. *Indokok:* Az albiróságok ítéletei a vadászjegy meghamisítás bűncselekmények minősítése kérdésében azért változtattak meg a jelen ítélet szerint, mert a vadászjegy közokiratot képez, a mennyiben az a vadászati jog gyakorolhatásának hatósági bizonyítását tartalmazza és nem esik a btkv. 412. § ában felsorolt tárgyak közé. A mi a büntetés kiszabását illeti, e részben az alsóbíróságok ítéletei, tekintettel a vadászjegy meghamisítása által elkövetett közokirathamisítás büntetére, jelen ítélet szerint vol-

tak megváltoztatandók és a büntetési tétel arányosan fel volt emelendő. Egyebekben a kir. ítélőtábla ítélete a királyi törvényszék ítéletéből elfogadott vonatkozó indokoknál fogva hagyatott helyben.

A vadászati jegy elnyeréséhez szükséges bejelentés és fegyveradó-igazolvány a községi előljáróság által nem küldhető be portómentesen a kir. adóhivatalhoz.

E tárgyban egy körjegyző a következő levelet intézte a „M. Közigazgatás” szerkesztőségéhez: „Folyó évi augusztus hó 3-án a m—i adóhivaltól egy 12 frtos vadászjegyet váltottam s az érte járó 12 frtnyi összeget postautalványon küldöttem be, melyért 10 kr. portót fizettem; a kiadáshoz igényelt fegyveradó-igazolvány s bejelentési ívet pedig külön borítékban „portómentesen” küldtem be. A m—i adóhivatal ezen borítékot meglelelte, s velem a pénzügyőri biztosság közbenjöttével az 1850. évi december hó 26-án kelt császári nyílt parancsra (1851. évi országos törvénytár II. évfolyam, 17. sz., 101. lap, 27. §.) való hivatkozással 1 frt 10 kr. bírságot fizettetett. Miután az a meggyőződése, hogy hivatkozott nyílt parancs az alkotmányos korszak életbeléptével hatályon kívül helyeztetett, s biztos tudomásom van arról, miként létezik egy pénzügyministeri rendelet, mely az eladásra szánt úrlapokat s azok megszerzése körüli levelezést portómentességben részesíti, mit igazol azon gyakorlat is, hogy a marhalevelek kiadása érdemében eszközölt levelezések portómentesek, nem hiszem, hogy ezen megbírságotaltatásom jogosult volna.”

A felszólalásra, az idézett lap következőleg válaszolt:

E közlemény írójának nézetét nem osztjuk s azt tartjuk, hogy a jelen esetben a postajövedéki kihágás tényleg el lett követve. Ezt a véleményünket a következőkben kísértjük meg indokolni:

Mindenekelőtt megjegyezzük, hogy adó- és jövedéki ügyekben az 1867. évi alkotmányos élet a jogfolytonosság alapjára helyezkedett, s az absolut uralom alatt hozott törvényeket, szabályokat és rendeleteket, amennyiben másképen nem intézkedett, érvényükben továbbra is fentartotta. Így lettek fentartva az 1867. évi márczius hó 26-ikán kiadott igazság- és pénzügyministeri rendelettel a jövedéki kihágások iránt tényleg fennállott szabályok is. Az 1850. évi december hó 26-án kelt csász. nyílt parancsral behozott postatörvény 27. §-a szintén hatályban van ma is, a mennyiben a magyar törvényhozás által eddig megváltoztatva nem lett. A büntetés tehát erre a §-ra hivatkozással kiszabható.

A mi a postajövedéki kihágás tényálladékát illeti, e tekintetben tisztán fogunk látni, mihelyt szabatosan meghatározzuk, hogy a községi előljáróságoknak általában mit szabad portómentesen postára

adni és mit nem? E kérdés positiv intézkedéssel van megoldva. Ugyanis az 1894. évi 17,413. sz. pénzügyministeri rendelet következőket rendel: „Ha a községi előljáróságok oly folyamodások továbbítását vállalják el, melyek más hivatalnál vagy hatóságoknál lettek volna benyújtandók, kötelesek a kérvényt tartalmazó levelet megfelelő postabélyeggel ellátni, mert különben postajövedéki csonkítást követnek el.” A kérdés eldöntése tehát attól függ, hogy a folyamodást helyettesítő bejelentés és fegyveradó-igazolvány hol volt benyújtandó: a községi előljáróságnál vagy másutt?

Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 27—34. §-ai értelmében, a járási főszolgabíró által láttamozott bejelentés a kir. adóhivatalnál mutatandó be, a bejelentés alapján a vadászati és fegyveradó a kir. adóhivatal által számítandó ki és szedendő be. Ugyanezt rendeli az 1883. évi 39,280 sz. pénzügyministeri rendelet 1. c) pontja. Világos tehát, hogy az illető fél a vadászati jegy elnyerésére vonatkozó bejelentést s a fegyveradó-igazolványt a kir. adóhivatalnál lévén köteles benyújtani, a községi előljáróság azt csak közvetítés végett, szíveségből fogadhatta el, és épen ezért a fenti pénzügyministeri rendelet értelmében, köteles lett volna a levelet megfelelő postabélyeggel ellátni.

Ezen álláspontunk igazolására hivatkozhatunk az 1888. évi 67.648. sz. pénzügyministeri rendeletre is, mely szerint a vadászati adó beszedésénél a községi közegek a fél kérésére csak közvetítésképen működhetnek s a közvetítői minőségben általuk átvett vadászati adópénzeket a kir. adóhivatalhoz portómentesen nem küldhetik.

Az a hivatkozás, hogy a marhalevelek is portómentesen kezelhetnek, nem szerencsés, mert a marhalevelek a községi előljáróságnál árusíttatnak, tehát e tekintetben a községi előljáróságok közvetett hatáskörben járnak el az államhatóság helyett és nevében. Éppen ez okból természetesen portómentes azoknak a nyomtatványoknak a forgalma is, melyek a fegyver és vadászati adóról szóló törvény értelmében a községi előljáróságoknál használtatnak, illetve nyújtandók be.

A vadászati jog elnyerése céljából benyújtott bejelentés láttamozása csupán az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-a a)–e) pontjában felsorolt esetekben tagadandó meg.

A m. kir. belügyminister 1897. évi 107,606. sz. határozata, S. vármegye közigazgatási bizottságához. — A közigazgatási bizottságnak másodfoku határozatát, mely szerint a főszolgabíró által hozott elsőfoku határozatok helybenhagyásával G. Fülöp, V. Imre, F. János és V. János s—i lakosok vadászjegy elnyerhetése céljából benyújtott bejelentéseinek láttamozása megtagadtatott, a beadott rendkívüli felülvizsgálati kérvény, illetve panasz folytán az 1886. évi XXI.

t.-cz. 10. §. alapján felülvizsgálat alá vevén, annak panaszolt részeit az elsőfoku határozatok megfelelő részeivel együtt — törvénytelen-ség miatt — megsemmisitem s a panaszosok bejelentéseinek az 1883. évi XXIII. t.-cz. 33. §-a értelmében leendő megvizsgálását és elintézését rendelem el. Mert az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-a szerint a vadászati jegy elnyerése céljából benyújtott bejelentés láttamozása csak az idézett törvényszakasz a) — e) pontjaiban felsorolt esetekben tagadandó meg; ha pedig a bejelentő félre nézve az ott felsorolt esetek egyike sem forog fenn, akkor a bejelentés az idézett törvénycikk 33. §-a értelmében azonnal láttamozandó és a bejelentő félnek visszaadandó. Minthogy pedig a panasz tárgyává tett bejelentések láttamozása nem a többször hivatkozott 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §-ában felsorolt esetek egyikének vagy másikának fenforgása okából, hanem egyrészt azért tagadtatt meg, mert S. községből számos ily bejelentés nyújtott be ottani földmivesek részéről, a kik vadászterülettel nem bírnak, másrészt pedig a lőfegyverek tulságos elszaporodásának meggátlása céljából: ennél fogva az említett határozatok az idézett törvénycikk 33. és 36. §-aiba ütköz-vén, azoknak a panaszosokra vonatkozó részeit megsemmisíteni s a panaszosok által benyújtott bejelentéseknek az 1883. évi XXIII. t. cz. 33. §-a értelmében leendő elintézését elrendelni kellett.

A vadászati jegy megvonása, valamint a jegy láttamozásának megtagadása iránti intézkedés a kihágási ítélet keretébe nem tartozik.

A m. kir. belügyministernek 1893. évi 1395. sz. a. kelt határozata, S. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi márcz. 20-án 206/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint az sz—i járás főszolgabírája által hozott elsőfoku ítélet nem felebbezett részének helybenhagyásával 1. ifj. Sz. József n—i lakos, 2. O. Antal b—i lakos, 3. K. Károly és 4. V. József sz—i lakosok idegen vadászterületen engedély nélkül való vadászás miatt, az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján egyenkint 30 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 3—3 napi elzárásban, továbbá 31 frt 86 kr. eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el, 1., 3. és 4. rendű vádlottak vadászati jegyei az 1883. évi XXIII. t.-cz. 3., 6. §. e) pontja értelmében bevonatni, ugyanazon szakasz alapján a vadászjegyet láttamozása tőlük 3 évre megtagadtatni rendeltetett és másodrendű panaszlottal szemben fenforogni látszó jövődéki kihágás elbírálása végett az iratok az illetékes kir. pénzügyigazgatóságához áttétetni határozattak, az elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, az 1892. évi október hó 29-én 363. sz. a. kelt elsőfoku ítélet megsemmisítésével vétkeséget megállapító és a büntetés kiszabását rendelő része, az iratok-

nak a pénzügyigazgatósághoz áttételét kimondó részével együtt indokainál fogva helybenhagyatik, a vadászati jegy megvonására és annak láttamozására vonatkozó rendelkezés azonban, mint a kihágási ítélet keretébe nem tartozó, töröltetik.

*

Hasonló ügyben és értelemben határozott a belügyminister, — H. vármegye közönségéhez intézett 1893. évi 3943. sz. alábbi rendeletében. — A vármegye alispánjának f. évi november hó 9-én 157. kih. sz. a kelt másodfoku ítélete, mely szerint a k—i járás főszolgabirája által hozott elsőfoku ítélet részbeni módosításával V. István és ifj. K. András m—i lakosok, idegen vadászterületen engedély nélkül elkövetett vadászat miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 10—10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 1—1 napi elzárásban, V. István ezenkívül még ebnek szándokosan idegen vadászterületre vitele miatt az idézett törvénycikk 32. §-a alapján 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 1 napi elzárásban, továbbá egyetemlegesen 3 frt kártérítésben, 4 frt eljárási és a felmerülő tartásköltségek megfizetésében marasztaltatott el; végül V. Istvántól a vadászjegy bevonatása s az 1883. évi XXIII. t.-cz. 36. §. c) pontja értelmében mindkét vádlottra nézve a vadászati jegy láttamozásának megtagadása kimondatott és ifj. K. András ellen fenforogni látszó jövedéki kihágás elbírálása végett az iratok az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz áttételni rendeltettek: panaszos P. Ferencz és ifj. K. András elmarasztalt által közbetett felebezés folytán felülvizsgáltatván, ifj. K. A.-ra vonatkozó részében megváltoztatik s tekintettel arra, hogy vádlott tagadásával szemben V. Albert tanu vallomásával a kihágás tényálladéka törvényszerűen be nem igazoltatott, nevezett ifj. K. András terhére rótt kihágás vádja és következményei alól felmentetik; az ítélet többi része azon módosítással, hogy a kár és költségek megfizetésében V. István marasztaltatik, továbbá, hogy a vadászjegy bevonása és a láttamozás megtagadása iránti rendelkezés, mint jelen kihágási ügy keretébe nem tartozó, hanem a törvény erejénél fogva külön megteendő intézkedés e helyt töröltetik, indokainál fogva helybenhagyatik.

A ki csak 4 napig van egy fegyver birtokában és azt nem használja, fegyveradót fizetni nem köteles.

(M. kir. közig. bíróság 12,445/1899. sz. elvi jelentőségű határozata.)

A ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, ezen kihágás miatt csupán a megejtendő jövedéki vizsgálat alapján bírsággolható.

20,587/1900. P. szám. Határozat: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyet adva, panaszost a fejezetben említett fegyveradó és bírság megfizetésére való kötelezettség alól ezuttal felmenti s azoknak a törlését elrendeli; mert: a fegyveradóról és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. törvénycikkelynek 45. §-a értelmében az adóköteles fegyvernek az adó alól való s a 42. §-nak *f)* pontja szerint jövedéki kihágást képező elvonása, eltitkolása által elkövetett kihágás miatt a királyi pénzügyigazgatóság a jövedéki vizsgálatot foganatosíttatja s annak eredménye alapján a 43. §. *d)* pontjában meghatározott bírságot első fokban végzésileg kiszabja; nyilvánvaló tehát, hogy a marasztalást csakis az 1842. évi harminczad-hivatali utasításnak a negyedik részében foglalt rendelkezéseknek megfelelő s ennek az utasításnak 654. §-a értelmében megejtendő jövedéki vizsgálat alapján lehet kimondani; minthogy azonban a fenforgó esetben nemcsak hogy ilyen vizsgálat egyáltalában nem foganatosított, de sőt panaszosnak azzal a tagadásával szemben, hogy neki az idézett törvény 2. §-a értelmében fegyveradó tárgyát képező fegyvere lenne; illetőleg, hogy a tulajdonat képező s csakis önvédelem céljára szolgáló régi Werndl-rendszerű egysövű lőfegyvere vadászatra használható-e, illetve gyakorlatilag használni szokott-e vagy nem, meg sem állapított: panaszost a szóban forgó fegyveradó és bírság megfizetésére való kötelezettség alól ezuttal felmenteni s a nem törvényes alapon hozott határozattal kivett adó és bírság törlését elrendelni kellett.

Fegyver- és vadászati adó-kihágási ügyben bírság nem követelhető, ha a jövedéki vizsgálat nem az illetékes pénzügyi közegek által foganatosíttatik.

13,925/1897. P. sz. Határozat: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad és panaszost a terhére rótt 20 frt pénz-bírság megfizetésének kötelezettsége alól fölmenti, mert: a fegyveradóról és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. törvénycikkbe ütköző jövedéki kihágások a most idézett törvénycikk 45. §-ának második bekezdése értelmében szabályszerű jövedéki vizsgálat eredménye alapján büntetendők; már pedig ebben az ügyben, jóllehet a kir. pénzügyigazgatóság 1895. november 28. napján hozott határozatával a jövedéki vizsgálatot elrendelte, az 1842. évi harminczad-hivatali utasítás negyedik részében foglalt rendelkezéseknek megfelelő jövedéki vizsgálat annál kevésbé tekinthető megejtettnek, mivel ily jövedéki vizsgálat a most idézett harminczad-hivatali utasítás 654. §-ából kitűnőleg is csak pénzügyi tisztviselő által foga-

natosítható, a kir. pénzügyigazgatóság meg az elrendelt jövedéki vizsgálat foganatosisával a d.-i körjegyzőséget bizta meg. Tekintettel ennél fogva arra, hogy a közigazgatási bizottság panasz tárgyává tett határozata az ezt megelőzőt pénzügyigazgatósági büntető határozattal együtt szabályszerű jövedéki vizsgálat megejtése nélkül hozatott, panaszost a nem törvényes alapon hozott határozattal kirótt pénzbírság megfizetésének kötelezettsége alól fölmenteni kellett és pedig annál is inkább, mivel panaszos ellen a tett elkövetése napjától számított 6 hónapon belül szabályszerű jövedéki vizsgálat nem indítván, panaszos az idézett törvényezikk 46. §-a értelmében most már felelősségre még abban az esetben sem vonható, ha a terhére rótt jövedéki kihágást tényleg el is követte.

Vadászati adójövedéki kihágási ügyekben a pénzügyigazgatóság marasztaló határozata ellen 15 nap alatt lehet felebbezni.

(M. kir. pénzügyi közig. bíróság 1898. évi 11,650. sz. elvi jelentőségű határozata.)

A fegyver- és vadászati adó fizetése a törvényhatósági bizottsági tagságra nézve választhatási képességet nem állapít meg.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 191. sz. határozata. — A közigazgatási bíróság Sch. Árminnak törvényhatósági bizottsági taggá történt megválasztása ügyét, melyben F. vármegye állandó bíráló választmánya 1898. évi december hó 28. napján 14. sz. a. határozott, Sch. Ármin sz—i lakos által beadott panasz folytán az 1896. évi XXVI. t.-cz. 41. §. 2. pontja alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt nem ad. Indokok: Az 1886. évi XXI. t.-cz. 23. §. e) pontja szerint bizottsági tag nem lehet, ki a törvényhatóság területén két év óta nem bir, vagy ugyanezen idő óta ott nem lakik és adót nem fizet. Panaszló a vármegye igazoló választmányához 12. sz. a. intézett beadványában, midőn azt igazolja, hogy Sz.-B.-ben négy év óta lakik és hogy 1898. évre 111 frt 95 kr. állami adó van reá kivetve, nem vonta kétségbe, hogy a törvényhatóság területén vagyonnal nem bir s hogy az előző években adót nem fizetett. Továbbá midőn panasziratában azzal érvel, hogy megválasztása azért lenne érvényre emelendő, mert 1898. évben adót fizetett s mert a bemutatott adókönyvecske szerint Sz. vármegyében hadmentességi díjat s a becsatolt vadászejgyek szerint vadászati és fegyveradót F. vármegye területén 1895. év óta fizet, ismételten beismeri, hogy

egyenes állami adót 1898. évet megelőzőleg a vármegye területén nem fizetett, illetve beismeri azt, hogy az atyjával állítólag közösen folytatott haszonbérlet adója nem reá, hanem atyjára van kivetve s előírva. Minthogy azonban Sz. vármegye területén előirt s fizetett hadmentességi díj alapján az idézett törvényszakaszc szerint F. vármegyében a választhatási képesség meg nem szerezhető, minthogy továbbá a m. kir. közigazgatási bíróság 1898. évi január hó 27-én 1. sz. a. hozott döntvényében kimondotta, miként a fegyver- és vadászati adók az egyenes adók fogalma alá nem vonhatók, s ezek fizetése által az illető a községi képviselőtestület legtöbb adót fizető tagjai közé fel nem veendő, ezen vadászati és fegyveradó fizetése, a szintén képviselőre vonatkozó s ugyancsak helyhatósági képviselésnek tekintendő törvényhatósági bizottsági tagságra választ-hatási képességet sem állapít meg. Ezek szerint az állandó bíráló választmány a törvény rendelkezésének megfelelően határozott, midőn panaszlónak törvényhatósági bizottsági taggá megválasztását az 1886. évi XXI. t.-cz. 23. §. e) pontja rendelkezéséhez képest hatályon kívül helyezte, miért is az ezen határozat ellen intézett panasznak hely adható nem volt.

A kir. kincstár a tulajdonát képező vadászati terület bérösszege után járá-dékadót fizetni köteles.

(M. kir. pénz. közig. bir. 1897. évi 9022. sz. elvi jelentőségű határozata.)

Községi vadászati jog bérbeadásából származó jövedelem járadék-adó alá esik.)*

Tényállás: A magyar-óvári m. kir. adófelügyelő felhívta M.-Óvár községet a vadászati jog haszonbérének bevallására. E szerint az évi haszonbér 501 frt. Ennek alapján a kir. adófelügyelő 1889. évi február 21-én 1255. sz. a. következőkről értesítette a községet:

*) Ezzel szemben 1. a m. kir. közigazgatási bir. alább közölt 1898. évi 9165. továbbá 1900. évi 6962. és 20043. sz. határozatait is. — Itt megemlítjük, hogy a vadászati joghaszonbérlet után, a vadászatbérlet is tartozik és pedig III. oszt. kereseti adót fizetni; 1. a m. kir. pénzügyi közig. bir. 1884. évi 3396., valamint az 1897. évi 1042. és 17,222. sz. határozatait. — De ha a vadászat-bérlet hitelesen beigazolja azt, hogy a bérletből jövedelme nincsen: a bérlet körülményeinél fogva a III. oszt. keresetadó alól, bérlete után ki-hagyható; 1. a m. kir. pénzügyi közig. bir. 1887. évi 52. és 1900. évi 1769. sz. határozatait. (Ezen ügyek alább, valamint a jelen munka I-ső kötetének 299. és 300. lapjain bővebben vannak tárgyalva).

Szerk.

Miután a vadászati jog az 1875. évi XXII. t.-cz. 1. §. 3. pontja, valamint az egyenes adó-törvények és szabályok hivatalos összeállításának I. kötet VI. fejezet 1. §-ának 7. jegyzete értelmében tőkekamat adó tárgyát képezi; miután továbbá ezen jogból eredett jövedelmét megadóztatás céljából mindaddig be nem vallotta s e szerint ezen jövedelem megadóztatva nem is lett, ennél fogva az 1883. XLIV. t.-cz. 90. §-a értelmében, a szóbeli meghagyásom folytán beadott vallomási íve alapján, az évi 501 forint vadászati haszonbér után 1884—1888-as évekre pótlólag 50 frt 10 kr., vagyis összesen 250 frt 50 kr. tőke-kamat adót és ez után 87 frt 85 kr. ált. jövedelmi pótdadót egyuttal terhére előíratam. — A megadóztatás ellen a község felebbezéssel élt s előadta, hogy habár az idézett szabályokban a vadászati jog meg is van nevezve, még sem eshetik adó alá, mert az idézett 7-ik jegyzet a törvényes intézkedésekkel ellentétben állván, nem képez törvényszerű szabályt. Mert az 1875. évi XXII. t.-cz. 1. §-a szerint az a vagyon, mely föld- vagy kereseti adó által közvetlenül vagy közvetve érintve van, tőkekamat-adó tárgyát nem képezi, már pedig a vadászati jog az 1883. évi XX. t.-cz. 1. §-a szerint a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka lévén, mint ilyen a földadóval közvetve érintetik, mert továbbá a vadászati jog bérlője III. oszt. kereseti adóval van megróva s mert végül a pénzügyi közigazgatási bíróság 1885. évi 236. számú elvi határozatának indokolásában mondja: „a mennyiben a vadászati haszon, mint a földbirtoknak tartozéka és folyománya, már közvetve a földadó által érintetik”; mindezekből kitűnik, hogy a vadászati jog haszonbére tőkekamat tárgyát nem képezheti, kéri ezért a kivetett adó törlését. — A megyei közigazg. bizottság a kivetett adót, hivatkozással a felebbezés indokaira, leiratni rendelte. A két határozat ellen a kir. adófelügyelő felebbezését bejelenti s kijelenti, hogy felebbezését külön írásban indokolni nem kívánja. A határozat ezzel a záradékkal ellátva, felebbező községnek kézbesítettett, melynek részéről észrevételek nem adtak be. — Határozat: A m. kir. közigazgatási pénzügyi bíróság Moson vármegye közigazgatási bizottságának 1889 április 8-án 160. sz. a hozott határozatát (1297. sz. a.) megváltoztatja és a m. kir. adófelügyelőnek 1889. évi február hó 21-én 1255. szám alatt kelt, az adó megállapításra vonatkozó elsőfoku határozatát az abban foglalt indokok alapján és még azért is helybenhagyja, mert az 1875. évi VII. t.-cz. 8. §-a szerint a földbirtokokkal összeállított jogok a föld tiszta jövedelmének kiszámításánál tekintetbe nem vétetnek s így ezek a jogok — mely közé a vadászati jog is sorolandó — a földadóval sem közvetve, sem közvetlenül érintve nincsenek.

Nem a község magánjogi tulajdonát képező, hanem a vadászati törvény 3. §-a alapján bérbeadott vadászati jog után illetékegyenérték nem jár.

(M. kir. pénzügyi közig. bíróság 6962/1900. sz. elvi jelentőségű határozata.)

Az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a alapján bérbeadott vadászterületeknek közigazgatási célokra fordított bérösszege után, a község járadékadót fizetni nem köteles.

A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1898. évi 9165. sz. a. kelt határozata. — Ő felsége a király nevében a m. kir. közigazgatási bíróság M. község mint jogi testületnek járadékadóügyét, melyben a sz.-t.-i m. kir. pénzügyigazgatóság 1897. évi június hó 30. napján 13,278. sz. a. kelt végzésével a vadászati jog bérletéből eredő jövedelem után az 1897. évre kért adó törlése iránti kérelmével a községet elutasította, s ezt a végzést a F. vármegyei közig. bizottság 1897. évi aug. hó 10-ik napján 773. sz. a. kelt határozatával helybenhagyta, nevezett község által beadott panasz folytán 1899. évi április hó 14-ik napján tartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt: A m. kir. közig. bíróság a panasznak helyt ad s panaszos községet a fejezetben körülírt 22 frt járadékadó fizetése alól felmenti és annak törlését elrendeli, mert: a felterjesztett tárgyratokból, jelesen pedig panaszló községnek törvényhatóságilag jóváhagyott költségvetési előirányzataiból kitűnik, hogy a községi birtokok vadászati jog bérletéből eredő jövedelem a község rendes bevételét képezi, s hogy azt a község az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a rendelkezésének megfelelően közigazgatási célokra fordítja. E szerint a községnek szóban forgó jövedelme, törvényrendelet felhasználásánál fogva, mint ilyen adótárgyul nem szolgálhat.

Ha a község, a községi birtokosok tulajdonát képező, az 1883. évi XX. t.-cz. 2. §-a alá nem tartozó területeken gyakorolt vadászati jog bérbeadásából eredő és a község birtokosai között birtokaránylag fel nem osztható jövedelmet az 1883. évi XX. t.-cz. 3. §-a rendelkezéséhez képest közigazgatási célra fordítja: ez a jövedelem tőkeamat és járadékadó alá nem esik.

20,043/1900. P. sz. Határozat: A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyet ad, panaszos K. L. és Z. községeket a területekre 1900. évre a vadászati jog bérjövödelme után előírt járadékadó és megfelelő általános jövedelmi pótdó megfizetésének kötelezettsége alól felmenti és ezeknek az adóknak törlését elrendeli. *Indokok:* A vadászati jogról szóló 1883. évi XX. t.-cz. 1. §-a értelmében

mében a vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka és a 3. §. szerint a 2. §. alá nem tartozó fölbirtokokon és a községek tulajdonát képező területeken gyakorolható vadászati jog együttes bérletéből eredő jövedelem birtokaránylag a tulajdonosokat illeti, és ha az arány ily módon nem lenne megállapítható, az egész jövedelem a községet illeti, mely azt közigazgatási czélokra fordítani köteles. Világos ezekből, hogy a vadászati jog mint földbirtokkal összekötött jog jövedelme — eredetileg a község egyes birtokos lakosait illeti és így mindaddig, míg ez a jövedelem az egyes lakosok között a törvény értelmében birtokaránylag felosztatik, azok ez után a kétségtelenül magánjogi czimű vagyon jövedelme után az 1875. évi XXII. t.-cz. 1. §-a értelmében járadékadót tartoznak fizetni, de csakis ők és nem helyettük a község. Ha azonban a bérösszeg tiszta jövedelme az egyes birtokosok között fel nem osztható és a törvény rendelkezéséhez képest ezt a jövedelmet a község közigazgatási czélokra fordítja, nyilvánvaló, hogy a községnek ez a jövedelme nem magánjogi czimen élvezett jövedelem, ilyen nem is lehet, mert az a vagyon, mely a jövedelmet adja, nem a községé, hanem az a községek olyan törvényen alapuló közjövedelme, melyet csakis a törvényben meghatározott czélokra fordíthat. Minthogy azonban az a nagyon, illetőleg annak az a jövedelme, mely után a járadékot élvező az 1875-ik évi XXII. t.-cz. 1. §-a értelmében járadékadót fizetni tartozik, a törvény szövegéből és a felsorolt esetekből következőleg magánjogi természetű, ezzel a magánjogi alapon huzott jövedelemmel pedig a közjövedelmek még adózási szempontból sem azonosíthatók; minthogy a tárgyiratokból, de a magyar királyi pénzügyigazgatóság végzésébe foglalt beismeréséből is kétségtelenül kiderül, hogy a községek terhére járadékadó alá vont bérjövedelem a községek egyes lakosainak tulajdonát képező ingatlanokon gyakorolható vadászati jogból ered: a panasznak helyt adni és az ítélet rendelkező része értelmében határozni kellett.

Oly ingatlan vagyon és vadászati jog után, mely a községi közbirtokosság tulajdonát képezi, a község akkor sem tartozik illetékegyenértéket fizetni, ha a jövedelem a község közczéljaira fordíttatik.

A m. kir. közigazgatási bíróság 1899. évi 13,230. sz. határozata. — A magyar királyi közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, panaszos községet a n.-i. adóhivatalnál 1898. évi GG. 75.-tétel-szám alatt előírt illetékegyenérték helyett évi 105 korona 60 fillérnek megfizetésére kötelezi és a többletnek törlését elrendeli. *Indokok:* ügyfél a terhére ingatlan vagyona után előírt illeték-egyenérték ellen két kifogást emelt, hogy t. i. a közlegelő helytelenül vonatott illetékegyenérték alá, mert az a községi birtokosok tulajdo-

nát képezi, hogy továbbá a vadászati jog bérlete után — mely 800 frt bérnek 15-szörösével 12,000 frtban vétetett számításba — illeték-egyenérték szintén nem fizetendő, mert az a földbirtokosok terhét képező mezőőrök fizetése, tenyészállatok beszerzése stbire fordítottak. A m. kir. pénzügyigazgatóság a felebbezést azért utasította el, mert a legelő a község nevére van telekkönyvezve, a vadászati jog pedig a község vagyonául van leltározva és a jövedelem a felebbezés szerint sem osztatik szét a lakosok között. A panasz az előbbi indokokat ismétli és azt kéri, hogy az illetékegyenérték évi 52 frt 82 kr-ra szállíttassék le. Ez a panasz törvényes alappal bír, mert 1. a bizonyítási eljárás során beigazolást nyert, hogy a kérdés alatt álló legelő a község nevére van ugyan telekkönyvezve, de azt a községi urbéri birtokosok használják, abból 120 hold legujabban sőt egyes részletek már előbb is felosztatván, az egyesek tulajdonába ment át, a mit igazolnak a kisbéresek birtokát tartalmazó telekjegyzőkönyvek, melyekbe az 1. sz. telekjegyzőkönyvből, tehát éppen abból, mely a község vagyonát tartalmazza, még 1857. évben egyes legelő részletek le és átjegyeztettek, de igazol a gy.-i kir. törvényszéknek, mint illetékes urbéri bíróságnak 2903/1899. sz. hivatalos átirata is, mely szerint ez a legelő az urbéri birtokoknak törvényes tartozékát képezi. 2. A mi pedig a vadászati jogot, mely dologi jogositvány czimén vonatott illetékegyenérték alá — illeti, a panasznak ebben a tekintetben is helyt kellett adni, mert kétségtelen ugyan, hogy — a mentesség eseteit kivéve — a községnek minden ingó és ingatlan vagyona illetékegyenérték tárgyát képezi, ehhez a vagyonhoz pedig a jogok is tartoznak, mégis figyelemmel arra, hogy a vadászati jog az 1883. évi XX. t.-cz. 1.§-a értelmében a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka és így kétségtelenül ingatlan vagyonnak tekintendő, figyelemmel arra, hogy azok az ingatlanok, melyeknek az évenként 1600 koronával (800 frt) értékesített vadászati jog a tartozéka, ebben az esetben nem a községnek, mint jogi személynek, hanem az összes birtokos lakosoknak tulajdonát képezik, ez az ingatlan vagyonnak minősülő jog a község vagyonához nem tartozván, mint ilyen illetékegyenérték tárgya sem lehet. Nem befolyásolja ezt a rendelkezést az sem, hogy az évi haszonbéri összeget a község az 1883:XX. t.-cz. 3. §-a értelmében közigazgatási célokra használja, avagy éppen mint a panaszos előadja, az a birtokosokat terhelő kiadások fedezetére, tehát az ő javukra fordíttatik, mert az illeték-egyenérték alapja a vagyon és nem annak jövedelme, a minthogy a községi vagyonmérlegben is tőke-vagyoként van a vadászati jog beállítva, hanem csak mint jövedelem, melyről számadással tartozik, mutattatott ki. Minthogy tehát a közlegelő, kataszteri tiszta jövedelem levonások mellett a tárgyiratok szerint a község ingatlan vagyonának kataszteri tiszta jövedelme 648 frt 13 krt, ennek 20-szorosa pedig

12,962 frt 60 krt, a 4 frt házosztályadó 60-szorosa 240 frtot és így az összes törvényes érték 13,202 frt 60 krt vagyis kikerekítéssel 26,400 koronát képvisel, ez után 0.4%-al az évi illetékegyenértéket 105 korona 60 fillérben megállapítani és a többletnek törlését a panasznak helyt adva elrendelni kellett.

A vadászati jog (vadász-terület) bérlete III. osztályu kereseti adó alá esik, ha a bérlő a vadászatot haszonhajtó foglalkozás gyanánt gyakorolja.

(M. kir. pénzügyi közig. bíróság 1897. évi 1042. és 17,222. sz. elvi jelentőségű határozata.)

Vadászterület bérlete, ha azon a vadászat sportszerűen üzetik, adózás tárgyát nem képezi.

A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1900. évi 1769. sz. a. kelt határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság ennek a panasznak helyet ad s a 62 krt, azaz 1 kor. 24 fill. III. oszt. ker. adót törlésbe hozatni rendeli. *Indokok:* A vadászati területek bérlete az 1875. évi XXIX. t.-cz. értelmében és szellemében csak akkor eshetik III. oszt. kereseti adó alá, ha a vadászati terület bérlője a bérbevett jogot üzletszerűen s haszonhajtólag gyakorolja. Panaszos Sz. község határához tartozó vadászterületet évi 25 frtért tényleg bérbevette, de semmi adat nem áll rendelkezésre, melyből meg lehetne állapítani, hogy ebből a bérletből haszna volna, sőt nemcsak saját előadása, hanem a becsatolt községi bizonyítvány szerint is a vadászati területen a vadászatot sportszerűen üzi s abból semmiféle jövedelme nincs.

A vadlelövés bérbeadásából befolyt jövedelem után járadékadó fizetendő.

420. sz./1885. Ő Felsége a király nevében a m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság gróf B. A. örökösei zelizi lakosoknak járadékadóügyét, melyben a 1-i m. kir. pénzügyigazgatóság 1894. évi február hó 12-ik napján 5978. sz. a. kelt végzésével 1500 frt járadékadót állapított meg az 1889—1893. évekre s ezt a B. vármegyei közigazg. bizottság 1894. évi december hó 11-ik napján 1155. sz. a. kelt határozatával megváltoztatva, az adó törlését elrendelte, a kincstári képviselőnek felebbezése folytán 1895. évi márczius hó 2-ik napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott: A m. kir. pénzügyi közigazg. bíróság a b. vármegyei közigazg. bizottságnak 1894. évi december hó 11-én 1155.

sz. a. hozott határozatát megváltoztatja és kimondja, hogy az 1889., 1890., 1892. és 1893. évekre az uradalom által vadászati, illetőleg vadlelőhetési jog után bevett összegek, a mennyiben e czimen a törvény értelmében tiszta jövedelem megállapítható: járadék-adó alá tartoznak, mihez képest az adó mérve tekintetében újabb másodfoku határozat hozatalát rendeli el.*) *Indokok:* A közigazg. bizottság adótörvényt elrendelő határozatának elvi indoka az volt, hogy a vadlelőhetési jog a vadászati joggal azonosítható nem lévén, az abból eredő jövedelem járadékadó alá nem vonható. Ez az indokolás azonban meg nem állhat, mert az a körülmény, hogy a vadlelőhetési jogát gyakorló fél a vadat az uradalom tulajdonában hagyja, csak annyiban állapít meg különbséget a vadászati és vadlelőhetési jog között, hogy az uradalom a tulajdonát képező vadak eladásából még külön jövedelmet is huz, a mi az elsőfoku felelőzéshez csatolt számadással is igazolva van. E szerint az itt kérdésben forgó jövedelem adóztatás szempontjából teljesen hasonló természetű lévén a közönséges értelemben vett vadászati jog haszonbérletéből eredő jövedelemmel, elvben ki kellett mondani annak adóköteles voltát. A mi a közigazgatási bizottság határozatának további indokolását illeti, hogy t. i. tiszta jövedelem, az ezt terhelő kiadások folytán nem marad, ez az indokolás meg nem áll jelen alakjában azért, mert magából a tárgyiratokból nem igazolható, hogy az adóköteles fél által bemutatott jegyzékben felsorolt kiadások mind olyan természetűek volnának, a melyek az itt kérdésben forgó jövedelmet az 1875. évi XXII. t.-cz. 3. §-a értelmében egészen vagy részben terhelnék és ezt előzetes eljárás nélkül megállapítani nem is lehet, minélfogva kötelességében állott volna e tekintetben a kincstári előadónak a kiadás minden tételére vonatkozólag részletesen indokolt javaslatot tenni, a közigazg. bizottság pedig csak ennek és esetleg szakértőknek is meghallgatása után lehetett azon helyzetben, hogy az adó mérve szempontjából határozhasson. Minthogy azonban a közig. bizottság már elvileg adómentesnek nyilvánította a jövedelmeket s ennélfogva a kiadások részletes megvizsgálására indoka sem volt, ennek folytán az ítélet rendelkező részében foglaltakhoz képest kellett határozni.

*) Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, miszerint ezen ügy azután, a m. kir. központi vadászati felügyelőnek, mint szakértőnek meghallgatásával döntetett el végérvényesen, a ki a m. kir. pénzügyminisztérium felkérésére, helyszíni szemlét tartott annak megállapítása végett, hogy az uradalom részéről kimutatott s a vadászat érdekében levőknek mondott kiadások, az uradalmi vadászterületek kezeltetésével és berendezésével arányban állanak-e? S minthogy a szerzett tapasztalatok a szóban forgó vadászterület mintaszerű kezeltetését, valamint az érdekelt uradalom költség-kimutatásainak helyességét és elfogadhatóságát igazolták s ennek folytán meg lehetett állapítani azt, hogy a kérdéses uradalomnak a vadlelővés értékesítéséből tiszta jövedelme nem volt: a reá kivetett adó fizetése alól végérvényesen felmentetett.

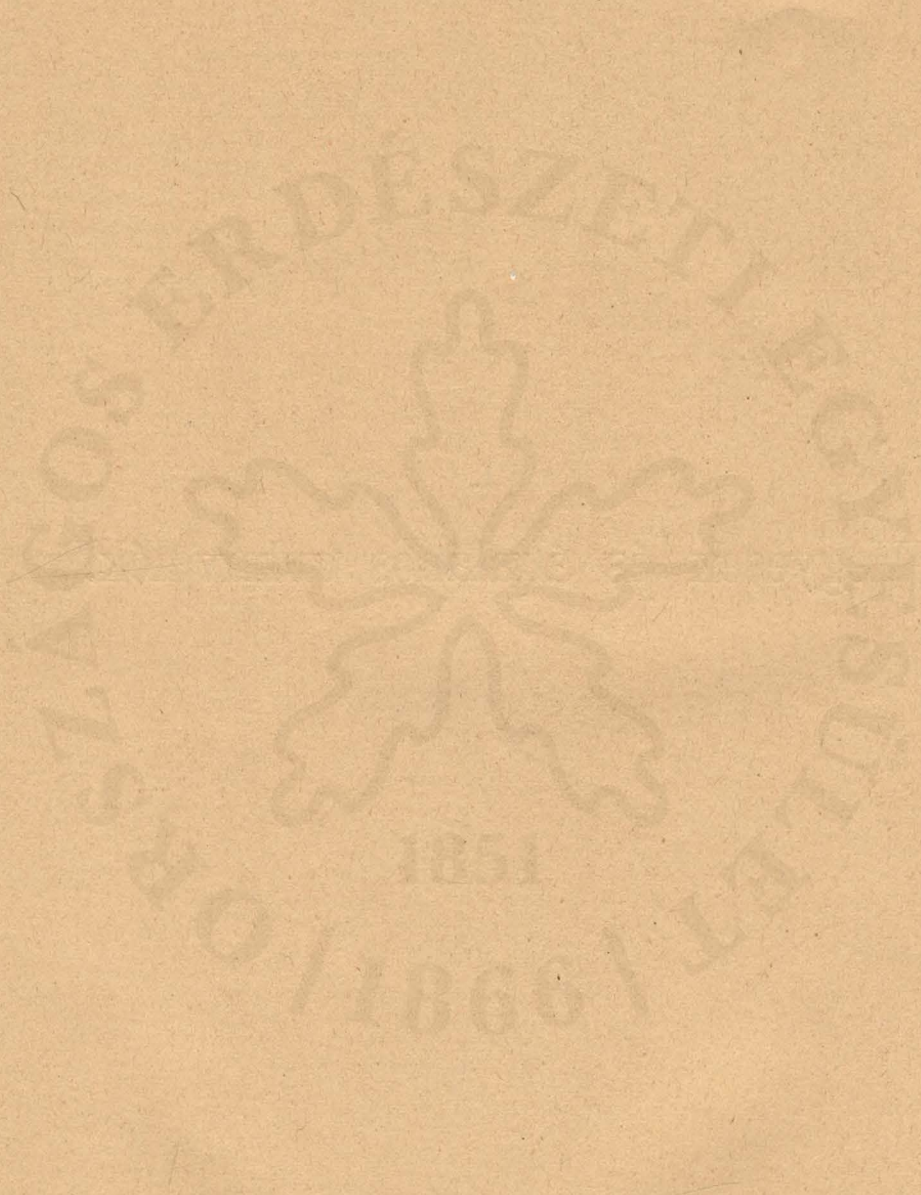
Szerk.

**A városokat az 1883. évi XXIII. t.-cz. 49. §-a alapján megillető birságokról
kiállított nyugták bélyegmentesek.**

A m. kir. közigazgatási bíróságnak 1902. évi 3,601. P. sz. határozata. — A m. kir. közigazgatási bíróság a panasznak helyt ad, panaszló várost a tőle követelt illeték fizetésétől felmenti s annak törlését elrendeli; mert panaszló várost az 1883. évi XXIII. t.-cz. 49. §-a értelmében megillető birságrésznek, a kir. adóhivataltól való átvételét igazoló nyugta után, mivel ez a birságrész nyilvánvalólag a városra, mint községre bizott közigazgatási czélokra szolgál, az ill. dij. 85. t. 2. pontjában foglalt rendelkezéséből kifolyólag bélyegilletéket követelni nem lehetett.

VI.

Vegyesek és általános tudnivalók.

A vadnak tenyésztés céljából való befogása az arra jogosítottaknak tilalmi időben is megengedett dolog.*)

A belügyministernek 1894. évi 1866/kih. sz. alatt hozott határozata, N. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának 1893. évi márczius hó 28-án 162/kih. sz. a. kelt másodfoku ítélete, mely szerint a r—i felső járás főszolgabírája által M. M. r—i B. J. h—i lakosok, öznek tiltott időben való befogása miatt, az 1883. évi XX. t.-cz. 9. §. i) pontja s 30. §-a alapján egyenként 10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban,

*) Netáni visszaéléseknek és a hasznos vadak üzérkedés céljából való tömeges összefogásának és külföldre szállításának megakadályozása végett, szükségesnek találta ezzel szemben az „Orsz. m. vadászati védegyet” 1896. évi május hó 10-én tartott igazg. üléséből kifolyólag, az illetékes ministeriumot megfelelő intézkedés megtételére felkérni s az alábbi felterjesztést intézte ez ügyben a m. kir. földmivelésügyi min.-hoz, melyet érdekesnek tartottunk itten megismertetni.

Nagyméltóságú Minister ur! — A vadászati törvény intenczióiba ütköző, de közvetlenül is a hazai vadászat érdekeit veszélyeztető konkrét esetből kifolyólag, melyet f. évi 19,911. sz. nagybecsi leiratával egyesületünknek véleményezés végett leküldeni méltóztatott: van szerencsénk az ügyre vonatkozó jelentésünket az alábbiakban előterjeszteni.

Nem szenvedhet kétséget, hogy a vadászati érdekek legnagyobb sérelmét jelenti a Sopron vármegye alispánja által panaszolt azon eset, miszerint bizonyos R. nevű külföldi származásu egyén, magas összegekért több községi vadászterületet bérelt s azokon a hazai vadtenyésztés hátrányára, de első sorban az illető községek, valamint a szomszédos vadászterületek károsítására, valóságos vadpusztítást visz végbe, a mennyiben a bérelt területeken a vadat összefogdostatja és a külföldre szállítva, azt mint élő tenyészvadat értékesíti. Ezen kiméletlen eljárásával az illető nemcsak az illető községek vadállományát pusztítja ki s ez által azokat egyik tekintélyes jövedelmi forrásuktól megfosztja, hanem a szomszédos vadászterületeket is megkárosítja az által, hogy a bérelt területeire átszálló, illetve átjáró idegen tulajdont képező vadakat is összefogatja, tehát azoknak állományát szintén apasztja.

Sem a vadászati törvénynek, sem a belügyministeriumnak, Nagyméltóságod elődjének hozzájárulásával 1894 évi 1866. sz. alatt kiadott magas rendeletének, mely a hasznos vadak befogását tenyésztés céljából a tilalmi időben is megengedi: nem lehetett az az intencziója, hogy a hazai vadállomány, lelkiismeretlen, kapzsi bérlők által egyes községi vadászterületeken szándékosan, tisztán nyerészkedési célokból a külföld javára kipusztíttassék

továbbá 9 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltattak el s a másod- és harmadrendű vádlottak ellenében megállapított pénzbüntetésre elsőrendű vádlott kezessége is — az idézett t.-cikk 35. §-a értelmében — kimondatott; végül a befogott őz a községi szegényalap javára, a törvény 31. §-a értelmében elkoboztatni rendeltetett, ifj. K. J. vadászatjogbérlo s megnevezett elmarasztaltak által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: megváltoztattatik s vádlottak a terhükre rótt kihágás vádjá és jogkövetkezményei alól felmentetnek s az őz K. J. birtokában hagyatni rendeltetik; mert a kérdéses őz K. J. vadászati jogbérlo vadászterületén, megbízottjának meghagyásából, tenyésztési célból fogatott el, tenyésztés céljaira pedig a befogás — az 1883. évi XX. t.-cikk 15. §-nak végpontja értelmében — a vadászat tulajdonosai, bérloí vagy azok szakértő megbízottja részére meg van engedve: miből önként következik, hogy az illető jogosított vadállományát és annak fejlesztését nemcsak a vadászati időben és uton, de tilalmi időben is — ekkor azonban a vadászati ut mellőzésével — tetszése szerint szabályozhatja.

s ez által nemcsak az illető községek egyik állandó jövedelmi forrásuktól megraboltassanak, hanem a szomszéd területek birtokosai és bérloí is megkárosíttassanak; sőt ellenkezőleg mind a két intézkedés egyenesen a hazai vadállomány emelése szempontjából a vadtenyésztés érdekében tétetett: minél fogva az ilyen közveszélyes üzérkedésnek, minthogy azt a hazai vadtenyésztés érdekeibe ütközőnek kell jelezniünk, mihamarabb leendő beszüntetésére kötelességünk törekedni.

A vadászterületek birtokosaival szemben, a kiknek a törvény az által, hogy a vadászatot a földtulajdon tartozékának kijelentette s e tekintetben szabad rendelkezési jogot biztosított: nem kívánatos ezen jogot korlátozni, minthogy feltételezhető, miszerint saját jól felfogott érdeküket szem előtt tartva, a vadállomány szándékos és teljes kipusztítására — még ha nem fektetnek is súlyt a vadászat intenzívebb tenyésztésére — soha sem fognak törekedni s bérloíknak azt sohasem fogják megengedni.

Más szempont alá esnek azonban a községi területek vadászat-bérloí, a kiket a jelen viszonyok közt — hézagosaik lévén e tekintetben a vadászati törvény intézkedései, — sem a vadászati törvény alapján, sem adminisztratív uton az ilyen közveszélyes üzérkedéstől eltilítani s őket abban megakadályozni nem lehet, habár — mint már említeni bátorzkodtunk — az ilyen üzérkedés által a községek egyik éppen nem megvetendő jövedelmi forrása merítettik ki s tétetik értéktelenné s így a közvagyon megkárosításáról van szó.

A törvény intenczióit érvényesíteni hivatott legmagasabb forumhoz fordulunk ebben az ügyben, a midőn Nagyméltóságodat tiszteletteljesen felkérjük, méltóztassék az összes törvényhatóságokhoz intézendő körrendeletben az élő vadakkal való efféle üzérkedéseket betiltani s elrendelni, hogy élő vadaknak külföldre való szállítása csakis a m. kir. földmívelésügyi ministerium engedélyével legyen jövőre eszközölhető, a vármegye alispánjának véleményezésével előterjesztendő kérvény alapján, melyhez azon esetben, midőn a szállítási engedély a vadászati jogbérlo által kérelmeztetik, az illető vadászterület tulajdonosának erre vonatkozó nyilatkozata is csatolandó legyen. — Következnek az aláírások: elnök és titkár.

Szerk.

A már előzőleg történt megsebesítés folytán idült sérülésben szenvedő s a tilalmi időben is lelőhető vaddal követendő eljárás szabályozása.

A m. kir. belügyminister 1893. évi aug. 3-án 63,292. sz. alatt a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

Általánosan elfogadott vadász-szokás szerint az előzőleg már megsebesített és idült sérülésben lévő vadat a vadászatra jogosítottnak a tilalmi időben is le szabad lőnie, mert az sebeiben amugy is többnyire elpusztul, vagy ha életben marad is, lassankint annyira elgyengül, hogy a tovább tenyésztésre képtelenné válik s lelövésével nemcsak hogy nem veszít a vadállomány, de még nyer azáltal, hogy az ivadékok elkorcsosodásának ily módon való bekövetkezése meggátoltatik. Azon szokás tehát, mely a megsebesített s a vadállományra ugyis elveszett vadat kinjaitól megszabadítja, kifogás alá a vadászati törvény intencziói szempontjából sem eshetik.

Ámde a tilalmi idő alatt sokszor megtörténik az is, hogy egyesek szándékosan lőnek oly vadat, a melyről tudják, hogy arra a törvény szerint akkor vadászni nem volna szabad s tetten éretvén, a megérdemelt büntetés kikerülése végett rendes mentségük az, hogy a vad idült sebben szenvedett s így csak az általános vadászszokást követték, midőn leterítették a kérdéses vadat.

Ez utóbbi esetben tehát csak a vadorzás támogatására és a vadászati törvény kijátszására szolgál az a körülmény, hogy az állítólagos idült seb létezését utólagosan megállapítani nem lehet, míg az előbbi esetben a vad jóhiszemű elejtője alaptalan gyanúsításoknak, sőt a hatóság részéről zaklatásoknak lehet kitéve.

Hogy tehát a jóhiszemű eljárás menthető, ellenben az öntudatosan elkövetett vadászati kihágás elpalástolása megnehezítve legyen, az „Országos magyar vadászati védegyelet“ igazgatósága részéről e tekintetben tett és indokoltnak talált felterjesztés figyelembe vételével a földmivelésügyi m. kir. miniszter urral egyetértőleg ezennel elrendelem, hogy oly esetekben, a midőn valaki vadászat közben egy már korábban megsebesített oly vadat hoz terítékre, a melyre a kérdéses időben az 1883: XX. t.-cikk értelmében a vadászat tilos, — jóhiszemű eljárásának beigazolására céljából köteles a lelőtt vadat csonkitatlanul és így az őzbakot vagy agancsárt agancsaival együtt az illető község előljáróságának 24 óra lefolyása alatt a szegényalap javára leendő értékesítés céljából átszolgáltatni; a községi előljáróság, esetleg rendőrkapitány pedig a szakszerű lelet felvételéről köteles gondoskodni, annak kiderítésére, hogy a lelövés a vad idült sebzése folytán okszerű volt, tehát vadászati kihágás esete nem forog fenn.

Erről a törvényhatóságot tudomás és a megfelelő intézkedések megtehetése végett ezennel értesitem.

**Az erdőkben és mezőkön szabadon élő vadak bitangjóságnak nem tekint-
hetők, hanem a vadász- vagy földterületek tulajdonosai, illetve bérlőinek
tulajdonát képezik.**

A m. kir. belügyminister 1895. évi 40,862. számú határozata, Gy. vármegye közönségéhez. — A vármegye alispánjának f. évi február hó 15-én 1300. sz. a. másodfokban hozott azon határozatát, mely szerint a pusztai járás főszolgabírája által, f. évi január hó 28-án 7788. és 1894. sz. a. kelt elsőfokban hozott határozat jóváhagyásával, az M.-E. községben 1894. évi november hó 21-én a délelőtti órákban T. testvérek szérűskertjéből, a kutyák általi össze-
tépetés veszélye elől, B. J. istállójába behajtott szarvasbikának bitangjósággént való elárvereztetése mondatván ki: S. M. az m.-e—i vadászterület bérlőjének azon kérelme, hogy a szarvasbika szabadon bocsáttassék vagy neki kiadassék és a szarvasbika elfogói vadászati kihágás czimén elmarasztaltassanak, megtagadtatott, sőt S. M. arra köteleztetett, hogy a beavatkozása folytán felszaporodott tartási költségeket — a mennyiben a bitangjósággént elárverezendő szarvasbika vételára ezeket nem fedezné — 1894. évi november hó 21-től az ügy eldöntéséig számítandó időre, naponta harmincz krajczárjával fizesse meg, valamint a fölmerült postai költségeket is térítse vissza: S. M. felebbezése folytán főfelügyeleti jogomnál fogva felülvizsgálván, az előidézett másodfoku határozatot, az ezzel jóváhagyott elsőfoku határozattal együtt, a földmivelésügyi m. kir. miniszter ural egyetértőleg ezennel feloldom és megsemmisitem, mert az alsóbbfoku határozatoknak csupán a vadászati kihágás cziméni elmarasztalás megtagadására vonatkozó része állhat meg, máskülönben pedig teljesen tarthatatlanok. Első sorban törvényellenes az alsóbbfoku hatóságok azon felfogása, hogy a szarvasbika bitangjósággént minősítettett, mert bitangjóság csak az lehet, melynek tulajdonosa meg nem állapítható; az erdőkben és mezőkön szabadon élő vadak, épugy mint a vizekben szabadon uszkáló halak vagy a levegőben röpködő madarak pedig, mindenkor a vadász-, halász-, vagy földterület tulajdonosáé vagy bérlőjéé. A fenforgó esetben oly területen elfogott szarvasbikáról lévén szó, mely területen közbiztonsági és közrendészeti okokból tilos a vadászat; a szarvasbika, hogy jogos tulajdonosra találhasson, egyszerűen szabadon bocsátandó és bitangjóságnak kezdettől fogva nem volt tekintendő. A törvényellenesen szándékolt elárvereztetés pénzbeli eredményét meghaladó tartási költségek S. M.-tól jogosan nem követelhetők, mert felebbező nem tulajdonosa a szarvasbikának és beavatkozásnak nevezett eljárásával csakis figyelmeztette az elsőfoku hatóságot azon törvényszerű köteleességre, mely a fenforgó esetben elmulasztatott. Miről a czimet a folyó évi április hó 3-án 2723. sz. alatt a földmivelésügyi m. kir. miniszter urhoz fölterjesztett, nevezett miniszter ur részéről azonban folyó évi május hó

4-én 29,074. sz. alatt illetékességi szempontból hozzám áttett alispáni jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett, megfelelő eljárás, a szarvasbikának szabadon bocsátása, illetve a fölmerült istállózási költségeknek a törvényellenesen eljáró tisztviselőktől való behajtása végett oly megjegyzéssel értesitem, hogy az „Országos magyar vadászati védegyelet“ a szarvasbika megmentésének jutalmazásául szabályszerű nyugta ellenében, a felmerült istállózási költségek részbeni fedezésére, folyó évi április hó 27-én nevezett minister urhoz intézett beadványában: huszonöt forintot ajánlott fel.

A közigazgatási bizottságnak oly határozata ellen, amelyben kimondja, hogy az 1883. évi XX. t.-cikk (vadászati törvény) 38. §-ában előírt kivételes intézkedés életbeléptetése iránt, a belügyministerhez javaslatot tenni nem hajlandó, felelősségnek helye nincs.

A belügyministernek 12,520/902. sz. a. T. város közigazgatási bizottságához intézett rendelete. — A közigazgatási bizottság határozatával megtagadta a t—i vadásztársaság azon kérelmének teljesítését, hogy T. város területén a vadak eladása, szállítása és vásárlása tekintetében az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ában előírt kivételes intézkedés életbeléptetése iránt a közigazgatási bizottság hozzám felterjesztést tegyen. Ezen határozat ellen a nevezett vadásztársaság által közvetlenül hozzám benyújtott felelősséget tekintetbe nem vehetem, mert az 1883. évi XX. t.-cz. 38. §-ának világos rendelkezése szerint a belügyminister azt, hogy valamely vidéken a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történhessék, csakis a közigazgatási bizottság indokolt javaslata folytán rendelheti el. Ha tehát a közigazgatási bizottság nem lát törvényes indokot fenforogni arra nézve, hogy az említett kivételes intézkedés életbeléptetése iránt felterjesztést tegyen, úgy azt a belügyminister közvetlenül nem rendelheti el, sem pedig a közigazgatási bizottságot ilyen javaslat felterjesztésére nem utasíthatja. Ebből önként következik, hogy a közigazgatási bizottságnak azon határozata ellen, melylyel az említett kivételes intézkedés életbe léptetésének javaslatba hozása iránt előterjesztett kérelemnek eleget nem tesz, felelősségnek tulajdonképpen helye sincs, mert az a törvénnyel szemben eredményre nem vezethet.

Tilosban talált baromfi lelővése nem a vadászati, hanem a mezőrendőri törvény alapján bírálendő el.

A m. kir. belügyminister 1899. évi 132. számú határozata, Sz. város közönségéhez. — A város tanácsának 1898. évi deczem-

ber hó 9-én 192/kih. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a rendőrkapitány által hozott elsőfoku ítélet helybenhagyásával K. Antal sz—i lakos idegen vadászterületen engedély nélküli vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 26. §-a alapján 10 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 1 napi elzárásban, továbbá 2 frt eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el; az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltván, megsemmisítették és az ügy az 1894. évi XII. t.-cz. 102. §-ában felsorolt hatósághoz áttétetni rendeltetik, mert az elsőfokulag elmarasztalt K. Sándornak és nem K. Antal panaszlottnak azon cselekménye, hogy a tilosban talált baromfit lelőtte, nem képez vadászati kihágást, hanem az 1894. évi XII. t.-czikk 90. §-a alapján bírálandó el.

Körrendelet a hasznos állatok és madarak védelme tárgyában.

A m. kir. földmivelésügyi minister, 1901. évi 24,655. sz. alatt az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. 57. és 58. §-a alapján a mezőgazdaságra hasznos állatok oltalmazása érdekében a törvényhatóságok meghallgatása után a belügyi és kereskedelemügyi minister urakkal egyetértőleg a következőket rendelem.

1. §. Védelemben részesítendőek a következő állatok :

I. Emlősök.

1. Denevér, népies nevén szárnyas egér, pup denevér, pup egér stb. minden fajai minden időben.

2. Vakondok, kivéve a virágos veteményes kerteket és csemete ültetvényeket, hol pusztíthatók.

3. Cziczkányok fajai, kivéve a vizi cziczkányt, mely a halászatra káros.

4. Sün, népies nevén sündisznó, töviskés disznó, tövis disznó, töviskés kutya, szórdisznó stb.

II. Madarak.

Álmos madár (Vasm.), Kecsekefejő.

Álomfilkó (Fehérm.), Kecsekefejő.

Aranyáruló (Zalam.), Czitrom sármány.

Aranymáj (Szilágym.), Sárga rigó.

Aranymál (Szilágym.), Sárga rigó.

Aranymálé (Vasm.), Sárga rigó.

Aranymálingó (Pestmegye), Sárga rigó.

Aranymálinkó, Sárga rigó.

Aranymáringó (Pestm. Dunántul), Sárga rigó.

Ásó fecske, Parti fecske.

— partifecske, Partifecske.

Babutka, Bubos banka.

Bagoly.

— gyöngyös. Gyöngybagoly.

— mezei b. Réti fülesb.

— nádi, Réti fülesbagoly.

— réti b. (Alföld) Réti fülesb.

Bagolyföcske (Dunántul) Kecskefejő. Banka.

— bubos b.

— büdös b. Bubos banka.

Barát poszáta, Barátka poszáta.

Barázda-billegető.

Bébicz (Dunántul), Bibicz.

Bibicz.

Bibocz, Bibicz.

Billegető.

— barázda b.

— fehér b. Barázda-billegető.

— füstfarku b., Kerti rozsdafarku.

— hegyi b.

— kucsmás b.

— mezei b.

— sárga b.

— szürke b., Barázda-billegető.

Billegető, Billegető.

Borpintyőke (Baja), Erdei pinty.

Bugyboka, Bubos banka.

Bugykás kató (Szilágym.), Bubos pacsirta.

Czerkó (Tiszamente), Kormos szerkő.

Czince, Nádi czinege.

Czinege.

— barát cz.

— bóbás cz. (Erd. r.), Bubos cz.

— bubos cz.

— buzavirág czin., Lazur czinege.

— fenyves cz.

Czinege.

— függő cz.

— gyászos cz.

— kék cz.

— kontyos cz. Bubos czinege.

— lazur cz.

— mocsári cz., Barát cz.

— szakállas cz.

— molnár cz. (Vasm.), Kék czin.

— nádi cz. (Fehérm.), Szakállas czinege.

— szén cz.

— szövő cz., Függő czinege.

Czinegető, Nádi czinege. Szakállas czinege.

— szakállas czinege. Szakállas czinege.

Czinke.

— barát cz., Barát czinege.

Czinke barkós cz., Szakállas czinege.

— bóbítás cz., Bubos czinege.

— bubos cz.

Czinke, dorongfarku cz. (Dunántul), Őszapó.

— farkos cz. Őszapó.

— fekete cz., Fenyves czinege.

— fenyves cz., Fenyves czinege.

— függő cz., Függő czinege.

— hosszufarku cz. Őszapó.

— kék cz. Kék czinege.

— kékfejű cz. Kék czinege.

— lazur cz., Lazur czinege.

— nádi cz., Nádi czinege.

— rudas cz., Őszapó.

— szakállas cz., Szakállas czinege.

— szén cz., Szén czinege.

Csacska madár, Pásztor madár.

Csádészó (Dunántul), Ökörszem.

Csaláncsucs.

— cigány cs.

— rozsdás cs.

Csaláncsattogató, Czigány csaláncsucs.

Csella, Szerkő.

Csér.

— cigány cs., Kormos szerkő.

— fekete cs. (Tiszamente), Kormos szerkő.

Csicsimé madár (Baranyam.), Erdei pinty.

Csicsiri (Dunántul), Sordély.

Csicsörke.

— kerti cs., Csicsörke.

— nyiri cs. (Sopronmegye), Nyiri zseze.

Cszik (Alföld), Csiz.

Csoka.

— kék cs. (Tiszántul és Erd. rész.), Szalakóta.

Csovánka (Diós-Jenő), Mezei poszáta.

Csuszka.

— tömzsi cs., Csuszka.

Csuk. Ökörszem.

Csuvik.

— gatyás cs.

Csücsörgő (Csallóköz), Mezei pacsirta.

Dalos poszáta.

Danka sirály (Szabolcsm.).

Doromboló madár (Fehérm.). Nádi tücsökmadár

Dorongfarku czinke (Dunántul), Őszapó.

Dorongos őszapó, Őszapó.

Dunai halászmadár (Dunántul),
Danka sirály.
Dutka, Bubos banka.

Énekes rigó.

Éneklő rigó, Énekes rigó.
Erdei fülemile, Kis fülemile.
Erdei pacsirta.
Erdei pinty.
Erdei pipis.
Erdei pityér, Erdei pipis.
Erdei szürkebegy, Közönséges
szürkebegy.
Európai kecskefő, Kecsefő.

Fakopáncs.

— fehérhátú f.
— kis f.
— közép f.
— nagy f.
Fakopogató, Fakopáncs.
Fakó poszáta, Karvaly poszáta.
Fakusz.
— közönséges f.
Falmászó.
— kőszáli f., Sziklamászó.
Farkas czinke, Őzlapó.
Fatetű (Baja, Dunántul stb.) Fakusz.
Fattyu fülemile, Geze.
Fattyu szerkő.
Favágó, Fakopáncs.
— kurta f. Csuszka.
Fecske.
— ásó f. Parti fecske.
— fekete f., Sarlós fecske.
— gatyás f. (Bia, Abaujm.) Házi-
fecske.
— hanyi f., (Fertő), Sarlós fecske.
— házi f.
— kőfali f. Sarlós fecske.
— kőszáli f. (Erd. r.), Sarlós fecske.
— lábatlan f., Sarlós fecske.
— lármás f. (Hontm.), Házi fecske.
— parti f. (Abauj-, Borsódm.).
— pelyheslábú f. Házi f.
— tarka f. (Székelyföld). Füst-
fecske.
— visító f. (Erd. rész.), Sarlós
fecske.
Fehérhátú kopáncs, Fehérhátú fa-
kopáncs.
Fehérmellű házi fecske, Házi
fecske.
Fehérszárnyu halászká, Fehérszár-
nyu szerkő.
Fehérszárnyu pacsirta.
Fehérszárnyu szerkő.

Fejér billegető, Barázda billegető.
Fekete czinke, Fenyves czinke.
Fekete csér (Tiszamente), Kormos
szerkő.

Feketefejú légykapó, Kormos légy-
kapó.

Feketefolt (Kolozsvár), Barátka po-
száta.

Fekete fülemile, Magyar fülemile.
Fekete halászká, Kormos szerkő.

Fekete harkály.

Feketelábu juhászká, Széki lile.

Feketelábu lile, Széki lile.

Fekete rigó.

Fekete stiglinéz (Baja), Czigány
csaláncsucs.

Fenyves czinge.

Fenyves ezinke, Fenyves czinge.

Figemadár, Fügő czinge.

Findzsa (Miskolcz vidéke), Hant-
madár.

Foltos mocsári poszáta, Foltos sitke.
Foltos sitke.

Föske.

— parti f. (Dunamente, Dunántul).
Földi kalapács (Keszthely). Hant-
madár.

Földi szarka, Hantmadár.
Fügő czinge.

Fügő czinke, Fügő czinge.
Fülemile, Kis fülemile.

— barna f., Magy. fülemile.
— erdei f., Kis fülemile.

— kerti f., Karvaly poszáta.
— kis f.

— ligeti f., Magy. fülemile.
— magyar f.

— nagy f. Magy. fülemile.
— pap f. Barátka poszáta.

— svéd f., Kékbegy.
Foltos sitke

Fülemile sitke.
Fülespacsirta.

— havasi f.

Fülesbagoly.

— apró f., Füleskuvik.

— nádi f., Réti fülesbagoly,
— réti f.

Füleskuvik

— kis f., Füleskuvik.

Füstfark, Rozsdafarku.

— házi f., Házi rozsdafarku.

— kerti f., Kerti rozsdafarku.

— közönséges f., Házi rozsdafarku.
Füstfarku billegető, Kerti rozsdafarku.

Füstfarku madár, rozsdafarku.

Füstifecske, Villásfecske.
 — közönséges f., füstifecske.
 — villás f., füstifecske.
 Füsti villásfecske, Füstifecske.
 Füzikék fajai.

Gatyás csuvik.
 Gatyás fecske.
 Geze.
 Girlicz pinty, Csicsörke.
 Gyagya (Baja) Nyiri zsezse.
 Gyászos czinege.
 Gyászos légykapó, Kormos légykapó.
 Gyöngybagoly.
 Gyöngyös bagoly, Gyöngybagoly.

Hajnalmadár, Sziklamászó.
 Halálbagoly, Kuvik.
 Halálmadár, Kuvik.
 Halászka, Szerkő.
 — fehérszárnyu h., Fehérszárnyu szerkő.
 — fekete h., Kormos szerkő.
 Halászmadar.
 — dunai h., (Dunántul), Danka sirály.
 — nagy h., (Dunántul), Danka sirály.
 — kis fekete h. (Dunántul) Kormos szerkő.
 Halkapó, nagy (Borsodm.), Danka sirály.
 Hantmadár.
 Harkály.
 — cifra h. (Vas megye), Fakopáncs.
 — csonka h., Hőcsik.
 — háromujju h., Háromujju hőcsik.
 — kis h., Kis fakopáncs.
 — közép h., Közép fakopáncs.
 — nagy h., Nagy fakopáncs.
 — szürke h., Szürke küllő.
 — vas h. (Mármaros megye), Fekete harkály.
 — zöld h., Zöld küllő.
 Háromujju hőcsik.
 Havasi fülespacsirta.
 Havasi hőcsik, Háromujju hőcsik.
 Havasi lile.
 Havasi pacsirta, Havasi fülespacsirta.
 Havasi pinty.
 Havasi pipis.
 Havasi pityér, Havasi pipis.
 Hazi fecske, (Tiszántul, Erdély)
 Közönséges házifecske.
 Hazi füstfark, Hazi rozsdafarku.

Hegyi billegető.
 Hegyi pinty, Fenyő pinty.
 Helvét lile, Ujjas lile.
 Hógalamb (Csallóköz), Danka sirály.
 Hontmadár, Hantmadár.
 Hópinty, Havasi pinty.
 Hósármány.
 Hosszufarku czinke, Őszapó.
 Hőcs (Dunántul), Csuszka.
 Hőcsök (Dunántul), Csuszka.
 Hőcsik.
 Hőcsik (Vasm.), Kis fakop.

Judás madár (Drávafok), Danka sirály.
 Juhászka, Lile.
 Juhászka, kis j., Kis lile.
 — nagy j., (Velence), Parti lile.
 Juhászka lile, Parti lile.

Kaczagó sirály, Danka sirály.
 Kakuk, közönséges.
 Kalangya varju (Erd. r.), Szalakóta.
 Kanakucz, Törpe kuvik.
 Kazári fecske, Sarlós fecske.
 Kazári sarlós fecske, Sarlós fecske.
 Kecskefejlő.
 — európai k.
 Kecskeszopó (Alföld), Kecskefejlő.
 Kékbecge.
 Kék czinege (Vas megye).
 Kék czinke, Kék czinege.
 Kék csóka (Erd. részek és Tiszántul), Szalakóta.
 Kékfejlő czinke, Kék czinege.
 Kék küllő (Erdély rész.), Csuszka.
 Kék rigó, Kék kövirigó.
 Kék szalakóta, Szalakóta.
 Kék varnyu (Pest megye), Szalakóta.
 Kémény fecske (Székelyföld), Füsti fecske.
 Kendelicze (Abauj-, Borsod megye), Kenderike.
 Kendericze (Vasm.), Kenderike.
 Kenderike.
 Kenderike zsezse, Kenderike.
 Kendermagos rigó (Székelyföld), Léprigó.
 Kerti csicsörke, ('sicsörke).
 Kerti füstfark, Kerti rozsdafarku.
 Kerti sármány.
 Királyka.
 — bubos k., Sárgafejlő királyka.
 — sárgafejlő k.
 — tüzesfejlő k.
 — tüzfejlő k., Tüzesfejlő k.
 — zizike k., Sárgafejlő királyka.

Kis lile.
 Kisebb tarka harkály, Kis fakopáncs.
 Kis harkály, kis fakopáncs.
 Kis füleskuvik, Füleskuvik.
 Kis legyész, kis légykapó.
 Kis légykapó.
 Kis légyvadász, Kis légykapó.
 Kis zsezse, Nyiri zsezse.
 Kontyos czinege, Bubos czinege.
 Kontyos madárka (Székelyföld), Bubos pacsirta.
 Kopács kurta, Csuszka.
 Kopáncs, Fakopáncs.
 — kis k., Kis fakopáncs.
 — közép k., Közép fakopáncs.
 — nagyobb k., Nagy fakopáncs.
 Kormos légykapó.
 Kormos légyvadász, Kormos légykapó.
 Kormos szerkő.
 Kotró fecske.
 Kölesi sármány, Sordély.
 Köles madár (Felső-Magyarország), Sordély.
 Kőmászó, Sziklamászó.
 Kőröstös veréb (Veszprémmegye), Kővirigő.
 Kővirigő.
 Kövi sármány, Bajszos sármány.
 Közép harkály, Közép fakopáncs.
 Középtarka harkály, közép fakopáncs.
 Közönséges füstfark, Közönséges rozsdafarku.
 Közönséges füstifecske.
 Közönséges lappantyú, Kecskefejő.
 Közönséges libucz, Bibicz.
 Közönséges nyaktekeres, Nyaktekeres.
 Közönséges szürkebegy.
 Közönséges ökörsem.
 Közönséges sármány, Czitrom sármány.
 Közönséges sirály, Danká sirály.
 Közönséges vörösbegy.
 Kucsmás billegető.
 Kucsmás legyész, Kormos légykapó.
 Kurta kalapács, (Pestm.), Csuszka.
 Küllő (Dunáninnen, Dunántul, Erdélyi részek.)
 — szürke k.
 — zöld k.
 Kuvik.

Lángbagoly, Gyöngybagoly.
 Lappantyú, Kecskefejő.
 — közönséges l., Kecskefejő.
 Lazur czinege.
 Lazur czinke, Lazur czinege.
 Leányka madár, (Székelyf.), Barázda billegető.
 Legyész, Légykapó.
 — kis l., Kis légykapó.
 — kucsmás l., Kormos légykapó.
 — kucsmás l., Örvös légykapó.
 — örvös l., Örvös légykapó.
 — szürke l., Szürke légykapó.
 — vörösbegyű l., Kis légykapó.
 Légyfogó, Légykapó.
 Légyfogó madár (Vasm.), Szürke légykapó.
 Légykapó.
 — kis l.
 — kormos l.
 — örvös l.
 — szürke l.
 Légyvadász, Légykapó.
 — kis l., Kis légykapó.
 — kormos l., Kormos légykapó.
 — örvös l., Örvös légykapó.
 — szürke l., Szürke légykapó.
 Libocz, Bibicz.
 Libucz, közönséges libucz, Bibicz.
 Lile.
 — apró l., Kis lile.
 — arany l., Pettyes lile.
 — havasi l.
 — helvét l., Ujjas lile.
 — kis l.
 — libucz l., Ujjas lile.
 — mocsári l., Széki lile.
 — morinell l., Havasi lile.
 — parti l.
 — pettyes l.
 — reznék l., Ugartyuk.
 — sárga l., Havasi lile.
 — széki l.
 — szürke l., Ujjas lile.
 — vízi l., Parti lile.
 Lipinka madár (Székelyföld), Billegető.
 Lőrike, Zöldike.

Magyar fülemile.
 Málingó, Arany málingó (Pestm.), Arany málinkó.
 Málkó, Arany málkó = Sárgarigó.
 — sár m. Arany málkó.
 Máringó, Arany máringó (Pestm.)

és Dunántul), Arany málinkó.
Sárga rigó.

Málonfekvő, Fülesbagoly.

Marti fecske (Erd. r.), Parti-fecske.

Mezei bagoly (Alföld), Réti fülesbagoly.

Mezei billegető.

Mezei pacsirta.

Mezei pipis, Parlagi pipis.

Mezei pityer, Parlagi pipis.

Mocsárbagoly, Réti fülesbagoly.

Mocsári czinege, Barát czinege.

Mocsári lile, Széki lile.

Mocsári poszáta, Sitke.

Molnár czinege, (Vasmegeye), Kék czinege.

Molnár fecske, Közönséges házi-fecske.

Morinell lile, Havasi lile.

Nádi bagoly, Réti fülesbagoly.

Nádi czinege (Fehérmegye), Szakállas czinege.

Nádi czinke, Szakállas czinege.

Nagy fülemile, Magyar fülemile.

Nádi fülesbagoly, Réti fülesbagoly.

Nádi posztáták.

— cserregő nádi p.

— énekes n.

— hangos n. Cserregő n. poszáta.

— nagy n. = Nádi rigó.

Nádi rigó = nagy nádi poszáta.

Nádi sármány.

Nádi szarvasbagoly, Réti fülesbagoly.

Nádi veréb (Tiszántul, Erd. részek), Nádi sármány.

Nádi veréb (Dunántul), Sitkék, Mocsári posztáták.

Nagy halkapó, Danka sirály.

Nagy harkály, Nagy fakopáncs.

Nagyobb tarka harkály. Nagy fakopáncs.

Narancsmadár, Sárgafejű királyka.

Narancs zizike, Sárgafejű királyka.

Nevető sirály, Danka sirály.

Nikovicz (Vas m.), Fenyőpinty.

Nyaktekeres.

Nyaktekerő, Nyaktekeres.

Nyári rigó, Énekes rigó.

Nyiri csiz (Sopronmegye), Nyirizseze.

Nyiri zseze.

Ostoba Sármány (Erd. részek) Bajszos sármány.

Ökörszem.

Örvös legyész, Örvös légykapó.

Örvös légykapó.

Örvös légyvadász, Örvös légykapó.

Öszapó.

Pacsirták.

— bubos p.

— erdei p.

— füles p.

— havasi p. Fülespacsirta.

— mezei p.

— szántóka p., Mezei pacsirta.

Pacsirta szibériai p., Fehérszárnyu pacsirta.

Papfilemle (Zalamegye) Barátka poszáta.

Parlagi pipis.

Parti fecske.

Parti lile.

Pásztormadár.

Pettyes lile.

Pinty.

— árva p., Erdei pinty.

— erdei p.

— havasi p.

— siró p., Erdei pinty.

— szemeti p. (Erd. r.), Erdei pinty.

— tarka p. (Udvarhelym.), Tengelicz.

Pintyőke (Dunántul) Erdei pinty.

Pintyőke, bor p. (Baja), Erdei pinty.

Pipis (Bodrogeköz).

— erdei p.

— havasi p.

— mezei p., Parlagi pipis.

— réti p.

— rozsdás torku p.

Pipiske (Alföld), Bubos pacsirta.

Pipőke, Királyka.

— sárgafejű p., Sárgafejű királyka.

— tűzfeji p., Tűzesfeji királyka.

Pirregő, Tücsökmadár.

— berki p., Berki tücsökmadár.

— nádi p., Nádi tücsökmadár.

— réti p., Réti tücsökmadár.

Pityer (Vasmegeye), Pipis.

— bubos p. Bubos pacsirta.

Pityér, Pipis.

— erdei p., Erdei pipis.

— havasi p., Havasi pipis.

— mezei p., Parlagi pipis.

— réti p., Réti pipis.

Poszáta.

— barát p., Barátka poszáta.

— mocsári p., Sitke.

— nádi p.

Püsetek, Fülespacsirta.

Remete rigó, Kövi rigó.

Remete veréb, Kövi rigó.

Réti bagoly (Alföld), Réti fülesbagoly.

Réti fülesbagoly.

Réti pipis.

Réti pirregő. Réti tücsök-m.

Réti pityér, Réti pipis.

Rigó.

— csipegő r. Szőlő rigó.

— énekes r.

— éneklő r., Énekes rigó.

— kendermagos r. (Székelyföld),

Léprigó.

— kövi r. (Erdélyi részek).

— léprigó.

— nádi r., Nádi poszáta.

— nyári r., Énekes rigó.

Rigó, örvös r.

— sárga r., Arany málinkó.

— szőke r. (Erd. részek). Léprigó.

— szőlő r.

— tekerményes r. (Háromszékm.),

Énekes rigó

Rózsaszínű sáskamadár, Pásztormadár.

Rózsaszínű seregély, Pásztormadár.

Rozsdafarku.

— házi r.

— kerti r.

Rozsdás csaláncsucs.

Rozsdás torku pipis.

Rudas cinke (Drávafok), Őszapó.

Rütyü (Tiszamente) Zöldike.

Sárga billegető.

Sárgafejű királyka.

Sárgafejű zizike, Sárgafejű királyka.

Sárgafejű pipőke, Sárgafejű királyka.

Sárga lile, Havasi lile.

Sárga rigó, Arany málinkó.

Sárga velyhe, Arany málinkó,

Sárga rigó.

Sárgyóka, Sárga billegető.

Sarlós fecske.

Sármadár (Velence), Kis lile.

Sármálinkó, Sárga rigó.

Sármány (Dunántul).

— bajszos s.

— czitrom s.

Sármány.

— kerti s.

— kölesi s., Sordely.

— kövi s., Bajszos sármány.

— közöns. s., Czitrom s.

— nádi s.

— ostoba s. (Erdélyi rész), Bajszos sármány.

— sarkantyus s

Sármánytyu (Székelyföld), Czitrom-sármány.

Sáskamadár, rózsaszínű, Pásztormadár.

Serege (Tiszántul), Seregély.

— rózsaszínű s., Pásztormadár.

Seregény (Somogy megye), Seregély.

Sereglye (Tiszánt.), Seregély.

Sirály, danka (Szabolcsm.)

— kaczagó s., Danka sirály.

— közöns. s., Danka sirály.

— nevető s., Danka sirály.

Síró pinty, Erdei pinty.

Sitke.

— csikósfeji s.

— foltos s.

— fülemile s.

Sordély (Dunáninnen, Dunántul, Tiszáninnen, Tiszántul, Erdélyi részek.) Sordély.

Sordély.

Sorja (Dunántul), Kormos szerkő.

Sörje (Dunántul), Kormos szerkő.

Stiglincz (Baja), Tengelicz.

Surgyé, Sordély, (Tiszántul).

Süvöltő.

Süvöltő madár, Süvöltő.

Süvölttyü, Süvöltő.

Süvötyü, süvöltő.

Svéd fülemile, Kékbegy.

Szakállas czinege.

Szakállas cinke, Szakállas czinege.

Szakállas nádi czinege, Szakállas czinege.

Szalakóta.

— kék sz., Szalakóta.

Szántóka (Székelyföld), Mezei pac-sirta.

Szarvasbagoly, Fülesbagoly.

Széki csér.

Széki lile.

Szemeti pinty. (Erd. r.), Erdei pinty.

Szén czinege.

Szén cinke. Szén czinege.

Szerkő

— cigány sz., Kormos szerkő.

— Kormos sz.

— tarka sz., Fehérszárnyu szerkő.

Szibériai pac-sirta, Fehérszárnyu pac-sirta

Sziki csire (Alföld), Széki csér.

Sziki csirke (Debreczen), Széki csér.

Sziklamászó, Hajnalmadár.

Szikla rigó (Veszprémm.), Kövi rigó.

Szotty (Udvarhelymegye), Csuszka.
Szöke rigó (Székelyföld Szilágym.),

Léprigó.

Szövőczinege, Függő czinege.

Szürkebegy.

— erdei sz., Közönséges szürkebegy.

— közönséges sz.

Szürke billegető, Barázda billegető.

Szürke harkály, Szürke küllő.

Szürke legyész, Szürke légykapó,

Szürke légyvadász, Szürke légykapó.

Szürke lile. Ujjas lile.

Tarkaharkály. Fakopáncs.

— közép t. Közép fakop.

— nagyobb t., Nagy fakopáncs.

Tarka pinta (Udvarhelym.), Tengelicz.

Tarka szerkő, Fehérszárnyu szerkő.

Tekerményes rigó (Háromszékm.),

Énekes rigó

Tekerincs (Sopronm.), Nyaktekeres.

Tekermény (Székelyföld), Nyaktekeres

Tengelicz.

— tarka t.

Tiglinez (Abaujmegye), Tengelicz.

Töklincz (Palóczság), Tengelicz.

Tömzsi csuszka, Csuszka.

Tücsök madár.

Tücsök berki t.

— nádi t.

— réti t.

Tüskebujkáló (Dunántul), Ökörszem.

Tüzesfejű királyka.

Tüzesfejű pipőke, Tüzesfejű királyka.

Tüzesfejű zizike, Tüzesfejű királyka.

Tüzfű királyka, Tüzesfejű királyka.

Tüzfű pipőke, Tüzesfejű királyka.

Ujjas lile.

Varnyiskék (Pestmegye) Szalakóta.

Vasharkály (Mármarosm.), Fekete-harkály.

Vasvarju (Kecskemét). Szalakóta.

Velyhe: sárga v., Sárga rigó, Sár-málkó.

Villás fecske, Füsti fecske.

Villás füsti fecske, Füsti fecske.

Vizi galamb (Velence), Dankasirály.

Vizi lile, Parti lile.

Vörösbegy (Csongrádm.) Süvöltő.

Vörösbegyű.

Vörösbegyű legyész. Kis légykapó.

Zizike, Királyka.

Zöld harkály, Zöld küllő.

Zöldike.

Zöldike rütyü, Zöldike.

Zöldkánya (Dunántul), Szalakóta.

Zöld küllő.

Zsezse, Nyiri zsezse.

— barna zsezse, Nyiri zs.

— kis zsezse, Nyiri zsezse.

— nyiri zs.

Zsolna (Borsodmegye), Zöld küllő.

2. §. Aki az 1. §-ban felsorolt emlős állatokat és madarakat pusztítja, a madarak fészkeit és tojásait, fiait elszedi, vagy azokat hatósági engedély nélkül forgalomba hozza, az 1894. XII. t.-cz. 95. §. o) pontjába ütköző kihágást követ el és 100 (száz) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

3. §. A jelen rendeletem 1. §-ában felsorolt állatokat élve elfogni, vagy megölni, a madarak fészket vagy tojásait elszedni, csakis tudományos célra és hatósági engedéllyel szabad.

Csakis hatósági engedéllyel eszközölhető az 1. §-ban felsorolt madarak fészkeinek és tojásainak, nemkülönb az ott felsorolt állatoknak élő vagy holt állapotban való szállítása is.

4. §. Aki az 1. §-ban felsorolt állatoknak fogására, madárfészkek vagy tojások elszedésére, vagy mindezek szállíthatására engedélyt óhajt kapni, annak valamely hazai tudományos intézet, szaktudós, vagy természettudományokkal igazoltan foglalkozó egyéntől, írásban való megbízást vagy megrendelést kell felmutatni.

Ezen engedélyek megadására az 1894. évi XII. t.-cz. 102. §-ában felsorolt elsőfoku hatóságok illetékesek.

5. §. Hatósági engedély azonban a 4. §-ban foglalt korlátozások mellett is csak legfeljebb 10 drb állat fogására, vagy 10 drb madárfészek és tojás elszedésére adható ; s ez a mennyiség is csak annyiban, a mennyiben az az illető állatokra nézve pusztítás jelle- gével nem bir.

6. §. Az 1. §-ban felsorolt állatok fogására, madárfészek, tojások szedésére az engedély a következő minta szerint állítandó ki.

Engedély :

Alulírott hatóság.....i lakosnak, aki.....(tudo- mányos intézet, iskola stb., természettudományokkal foglalkozó szak- ember neve).....-tól.....darab.....(állatfajta, madárfészek, tojás megnevezése) szállítására megrendelést kapott, a mai naptól számítandó két hét tartamára, tehát.....évi.....hó.....nap- jáig terjedő hatálylyal megengedem, hogy.....drb.....(állat, madárfészek, tojás megnevezése) elfoghasson vagy elszedhessen s nevezett állatokat élő vagy holt állapotban birtokában tarthassa.

Kelt.....aláírás.....pecsét.

7. §. Az 1. §-ban felsorolt állatoknak, madarak fészkeinek, tojásainak bármily módon való szállítására az engedély a követ- kező minta szerinti űrlapon adatik.

Szállítási engedély:

Alulírott hatóság.....(állatoknak, madarak fészkeinek, tojásainak megnevezése) ^{elfogására} ^{elszedésére} szabályszerű hatósági engedély felmutatása alapján.....i lakosnak megengedi, hogy a fent megnevezett ^{állatokat} ^{fészkeket} ^{tojásokat} vasuton, hajón, postán vagy kézben.....-ra szállithassa.

Kelt.....pecsét.....aláírás.

8. §. A 6. §-ban említett engedély csak 14 napig érvényes.

A szállítási engedély, ha a szállítás vasuton, hajón vagy postán történik, az illető szállító vállalat által átveendő és visszatartandó.

A kézben vagy szekéren való szállításra adott engedély is csak 14 napig tartó érvénnyel adható ki.

Ugy a 6. mint a 7. §-ban említett engedély csupán az abban megnevezett számú és fajú állatok, fészkek és a tojások szállítására jogosít s csak egyszer használható.

9. §. Jelen rendeletem valamennyi községben a szokásos módon kihirdetendő, annak határozmányaira a mezőőri személyzet külön kioktatandó s a határozmányok megtartásának ellenőrzése az erdőőri és utfentartási személyzetnek is kötelességévé teendő.

A ragadozó vagy kártékony állatokat saját területén a birtokos is bármikor elpusztíthatja, annál inkább jogában áll tehát az említett vadak elpusztítása a vadászati jog bérelőjének.

A m. kir. belügyminister 1891. évi 2690. számú határozata. — A vármegye alispánjának másodfoku ítélete, mely szerint az M. város rendőrkapitánya által hozott elsőfoku ítélet M. Károly, C. Gyula, K. Frigyes, P. János és W. Ignác vádlottakra vonatkozó nem felebbezett részének érintetlenül s felebbezett részének helybenhagyásával B. Gábor tiltott időben való vadászás miatt az 1883. évi XX. t.-cz. 9. és 29. §§-ai alapján 5 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetén 12 órai elzárásban és a felmerülhető tartásköltségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván: megváltoztatatik és vádlott B. Gábor a terhére rótt kihágás vádja és következményei alól felmentetik. Mert vádlott B. Gábor önmaga beismerte ugyan, hogy az általános vadászati tilalom idejében, bérelt vadászterületére, vadászsnók pusztítása végett kiment*), de ezen cselekménye miatt nem büntethető, miután az idézett törvényczikk 13. §-a értelmében a ragadozó vagy kártékony vadakat saját területén a birtokos is bármikor elpusztíthatja, még ha a vadászati jog bérbe is van adva; annál inkább jogában áll tehát a kártékony vagy ragadozó vad elpusztítása a vadászati jog bérelőjének.

A kártékony és ragadozó vadak mérgezéséről.

A m. kir. belügyministerium, a m. kir. földmivelésügyi ministeriummal egyetértőleg, 1895. évi 23,542. sz. alatt e tárgyban az alábbi körrendeletet bocsátotta ki.

1. §. Ragadozó vagy kártékony állatoknak méreg által való pusztítása csakis hatósági engedély alapján eszközölhető. Az engedély kiadására a járási főszolgabíró, illetve rendezett tanácsu s törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány előterjesztésére elsőfokulag a törvényhatóság első tisztviselője, másodfokulag a közigazgatási bizottság, harmadfokulag pedig a földmivelésügyi m. kir. minister illetékes. Két egybehangzó határozat ellen azonban továbbí felebbezésnek helye nincs. A járási főszolgabíró, illetve rendőrkapitány, a mérgezési engedély iránti kérvény előterjesztése előtt a szomszédos birtokosokat és közsé-

*) Feltéesszük, hogy B. Gábor a jelen esetben hajtó-kutyák nélkül ment ki a vaddászsnók pusztítása végett, mert ha azokat is vitt volna ki magával és azokat ott használta volna: ez esetben — szemben az 1883. évi XX. t.-cz. 9. §-ban foglalt sarkalatos elvi kijelentéssel — büntetendő vadászati kihágást követett volna el.

Szerk.

geket közbiztonsági szempontból meghallgatni s ezen körülményt és annak eredményét előterjesztésébe foglalni tartozik. A mérgezésre az engedély megadandó, ha igazolva van az, hogy a ragadozó vagy kártékony állatok nagyobb számban mutatkoznak, folyamodónak kárt okoznak, általa másképp el nem pusztíthatók és a folyamodó a mérge használata és eltartása körül megszabott óvó szabályok betartása iránt kielégítő biztosságot nyújt.*)

2. §. A mérgezési engedélyt nyert személyeknek a törvényhatóság első tisztviselője az I. foku egészségügyi hatóság meghallgatása után utalványt ad az esetről-esetre megállapítandó mennyiségű mérge kiszolgáltatására, melynek alapján az engedélyezett méregmennyiség az illetőnek orvosi vényre a gyógyszerész által kiszolgáltatható. Ezen utalvány kiadása alkalmával az elsőfoku egészségügyi hatóság megszabja egyuttal azon módozatokat, melyeket a mérge kezelése, eltartása, ezek ellenőrzése körül, az egyes

*) A mérgezési engedély iránt benyújtandó kérvények formáját és szövegezését illetőleg, tájékoztatásul itt közlünk egy mintát, mely a helyi viszonyok szerint módosítva, alkalomadtán felhasználható. A kérvény 1 koronás bélyeggel látandó el.

Tek. Főszolgabírói hivatalnak

N. vármegyében fekvő n—i (saját vagy bérelt) vadászterületemen a ragadozó és kártékony vadak annyira elszaporodtak, hogy csak a legközelebbi vadász-évad zárulta után is . . . kor. . . fillért voltam kénytelen ezen területem felügyeletével megbízott vadőröknek, az általuk elpusztított kártékony vadak után járó lődíjak fejében $\frac{1}{2}$ alatt ide csatolt elismervényeik tanúsítása szerint kifizetni. Ennek daczára még mindig olyan nagy számban mutatkoznak, hogy e miatt ezen vadászterületemen a hasznos vadállomány nem szaporodhatik és ez irányban tett összes költségeim és nagymérvű áldozataim, eredményre nem vezethetnek.

Ennélfogva, minthogy a $\frac{1}{2}$ alatt mellékelt tanusítványok szerint úgy magam, mint a mellékletekben megnevezett községi lakosok is, a kártékony és ragadozó vadaktól folyton megújuló, sőt fokozódó károkat szenvedünk és azok elpusztítása iránt tett egyéb intézkedéseim, épp úgy mint a vadászati védszemélyzet őrkdése elégteleneknek bizonyultak: azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok a tek. főszolgabírói hivatalhoz, hogy a kártékony állatok megfelelőbb sikerrel való pusztíthatása végett, méltóztassék nekem a mérgezési engedélyt az 1895. évi 23,542. sz. belügymin. rendelet alapján megadni és ezen sürgős természetű kérelmemnek, az 1897. évi 25,444. belügym. számú rendelet értelmében leendő soron kívüli tárgyalását elrendelni.

A felhasználandó mérge-mennyiség gramm strychnin leendő az itt megnevezett területemre és a mérgezett csalfalatok, hullák stb. folyó évi hó -tól — évi hó -ig helyezettnek el vadászterületem különböző pontjain, csakis elhagyatott és házi állatok, továbbá sertések, juhok stb. által nem járt helyeken, — aztán pedig elásatnának.

A mérge kezelésével N. N. lakos, vadőröm fog megbízni, a ki mint szakértő már több ízben jó eredménynél és a közbiztonságra is tekintettel — lelkiismeretesen végezte a kártékony állatoknak méreggel való pusztítását.

Ujból is kérve ezek alapján az engedély mielőbbi megadását és sürgős értesitésemet, maradtam stb.

Szerk.

vidékek sajátos viszonyai között az alább felsorolt elveken kívül szükségesnek talál.

3. §. A mérgezés csak egészen megbízható, erdészeti és vadászati alkalmazottakra ruházható s ezek nevei a mérgezési engedély iránti kérvényben a folyamodó által eleve bejelentendők.

4. §. Az engedély, annak megnevezésével, hogy az kinek számára adatott meg, valamint azon határrészek (hegy, erdő, dűlő) megjelölésével, a melyeken a mérgezés eszközlése engedélyezve lőn, a községben, valamint a szomszédos községekben és mind-ozekhez tartozó puszták és telepeken is a mérgezés használatba vétele előtt kellő időben a szokásos módon közhírré teendő azon figyelmeztetéssel, hogy a mérgezett tárgyakhoz hivatlanul hozzá nyulni, vagy azokat eltulajdonítani a 10. §-ban meghatározott büntetés terhe alatt tilos.

5. §. Mérgezett hullák (ló, sertés, birka, kutya), szárnyasok, vér, zsiradék, tojások: erdő sűrűjében, csenderesek belsejében s egyéb — a mérgezési időszak alatt — mivelés alatt nem álló, vagy legeltetésre nem használt területeken pedig oly helyekre teendők ki, melyek a közlekedési utaktól távolabb, a legkisebb távközt 100 méterre számítva, esnek. A mérgezett tárgy kitevéséről az illető községek előjárásai a mérgezés kitevője által, annak megtörténtét megelőzőleg legalább 5 nappal írásbelileg értesítendők. A község előjárói a mérgezés kitételét az értesítés vételétől számított 3 nap alatt a szokásos módon közhírré tenni tartoznak.

6. §. A mérgezett tárgyra annak kitevője szigoruan felügyelni tartozik; a mely köteleességéből folyólag az engedélyező hatóságtól nyert e részbeni jogosítvány alapján az illető telepen nem birtokos — idegen — személyeknek a mérgezési záros időtartam alatt a járás-kelést megtiltani jogosult.

7. §. Ha a mérgezett tárgy kitevője, vagy bárki más annak tudomására jönne, hogy a mérgezett tárgyat valaki elvette, személyes felelősség terhe alatt kötelesek arról a községi előjárásnak, városokban a rendőrkapitánynak jelentést tenni. A községi előjárásról a főszolgabíróhoz jelentést tenni, a mérgezett tárgyak eltulajdonítóit pedig kutatni s felfedezés esetén megbüntetés végett a főszolgabíróhoz bejelenteni tartozik. Városokban ezen teendők végzése a rendőrkapitány feladata.

8. §. A hol házi sertések járnak, a mérgezésnek helye nincsen.

9. §. A mérgezési időszak elteltével a mérgezett tárgyat annak kitevője eltávolítani, illetve elégetni s ha vérrel történt a mérgezés, a földet felásatni és kiégetni köteles. A mérgezett tárgyak eltávolításának, illetve elpusztításának megtörténte a községi előjárásnál bejelentendő.

10. §. A ki hatósági engedély nélkül mérgez, vagy a kiadott övrendszabályokat megszegi, a mennyiben cselekménye vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 150 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A befolyó pénzbüntetések mindenkor az illető község szegényalapja javára fordítandók.

11. §. Kihágások esetében az eljárás az 1880. évi 38,547. sz. belügyministeri körrendelettel kiadott eljárási szabályok szerint az ennek 8. §-ában megjelölt hatóságok által eszközöltetik.

Körrendelet a dú- és kártékony vad méreggel való pusztítása iránt benyújtott kérvények sürgős elintézése tárgyában.*)

A m. kir. belügyminister 1897. évi 25,444. sz. alatt, e tárgyban az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

Tudomásomra jutott, hogy a dú-vadak mérgezésére szóló engedélyek kiadása iránt benyújtott kérvények az erre illetékes hatóságok részéről sok esetben oly késedelmes módon tárgyaltnak, illetve intéztetnek el, hogy időközben a mérgezésre alkalmas időszak nagyrészből elmúlván, nemcsak költség és fáradozás vesz kárba, hanem a vadtenyésztés is károkat szenved. Ennek elkerülése céljából felhivom a törvényhatóságot, hogy intézkedjék az iránt, hogy a ragadozó és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása stb. tárgyában 1895. évi 23,542. sz. alatt e helyről kiadott rendelet értelmében beadandó kérvények az illető hatóságok által minden esetben sürgősnek tekintetvén, az említett rendelet intézkedéseinek kellő figyelembe vételével — soron kívül intéztessenek el.

*) Az „Országos m. vadászati védegylet”-hez számos helyről panasz érkezett, hogy a dú-vadak mérgezését célzó, illetve a mérgezési engedélyek kiadása iránt benyújtott kérvények, az illetékes hatóságok részéről oly késedelmes módon tárgyaltnak, illetve intéztetnek el, hogy némelykor a mérgezésre alkalmas időszak nagy részében elmúlik s így nemcsak költség és fáradság vesz kárba, hanem a vadtenyésztés is helyenkint mérhetetlen károkat szenved. Ezen panaszok folytán a nevezett egyesület, 1896. évi május hó 10-én tartott igazgatósági üléséből kifolyólag indokolt felterjesztést intézett az illetékes földmívelésügyi és belügyi m. kir. min.-hoz s kérte a baj orvoslását. Az egyület felterjesztése felsőbb helyen is méltánylásra talált s eredménye az itt közölt — vadászati szempontból kiválóan fontos — intézkedés.

Szerk.

Intézkedés a ragadozó és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása, illetve a szomszédos birtokosok és községek meghallgatása tárgyában.

A m. kir. belügyminister 1900. évi január 31-én kelt 16,086. sz. körrendelete, valamennyi törvényhatósághoz. — A ragadozó- és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása és az az ellen vétők megbüntetése tárgyában 1895. évi április hó 3-án 23,542. sz. a. kiadott belügyministeri rendelet 1. §-a kötelességévé teszi a járási főszolgabiráknak, illetve rendőrkapitányoknak, hogy a mérgezési engedély iránti kérvénynek az engedély kiadására jogosított hatósághoz: a törvényhatóság első tisztviselőjéhez való előterjesztése előtt, a kérelem érdemére nézve a szomszédos birtokosokat és községeket közbiztonsági szempontból hallgassák meg.

Mínhogy azonban a szomszédos s többnyire nagyszámú birtokosok és községek meghallgatása rendszerint hosszabb időt veszen igénybe s az ügynek az 1897. évi április hó 3-án 25,444. sz. a. kiadott belügyministeri körrendeletben megkívánt sürgős elintézését hátráltatja: ennél fogva a duvad-mérgezés iránti kérvények gyorsabb elintézése szempontjából az elől hivatkozott 23,542/1895. számú belügyministeri rendelet 1. §-ának azon részét, mely a szomszédos birtokosok és községek közbiztonsági szempontból való meghallgatása iránt intézkedik, a földmivelésügyi m. kir. minister ural egyetértőleg, oly értelemben egészitem ki, hogy a járási főszolgabíró, illetve rendőrkapitány, a mérgezési engedély iránti kérvény előterjesztése előtt a szomszédos birtokosokat és községeket közbiztonsági szempontból az engedély iránti kérésről értesíteni, az e célból szándékolt mérgezést az érdekelt községekben közhírré tenni s az erről szóló értesítést a községházánál 8 napi közzsemlére kifüggeszteni tartozik, mely idő alatt ha az érdekelt nem nyilatkoznának, későbbi észrevételek az engedély tárgyában hozandó határozatnál figyelembe nem veendőek.

A kártékony házi és mezei állatok kiirtására használni szokott mérgek eladása, illetve megszerzése körül követendő eljárás szabályozása. (A m. kir. belügymin. 1898. évi 104,445. számú körrendelete, az összes törvényhatóságokhoz).

Több esetben tapasztaltatott, hogy kártékony házi- és mezei állatoknak, nevezetesen patkányoknak, egereknek, poczkoknak, hősögöknek stb. mérgezszerekkel történő kiirtása céljaira, a különösen használni szokott legerősebb mérgek (arsenicum, strychnin, foszfor stb.) eladása, illetve megszerzése körül a fennálló szabályok figyelmen kívül hagyása vagy azok téves értelmezése folytán, úgy

a hatóságok, mint az egyesek részéről olyan eljárások vannak gyakorlatban, melyek egyfelől az ilyen célra szolgáló mérgek beszerzését megnehezítik, másfelől és főként pedig, hogy a nevezett mérgek beszerzését a közönségnek nagyon is könnyűvé teszik s így alkalmat nyújtanak a legveszélyesebb szerekekkel való könnyelmű, sőt bűnös elbánásra is. Ennélfogva az e helyről kiadott 1869. évi 2789. szám alatt kelt körrendelet, az 1886. évi február hó 18-án 2180. szám alatt kelt körrendelet, az 1894. évi 111,005. szám alatt kelt körrendelettel kiadott szabályrendelet és az 1895. évi 23,542. szám alatt kelt körrendelet kiegészítéseül, azok többi intézkedéseinek fentartása mellett, a földművelésügyi minister urral egyetértőleg ezennel a következőket rendelem:

1. A kártékony háziállatok, nevezetesen a patkányok és egerek kiirtása céljaira szolgáló mérgek eladása, úgy a gyógyszerárak, mint az ilyen szerek elárusítására jogosított üzletek (drogueriák s mérgek elárusítására jogosított kereskedések) által, csakis az illetékes elsőfoku rendőri hatóság mindenkor engedélye alapján történhetik, a mi teljesen kizárja azt is, hogy ilyen célra mérgek a gyógyszerészek által orvosi vagy állatorvosi rendelvénnyre külön hatósági engedély csatolása nélkül kiadassanak.

2. Az illetékes elsőfoku rendőri hatóság, a helyi viszonyokat s a megjelölt célú figyelembe véve, adja meg a mérgek beszerzésére az engedélyt, köteles azonban az engedélyezési iratban a kérelmező egyén megbízhatóságát, a kért mérgek minőségét, úgy saját vagy az egészségügyi hatóság szakközegének véleménye alapján annak lehető mennyiségét is, szám és szó szerint kitüntetni. Az engedélyezési irat mindenkor az illető hivatal pecsétjével is ellátandó.

3. Közfogyasztásra szánt élelmi- és tápszerek készítésével és elárusításával foglalkozóknak (pl. molnároknak, pékeknek, lisztkereskedőknek, mészárosoknak sat.) ilyen célra mérgebeszerezhetési engedély egyáltalában nem adható.

4. A mérgek beszerzésére szolgáló engedélyirat az elárusító által mindenkor visszatartandó és a szabályszerűen vezetett kereskedelmi, illetőleg mérgekönyv okmányaként (111,005/894. szabályrendelet 7. §.) megőrzendő.

5. A patkányoknak és egereknek mérgekszerekkel történő kiirtásával üzletszerűen foglalkozók szintén csak hatósági engedély alapján szerezhetik be esetről-esetre a mérget; kötelesek azonban ennek kikérése alkalmával, tekintettel a 3. pontban foglaltakra, azt is kitüntetni, hogy a mérgezést hogyan, mikor és hol akarják foganatosítani.

6. Mezei egerek, poczkok, hörcsögök és más mezőgazdaságilag kártékony állatoknak mérgekszerekkel történő irtásához a mérgek szintén az ezen rendeletben előbb leírt feltételek mellett szerzendők be, miután az 1895. évi 23,542. sz. alatt kelt körrendeletben fog-

laltak csakis vadászati és erdészeti célból szándékolt mérgezések-nél követendő eljárásra vonatkozna.

7. Jelen rendelet határozmányainak megszegése kihágást képez, s a mennyiben a cselekmény vagy mulasztás az 1879. évi 40. t.-cz. 108. §. sulya, illetőleg más sulyosabb büntetés sulya alá nem esik, ezen rendelet alapján 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen rendelet a törvényhatóság illetékes hatóságaival, összes orvosaival, állatorvosaival, gyógyszerészeivel, droguistáival és méregkereskedőivel a legkiterjedtebb módon közlendő és a törvényhatóság hivatalos közlönyében is közzéteendő.

A ragadozó, illetőleg kártékony állatok irtásához szükséges mérgek beszerzésére vonatkozó kérvények bélyegmentesek.

A m. kir. belügyminister az előbbi körrendelettel kapcsolatosan az alábbi rendeletet bocsátotta ki.

Kérdés merült fel arra nézve, vajjon a kártékony házi és mezei állatoknak méregszerekkel való kiirtásához szükséges mérgek beszerzése céljából az 1898. évi október hó 13-án 104,445. szám alatt kiadott belügyministeri körrendelet értelmében az elsőfoku rendőrhatalóságokhoz intézendő kérelmek bélyegkötelesek-e vagy sem.

Erre vonatkozólag tudomás és további megfelelő eljárás végett, a m. kir. pénzügyminister ural egyetértőleg értesitem a törvényhatóságot, hogy a m. kir. pénzügyminister urnak mult évi 6786. sz. alatt kelt, hozzám intézett átirata szerint, azok a kérelmek, melyeket a felek a fentebb hivatkozott 104,445—98. számú belügyministeri körrendelet értelmében a méregszerek kiszolgáltatásához szükséges hatósági engedély kiadása céljából az elsőfoku rendőrhatalóságnál előterjesztenek, bélyegmentesek.

Körrendelet az elpusztított kártékony duvadak (hiuz, farkas) nyilvántartása tárgyában.

A m. kir. földmivelésügyi minister, 1903. évi 54,558. sz. alatt az alábbi rendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

A hasznos vadak és házi állatok között annyi kárt okozó hiuzok és farkasok elpusztítóit lehetőség szerint jövőre is megjutalmazni kívánván: felhivom a törvényhatóságot, hogy ezen elhatározásomat területén lehető széles körben mielőbb hozza nyilvánosságra s egyben intézkedjék, hogy a szóban forgó duvadak elpusztítóit az alispáni hivatalnál pontosan bejelentessenek.

E végből felhivom, hogy a bejelentésekről folyó évi január

hó 1-től kezdve — az idecsatolt mintának megfelelőleg — vezessen pontos nyilvántartást s azt mindenkor december hó 31-én lezárván: annak másolatát megfelelő jelentés kíséretében hozzám azonnal terjeszse fel, a nyilvántartás eredetijét pedig, a bejelentések további folytatólagos előjegyzése végett magánál tartsa vissza.

Egyben felhatalmazom az alispáni hivatalt, hogy ezen nyilvántartás vezetésére, a mennyiben ez czélszerűbbnek mutatkoznék, a helyben székelő állami erdőhivatalt esetleg felkérhesse.

Az eljárás ellenőrzése és az elpusztított duvadakkal való visszaélés megakadályozása czéljából végül elrendelem, hogy a bejelentett duvadírtási esetek minden alkalommal az illetékes községi előjáróságnak a főszolgabíró által láttamozott hivatalos bizonylataival igazolandók és csakis ez alapon jegyezhetők fel a fentebb említett nyilvántartásba, minélfogva ezen okmányok az előjegyzési sorszám szerint kezelve, a szóban forgó nyilvántartás mellékletét kell hogy képezzék; az elpusztított hiuz, vagy farkas szőrméje pedig a nyilvántartás vezetésével megbízott hivatalnak, illetve egyénnek egyidejűleg (legkésőbb 8 nap alatt) bemutatandó s általa a bal lábszár belső — vagyis nem a szőrös — oldalán az anilin-festékkel nedvesített hivatali bélyegzővel való megbélyegzés után az illető félnek visszaadandó.

A mennyiben kincstári erdőtisztek, kincstári erdészeti altisztek, vagy bármely kincstári alkalmazottak jelentetnének be a szóban forgó duvadak elpusztítóiként: azoknak ezen hivatali, illetve szolgálati minősége a nyilvántartás „Jegyzet” rovatában külön is ki-tüntetendő.

A belföldre vagy Ausztriába szoló fegyverküldemények postai szállításához fegyverszállítási engedély nem szükséges.

A m. kir. belügyminister 1894. évi 74,807. sz. alatt e tárgyban az alábbi körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz.

Több eset fordult elő, hogy a m. kir. postahivataloknál feladni szándékolt és belföldre vagy Ausztriába szoló fegyverküldeményekre nézve az illető feladók fegyverszállítási engedélyért folyamodtak.

Tudomás és alkalmazkodás, illetve további megfelelő eljárás végett ezennel értesitem a törvényhatóságot, hogy a belföldre és Ausztriába szoló fegyverküldeményekre nézve fegyverszállítási engedély egyáltalában nem szükséges.

Megjegyzem, miszerint a kereskedelemügyi m. kir. minister urat egyidejűleg megkerestem, hogy a m. kir. postahivatalokat e részben megfelelő eljárásra utasítsa.

Fegyverküldemények szállításánál követendő eljárás.

A m. kir. kereskedelemügyi minister 1895. évi 44,242. szám alatt, e tárgyban az alábbi rendeletet bocsátotta ki.

A fegyverküldemények szállítása tárgyában 1894. évi október hó 9-én 73,836. sz. alatt kiadott rendeletben figyelmeztettem a posta- és távirdahivatalokat, hogy a belföldön és Ausztriában szállítandó fegyverekhez szállítási engedély nem szükséges.

A külföldről érkező ily küldeményeknél követendő eljárásra nézve alkalmazkodás és a közönség tájékoztatása végett a hivatalokat a következőkről értesitem.

Fegyvereknek, fegyveralkatrészeknek és lőszereknek külföldről való behozatalára belügyministeri engedély szükséges.

Engedélyezés tárgyát képezik a lőszer sorába tartozó lökúpakok is. A szobapuskák és szobapisztolyok inkább játékszereknek tekintetvén, behozatalukra külön engedély szükségtelen.

A szélpuska tiltott fegyver, behozatalára engedély szükséges; ez alatt azonban csak azon szélpuskák értendők, melyek külön légsűrítő géppel töltetnek s a melyekből golyó és sörét lehet ki. A jelenleg divatba jött kis szélpuskák és szélpisztolyok azonban, melyekből tollas szögek lövetnek ki s a melyek egy ruganyos dugattyu felhuzása által töltetnek, játékszereknek tekintetnek s behozatalukra engedély nem szükséges.

Török és törös botok behozatalára engedély nem szükséges ugyan, de ha ilyenek nagyobb számban szállíttatnának be, a vámhivatal köteles arról a közigazgatási hatóságot azonnal értesíteni.

Az orsovai főszozlabiró legfelebb hat darabból álló kisebb fegyverküldemény, továbbá a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánya: egyes fegyverek és fegyveralkatrészek behozatalára szóló engedély megadására a belügyminister ur által felhatalmaztattak.

A behozatali engedélyért — az eddigi gyakorlat szerint — a megrendelő félnek illetékes hatósága útján, a belügyminister urhoz szabályszerű folyamodványt kell benyújtani, melyben a feladó neve, lakhelye, a behozandó fegyverek neve és mennyisége, valamint azon határvámhivatal, melynél a szállitmány az osztrák- és magyar monarchia területére lép — megjelölendők.

Ha a kérvény közvetlenül a belügyminister urhoz nyújtatik be, szükséges, hogy a megrendelő fél fölöttes hatóságának abbéli bizonyítványával is felszerelve legyen, hogy a fegyverek beszállítása ellen észrevétel nem forog fenn.

Az orsovai szolgabíróság és a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánya hatáskörébe tartozó engedély kieszközlése iránt a kérvények közvetlenül a nevezett hatóságokhoz intézendők.

A lőfegyverhez való gyutacsnak árusításához iparigazolvány szükséges.*)

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a m. kir. igazságügyiminiszterhez intézett 1902. évi 86,240. sz. átirata. — Hozzám intézett átiratára véleményem következő: a lőfegyverhez való gyutacs (kapszli) ugyanoly szempontból bírálendő el, mint a vadászfegyverekhez és a revolverekhez való töltények,**) minthogy a gyutacs a tölténynek része és pedig kevésbé veszedelemes része, mint maga a puskaporral is megtöltött töltény.

A revolvertöltények árusítása az 1884:XVII. t.-cz. 10. §-a i) pontjában említett robbanó szerekkel való kereskedés fogalma alá nem esik.

A kereskedelmi miniszternek 1894. évi 25,836. sz. alatt kelt határozata, B. város tanácsához. — Sz. és K. b—i czégnek a belügyminiszter ur által illetékes elintézés végett hozzám áttett kérvényét, melyben a vadászfegyverekhez és revolverekhez való töltények elárusításához iparigazolványt kérnek, azzal a felhívással küldöm meg a tanácsnak, utasítsa a nevezetteket, hogy igazolvány kiadása iránti kérelmüket, az ipartörvény 4. §-a szerint fölszerelten terjesszék az illetékes iparhatóság elé; részemről egyébiránt kijelentem, hogy a szóban forgó áru nem esik az ipartörvény 10-ik §-ának i) pontja alá.***)

*) Itt említjük meg, hogy lőport is csak a belügyminiszter engedélyével szabad árulni. Az engedély iránti kérvényben, mely a főszolgabírónál nyújtandó be, meg kell jelölni azt, hogy a folyamodó havonként külön-külön mennyi — repesztésre vagy vadászati célra való lőport óhajt átvenni. A főszolgabíró azután véleményezze a belügymin. elé terjeszti a folyamadványt; az pedig kedvező esetben a hadtestparancsnokságot utasítja, hogy a kincstári raktárból az illetőnek havonként mennyi és minő lőport szolgáltatson ki. A folyamadványhoz rendőrhatalósági bizonyítványt is kell csatolni arról, hogy a folyamodónak, a lőpornak tűzmentes és egyébként is alkalmas tartására megfelelő helyisége van. Az ilyen kérvényre és az engedélyre 2 2 koronás bélyeg teendő. Itt megjegyezzük még, hogy a robbanó anyagok gyártásáról, raktározásáról, forgalomba hozataláról és szállításáról, általában az 1890. évi 40302. sz. belügymin. rendelet intézkedik. Szerk.

**) Erre nézve l. a keresk. min. alább közölt 1894. évi 25,836. sz. határozatát. Szerk.

***) Az itteni elvi jelentőségű határozat kapcsán, érdekesnek tartjuk egyuttal a robbanékony tárgyak vasuton való szállítására nézve érvényben

Valakinek azon cselekménye, hogy lőport kézi táskájába helyezve vasuton magával visz, az 1879. évi XL. t.-cz. 109. §-ába ütköző kihágást képez. A vasuti állomásfőnöknek azért, hogy a lőpor nem adatott fel, birságolási joga nincs.

A m. kir. belügyminister 1896. évi 2725. számú határozata, H. V. város közönségéhez. — A város tanácsának folyó évi május hó 12-én 72/kjh. szám alatt kelt másodfoku ítélete, mely szerint a városi rendőrkapitány által hozott elsőfoku ítélete helybenhagyásával, P. A. sz.—i lakos, kereskedő, lőpornak vasuton való szállítása körül elkövetett szabálytalan eljárás miatt az 1879. évi XL. t.-czikk 109. §-a alapján 20 frttal megváltható 2 napi elzárásban és 30 frt pénzbüntetésben, nem fizethetés esetében 3 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, egyszersmind pedig az 1880. évi 107. sz. alatt kibocsátott kereskedelemügyi miniszteri rendelet 25-ik §-a értelmében 90 forint pénzbüntetés megfizetésére köteleztetett, végül pedig a lefoglalt 15 klgr. lőpor vádlottnak az ítélet jogerőre emelkedése után visszaadni határoztatott: az elmarasztalt által közbevetett felebbezés folytán felülvizsgáltatván, büntető részében, valamint a lőpor visszaadására vonatkozó ítéleti rész indokainál fogva oly kiegészítéssel hagyatik helyben, hogy az elzárás büntetésének pénzbüntetéssé való átváltoztathatósága a hivatkozott törvénycikk 21. §-ának alkalmazásával történt; vádlottra kiszabott 90 frt pénz-bírságra vonatkozó ítéleti rész ellenben megváltoztattatik s panaszlott

levő szabályzatnak főbb pontjait is megemlíteni. Ezek szerint: az egyes rekeszekbe 20 kgr. robbantó gyutacsnál többet csomagolni nem szabad. 10 kgr.-nál súlyosabb rekeszek, két erős fogantyúval látandók el. Minden küldemény szállító levele a feladó által kiállított és aláírt nyilatkozattal látandó el, melylyel nevezettnek azt kell bizonyítani, hogy az 1—5 tétel alatt előírt szabályok megtartattak. Villamos aknagyujtók, melyek hosszu güttapercha drótra, szalagokra vagy fapálcákra vannak alkalmazva, legfeljebb 10 darabonként összekötve akként csomagolandók, hogy egy csomagban 100 darab gyujtónál több ne legyen. A gyujtók fejei oly módon helyezendők el, hogy felváltva essenek a csomag végeire. E csomagok legfeljebb tizesével egy-egy közös csomaggá alakítandók, erős papirba göngyölve és lekötözve és ilyen összeállításban helyezendők egy fa-vagy erős bádog-rekeszbe, melynek hézagait szénával vagy más hasonló anyaggal kell kitömni. E rekeszek fa-borító rekeszekbe helyezendők, mely utóbbiak oldala legkevesebb 25. mm. vastag kell hogy legyen. Az u. n. Abegg-féle gyujtók oly farekeszekbe csomagolandók, a melyeknek fedele, feneke és oldalai legalább 12 mm., homlokfalai pedig legalább 20 mm. vastagságúak s melyek hossza 8 cm.-rel meghaladja a gyujtók hosszát. E rekeszek egyenként legfeljebb 100 drb gyujtót tartalmazhatnak. A gyujtók a rekeszekben akként helyezendők el, hogy egy-egy homlokfalhoz a gyujtók fele dróttal ugy hozzá fűzetik, hogy azok sem egymással, sem a rekesz falaival ne érintkezzenek s egyáltalán ne mozoghassanak. Legfeljebb 10 ilyen rekesz egy közös fa-borító rekeszbe helyezendő.

Szerk.

ezen birság alól felmentetik, mert a fenforgó esetben vádlottnak azon cselekménye, hogy lőport vasuti személyszállító kocsiban szállított, a fent hivatkozott törvényszakaszba ütköző kihágást képez és csakis ez alapon bírálendő el, minélfogva a h.-v—i állomásfőnök helytelenül alkalmazta a robbanékony tárgyaknak vasuton való szállítása iránt kiadott s fentebb idézett ministeri rendelet 38. §-ában körülírt birságolást, mivel az az állomásfőnököt csakis oly esetekben illeti meg, midőn hamis bevallás vagy egyébként szabályellenes feladás ténye forog fenn.

HIRDETÉSEK.

Vadeleségnek való magvakat

továbbá

famagvakat stb.

legjobb minőségben
jutányosan szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedése

Budapesten.

Arjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve.

Földbirtokokra

a legelőnyösebb feltételű

törlesztéses kölcsönök

helyszini becslés alapján.

Reális, előkelő, gyors,
szakszerű, diszkrét eljárás.

Minden felvilágosítás meg-
bizhatóan és díjmentesen.

FRANKL ADOLF, banküzlete

(cégtulajdonosok: Frankl Adolf és Gásztmán Samu)

BUDAPEST, VI., Eötvös-u. 19.

= Eötvös-udvar, saját ház. =

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA

— FEGYVER-, VADÁSZATI-, HALÁSZATI- ÉS SPORTCZIKKEK ÁRUHÁZA —
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 29.

EZÜST-ÉREM

1903.

ALAPITTATOTT

1871. ÉVBEN.

Elsőrangú áruháza: vadászfegyverek, revolverek, töltények, lőporok, vadászati-, halászati- és turistafelszerelések, svéd bőrkabátok és Loden-ruházatok; ugyiszintén angol Foot-Ball-, Lawn-Tennis-, Golf-, Cricket- és Croquet-játékok, tornaszerek, vivó-eszközök, korcsolyák és mindennemű sport-árakban. Angol lőporral töltött töltények egyedüli raktára. Pieper H. „DIANA“ fegyverei. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Rosonowsky Frigyes

— cs. és kir. udv. praeparator —

Budapest, I., Városmajor-utca 43.

Az arany érdemkereszt, számos kiállítási arany, ezüstérem és kitüntető oklevelek tulajdonosa.

— Az 1900. évi Parisi világkiállításon, nagy ezüstéremmel kitüntetve. —

**Igen mérsékelt árak mellett tisztelettel ajánlkozik
szárnyas és szőrmés vadak csinos,
természethű és tartós praeparálására.**

Vadászati tropheák, kisebb vagy nagyobb biológiai csoportok, függő vad tablettákon mint szobadisz, emlősfajok, madarak mint fali díszek, kitömött állatok dusan dekorált vagy egyszerűbben kiállított állványokon és minden egyéb praeparatori munkálatok művészi és gondos elkészítésére vállalkozik.

Igen mérsékelt árak!

Igen mérsékelt árak!

130 első díjjal kitüntetve.
Több ezer elismerő levél.

Minden állatorvos és tenyésztő aláírja.

Fattinger Kutyalepénye

5 kg. postacsomag bérmentve K 3.—
50 kg. ára K 22.—
elismert legjobb, legegészségesebb és leg-
olcsóbb eledel kutyák számára.

Baromfi eledele 5 kg. postacsomag bérmentve K 2.80
50 kg. K 21.—

Kitűnő eledel tojóttyukok számára.

Madáreledele 1 dohoz ára K 1.—, 0.60, 0.30, rowarevő madarak számára.

Fattinger és társa, Wien (Bécs) Wieden.

Kérjen prospektust.

Felvilágosítással készséggel szolgál.

GUTWILLIG ÁRMİN

ÉLELMISZER-BIZOMÁNYOS

BUDAPEST, Központi vásárcsarnok.

Elvállalja az összes élelmiszereknek és vadaknak bizományban való értékesítését a legmagasabb árban. Főcikkük:

husneműek, borju, bárány, mindenféle vadak
és szárnyasok, élő- és vágott baromfi, tej-
termékek és az összes gyümölcsök.

Ajánlja a t. uradalmak, főerdész és vadász uraknak a vadaknak
czimére való beküldését; mindenkor azon lesz, hogy a hozzá értékesítés
céljából beküldött vadakat és egyéb élelmiszereket a legmagasabb árban
értékesítse s azonnal készpénzben elszámolja.

Küldemények: GUTWILLIG ÁRMİN, Budapest, Központi vásárcsarnok czimzendők.

Nagyobb küldeményeknél feladóvevény ellenében 80% előleget adok.

Felvilágosítással készséggel szolgál.

== 80% előleg. ==

== 80% előleg. ==

DOMINO

EXTRA DRY

PEZSGŐ

BELATINY ARTHUR

≡ VELENCZE (Fejérvárm.) ≡

Vadászintézőségek, uradalmak,

☺ községek stb. ☺

melyek vadászati jogok és vadlelő-
véseket bérbe akarnak adni, felkéret-
nek, hogy ajánlataikat az alólírt
irodához intézzék; a legmagasabb
hatóságok és személyek ajánlásai.

PROTIWINSKY IMRE

≡ BÉCS, XVIII. KER. ≡

➤ a „Löeladási és vadászati jegyzékek“ kiadója. ➤

A kontinens legnagyobb
sörfőzdeje.

Alapítottatt
— 1632. —

Dreher-féle sör.

Megrendelés helye palaczk- és hordó-sörökre

Termelés 1895.:

Magyarország
részére:

KŐBÁNYA.

1.138.065 hektol.

Első és legnagyobb e szakmabeli czég a kontinensen.

!! Előnyös vadértékesítés !!

 Készpénz

mellett vásárolok, majdnem kétszeres árat fizetve, nagy mennyiségben:

élő vadat, főleg foglyokat, fáczánokat, nyulakat,
őzeket, szarvasokat, üregi nyulakat, siket- és
nyirfajdokat, baglyokat stb.

A nyulbefogáshoz szükséges hálót díjtalanul bocsátom rendelkezésre. A csomagoláshoz szükséges szállító ládát bérmentve küldöm a legközelebb fekvő vasuti állomáshoz. Kivánatra díjtalanul küldöm bevásárlási jegyzékemet. Az említetteken kívül eladok sok más bel- és külföldi vadfajokat méltányos árak mellett. Így: király-, versicolor-, valódi mongol-, swinhoe- és eliöt fáczánokat, amerikai vadpulykákat, meghonosodott tinamukat, közönséges és szirti foglyokat, menyéteket stb.

GUDERA KÁROLY, vadkiviteli czég, udvari
szállító és állatbecslő

 BÉCS, VII/2, Zollergasse 31.

Első és legnagyobb e szakmabeli czég a kontinensen.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A Szinye-Lipóczy
Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel
használtatik

**vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak
ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a
czukros húgyárnál, továbbá a légző és emész-
tési szervek hurutainál.**

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Első rangu gyógyviz és diaetikus ital.

Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán aranyeres bántalmakban,
hasi pozsga, máj- és vese-izgatási tüne-
ményekben vagy húgysavas vesehomok
és vesekövek képződésében szenvednek.

K a p h a t ó

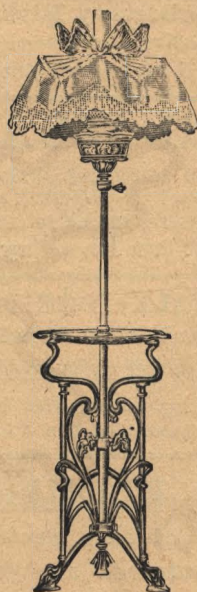
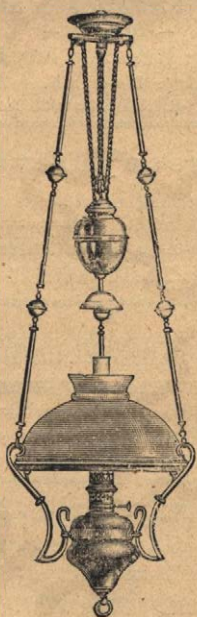
ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

**A Salvator-forrás igazgatósága
Eperjesen.**

— Cs. és kir. szab. —

Petroleum-, Légszesz- és Villamoslámpagyár

Brünner Testvérek

BUDAPEST, ➤ IV-ik kerület ➤
Koronaherczeg-u. 3.

Az „ATHENAEUM“ irodalmi és nyomdai r.-társulat kiadványai.

ERDŐN, MEZŐN. Nagyalaku pompás diszmű.

Irta: Bársony István.

Természeti és vadászati képek, számos szövegképpel

és 16 külön műmelléklettel.

Ára pompás diszkötésben 20 korona.

Spányi Béla, Pataki L., Mesterházy Kálmán, Ujváry Ignác, Goró Lajos és más művészek eredeti rajzaival.

ERDŐN, MEZŐN.

Természeti és vadászati képek.

Irta: Bársony István.

Második, olesó kiadás.

Ára füzve 5 kor., vászonba kötve 6 kor.

MAGYAR TERMÉSZETI ÉS VADÁSZATI KÉPEK.

— Diszmű. —

Irta: Bársony István.

Illusztrálta: Neogrady Antal.

Ára diszkötésben 13 kor.

VIG VILÁG. Irta: Bársony István.

Mulattató történetek, kalandok, adomák a vadász-, erdész- és gazda-életből, a falu és pusztá világából.

Nagyalaku diszmű 50 szövegképpel, 25 fénynyomatu műmelléklettel.

Illusztrálta: Garai Ákos és Neogrady Antal. Ára pompás diszkötésben 24 korona.

A VIZSLA IDOMITÁSA.

Irta: Fónagy József.

A beteg ebek gyógykezelése

czimű függelékkel. Hét képpel.

Ára diszes kötésben 6 kor.

A VIZSLA PARFORCE IDOMITÁSA

OSWALD és WÖRTZ

nyomán.

Irta: Mika Károly.

Ára vászonkötésben 2 K 40 f.

A FÁK BIRODALMÁBÓL.

Irta: Hanusz István.

Számos színnyomatu szövegképpel.

Ára 4 kor. 20 fillér.

A növények világából.

Irta: Hanusz István,

főreáliskolai igazgató.

Számos színnyomatu szövegképpel.

Ára 3 korona.

MEGJELENT! A vadászirodalom gyöngye! DISZKIADÁS!

AZ APRÓVAD VADÁSZATA. IRTA: DIEZEL.

Az eredetinek nyolczadik bővített kiadása után a hazai viszonyoknak megfelelőleg átdolgozta: Dr. MIKA KÁROLY.

A vadászsebeket ábrázoló, SPERLING tanár aquarelljei után készült 16 színnyomatu, 20 műnyomásu teljes és 206 szövegképpel. — A könyv tartalma következő fejezetekben van csoportosítva: Vadász-ebek, öz, nyul, üregi nyul, róka, borz, farkas, vadmacska, vidra, apró ragadozók, fogoly, fázán, császármadár, erdei szalonka, vadréczék, vadludak, ragadozó madarak, a iövés művészete s a legújabb kor vadászfegyverei.

Ára diszkötésben 20 korona.

Megrendelhető a könyvkiadóhivatalban, Budapest,

VII., Kerepesi-ut 54. és minden könyvkereskedésben.

≡ Üzletismertetés és árjegyzék. ≡

MEHLSCHMIDT GYULA ÖRÖKÖSEI

Tata-Tóvároson, Komárommegyében 100 év óta fennálló

FEHÉRTIMÁR ÜZLETÜKET

ajánlják a nagyközönség becses figyelmébe. Kikészítés végett elfogadtatnak az alább jegyzett árákon mindenféle **vadbőrök**, ezek, nemkülönben minden egyéb állati bőrok **szőröstől** (szőnyeg, bélés vagy egyéb czélokra) kikészíthetők. **Szarvas-, dāmivad-, őz-, zerge-, kecske-, bárány-, birka- és kutyabőrök**, ha elég erősek és nem metelyesek, alkalmasak **mosható** (sämisch) bőrré való kikészítésre, melyből nadrág, borító-bőr, ágy-lepedő, vánkös, czipő, keztyű stb. készülhet. Saját gyártmányunkból nagy választékra berendezett raktárunk van mosható (sämisch) és mindennemű keztyű, czipő, nadrág és vadászkabátokra használható bőrből minden tetszés szerinti színben.

ÁRJEGYZEK:

I. Szőrével együtt kikészítésért.

1. Őz, bárány stb. kisebb bőrkért	darabonkint	K	1.—
2. Kecske, zerge, róka, vadmacska, nyest, birka stb	"	K	2.—
3. Dāmivad és kutya stb.	"	K	4.—
4. Szarvas	"	K	6.—
5. Vaddisznó	"	K	10.—

Megjegyzés. Szőnyeg felszerelésért a kikészítési áron felül 8—12 koronáig számíttatik. Felszerelés alatt értetik erős vászonbélés és színes posztóvali szegélyezés. Szőrével készült bőrok legjobbakkor, ha késő őszi vagy téli bőrok. A bőrfejtésnél a legnagyobb óvatosság ajánltatik, hogy a bőr meg ne vágassék és árnyékos szellős helyen ránez nélkül száríttassók, vagy a húsa felén konyhasóval bedörzsölve és összegöngyölítve azonnal kidolgozás végett elküldessék, ez esetben még meleg időben is 10—14 napig eltartható a nélkül, hogy kárt szenvedne. Ha nagyobb mennyiségű, ekként szárított nyers vadbőrök eladatni szándékoltatnak, azokat folyó áron készségesen meg is veszszük.

II. Mosható (sämisch) bőrkészítésért.

1. Őz-, bárány-, kecske-, zerge- és birkabőrökért, drb.-kint	2—4 K-ig
2. Dāmivad és kutya	" 4—6 "
3. Szarvas	" 6—14 "

Megjegyzés. Ezen árjegyzékben kitüntetett árákon belül, a megrendelő kívánságához képest, lehet a bőrt világos-sárga, zöld, szürke, fekete, barna, kék vagy vörös színre előállítani. Szarvasbőr, ágy-lepedő, vánkös és nadrág tisztítása, vagyis mosása elfogadtatik és ágy-lepedőért 4 korona, vánkösért 2 korona, nadrágért, beleértve a mosást és újbóli festést, 4 korona számíttatik.

Vasut-, posta- és távirda-állomás.

Távbeszélő 30. szám.

Gyár és raktár: Budapest, VIII., Üllői-ut 66.

Városi főraktár: IV., Kigyó-tér (Klotild-palota).

Vidéki raktárak: Kolozsvár, Nagyvárad, Kassa.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

CALDERONI és TÁRSA BUDAPESTEN

Látszerészeti raktár: Váci-u. 1. * Műszerraktár: Kishid-u. 8.

Vadász-, verseny- és színházi látcsövek, legújabb Zeiss-, Busch- és Goerz-féle prismás távcsövek, egyszerű és kettős távcsövek, vadász-szemüvegek, sárga üvegekkel és orrcsüptetők, szürke védőüvegek. — Aneroid légsúlymérők, magasságmérők, lépésmérők, iránytűk, Mikroszkopok, olvasó-üvegek stb. stb. — FÉNYKÉPÉSZETI-KÉSZÜLÉKEK MŰKEDVELŐK stb. részére.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Schowalter Urpinja:

A rüh, sőt ebeknél az accarus rüh gyógyítására, férgek kiirtására, sebek beheglesztésére, fülkukaciz ellen kutyáknál, mauke ellen a lovaknál a legalkalmasabb szer: ezenkívül a hirneves **MÜLLER-féle rühzsir és ekezema szer** és házi állataink mosására legjobb

MORITZ-FÉLE HIDEGVIZ-SZAPPAN

kapható:

Molnár és Moser droguistáknál
Budapest, IV. kerület, Koronaherczeg-utca 9. szám.

Nagy raktár gazdasági cikkekben, u. m. vas- és rézgálicz, Vaseline, Calmus, Gentian, Keserűső. Fertőtlenítésre: Carboll, Lysol, Creolin, Ozoneateur és Longlife készülékek. Állatgyógyászatra mindenféle vegyszerek, Fluid, kehpör, bőr- és szerszámkenőcs, nyeregszappan és víz, szivacsok, szarvasbőrök, rovarporok és rovarirtó **Entomocit** folyadék, kötszerek.

Háztartási cikkek, szappanok, illatszerek, pipere cikkek, cognac, rum stb.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a nádor-utca 22. szám alatti üzletemet

„Continental szálloda”

czég alatt vezetem. ✱ Eddigi szives pártolásáért hálás köszönetemet kifejezve, legnagyobb kényelemmel berendezett szálloda-üzletemet jövőre nézve is ajánlva

teljes tisztelettel

Fejér Gyula, szálloda-tulajdonos.

„Szönyegház” Budapest. IV., Károly-körút 26.

Hazai pokróczok

Hazai pokróczok a n. é. gazdaközönség figyelmébe ajánlva. Czégünk a legnagyobb uradalmak és áll. intézmények (méntelep) állandó szállítója. Nagyobb szükségletnél eredeti nagyságu mintákkal szolgálunk; a székesfőváros legnagyobb pokrócz-telepe; gyári árak:

- 1 drb közönséges strapa pokrócz, barna alap kor. 2.—
oldalsikkal, 120/160 cm. 2.70, 125/180 cm. 3.80, 145/190 kor. 4.20
1 drb [] pokrócz (erős minőségű) 120/160 cm. 4.50, 140/170 cm.
7.60, 160/190 cm. kor. 8.80
1 drb sima szürke vagy [] gypaju pokrócz, 120/160 cm. 3.20,
140/175 cm. 7.60, 160/190 cm. kor. 9.90
1 drb uradalmi pokrócz, sima szürke alap, 2 kék oldalsikkal
140/200 cm. 8.40, 160/210 cm. 10.40, 180/225 kor. 13.80
1 drb méntelepi pokrócz, szürke vagy barna alap, köröskörül
bordűrrel, 140/190 cm. 9.20, 160/205 cm. kor. 11.80
1 drb duplavastagságu „orosz pokrócz” szürke alap, 2 kék,
fekete, vagy színes oldalsikkal, 140/195 cm. 13.—, 160/200 cm. kor. 16.80
1 drb erdélyi hosszuszörű pokrócz, szürke, fekete, kék, zöld
vagy bordó színben, 130/160 cm. 13.60, 150/180 cm. 16.—, 160/190
cm. 21.—, 170/210 cm. 26.80, 180/200 cm. kor. 31.—
Angol nemez (filz) szobapadlók bevonására (bordeaux és zöld
színekben) 138 cm. széles, méterje kor. 5.90
Szoba pokróczok méterje, apró vagy nagyobb [] 120 cm. széles
2.90, 140 cm. 3.90, 160 cm. 4.90, 180 cm. 6.40, 200 cm. kor. 7.70

60 kor. felüli rendelések bérmentve.

VASBUTOROK:

- 1 összecsukló vas (Chanir) ágy 80/180 cm. kor. 8.80
1 összecsukló (szekrény alakú) ágy kivethető 3rétű matraczczal 23.—,
matracz nélkül kor. 13.50
1 összecsukló (szekrény alakú) vaságy, sodronymatracz és 3rétű
matraczczal 37.—, 3rétű matracz nélkül kor. 27.—
1 sodrony ágybetét erős fakerettel kor. 9.60
1 sodrony ágybetét erős vaskerettel kor. 16.80
1 vaságy, fej, láb és 2 oldalrészszel 95/190 cm. kor. 23.50
1 gyermekágy, hálóval 2 oldalán, barna v. fehér kor. 2.60
1 gyermekágy, 2 oldalán hálóval fiókkal kor. 39.60
1 mosdóasztal, gömbölyű 5.30, 1 mosdó (szegletes) kor. 7.80

Thee English Clothing Company

AZ „ANGOL RUHATÁRSASÁG”-HOZ

Koch testvérek

Szabott árak!

elsőrendű férfi, fiu- és
gyermekruha áruháza

Budapest, IV., Károly-körút 26. sz.

== földszint I-ső és II-ik emelet ==

- Vadász**
- kabát Lodenból, különféle faço-
nokban és színekben 8—14 frt
 - kabátok Loden és Cheviottból,
szőrme-béléssel 14—30 frt
 - börkabátok szővet- és szőrme-
béléssel 22—36 frt
 - köpönyeg Lodenből 7—24 frt
 - térnadrág 4—8 frt

Mindenféle sportruhák óriási választékban.

Különlegesség elszakíthatlan KOCH-féle bőr-
nadrágokban 9 frt.

== Vászón Darányi kabát 3 frt. ==

○
Vászon,
asztalnemű, férfi-
és női fehérneműek raktára

KUNZ ÉS MÖSSMER
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca és
Kigyóter sarkán. ———

Ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat utazó, turista, sport,
tennis és tiszti fehérneműinket, valamint Jäger-féle
alsóujjas, ing és nadrágokat, ugyszintén kötött,
varrás nélküli lovagló alsónadrágok, harisnyák, lábtyűk, kéz-
elők, zsebkendők stb. nagy
—— választékban. ——

○

M. KIR. SZABADALMAZOTT
— OSZTÁLYSORSJÁTÉK. —

XIII. Sorsjáték első osztályához ajánlunk:

 $\frac{1}{1}$
 $\frac{1}{2}$
 $\frac{1}{4}$
 $\frac{1}{8}$

Kor. 12.— Kor. 6.— Kor. 3.— Kor. 1.50

===== sorsjegyet =====

110.000 sorsjegy, 55.000 nyeremény.

Sternberg Bankház

===== BUDAPEST =====

V., Nagykorona-utca 15. szám.

Tóth István

BUDAPEST, VII. kerület, Nefelejts-utca 38. szám.

IPARMŰVÉSZETI MŰBUTOR ÉS TEKEASZTAL MŰTERME,
— SZOBRÁSZATI ÉS BÓRDOMBÖRMŰVEK KIVITELE. —

Ajánlja üzletét lakások, kastélyok és vadászlakások (stylszerű) beburkol-
zására. Különösen ajánlja a n. é. közönségnek figyelmébe dusan felszerelt
raktárát a legkifinomított tekeasztalok és a hozzávaló játékszerekkel. Ugy szintén már
használt tekeasztalok, a legjobb karban, bámulatos olcsó áron kaphatók.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Alapított 1890-ben.

Szülők és gyámok figyelmébe!!!

AUGENSTEIN K. ALAJOS hatósági lagengedélyezett házasság-

BUDAPEST

közvetítő-intézete

VII., Barcsay-utca 8 (fogymnasiummal szemben).

Hazánk legrégibb, legerősebb és legnagyobb intézete; feltétlen diszkrétioról
kezeskedik. Előjegyzésben folytonosan magasabb rangú katonatisztek, hivatal-
nokok, ügyvédek, földbirtokosok, kereskedők minden szakban. — Hölgyek:
özvegyek, független árvák nagyobb hozománynyal, 1000 koronától 1000000 ko-
ronáig. Összekötése: Közép-Európa összes államaiban, megbízható ügynöke
minden nagyobb városban. Előleges költség nincs. Válaszbélyeg melléklendő.

Alapított 1890-ben.

Legolcsóbb varrógépek!

Maschler János

gépész

Budapest

IV., Károly-utca 1.
(Központi városház.)

Saját gyártmányú kerékpárok és hozzávaló alkatrészek. — Raktár a legújabb szer-
kezetű és legjobb varró- és kötőgépekből. — Minden az elektrotechnikai és mechanikai
szakba vágó munkák szakszerűen és jutányosan készítettnek.

JAVÍTÓ MŰHELY.

Különlegességek: Pipere és háztartási cikkekben.

TENNER B. ÉS TÁRSA

festék, kencze, máz, petroleum, gyertya- és szappan-kereskedése

BUDAPEST, VI., Király-utca 60. sz.

~ AZ EGYESÜLT ~

BUDAPESTI FŐVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR

BUDAPEST, DOROTTYA-UTCZA 4. SZ.

Ezentul nemcsak fővárosi ingatlanokra (bérházakra), hanem a magyar szent korona területén fekvő földbirtokokra is ad kölcsönöket és pedig ugy készpénzben, mint záloglevelekben (törlesztési kölcsönöket).

A készpénzkölcsönök hat-havi kölcsönös felmondás és a kölcsönkérővel megállapítandó kamatláb mellett adatnak.

A törlesztési kölcsönök $4\frac{1}{2}\%$ -os vagy 4% -os záloglevelekben adatnak, melyeket a takarékpénztár a kölcsönkérővel megállapítandó árfolyamon magához vált, — természetben a záloglevelek sohasem adatnak ki — és azok után, még pedig a $4\frac{1}{2}\%$ -os záloglevél-kölcsönök után kamat és tőketörlesztés fejében 45 éven át $5\frac{1}{2}\%$ fizetendő félévi előleges részletekben; a 4% -os záloglevél-kölcsönök után pedig kamat- és tőketörlesztés fejében $48\frac{1}{2}$ éven át évenként 5% fizetendő, szintén félévi előleges részletekben.

A jelzálogi kölcsönökre vonatkozó értesítés- és folyamodvány-mintázatok a takarékpénztár titkári hivatalában átvehetők s kívánatra postán is elküldetnek.

A gyár alapítottott 1865. évben.

SKABA KÁROLY H.

BUDAPEST, VI. KER., VÁCZI-KÖRUT 33. SZ.

Ajánlja:

Javítások
is
elfogadtatnak.

saját gyári raktárát, minden-
mű vadászfegyverekben, revol-
verekben, pisztolyokban, kar-
dokban, sarkantyúk-
ban, vadász-, vívó-
és sporteszközökben,
fegyverrészek és lö-
eszközökben
= valamint
mindennemű
lőszerben. =

Árjegyzéket kívánatra ingyen és
bérmentve küld.

74 első díj, ezek között 33 arany és 8 állami érem.

Világhírű fogó-

R. Weber.

≡ készülékek ≡

R. Weber.

ővavadak, madarak és halak számára, továbbá vadcsalogatók, szimatok, üveggömbök és cserép-galamb feldobó-gépek ülőpaddal, mozogható nyúlczéltábla automatikus mutatószerkezettel, kombinált és fára illeszthető vadászmagasülés (súlya csak $12\frac{1}{2}$ kiló), róka-csapdák cement-felülettel, úgynevez. „vadászöröm“ (Jägerfreude). Zányérvasak 11—11 b. és 129—129 b. számú, átalakítással és sülyesztőszekrényvel.

Valódi Ernst-féle róka-szimat kilónk. 3 márka.

Weber R.-féle vadbefogási könyv 2 márka.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Legrégibb

német csapdagyár

WEBER R. Haynau, Porosz-Szilézia.

Király a rókafogásban Ernst Wilhelm Wawernben, ki ekkoráig 1452 drb rókát fogott Weber-féle 11 a és 11 b számú zányérvasban.

Király a vidrafogásban Wissenbach ur Herbornban, ki több mint 200 drb vidrát fogott Weber R.-féle 126. számú vidracsapóvasban.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A

„WAIDMANNNSHEIL”

ezimű képes német folyóiratra, mely felöleli a vadászat, halászat, lövészet és ebtenyésztést. A „Waidmannsheil” Ausztria-Magyarország összes német szövegű vadászlapjai között leginkább van elterjedve.

Előkelő kiállítás, jó szakkcikkék és pompás képek jellemzik.

Ára negyedévre 2 korona, Németországba 2 márka. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a „Waidmannsheil” kiadóhivatala, Klagenfurtban.

Ujdonság!

Der waidgerechte Jäger Oesterreichs.

Kézikönyv vadászok és vadászatkedvelők számára.

Különös tekintettel kezdővadászok és vizsgajelöltekre.

Irta: F. C. Keller. * Ára: 6 korona.

A szövegben 4 kép és 7 táblázat van, mely a csapa- és nyomismére vonatkozik.

Ujdonság!

Kapható:

Joh. Leon sen., könyvkereskedésében

KLAGENFURTBAN (Karinthia),

mely egyszersmind a «Waidmannsheil» képes folyóirat bizománysa és más könyvkereskedésekben is.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részv.-Társ.

Sürgőnyczim: **Budapest, VII.,** — TELEFON: —
CONSUM, BUDAPEST. **Kerepesi-ut 20. sz.** 25-02.

Üzletágak:

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelék-küldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferenczvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad.

1872. évi oklevél a Magyar Királyságban
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról

1872. évi oklevél a Magyar Királyságban
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról

1872. évi oklevél a Magyar Királyságban
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról

1872. évi oklevél a Magyar Királyságban
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról
az Erdőgazdálkodásról és az Erdőhasználatról

